ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص. ب ٢١١١ بالقاهرة ج ع م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيروبيان (بالارث)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 557 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 2 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1975 | ՀԱՏԸ ԶԵՌՈՒԲԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | ١٩٧٥ يناير ٢ الخميس — ٥٥٧ رقم عدد

ԽՈՐՀՈՒՐԴ՝ ՆՈ՛Ր ՏԱՐՈՒԱՆ

1975 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Տարի մը եւս կու գայ աւելնալու Մարդկութեան տարեգրութիւններուն վրայ։

Տարի մը եւս, իր լրիւ օղակաւորումով, իր երփներանգ կառուցուածքով, կը պատրաստուի մուտք գործելու Մարդկութեան Պատմութեան թանգարանէն ներս։

1974 թուականը խորհրդանշող այս Տարին, կ'երթայ առ յաւէտ միանալու Անցեալին, որ կը հանդիսանայ խարիսխը՝ մեր Ներկային եւ, լուսատու հեռանկարը՝ մեր Ապագային։

1974 Տարուան մեկնումով, անգամ մը համար եւս, յարատեւ վերափոխութեան, յարատեւ վերանորոգման կարճատեւ բայց խորիմաստ հանգրուանը կը բոլորէ ժամանակակից Մարդկութիւնը։

Վերափոխութիւն եւ վերանորոգում պարգեւող իր այս հանգրուանով է, որ կը մասնաւորուի, կ'իմաստաւորուի եւ կ'արժէքաւորուի խորին խորհուրդը՝ Նոր Տարուան, որպէս ամրակուռ կամուրջ, նետուած՝ Անցեալէն դէպի Ներկան ու Ապագան։

Առանց Նոր Տարուան ջամբած այդ վերափոխութեան ու վերանորոգման, Մարդկութիւնը պիտի չկարենար ապրիլ ա՛յդքան փայլուն իր Զարթօնքը, պիտի չկարենար ճախրել Գիտութեան բարձրագոյն ոլորտներուն եւ անծայրածիր հորիզոններուն մէջ։

Այս ճշմարտութեան մէջ է, որ կը կայանայ գեղեցկութիւնը Նոր Տարուան, հինին յաջորդող, բայց մի՛շտ, իր գոյութիւնը հինին զօրութեան վրայ ամրապնդող Նոր Տարուան։

Ու այս հաւատքով է, որ Մարդկութիւնը կ'ողջունէ Գալուստը՝ Նոր Տարուան, որպէս կենարար աղբիւր՝ Նո՛ր Յոյսերու եւ Նո՛ր Իղձերու։

Յաւերժական բնութիւնը կը վերածնի իր դալա՛ր Գարունին հետ։

Իսկ նոյնքա՛ն յաւիտենական Մարդկութիւնը կը վերածնի իւրաքանչիւր Նոր Տարուան հետ, թէեւ, մթնոլորտային ցո՛ւրտ իրավիճակի տակ, բայց վեհա՛նձն հոգիներու կենսաւորող ջերմութեամբ։

Մեզմէ անդարձօրէն կը բաժնուի Հին Տարին, մեզի բերած իր ուրախութիւններով ու, միաժամանակ, մեզի առթած իր վիշտերով։

Ի սրտէ կ'ողջունենք Նոր Տարին, որ թէեւ անկերպարան ու անդիմագիծ է տակաւին, եւ սակայն, իր երեւումով, մեզի, Մարդկութեան, կը բերէ Յոյսը, առաւե՛լ Յոյսը, կորիզն ու առանցքը՝ մեր Գոյութեան, հիմնաքարը՝ վաղուան մեր աւելի պայծա՛ռ օրերուն։

Ի՞նչ պիտի արժէր Նոր Տարին, առանց Նոր Յոյսերու ծըլարձակման։

Ինչպիսի՜ դա՛ռն ճակատագիր մը պիտի ունենար Մարդկութիւնը, առանց իրեն պայծառատեսութիւն ու կորով ապահովող Նոր Յոյսերու վերափթթումին։

Նո՛ր Տարի ու Նո՛ր Յոյսեր։

Խորին Խորհուրդը՝ ապրող եւ ստեղծագործող Մարդկութեան։

* *

Պատմութեան անյիշատակ ժամանակներէն մինչեւ քսաներորդ դարու այս երկրորդ լուսաւոր Յիսնամեակը, Մարդկութեան անբաժան մասնիկը որպէս, քաղաքակիրթ Հայութիւնը եւս, Նո՛ր Յոյսերու իրագործման արդա՛ր ակնկալութեամբ, կ'ողջունէ 1975 թուի այս Նո՛ր Տարին։

Իր բովանդա՛կ գոյութեան ընթացքին, խաղաղութիւն երգած ու խաղաղութեան համար ծո՛վ արիւն թափած անմահական Հայ Ժողովուրդը, իր մարդկայնական ազնի՛ւ տեսլականներով, կը սիրէ ու կը մաղթէ, որ 1975 թուի այս Նոր Տարին յատկանշուի Արդարութեան, Հաւասարութեան, Խաղաղութեան եւ Ժողովուրդներու դրական այլ շինարար համագործակցութեան Գաղափարներուն փառապա՛նծ յաղթանակներով։

(Շար. տես էջ 4)

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՄԱԿի ԿԱՐԵՒՈՐ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Վ. ՎԻՆՈԿՐԱՏՈՎ

ՄԱԿի Ընդհանուր Ժողովը, Պաղեստինեան Հարցին կապակցութեամբ իր առած որոշումները եզրակացուց՝ վիճաբանութեանց աւարտին։ Քուէներու ջախջախիչ մեծամասնութեամբ, ժողովին մասնակցողները որդեգրեցին վերոյիշեալ որոշումները, որոնցմով նեցուկ կը կանգնէին Պաղեստինեան Արաբներու արդար իրաւունքներուն։ Առաջին որոշումը կեդրոնացաւ պաղեստինցիներուն ինքնորոշումի անվիճելի իրաւունքին, ազգային անկախութեան եւ ինքնիշխանութեան վրայ, առանց արտաքին միջամտութեան։ Ուրիշ վաւերաթուղթ մը ՊԱԿին կը շնորհէ՝ ՄԱԿէն ներս մշտնջենական դիտողի կանոնադրութիւն մը։

Միջազգային հանրային կարծիքը գոհունակութեամբ ողջունեց Պաղեստինեան Հարցին վիճաբանութեանց արդիւնքները ՄԱԿէն ներս։ Անտարակոյս, այս որոշումները կարեւոր դեր մը պիտի խաղան Պաղեստինի Արաբ Ժողովուրդին ապագայ ճակատագրին վրայ, ժողովուրդ, որուն զլացուեցաւ ինքնորոշումի իր արդար իրաւունքներուն տիրանալու կարելիութիւնները՝ 25 տարիներէ ի վեր։ Անշուշտ, այս կացութիւնը արդիւնք է Իսրայէլը կառավարող շրջանակներուն ծաւալողապաշտական քաղաքականութեան. անոնք չեն հանչնար հողամաս մը եւ ազգային օճախ մը ունենալու՝ Պաղեստինի Արաբներուն արդար իրաւունքը։ Ահա՛ թէ ինչո՞ւ, ՄԱԿի անդամներուն ՊԱԿին հանդէպ ցուցաբերած դրական կեցուածքը, Իսրայէլի ղեկավարներուն կողմէ սուր բացասական հակազդեցութեամբ դիմաւորուեցաւ։ Երկու անգամ, մէկ մը ՄԱԿէն ներս՝ Պաղեստինեան Հարցին մասին վիճաբանութեանց աւարտին, մէկ մըն ալ պատճառ որոշումին որդեգրման միջոցին, Թէլ-Աւիւ հանդէս եկաւ Պաղեստինի Արաբներուն հանդէպ կրքոտ յարձակումներով, մերժելով բոլորովին կարեւորութիւն տալ համաշխարհային բեմին վրայ կատարուած փոփոխութեանց։

Պաղեստինեան Հարցին մասին կատարուած վիճաբանութիւնները, ամենայն յստակութեամբ ցոյց տուին՝ որ Թէլ-Աւիւի ներկայ արկածախնդիր քաղաքականութիւնը կը ձգտէր ոմբակոծել բոլոր այն ճիգերը՝ որոնք ի գործ կը դրուէին Միջին Արեւելքի տագնապը լուծելու համար, ի մեծ քննադատութիւն միջազգային հանրային կարծիքին կողմէ։ Թանձրամիտ կամակորութիւնը՝ որով Թէլ-Աւիւ կը շարունակէ իր անյոյս քաղաքականութիւնը, իրեն միայն պիտի բերէ ամբողջական մեկուսացում։

(Շար. տես. էջ 2)

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

(ՀԱՏՈՒԱԾ)

Ամէն, ամէն ինչի մէջ
Նորն ենք սիրում մենք կեանքում,
Նա մեզ թռիչք է տալիս,
թեւ է տալիս ճախրանքում:
Իսկ դու նոր ես, իսկ դուն նոր,
հենց նոր իջար որպէս երգ,
Դեռ ձիւների մէջ ճերմակ
չկայ ոչ մի ոտնահետք
Ու բաժակն իմ աստղացոլ
լոյսերի մէջ պահած վեր
Ես քո կենացն եմ խմում,
Նորեկ տարի, նոր իմ սէր...
Ե՛կ, իմ երկրի զինակից,
ջահելութիւն իմ հողի,
Ե՛կ, սփռիր մեր առջեւ
նոր հեռուներ, նոր ուղի.
Պողպատ ձուլող բանուորի
պողպատին տո՛ւր կարծրութիւն
Այգեգործին՝ առատ բերք
ու բերքերին՝ քաղցրութիւն։
Ե՛կ, նոր տարի, ու դարձիր
նոր երազը մեր սրտի,
Տիեզերքներ ձեւող նոր
աստղ դարձիր ու հրթիռ,
Դարձի՛ր մարմին առած տենչ,
դարձիր երգ մի յաղթաձայն
Եւ աշխարհը կամրջող
խաղաղութեան ծիածան...

ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՒԹԵԱՆ

ԵԳԻՊՏՈՍ

ԳԵՐՇ. Տ. ԶԱՒԷՆ Ս. ԵՊՍ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, որ շուրջ հինգ և կէս ամիսներ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կարգադրութեամբ շրջագայեցաւ Հիւսիսային և Հարաւային Ամերիկայի զանազան երկիրներ ու բազմաթիւ հայահոծ քաղաքներ և ամենուրեք պատարագեց ու քարոզեց, անցեալ Կիրակի, 22 Դեկտ. 1974, առաւօտեան, Ս. Էջմիածինէն Պէյրութի գծով ժամանեց Գահիրէի օդանաւակայանը:

Գահիրէի մէջ հանգստանալէ ետք, Սրբազանը Աղեքսանդրիա հասաւ Երեքշաբթի, 24 Դեկտեմբեր 1974, կէսօրին, և «Հրաշափառ»ով ու թափօրով մուտք գործեց Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցիէն ներս, ուրուն խորանին առջև աղօթելէ ետք, բարձրացաւ Ազգ. Առաջնորդարան, ուր զինքը ողջունելու եկած էին պաշտօնական անձեր:

Բարի գալուստ կը մաղթենք Սրբազան Հօր:

ԹՂԹԱԿԻՑ

ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԵԾ ԳԻՏՆԱԿԱՆ
ՓՐՈՖ. ՍԵՐԿԷՅ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ ԴԱՍԱԽՕՍԵՑ ԳԱՀԻՐԷԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Սովետ մեծ գիտական, երկրաբանական եւ հանքաբանական գիտութեանց Տոքթոր՝ Փրոֆ. Սերկէյ Գ. Սարգիսեան, որ կարճ ժամանակ մը ի վեր Եգիպտոս կը գտնուի, անցեալ Շաբաթ, 28 Դեկտ. 1974, Գահիրէի Պետական Համալսարանին մէջ դասախօսութիւն մը կատարած է, ի ներկայութեան համալսարանին ղեկավարներու, ամպիոններու վարիչներու, դասախօսներու եւ այլ մասնագէտներու, երկրաբանական աշխարհագրութեան նիւթի շուրջ եւ մեծ հետաքրքրութեամբ ունկնդրուած է: Դասախօսութեան աւարտին, ներկաները խանդավառ ծափահարութիւններով ողջունած են հայ գիտնականը եւ ջերմօրէն շնորհաւորած զինքը:

Նշենք, որ Փրոֆ. Սարգիսեան պատուակալ անդամ է համաշխարհային կարգ մը ակադեմիաներու, ընդ որս, Հարաւային Գալիֆորնիայի Գիտութեանց Ակադեմիային, Մոլորակագէտներու Միջազգային Ընկերակցութեան, Կաւերու Ուսումնասիրման Միջազգային Ընկերակցութեան, Մոսկուայի Երկրաբանութեան եւ Վառելանիւթերու Օգտագործման Ինստիտուտին:

Կը շնորհաւորենք մեր յարգելի փրոֆեսորը եւ կը մաղթենք երկար կեանք ու յաջողութիւններ:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՆՑԵԱԼԻ ՀԱՅ ՄԱԹԵՄԱԹԻԿՈՍՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ՆՈՐ ՅԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄՆԵՐ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի պատմաբանները յայտնաբերել են արժէքաւոր նիւթեր 6-7րդ դարերում մաթեմաթիկոսների գործունէութեան մասին: Մինչև օրս նրանց գործերը համարւում էին կորած: Ուսումնասիրելով միջնադարեան արաբական աղբիւրները, մասնագէտները եկել են այն եզրակացութեան, որ «Ակնիսի ապացուցումը Էվքլիդի հինգերորդ փոստուլաթի» աշխատութիւնը պատկանում է՝ 5րդ դարու մաթեմաթիկոս Աղան Արծրունուն՝ Մեսրոպ Մաշտոցի աշակերտը: Դա առաջին գիւտն է, որը լոյս է սփռում Հայաստանում մաթեմաթիկական մտքի ակունքների զարգացման վրայ:

Գիտնականները նոր յայտնագործութիւններ են արել բիւզանդացի մաթեմաթիկոս Նիգոլայ Արտաւազդի (14դ.) մասին, որի աշխատութիւնները գտնուել են Փարիզի մատենադարանում:

Այս տեղեկութիւնները հրապարակուել են՝ Թոքիոյում տեղի ունեցած գիտական պատմութեան միջազգային համագումարին, որին մասնակցել է նաև Փրոֆ. Գարեգին Պետրոսեանը: Այս համաժողովին, պատմագէտների միջազգային միութեան փոխ-նախագահ ընտրուել է՝ յայտնի սովետահայ գիտնական Աշոտ Գրիգորեանը:

ՀԱՅ ԳԻՏԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԵՐԸ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).- Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի Ֆիզիոլոգիայի Ինստիտուտի աշխատակիցներ՝ գիտութիւններու Դոքթոր Լ. Մատինեանը և կենսաբանական գիտութիւններու թեկնածու Ա. Անդրէասեանը ստացան իրենց «Ֆերմենթաբուժումը Ողնուղեղի Օրկանական Վնասուածքների Դէպքում» մենագրութեան անգլերէն թարգմանութեան առաջին տարբերակը: Թարգմանութիւնը երեւան բերած է ամերիկացի յայտնի նէյրոֆիզիոլոգ, «Էքսփերիմենթալ Նէյրոլոճի» հանդէսի հրատարակիչ՝ Փրոֆ. Ուիլիըմ Ուինթըր, որը որոշած է գիրքը հրապարակել ԱՄՆ-ի մէջ:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼ

(Շար. Ա. էջէն)

Աշխարհի այս շրջանին մէջ՝ տեւական խաղաղութիւն մը հաստատելու կարելիութենէն առաջ, հարկ է լուծել երկու կենսական խնդիրներ.-

ա - Ճանաչում տալ Պաղեստինի Արաբներուն արդար իրաւունքներուն:

բ.- Իսրայէլական զօրքերուն ամբողջական պարպումը՝ գրաւուած բոլոր Արաբական Երկիրներէն:

Բոլոր յառաջադէմ մարդկութիւնը կը պահանջէ՝ որ Իսրայէլ գործադրէ այս պայմանները:

Ն. Մ. Գ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵՒ ՍՈՒՏԱՆԻ ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մասամբ դիմագրաւելու համար թերթիս հրատարակութեան համար ստեղծուած նոր դժուարութիւններուն, որոնք տարիէ մը ի վեր առաւել ևս շեշտուած են՝ թուղթի գինի անհաւատալի սղութեամբ և տպագրական ծախսերու զգալի յաւելումով, խմբագրութիւնս որոշած է, բաժանորդագրութիւններուն վրայ չնչին յաւելում մը կատարել և 1975 Յունուարէն սկսեալ Եգիպտոսի և Սուտանի բաժանորդագրութեանց սակը բարձրացնել՝ Եգիպտոսի համար 200 ե. դ. (հատավաճառ 4 ե. դ.) և Սուտանի համար 300 ս. դ. (օդային թղթատարով):

Արտասահմանի այլ երկիրներու բաժանորդագրութիւնները կը մնան առ այժմ անփոփոխ:

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Պարզ փոստ	օդային փոստ
Եգիպտոսի բաժանորդներէն	200 Ե.Դ.	—
Սուտանի «	200 Ս.Դ.	300 Ս.Դ.
Լիբանանի «	—	15 Լ.Ո.
Սուրիոյ «	—	20 Ս.Ո.
Եւրոպայի, Ամերիկայի, Գանատայի, Աւստրալիոյ եւ այլ երկիրներու բաժանորդներէն	12 Տոլար կամ 5 Սթերլին	25 Տոլար

ԱՆԳԼԻԱ

ՍՐՏԱՊՆԴԻՉ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»ի)

Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով, Կեդրոնական Լոնտոնի ամենէն հին և անուանի՝ Բազմարուեստեան Վարժարանի Լեզուներու Կաճառին մէջ, երեսուն և երկու լեզուներու կարգին, Արեւմտահայերէն դասընթացք մը հաստատուեցաւ և որպէս դասախօս հրաւիրուեցաւ Լոնտոնի Համալսարանի շրջանաւարտ՝ Պր. Կարպիս Եսայեանը (B. A. Ac. Dip. Ed. Cent. ETA):

Հայերէն լեզուով հետաքրքրուողներուն թիւը գլեց անցաւ Փոլիթեքնիքի Տնօրէնութեան նախատեսութիւնները և անհրաժեշտ դարձաւ մէկ անգամէն երկու դասարաններ կազմել: Շուրջ երեսուն չափահաս ուսանողներ, երկու սեռէ, սիրով, հաճոյքով և խանդավառութեամբ կը հետեւին՝ արդիական մեթոտով իրենց համար պատրաստուած դասընթացքին: Ուրախալի և յուզիչ է միանգամայն տեսնել օտար հողի վրայ հասակ նետած, օտարախօս մեր երիտասարդներուն զգացած սէրը՝ հանդէպ մեր Մեծասքանչին: Երիտասարդ գործարանատէր մը, չորս ժամ կը ճամբորդէ Լոնտոնի հեռաւոր մէկ անկիւնէն, դասին ներկայ ըլլալու և մէկ անգամ իսկ չէ բացակայած: Երիտասարդ մայր մը, իր մանկիկը ամուսնոյն խնամքին կը յանձնէ ամէն Ուրբաթ իրիկուն և դասին կը շտապէ: Ջէյթունցի ֆրանսուհի մը, որ հօրը ծունկին նստած սորված է հայերէն աղօթել, հիմա կ'ուզէ անթերի հայերէնով նամակ գրել իր մայրիկին: Կրետացի յունախօս հայուհի մը որոշած է անպայման հայերէնով խօսիլ իր զաւակներուն: Տարէց հայ հաշուակալ մը կ'ուզէ սորվիլ մայրենի լեզուն, իր հօրմէն ժառանգած գիրքերը կարդալու համար: Երիտասարդ ճարտարապետ մը իր գերմանացի կնոջ կ'ընկերանայ, քաջալերելու զայն: Վիեննացի հայուհի մը կը հետեւի դասընթացքին, իր հօրը գեղեցիկ անակնկալ մը պատճառելու: Հայ ճարտարապետ մը, որ քանի մը շաբաթ առաջ հայրենիք այցելելու բացառիկ բախտին արժանացած էր, երդում ըրած է հայերէն սորվիլ և Հայաստանի ճարտարապետներուն հետ մայրենի լեզուով խօսիլ իր յաջորդ այցին: Որքան ատեն որ գտնուին ազնուր հոգիով հայորդիներ՝ որոնց մէջ տիրէ այս ոգին, չի մեռնիր մեր Մեծասքանչը:

Հայերէ զատ դասաւանդութեանց կը հետեւին Անգլիացի, Սկովտիացի, Կալլեցի, Իռլանտացի, Լաթվիացի, Ֆրանսացի, Գերմանացի, Ամերիկացի, Նորվեկիացի ուսանողներ, որոնցմէ ոմանք կեանքի ընկերներ են հայորդիներու իսկ ուրիշներ ալ, որ զուտ ակադեմական հետաքրքրութենէ մղուած կը հետեւին՝ կ'ուզեն ուսումնասիրել մեր լեզուն:

Մեծ յոյսեր կան, որ սկսուած այս աշխատանքը շարունակուի և յառաջիկային հնարաւորութիւնը ստեղծուի՝ Լոնտոնի Համալսարանի Սովորական և Յառաջացեալ մակարդակի քննութեանց ուսանողներ հասցնելու: Աշխատանք կը տարուի նաև, որ Կաճառին յաջորդ ուսանողները Եւրոպական և Արեւելեան լեզուներու շարքին Հայերէնն ալ ընտրեն՝ որպէս Համալսարանական աստիճանի քննութեան նիւթ: ԼՈՆՏՈՆԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ԱՐԴԷՆ ԻՍԿ ՏՈՒԱԾ Է ԻՐ ՀԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆԸ:

Մեր սրտագին մաղթանքն է՝ որ ճարտարապետ, բժիշկ, գիտնական և մասնագէտ Լոնտոնահայ երիտասարդներու կարգին՝ հայագէտներ ալ հասնին, հմուտ մեր լեզուին, պատմութեան, մշակոյթին, ձեռնհասօրէն հետաքրքրելու համար այս աշխարհաքաղաքին քաղաքական շրջանակներուն մէջ՝ մեր անժամանցելի Սրբազան Դատը:

Լոնտոն 24-12-1974

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՐԴԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՔԻԱԹ

ՕՐԼԻՆ ՎԱՍԻԼԵՒ

— Կաղանդը ե՞րբ է, մայրիկ:

— Վաղը, սիրելի՛ս:

— Հայրիկը նուէ՞ր պիտի չըգայ:

— Ո՛չ:

— Ինչո՞ւ կ'ըսէիր որ կաղանդին պիտի գայ:

— Լռէ՛ տղաս, լռէ՛, մի հարցներ... որովհետեւ գլուխս կը ցաւի:

Տղեկը լռեց եւ պառկեցաւ դրան հովի ոռնոցին: Սենեակը մութ էր, միայն վառարանի դռնակէն բոցի ցոլացումը կը դողդղար պատին վրայ:

— Մայրի՛կ հովը կ'ոռնա՞յ լալ:

— Լռէ՛, լռէ՛: Հիմա ոչինչ մի հարցներ:

Տղեկը լռեց: Չէր գիտեր, թէ ինչու հայրիկը պիտի չգայ, կ'ուզէր հարցնել, բայց մայրիկին գլուխը կը ցաւէր եւ ինք հեռացած էր:

Պատուհանին վրայ ժամացոյցը կ'աշխատէր: Տղան պառկած կը դիտէ: Կարմիր ամպեր կ'ուզէին իր վրայ ցատկել, անկողինը այրել: Տղան մօրը քով կը կծկուի, ձեռքերը կ'երկարէ եւ կը գրկէ մօրը գլուխը: Այդ կը խոնաւնայ, ի՞նչու մայրիկին երեսը թաց էր:

— Մայրի՛կ, հեքիաթ մը պատմէ՛:

— Ո՛չ, սիրելիս, չեմ կրնար... բոլոր հեքիաթներս ալ մոռցայ:

— Նոր մը հնարէ՛: Դուն գիտես հնարել: Կը յիշե՞ս երբ...

— Մի՛, սիրելիս:

Բայց տղեկը հեքիաթ կ'ուզէ: Կարմիր բոցերէն, խաւարէն, հովէն կը վախնայ, բայց հեքիաթ պիտի լսէ, մինչեւ որ քնանայ:

Մայրը կը համբուրէ իր զաւակը, կ'ուզէ հեքիաթ պատմել, բայց իր մտածումներէն չի կրնար բաժնուիլ ու կ'սկսի պատմել, այն, ինչ որ կը մտածէ:

— Կար ու չկար... ժամանակին քաղաք մը կար: Քաղաք չէր, այլ գեղեցկաքաղաք: Անշուք փողոցներ, որ ծխնելոյզներու ծուխին միջեւ կը ծածկուէին... Այս փոքր տնակին մէջ երկու հոգի կ'ապրէին. մայր մը եւ հայր մը: Վարդագոյն այտերով տղեկ մը ունէին: Տղան հեքիաթ շատ կը սիրէր:

— Ի՞նչ նման, մայրիկ:

— Քեզ նման, սիրելիս... Մայրիկը դպրոց կ'երթար տղոց դաս տալու, իսկ հայրիկը տունը կը մնար եւ անոնց համար լաւ երգեր կը գրէր: Մեծերուն համար ալ մեծ հեքիաթներ կը գրէր: Մայրիկը շատ կը սիրէր հայրիկը եւ իր տղեկը: Ցերեկը դպրոց կ'երթար, իսկ գիշերը ուրիշ մարդոց համար հագուստ կը կարէր, որպէսզի իր տղուն համար խաղալիք եւ վերարկու գնէ... Մայրիկը լուացք կ'ընէր, կը կարկտէր, կ'եփէր, նոյնիսկ փայտը ինք կը ջարդէր, որպէսզի հայրիկը հանգիստ աղուոր հեքիաթներ գրէ: [illegible] Երբ փափուկ ձեռքեր ունէր, որոնք հայրիկը կը սիրէր համբուրել: Բայց երբ ձեռքերը ճաքճքեցան, հայրիկը դադրեցաւ զանոնք համբուրելէ: Մայրիկին համար ծանր էր, որ հայրիկը այլեւս իր ձեռքերուն չէր նայեր, բայց չէր բարկանար եւ կը շարունակէր աշխատիլ:

Օր մը հայրիկը ըսաւ.

— Ես մեծ քաղաք պիտի երթամ: Կ'ուզեմ մեծ մարդոց կարդալ հեքիաթներս: Անոնք պիտի հասկնան ու շատ դրամ պիտի տան: Ես պիտի վերադառնամ ձեր մօտ: Մայրիկ, դուն այլեւս պիտի չաշխատիս, ձեռքերդ նորէն սպիտակ եւ աղուոր պիտի ըլլան ու ես պիտի համբուրեմ զանոնք: Դուք տնակին մէջ մնացէք ու ինծի սպասեցէք:

Առաւօտ մը հայրիկը մեկնեցաւ:

Մայրիկը շատ լացաւ, բայց տղան ուրախ էր, որովհետեւ հայրիկը իրեն համար խաղալիքներ պիտի բերէր:

— Կաղանդին, այնպէս չէ՞, մայրիկ – հարցուց տղան տարուած:

Բայց մայրիկը մոռցած էր տղան: Ձայնը կերկերուն կը դառնար, կարծես պիտի լար:

— Հեռո՛ւ, հեռո՛ւ, լեռներէն անդին կը գտնուէր մեծ քաղաքը: Հոն եկեղեցիները ոսկեայ գմբէթներ ունէին, փողոցները հայելիի նման կը փայլէին ու այրերու եւ կիներու բազմութիւն մը կ'երթեւեկէր անոնց մէջ: Ամենագեղեցիկ կիները այս քաղաքը կ'ապրէին: Հայրիկը հոն կ'երթայ, ամէն կողմ կը դիտէ զարմացած եւ ինչ ընելը չի կրնար որոշել: Կիներէն ամենագեղեցիկը կը մօտենայ անոր ու կ'ըսէ.

— Այն գեղեցիկ հեքիաթները դո՛ւն կը գրես, այնպէս չէ՞: Ես քեզ կը ճանչնամ: Հետս եկուր:

Ու կինը կը նայի անոր աչքերուն մէջ: Իր ձեռքերը ծաղկած խնձորենիներու ծաղիկներուն պէս ճերմակ էին, որովհետեւ ոչ մէկ գործ չէին բռնած: Հայրիկը երբ կը տեսնէ այս ձեռքերը, ամէն ինչ կը մոռնայ, նոյնիսկ իր տղեկին փոքրիկ ձեռքերը: Կինը կը կրկնէ.

— Եկո՛ւր: Ու հայրիկը կախարդուած կը հետեւի:

Կինը մեծ սենեակ մը կ'առաջնորդէ զինքը: Պատերը ամբողջովին հայելիներով ծածկուած էին, ծախսակամածը փափուկ գորգերով պատած, ձեղուններէն կախուած էին ողկոյզներով ոսկեայ ջահեր:

— Դուն հո՞ն եղա՞ծ ես, հարցուց տղան:

— Ո՛չ, բայց գիտեմ – պատասխանեց մայրը եւ շարունակեց հեքիաթը:– Այդ սենեակին մէջ, ուրիշ շատ կիներ եւ այրեր կային: Երբ հայրիկը ամենագեղեցիկ կնոջ հետ ներս կը մտնէ, բոլորը կը լռեն: Հայրիկը սեղանին մօտ կը կանգնի, հեքիաթ մը կը կարդայ: Հատ մը եւս... Հայրիկը երիտասարդ էր, գեղեցիկ: Իր հեքիաթներն ալ գեղեցիկ էին: Բոլոր կիներուն աչքերը սիրով կը փայլէին, նմանք նոյնիսկ կու լային: Երբ հայրիկը կ'աւարտէ, բոլորը բուռն կերպով կը ծափահարեն: Ծերունի մը ոսկի կ'երկէ ու հայրիկին կ'ըսէ.

— Տուր ինծի այդ հեքիաթները: Ես պիտի տպագրեմ ու մարդոց պիտի ղրկեմ: Թող կարդան ու պզնուանան: Շատ դրամ պիտի բաշխեմ:

Հայրիկը հեքիաթները ծերունիին կը յանձնէ, դրամները կ'ընդունի եւ կ'ուզէ հեռանալ, բայց ամենագեղեցիկ կինը կը կեցնէ զինքը.

— Ո՞ւր կ'ուզես երթալ,– կը հարցնէ:

— Կ'ուզեմ կնոջս եւ տղեկիս մօտ վերադառնալ,– կը պատասխանէ հայրիկը:– Անոնք կ'ապրին փոքր քաղաք մը, անհամբեր ինծի կ'սպասեն:

— Ծիծաղէ է,– կը ժպտի տղան ու մրուքեան մէջ աչքերը կը բարբէ:

Կարմրագոյն բոցերը արդէն հանգած են, մայրիկն ու տղան վառարանին դռնակին շուրջ հաւաքուած են, ժամացոյցն ալ հանդարտած է (հաւանաբար ականջ կը դնէ թէ հայրիկն ինչ պիտի ընէ):

Միայն քամին ձիւնապատ ծխնելոյզին մէջ կը սուլէ:

Մայրը արցունքները կուլ կու տայ եւ խեղդուկ ձայնով կը պատմէ.

— Այն ատեն ամենագեղեցիկ կինը խորամանկօրէն կը ժպտի ու կ'ըսէ.

— Տե՛ս ձեռքերս: Կինդ այսպիսի ձեռքեր ունի՞:

Հայրիկը չի կրնար պատասխանել, որովհետեւ այդ կնոջ ձեռքերը իր կնոջ ձեռքերէն աւելի գեղեցիկ էին:

— Թո՛յլ պիտի տամ որ համբուրես զանոնք – կը շարունակէ ամենագեղեցիկ կինը ու կրկին կը ժպտի:

Հայրիկը կը տեսնէ կնոջ դաշտային մեխակներու նման կարմիր շրթները, կը տեսնէ անոր աչքերը, որոնք արօտավայրերու տերեփուկի նման կապոյտ էին ու բոլորովին կը կախարդուի:

— Մնացի՛ր, մնացի՛ր կինդ,– կը կրկնէ գեղեցկուհին,– այստեղ պատերը հայելիապատ են եւ ոսկեայ ջահեր մեզ պիտի լուսաւորեն, Հարուստ եւ հանգիստ պիտի ապրինք, պիտի գրկախառնուինք միայն ու աղաւնիներու նման իրար պիտի գգուենք:

Այո՛, այո՛, կը մնամ...– խեղդուկ կը փսփսայ հայրիկը,– դուն ամենագեղեցիկ կինն ես, որ ես տեսած եմ: Քովդ պիտի մնամ, ես արդէն ամէն ինչ, ամէն ինչ մոռցայ:

Ամենագեղեցիկ կինը կը գրկէ հայրիկը, մազերը կը շոյէ ու մեղմ կը փսփսայ:

— Իսկ հեռազային, եթէ ուզես, տղադ ալ մեր քովը կ'առնենք: Ես իր մայրը պիտի ըլլամ, պիտի սիրեմ զայն, ան ալ զիս պիտի սիրէ...:

— Ո՛չ, ո՛չ,– յանկարծ պոռաց տղան,– այդ կինը պիտի չսիրեմ: Չեմ ուզեր անոր քով երթալ:

Ու կուլայ:– Դուն ես իմ մայրս, կ'ուզեմ քովդ մնալ:

Մայրիկը հեքիաթին վերջաւորութիւնը չկրցաւ պատմել: Կու լար ու իր որդւոյն գլուխը կը սեղմէր իր բռնկած ու թաց այտին: Երկուքին արցունքները իրար կը խառնուէին եւ մայրը խեղդուկ ձայնով կը փսփսար.

— Լռէ՛ լռէ՛, հեքիաթ է...

— Ո՛չ... աղուոր հեքիաթ չէ,– կը հեկեկար տղան,– վա՜տ... վատ...

Առաջին մայրական հեքիաթն էր, որուն չէր ուզեր հաւատալ:

Թարգ. Գ. ՑԱՃԵԱՆ

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ ՄԻՋՈՑՈՎ...

ՍԻՐԵԼԻ՛ ԿԱՂԱՆԴ ՊԱՊԱ

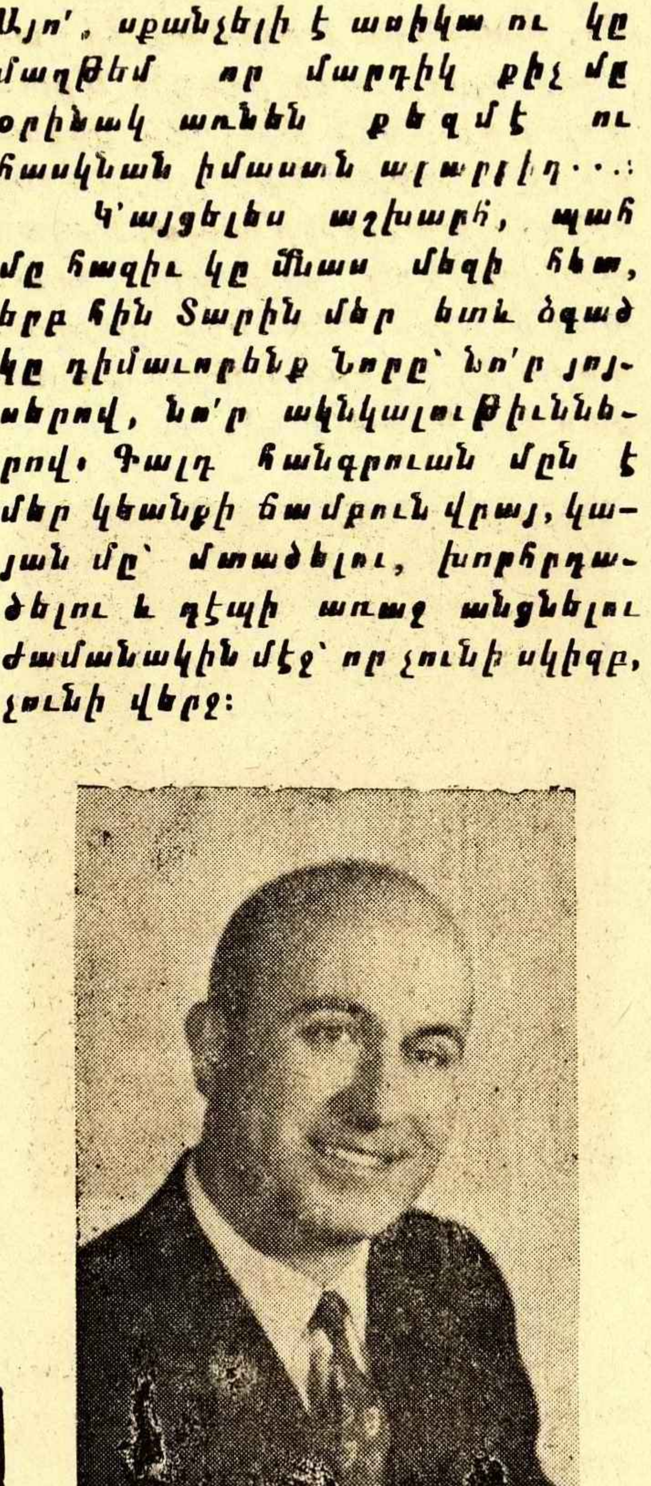
ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

Կը հաւատամ քեզի, Կաղանդ Պապա: Գիտե՛մ որ գոյութիւն ունիս դուն, կ'ապրիս ու կը շնչես, բարի ես ու կը սիրես մանուկները, հրճուանք ու երջանկութիւն կը բաշխես անոնց, նաեւ նուէր ու խաղալիք: Գալդ կ'երազեն տղաք, նամակ կը գրեն քեզի, ապսպրանք կու տան, վստահ՝ որ կը կատարես իրենց խնդրանքը: Եւ դուն մոռցած յառաջացած տարիքդ ու հեռաւորութիւններն, ամէն ճիգ կ'ընես, ամէն յոգնութիւն յանձն կ'առնես որպէսզի կատարես մատղաշ հոգիներու փափաքը: Ու կը կատարե՛ս ալ, տարօրինակ է հրաշալի՜ ճշգրտութեամբ, նո՛յն պահուն՝ կէ՛ս գիշերին...:

Կը հիանամ, Կաղանդ Պապա, բոլորին հասնելու բարի կամեցողութեանդ և մարդասիրութեա՛նդ վրայ, որովհետեւ խտիր չես դըներ ցեղի, կրօնքի, ունեւորի և չունեւորի միջև:

Այո՛, սքանչելի է աւիկա ու կը մաղթեմ որ մարդիկ քիչ մը օրինակ առնեն քեզմէ ու հասկնան իմաստն ալարքին...:

Կ'այցելես աշխարհ, պահ մը հազիւ կը մնաս մեզի հետ, երբ հին Տարին մեր ետեւ ձգած կը դիմաւորենք Նորը՝ նո՛ր յոյսերով, նո՛ր ակնկալութիւններով: Գալդ հանգրուան մըն է մեր կեանքի ճամբուն վրայ, կայան մը՝ մտածելու, խորհրդածելու և դէպի առաջ անցնելու ժամանակին մէջ՝ որ չունի սկիզբը, չունի վերջ:

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

Անհրաժեշտ է, մեր հերոս ու քիչ մըն ալ եսասէր վազքին միջոցին կանգ առնելը, տեսնելը թէ ի՞նչ ճամբայ ենք կտրեր, ի՞նչ կատարեր, ո՞րքանը օգտակար, ո՞րքանը վտնուած և կորուստ: Ո՞րքանը կրնանք նկատել իբր շահ՝ մեր հոգիին, մեր շրջապատին, մեր Հայրենիքին ու նաև մարդկութեան հաշւոյն...:

Ցիշեցուր մեզի, ո՜վ Կաղանդ Պապա, որ մեր մղածը պէտք չէ ըլլայ հացի ու հաճոյքի պայքար լոկ, չսահմանափակուի հանգիստ և ապահով ապրելու եսապաշտ ու նեղ շրջանակին մէջ, այլ մանաւանդ հարկ է մեր ունեցածէն ու վայելածէն բաժի՛ն հանել չունեւորին: Ուրի՛շը հրճուեցընելու, ուրիշի՛ն հասնելու, արդար խաղաղութեան և սիրո՛յ պայքար է մերը, մարդոց սիրտերը լայն բանալու պայքար, հայապահպանումի և ուրիշ պայքարներու վրայ աւելցած...:

Ի՞նչ օգուտ՝ բարեմաղթանքը, աշխարհի խաղաղութիւն և մարդոց հաճութիւն հայցելն ու Տաճարին մէջ այդ աղուոր խօսքերը մոռնալն ու հեռանալը: Կամ՝ շատ սիրուն և գոյն գոյն բացիկներու վրայ գրելն ու այդ քառբերն ու գիրերը զամբիւղին զարդ ընելը՝ ամէ՛ն տարի: Ի՛նչ օգուտ Կաղանդին առատ սեղաններու շուրջ բոլորուիլը, Նոր Տարիին ու խաղաղութեան կենացը բաժակ պարպելը, նուէր և համբոյր փոխանակելը, դարձեա՛լ ամէն ինչ ծայրէն սկսելու համար և ոչ մէկ ճիգ թափելու՝ որ քու օրինակդ ըլլայ վարակիչ, մարդիկ չծերանա՜ն իրենց հասուն տարիքին կամ տակէ՛ առաջ...:

Կը հաւատա՛մ քեզի, Կաղանդ Պապա: Մանուկ հասակէս համոզուած էի որ իրա՛ւ ես դուն, այնքան իրաւ ու շօշափելի որքան Ճշմարիտը, Բարին, Արդարը, ծե՜ր ժամանակը, Տարին, ամիսները, եղանակները, Գութը, Սէ՛րը...: Ամէ՛ն Կաղանդին կու տաս մեզի փաստը՝ որ կա՛յ հայր Բարութը, քանի որ կէս Գիշերին՝ չա՛րն ալ Բարի կը դառնայ պահ մը գէթ... տառապող աշխարհի՛ն մէջն՝ ուր անպակաս են պատերազմը, սուգն ու արցունքը, սո՜վն ու աւերը, ոքքն ու այրին:

Սորվեցո՛ւր մարդուն, ո՜վ Կաղանդ Պապա, հետեւիլ ազնիւ օրինակիդ, լեցուիլ քու բարի կամեցողութեամբդ, ըլլալ մանկասէր, խաղաղասէր, սիրել Աստուծոյ մի՛ւս օրերուն ալ հաւասարապէս: Ինչու մեծերը պիտի չվերապրին հին կաղանդներու յիշատակներովը, մանկանա՛ն ի հարկին, որպէսզի լա՛ւ հասկնան քեզ, ու սորվին հասնիլ կարօտեալին, ու երջանկութիւն պարգեւեն պզտիկին և՛ մեծին՝ որ մանուկ է խորքին մէջ, հակառակ տարիներու իր բեռին:

Ի՞նչ է պատճառը, Կաղանդ Պապա, որ կը մեկնիս այս աշխարհէն Նոր Տարիի գիշերն իսկ ու կ'այցելես մեզի յաջորդ Ցաբեգլուխին միայն...: Անո՞ր համար արդեօք, որ տակէ աւելի երկար կարելի չէ յամենալ այս երկրին վրայ, ուր կը տեսնես շեղումներ, մարդուն աստուածատիպ հոգիին խորքէ երեւոյթներ, ժխտական ու թունալից արարքներ, որոնք արեւի սև բիծերուն պէս կը հասնին անհաւոր հեռաւորութիւններու, կը խանգարեն, տակն ու վրայ կ'ընեն մարդերու միջև իրարհասկացողութիւնն ու հաղորդուելու միջոցները...:

Տարիներու անցքին հետ՝ ա՛լ աւելի կը զօրանայ մեր մէջ հաւատքը՝ որ ոչ միայն իրա՛ւ ես, այլ և անհրաժեշտ ամբողջ աշխարհին՝ քրիստոնեային եւ ոչ-քրիստոնեային, հաւատացեալին եւ անհաւատին: Անհաւատն աւելի՛ կը հաւատայ քեզի, աւելի՛ կը հետեւի օրինակիդ քան թէ անոնք՝ որ ի՛ր՛ թէ հաւատացեալ ու քրիստոնեայ ազգեր կը կոչեն իրենք զիրենք: Ազգե՛րն ալ մարդոց եւ ընտանիքներուն պէս իրենց պատեանին մէջ քաշուած միայն լաւ են և դուրսը կը փոխուին անճանաչելիօրէն՝ մոռնալով այն սկզբունքներն որոնցմով կը տընտեսեն իրենց տուները, բայց աղուոր բնաբան ու փշրա՜նք միայն կը բաշխեն ուրիշին...:

Կը զարմանամ, կը ցաւի՛մ, երբ ծնողներ և ուսուցիչներ մանուկը այլեւս «մեծցած» կը կարծեն ու «Սուտ է, Կաղանդ Պապա չկայ», կ'ըսեն քեզի ակնարկելով, երբ այդ նո՛յն անձերը ատեն մը առաջ հրաւիրեր էին քեզ՝ որ հրճուանք ու նուէր հասցնես իրենց զաւակներուն:

Բարին, ազնիւը չեն կրնար սուտ ըլլալ: Սուտը խախտումն իսկ է բարոյական ամէն ըմբռնումի, խորտակումը՝ Յոյսին, Սիրոյն եւ անխուսափելիօրէն՝ այս աշխարհին...:

Այցելէ մեզի, ո՜վ բարի Կաղանդ Պապա, գալդ թող ըլլայ մի՛շտ եւ հազար բարք: Ինձ՛ր աշխարհին այն խաղաղութիւնը՝ որ մանուկ մարդկութիւնը կը տենչայ ու կ'երազէ իբր մեծագոյն նուէր: Արդա՛ր Խաղաղութեան վրայ միայն կրնանք ամուր հիմնել մեր երջանկութիւնը, ազգերու եղբայրութիւնը: Պայծառ օրեր՝ Մայր Հայրենիքիս ու մեր սիրելի ժողովուրդին, որպէսզի յաջողութեամբ պսակուին անոր շինարար ու բարի արարքը մեր և աշխարհի՛ ալ բարիքին համար:

Այո՛, կը հաւատա՛մ քեզի, սիրելի Կաղանդ Պապա, անկեղծօրէն, ամբո՛ղջ սիրտովս ու համակ հոգիովս: Այդ պատճառով գրեցի արդէն այս նամակս:

Հելիոպոլիս, 20 Դեկտ. 1974

1975 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Հայ ժողովուրդը խորապէս համոզուած է, որ մէկ կողմէ Արդարութիւնն ու Հաւասարութիւնը և, միւս կողմէ, խաղաղութեան ամպհովանիին ներքև տակաւ զարգացող ժողովուրդներու համագործակցութիւնն են միայն, որ կրնան ճանապարհ յարդարել, ենթահող պատրաստել իր աւելի լքե՛ղ Գալիքի կերտումին, իր ազնո՛ւ երազներուն իրականացման։

Այսօր փաստօրէն և իրաւացիօրէն, խաղաղասէր հայութիւնը, գլխաւորութեամբ իր Ամենայն Հայոց Հայրենիքին, կը հանդիսանայ գործօ՛ն մէկ անդամը խաղաղութեան Ուժերու հզօ՛ր բանակին։

* *

Ազգային գետնի վրայ, հայութիւնը, յատկապէս՝ անդրհայրենիքեան հատուածը, իրենց հայեացքները սեեռած կը պահեն դէպի իրենց Մայր Հողը, դէպի Հայոց Աշխարհն Արարատեան, առանց որուն, մենք, տակաւին երկար ժամանակի համար, մեր ձեռքերուն ամուր պիտի պահէինք գաղթականի ցուպը։

Թո՛ղ 1975 Թուի Նո՛ր Տարին, մեր Մայր Հայրենիքին ընծայաբերէ խա՛նդ ու խի՛նդ, երկրանք ու երջանկութիւն, յառաջդիմութիւն ու վերելք, որպէսզի արևավա՛ռ Հայաստանը, իր շողերով ու լոյսերով, յաւե՛րժ կանգուն, յաւե՛րժ ամրապինդ ու յաւե՛րժ անկործնելի մնայ Մարդկութեան Պատմութեան Թատերաբեմին վրայ։

Թո՛ղ 1975 Թուի Նո՛ր Տարին, Ներքին ճակատի վրայ առաւել ևս զօրացնէ, ուժեղացնէ մեր Մայր Հայրենիքը, որպէսզի ան, Արտաքին ճակատի վրայ, իր հայրական հոգատարութեամբ, շարունակէ լիցքաւորել, շարունակէ զօտեպնդել ողջ Սփիւռքահայութիւնը։

* *

1975 Թուականը այլապէս կարեւոր տարեշրջան մըն է նաև Հայութեան համար։

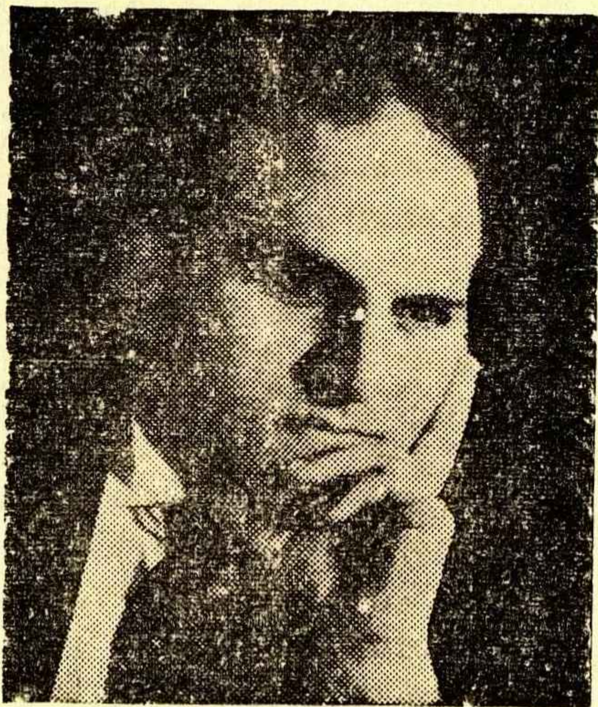
Ան կը խորհրդանշէ քառորդ դարու առաջին ցեղասպանութեան՝ Ապրիլեան Եղեռնի Վաթսունամեակը։

Բազմաչարչար բայց յաղթանակա՛ն հայ ժողովուրդը, համազգային տարողութեամբ ու միասնականութեամբ, պէտի ոգեկոչէ անթառամ յիշատակը իր երկու միլիոն մարտիրոսներուն, նահատակներուն։

Վաթսուն տարի առաջ, Վիլհելմեան Գերմանիոյ դրդումով ու յանձնարարութեամբ, վայրա՛գ Թուրքը բարբարոսաբար բրդեց խաղաղասէր ու քաղաքակիրթ հայութիւնը, «Հայաստան առանց Հայու» և կամ, «Մէկ հատիկ հայ՝ Թանգարանի համար», Թալէաթեան գազանաբարոյ միտումով ու նե՛նգ դիտաւորութեամբ։

Պատմութեան և Նախախնամութեան սքանչելի հրաշքը եղաւ այն սակայն, որ իր Ապրիլեան Եղեռնին Վաթսունամեակը նշելու պատրաստուող Հայութիւնը, այսօր, թէկուզ իր պատմական հողերուն մէկ երրորդ տարածութեան վրայ, տէրն է դէպի փառապա՛նծ վաթսունամեակ սուրացող Հայկական Հանրապետութեան մը, որուն կենսունակութեան և որուն վերելքին լաւագո՛յն ընորոշու-

մը, տակաւին տասնեակ մը առաջ, ըրաւ, Խորհրդային Միութեան երբեմնի թիւ մէկ ղեկավարը՝ Նիքիթա Խրուշչէ, Հայոց երկրին տուած իր պաշտօնական այցելութեան աւարտին, հրապարակային հետեւեալ յայտարարութիւնը կատարելով քաղաքամայր Երեւանի մէջ.

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

— Հո՛ն ուր լոյս կայ՝ Հայաստանն է. հոն ուր խաւար՝ Թուրքիան։

Ապրիլեան Մեծ Եղեռնի Վաթսունամեակին առիթով, Հայութիւնը միայն արտասուք չէ որ պիտի թափէ, որպէս նշան՝ սուգի և թախիծի։

Ընդհակառակն, իրենց աչքերուն, դառնութեան և կսկիծի արտասուքը պահելով հանդերձ, Հայ ժողովուրդի երկսեռ զաւակները, հանդէս պիտի գան բնածին տրամաբանութեամբ և առողջ իրատեսութեամբ։ Մեր ազգային նահատակներուն մեծագոյն երազը իրականացած է Հրաշավա՛ռ Ցարութեամբը՝ մեր ազգային խանձարուրին՝ մեր Մայր Հայրենիքին, որուն փառահե՛ղ ներկան կու գայ անարգանքի սիւնին գամելու հայութեան ամբողջական բնաջնջման ոճրածի՛ն գաղափարը յղացող ամէն ցեղի և ամէն դաւանքի չարագործներն ու ջարդարարները։

Հայութեան համար անլոյծ և իրապաշտ մօտեցումի կարօտ երկու հարցեր միայն կը մնան, Մեր հողային արդա՛ր Դատը ու Մեր բռնագրաւեալ հողամասերուն ազատագրութիւնն ու կցումը՝ մեր Մայր Հայրենիքին։

Այս երկու կարեւոր հարցերուն լուծումի ճանապարհին վրայ, Միծեռնակաբերդի ու Սարդարապատի յուշարձանախումբերը՝ Հայոց Պատմութեան ամենէն վաւերական կոթողներն են, որոնց շուրջ պիտի գան ամրանալու համահայկական միասնականութիւնն ու խաղաղասէր միւս ժողովուրդներուն բարեկամութիւնն ու նեցուկը, ի խնդիր՝ Մարդկային Արդարութեան նուիրագործումին և վասն՝ Հայ Պետականութեան բարգաւաճումին։

Սքանչելի այս խորհուրդին տեսիլքով է, որ Հայութիւնը, արդարամիտ Մարդկութեան հետ, կ'ողջունէ 1975 Թուի Նո՛ր Տարին։

Շնորհաւո՛ր Նոր Տարի ու բարի՛ կաղանդ։

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Պէյրութ, Դեկտեմբեր 1974

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ՄԵԾ ԵՐԳԻՉ (ԹԱՒ)
ԺԻՐԱՅՐ ՍԵՐԳՈՅԵԱՆ
ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՄԵԾ ՕՓԵՐԱՅԻՆ ՄԷՋ ՊԻՏԻ ԵՐԳԷ

«Փարիզի Օփերայի մենակատար՝ անուանի երգիչ (Թաւ - ԳԱՍՍ) Ժիրայր Սերգոյեան «Պոլշոյ» Թատրոնին հետ պայմանագրած է երգելու Մոսկուայի ինչպէս նաև Ս. Միութեան գլխաւոր քաղաքներու մէջ, 1975 Մայիս ամիսէն սկսեալ։

Ան Ֆրանսացի առաջին Թաւ երգիչը պիտի ըլլայ, որ ելոյթ պիտի ունենայ Մոսկուայի հասարակութեան առջև, «Պորիս Կոտունով» ամենաժողովրդական օփերայի մէջ գլխաւոր դերով։

Սերգոյեան անցեալ ամիսներուն համերգային շրջապտոյտ մը կատարեց Ս. Միութեան մէջ, տալով տասնեչորս համերգներ։ Այնտեղ ան երգեց Սիպերիոյ Նովոսիպիրսք քաղաքի Թատրոնին մէջ ևս, ելոյթ ունենալով «Ֆաուսթ», «Տոն Գարլոս», «Սեւիլեան Սափրիչ» ինչպէս նաև Ֆրանսական մեղեդիներ երգեց Սէն Սանէ, Ֆօրէ և Տիւփարէ։

Յառաջիկայ 1975 Մայիսին Ս. Միութեան մէջ իր ունենալիք ելոյթներէն առաջ, Սերգոյեան Ֆրանսայի և այլ երկիրներու մէջ համերգային շրջապտոյտ մը պիտի կատարէ և դերեր պիտի վերցնէ Մոցարթի «Բնացողները» ու «Փելէասի ինչպէս նաև Վակների այլ օփերաներու մէջ։ 1976ի Ապրիլի ընթացքին ան Մարսէյլի Օփերային մէջ պիտի երգէ «Անտըրէա տէլ Սարթօ»ի ներկայացման մէջ։

Ս. Միութիւն իր յառաջիկայ այցելութեան մասին խօսելով, Սերգոյեան ըսաւ. «Կինս և ես շատ երջանիկ ենք վերադառնալով Ս. Միութիւն, ուր մեզի հանդէպ ջերմ ընդունելութիւն ցուցաբերուեցաւ անցեալները՝ ոչ միայն հանրութեան կողմէ, և հոն ամէն ոք, ո՛ր շրջանին մէջ ալ բնակին, զգայուն են արուեստագիտական կատարումներու հանդէպ»։

ԼԻԲԱՆԱՆԱՀԱՅ ԾԱՆՕԹ ԵՐԳՉՈՒՀԻ
ՏԻԿԻՆ ԱՐՓԻՆԷ ՓԷՀԼԻՎԱՆԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԱ ՊԻՏԻ ՀԱՍՆԻ

«Արմինիըն Ռիփորթըր»էն կը տեղեկանանք, որ Լիբանանահայ ծանօթ եւ սիրուած երգչուհի Տիկին Արփինէ Փեհլիվանեան, ծրագրած է բնակութիւն հաստատել Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներուն մէջ։

Անցեալ 4 Հոկտ. 1974, Նիւ Եո՛րքի «Գարնեկի Հոլ»ին մէջ իր մեն-համերգին յաջողութիւնը՝ խրախուսած է զինք առնելու այս որոշումը։

Ան Փեհլիվանեան ծրագրած է նաեւ համերգային շարք մը կատարել ԱՄՆի զանազան քաղաքներու մէջ։

ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ «ՋԱՀԱԿԻՐ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Պր. Ռաֆֆի Գալըճեան (Աղեքսանդրիա) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ (օդային փոստով) հետեւեալներէն իւրաքանչիւրին.

Տոքթ. Նայիրի Գալըճեանի (Մոնթրէալ)

ՊՊ. Հրանդ Գալըճեանի (Պէյրութ)

Արմէն Գալիկեանի (Հալէպ)

Լեւոն Ներսէսեանի (Երեւան)

Վաչէ Թաշճեանի (Մոնթրէալ)

Ն. Նարկիզեանի (Հալէպ)

Ընկեր Վրէժ Սէֆէրեան (Աղեքսանդրիա) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ հետեւեալներէն իւրաքանչիւրին.

Գերչ. Տ. Գասպար Արք. Թումայեանի (Լոնտոն)

Տոքթ. Սահակ Կակարեանի (Մոնթրէալ)

Տէր և Տիկին Աբրահամ Նիզիպլեան (Աղեքսանդրիա) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) իրենց աներձագին և եղբօր՝ Տէր և Տիկին Մ. Զարըգճեանի (Մոնթրէալ)։

Տէր և Տիկին Աւետիս Խ. Զագըճեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն Տիկին Լիւսի Բեսթէքեանի (Մոնթրէալ)։

Տէր և Տիկին Գերճ Արթինեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց աներձագին և եղբօր՝ Հոգշ. Տ. Զաւէն Վրդ. Արզումանեանի (Ֆիլատելֆիա)։

Պր. Սարգիս Վուզուֆեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քեռայրին և քրոջ՝ Տէր և Տիկին Թորոս Գասապեաններուն (Սիտնէյ)։

Պր Արտաշէս Գարտաշեան (Փարիզ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քրոջ՝ Օր. Ովսաննա Գարտաշեանի (Պէյրութ)։

Մօ. Եդուարդ Ցակոբեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քրոջ՝ Օր. Անժէլ Ցակոբեանի (Պէյրութ)։

Պր. Արամ Մուրատեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր եղբօր՝ Պր. Վահրամ Մուրատեանի (Ժընեւ)։

Ընկ. Հայկ Տէօքմէճեան (Աղեքս) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ Պր. Վահան Ծիպիլեանի (Լենինական)։

Տէր և Տիկին Կարապետ Ճաճեան (Աղեքս) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց քրոջ՝ Տէր և Տիկին Սարգիս Բիպարեանի (Լենինական)։

Տէր և Տիկին Արմենակ Պետրոսեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց եղբօր՝ Տէր և Տիկին Հրանդ Պետրոսեանի (Երեւան)։

Տէր և Տիկին Օննիկ Ցակոբեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) իրենց ծնողքին՝ Տէր և Տիկին Մարգար Երկանեանի (Թորոնթօ)։

Պր. Պետրոս Ֆընկճեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր սիրելի բարեկամին՝ Պր. Մարտիրոս Փափազեանի (Թորոնթօ)։

Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց աներձագին և եղբօր՝ Տէր և Տիկին Ժան Գազանճեանի (Աթէնք)։

Օր. Արշալոյս Շահրոզեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քրոջ՝ Տիկին Փայլուն Սեմէրճեանի (Կետարէֆ)։

Տէր և Տիկին Ցարութիւն Նագաշեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն իրենց զարմիկին՝ Պր. Կիւլպենկ Փանոսեանի (Երեւան)։

Պր. Ցովհաննէս Քեհեաեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քրոջորդւոյն՝ Պր. Սեպուհ Լուսարարեանի (Երեւան)։

Պր. Փօլ Քիլիտճեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ (օդային փոստով) իր սիրելի բարեկամին՝ Պր. Վահրիճ Գասմաճեանին (Աուլս Ապեպա)։

ՊՊ. Քրէտեան Եղբայրներ (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) Պր. Հայկ Աճէմեանի (Մոնթրէալ)։

Պր. Հրանդ Մարկոսեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ հետեւեալներէն իւրաքանչիւրին.

Պր. Վահան Եամալեանի (Երեւան)

Պր. Վահրամ Սեմիզեանի (Երեւան)

Օր. Ալիս Ծինկէօզեան (Աղեքսանդրիա) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ Պր. Պօղոս Գույումճեանի (Միաց. Նահանգներ)։

Տէր և Տիկին Կարօ Վարժապետեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) իրենց քրոջ՝ Տէր և Տիկին Արմենակ Սուլիկեանի (Մոնթրէալ)։

Պր. Մուշեղ Կէրիկեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր քեռայրին և քրոջ՝ Տէր և Տիկին Անքանոզ Փանոսեաններուն (Սիտնէյ)։

Տէր և Տիկին Ցոլակ Երզնկացեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն Տէր և Տիկին Արթին Ղազարեանի (Մոնթրէալ)։

Տէր և Տիկին Ցակոբ Մ. Ժամկոչեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) Տէր և Տիկին Ցակոբ Գըլըճեանի (Մոնթրէալ)։

Տէր և Տիկին Հայկազուն Քիւրքճեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրեն (օդային փոստով) իրենց հօրեղբօրորդւոյն Տէր և Տիկին Սարգիս Քիւրքճեանի (Լոնտոն)։

Պր. Նշան Սարաֆեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ (օդային փոստով) իր հետեւեալ զաւակներուն.

Պր. Ճաք Սարաֆեանի (Աւստրալիա)

Պր. Ճօն Սարաֆեանի (Աւստրալիա)

Պր. Արամ Մովսէսեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր եղբօր՝ Պր. Արթին Մովսէսեանի (Մոնթրէալ)։

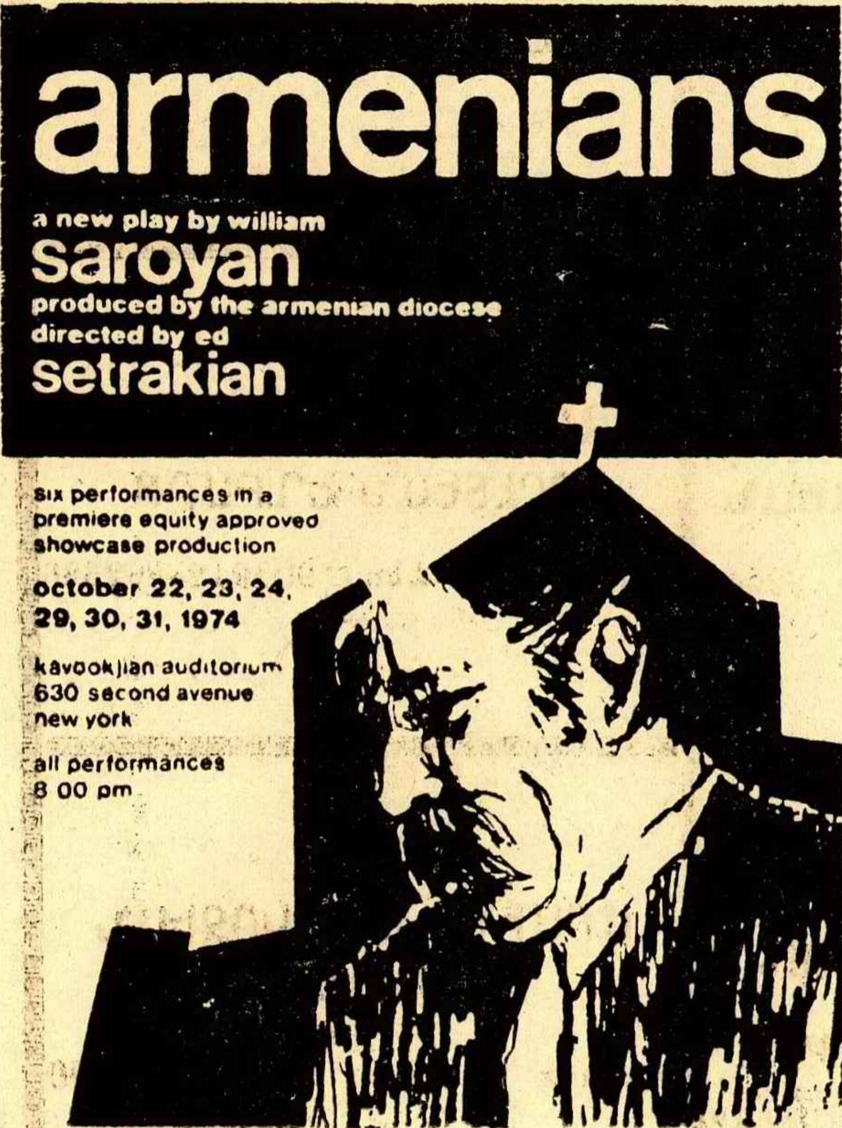
Պր. Երուանդ Սվաճիպաշեան (Գահիրէ) մէկ տարուան «Ջահակիր» կը նուիրէ իր եղբօր՝ Աբրահամ Սվաճիպաշեանի (Նիւ-Ճըրսի)։

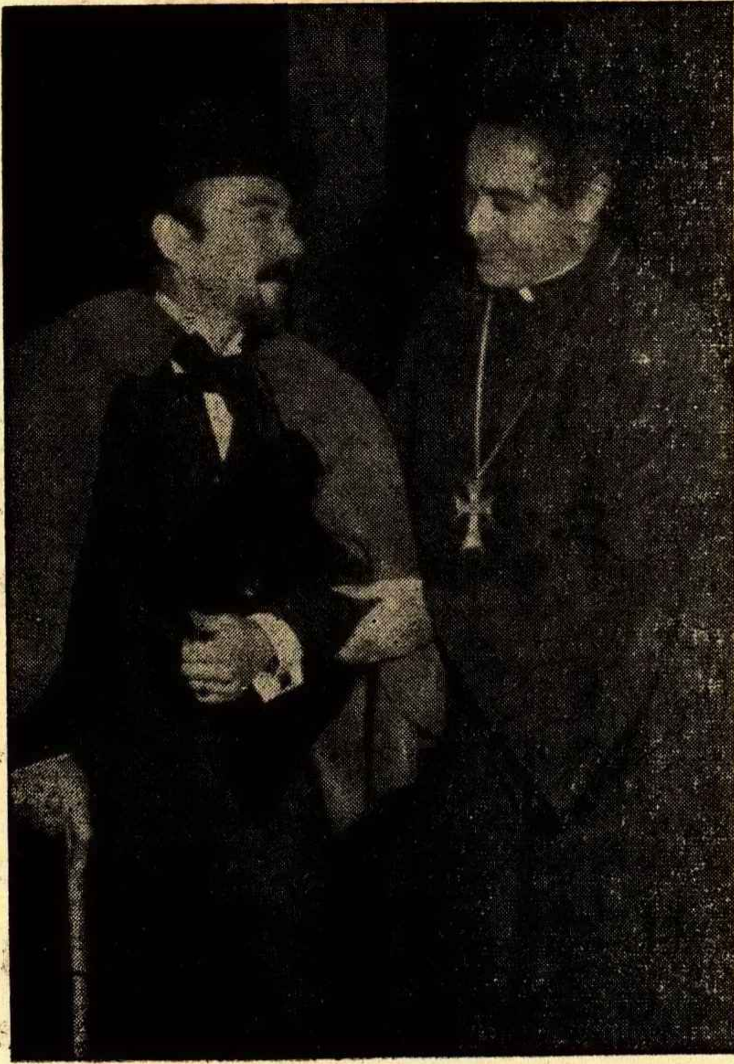
«ՀԱՅԵՐ»

ՈՒԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆԻ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԹԱՏԵՐԱԽԱՂԸ

(ՀԵՏԵՒԵԱԼԸ ԳՐԱԾ Է ՀԵՂԻՆԱԿԸ՝ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻՆ ԻԲՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ)

«Հայեր» թատերգութիւնը ժողովուրդի մասին է. Ժամանակը՝ մօտաւորապէս երէկ, 1920։ Այս օրերուն թատերագիրը 12 տարեկան էր և խորապէս հմայուած՝ Գալիֆորնիոյ Ֆրէզնօ քաղաքին մէջ իր ամէն տեսածով, փողոցներ ու վայրեր՝ ուր կ'այցելէր ամէն օր իբր լրագիրի ցրուիչ, ոչ՝ թերթ փոխադրող, որ տարբեր գործ է, այլ իբր թերթ ծախող տղայ, որ կը գոչէ, բարձրաձայն կը յայտարարէ տրուած զգայացունց լուրի մը խորագիրը, կ'այցելէ զանազան տեղեր ու կը գիտէ մարդերը։

«Հայեր» ներկայացման ղեկավարը՝ Էդ. Սեդրակեան, Գասպարեան եպիսկոպոսի դերին մէջ։

Ֆրէզնոյի բնակիչներէն ոմանց մասին թատերագիրին գիտածն ու նշմարածը կը գտնուին այս գործին մէջ ու կ'ընդգրկեն 1920ին նախորդող շրջանը և յետագայ երկար միջոցը, նկատելով այս առթու պատահած դէպքը, երբ ատամնաբոյժին դրան առջև մարդ մը ինծի ըսաւ, «Դուք չէք նմանիր այն անձին զոր կ'երեւակայէի տեսնել»։ Պատասխանեցի անոր՝ «Անկեղծօրէն, չեմ կրնար ըսել թէ կը ցաւիմ, որովհետեւ չեմ գիտեր ի՞նչ կ'ակնկալէիք կամ թէ ինչո՞ւ։ Հայերէն կը խօսի՞ք»։ Ինծի հայերէն ըսաւ. «Կը կարծէի թէ cavlar (*) էիք», կամ մօտաւորապէս այդպէս բան մը, որ բուն բառն է «գէշ»ին։

Հայերէն պատասխանեցի. «Ո՛հ, կարծեցի թէ Ձեր յուսախաբութիւնը կու գայ գիրքերս կարդալէն և յետոյ, շատ տարի ետք՝ գործերէս դատելով՝ զիս անտաշ և բնական գտնելէն։ (Լսելո՞ւ էիք հայերէն խօսիլս։ Իսկապէս որ շնորհալի էր)։

«Ոչ, ըսաւ, կը ճանչնամ Ձեզ՝ թերթերու մէջ երեցած Ձեր լուսանկարներէն և Ձեզի ծանօթ իմ բարեկամներուս պատմածէն»։

«Իսկ, ո՞ւր կը գտնուին Ձեր այդ բարեկամները», ըսի։

«Պատմեմ ուրեմն, իրենց բնակարանն են կամ վախճանած։ Ես ինքս ութսունըերկու տարեկան եմ և կաթուած մը ունեցած՝ երկու տարի առաջ»։

«Քանի՞ զաւակ ունիք», ըսի։ «Ամուսնացած եմ Փէնսիլվանիայէն կնոջ մը՝ որ այս պահուս կը գտնուի ատամնաբոյժին քով, իսկ մենք զաւակ չունինք», ըսաւ։

Կը տեսնէք ուրեմն, որ մարդը մահանալու մօտ է ու աշխարհի վրայ չէ ձգած պայքարը շարունակողներ՝ կէս մը հայ, կէս մըն ալ հոլանտացի՝ Փէնսիլվանիայէն։ Ասիկա, անտարակոյս, անպայման ցաւ կը պատճառէ ինծի, որովհետեւ՝ մինչեւ Ամերիկայի հայերը խառն ամուսնութիւններ կնքած են, այնքան մը հայութեան փշուր կայ տակաւին իրենց ծագուններուն արիւնին մէջ, որպէսզի շարունակեն դեռ (հայապահպանումի) պայքարը։

Այս առաւօտ այստեղ եկեր էր մահուան դուռը հասած սա բարի մարդը, որուն կինը ատամնաբոյժին մօտն էր ու ծագուկներ չունէին բնաւ. հետեւաբար ոչ ալ թոռնիկներ՝ որոնք ուզէին չուզէին, քառորդով միայն հայ պիտի ըլլային։

Փորձեցի չը յայտնել զարմանքս և յուսախաբութիւնս, այնպէս որ բաւական աճապարանքով նստեցայ հեծիկս ու հեռացայ՝ մաղթելով իրեն յաջողութիւն. չեմ կրնար երեւակայել սակայն, թէ ի՞նչ բանի համար։

Այս թատերախաղը մօտաւորապէս այդ կարգի նիւթ կը շօշափէ, անուղղակի կերպով սակայն։

Երբ կ'ուզենք շարունակել մասնակից ըլլալ աշխարհի մէջ մղուած պայքարին՝ մեր բուն փնտռածն այն է, թէ մարդկային ընտանիքը՝ ինք շարունակէ՝ գոյատեւել իր ամենէն լայն, խորունկ, բարդ, սրտնեղիչ, անբացատրելի, անըմբռնելի, անտեղի, հակասական և անսպառ կերպով անխորտակելի իրականութեան ճամբուն մէջ։ Ի՞նչ բանի համար սակայն։ Ինչո՞ւ։ Այն պատճառով որ այդ անհաւոր բայց նաև հոյակապ լիութենէն միայն թէ կարելի՛ ըլլայ մեզի ակնկալելը, որ մարդկային ցեղը սկսի-սկսի, լա՛ւ նշեցէք-ամբողջացնել իր բնութեան մէջ պահուածն ու ճշմարիտը, որոնք այնքան առենէ գոյութիւն ունին իբր արձանագրութիւն՝ քարի մէջ քանդակուած, քարայրի պատերուն վրայ նկարուած, ճարտարապետական հոյակերտ կոթողներու մէջ մարմնացած, երգօրօրներու մէջ մեղմիւ մրմնջուած, համանուագներու մէջ շշնջուած և գոռումով մը պայթած, մէջը ամուր և գաղտնապահօրէն ստեղծուած ամէն տեսակ ձևի՝ նաւ, շոգեկառք, օդանաւ, ձայնագիր, ռատիօ, հեռատեսիլ՝ օրինակի համար։ Բայց աւելի՛ յատկանշականօրէն, թերեւս մէջը բոլոր կերպարանքներու նախատիպարին՝ ծուին, բան մը՝ որ անշուշտ կատարելապէս անըմբռնելի է մեզի՝ որովհետեւ հաւկիթին պէս մենք ալ սերած ենք գաղտնածածուկ ադբիւրին սիրտէն և հոգիէ՛ն իսկ։

Կ'ուզենք հարկաւ, որ ամէն մարդ շարունակէ մղել պայքարը՝ որուն մասնակից պէտք է ըլլայ անշուշտ՝ թուրքը։ Մաղթենք, բացուին անոր աչքերն ու տեսնէ՛ այլեւս որ բարեշնորհ և անկար ըլլալը յատկանիշն են բարութեա՛ն։

«Հայեր» թատերախաղը կը պատգամէ թերեւս, որ «Մնա՛ց է մեր պայքարը։ Գիտե՛նք այն քան ալ անյոյս չէ սակայն, թէ չուզենք գիտնալ ո՞րքան անբարեյոյս է ատիկա»,

Թարգմանեց Ա. ՑԱՏՈՒՐ

Հելիոպոլիս, 12-11-74

(*) Շալվա՞ր. Բնագիրին մէջ մեքենագրութեան սխա՞լ մը արդեօք։ Տ. Թ.

Ուիլիըմ Սարոյեանի «Հայեր» թատերգութեան ներկայացումէն տեսարաններ

(Լուսանկարները՝ ԿԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ)

ԷՋ ՄԸ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆԷՆ

ԿԱՂԱՆԴԸ

Նոր տարի, բարի... Կաղանդ։

Ինչ չէնչող, ինչ զուարթ բան մը կայ այս բառերուն մէջ՝ որ մարդս կ'ուրախացնեն։

Պտուղներով լեցուն սեղան մը, վառուած մոմեր, անուշապուր և գերտէ փիլաւ... ո՞ր հոգի չի խայտար, ո՞ր սիրտ չի ցնծար այս տեսարանին առջև։

Ու յետոյ՝ ամէն մարդ ուրախ է, պէտք է որ ուրախ ըլլայ, պարտաւոր է ուրախ ըլլալ, մեզայ, Նոր Տարի է այսօր։ Հոգ, մտմըտուք, մտազբաղութիւն, ամէնքն ալ թաղուած են հին տարիին հետ, այդ պառաւ, ջատուկ հին տարիին հետ, զոր ամէնքս ալ կ'ատենք հիմա, առանց յիշելու որ տարի մը առաջ ցնծութեամբ ողջունեցինք զինքը։ Ու անիկա կը հեռանայ, դժգոհ ու զառամած իր չոր մատներովը սպառնալով մեզի... բայց ինչ փոյթ, ո՞վ կը նայի երեսը, ո՞վ ուշադրութիւն կ'ընէ այդ անտանելի ծերուկին։

Նոր Տարին ունինք հիմա մեր քովը, նորնոր տարին, ճերմակ, լուսափայլ, շողշողուն...։

— Շնորհաւոր Նոր Տարի, շնորհաւոր Նոր Տարի...։

Մանուկները կը ցատկռտեն, մեծերը կը համբուրուին, ծերերը կ'օրհնեն... այս ի՜նչ զուարթութիւն, այս ի՜նչ երջանկութիւն...։

Կաղանդ... Նոր Տարի։

Ու փողոցներուն մէջ կը լսուին նուագարանի ձայներ, ըմբուկներ, գունաւոր լապտերներ, մանկական երգեր... ի՜նչ բազմութիւն, ի՜նչ իրարանցում։ Աղջիկները կը խնդան, գիրար կը բարեւեն ժպտելով, ծիծաղելով.

— Շնորհաւոր Նոր Տարի...

— Շատ տարիներու...

Այս ի՜նչ հրաշալի մոգական օր, որ յանկարծ մոռցուց օրըստօրէական տաժանքը, կեանքի դառնութիւնները, երէկի մտմըտուքները։

Հապա նուէրները, զորս կ'ընդունինք, նուէրները զորս կու տանք, յաճախ նիւթական անձկութիւններու մատնուելով... բայց ո՞վ կը նայի բարակը... առանձ ուրախութեան օր մը, առանձ երջանկութեան օր մը միթէ կարելի՞ է ճղճիմ հաշիւներու առջև կանգ առնել...

Ա՜հ, երանելի, երիցս երանելի Նոր Տարի։

Հետեւեալ օրը սակայն մտածեցի, ուզեցի վերլուծել Նոր Տարիի ուրախութիւնը, գտնել անոր պատճառը, մեկնել հրաշքը...

Քառասուններորդ Նոր Տարին էր որ կը կատարէի, փորձառութիւն ունէի բաւական, հիւրը անծանօթ մը չէր այլեւս, շատ անգամներ տեսած, շատ անգամներ ողջունած էի զինքը։

Այո, ուզեցի քննել թէ այդ Նոր Տարին ամէն անգամ ի՞նչ նորութիւն կը բերէր մեզի, որ այնքան կ'ուրախացնէր ու կը ցնծացնէր ամէնքս։ Բայց, ի զուր, չկրցայ թափանցել իր հմայքներուն գաղտնիքին։

Այն ատեն ուղղակի դիմեցի իրեն և ըսի.

— Նոր Տարի, սիրուն պարիկ, ի՞նչ նորութիւն, ի՞նչ փոփոխութիւն կը բերես հետդ ամէն անգամ որ այսքան կ'ուրախացնես մեզի։

Գեղեցիկ տղան, սիրուն պարիկը, Նոր Տարին, անազդ չըրաւ և պատասխանեց.

— Իմ բերած փոփոխութիւններս, իմ բերած նորութիւններս տես սա մոգական հայելիին մէջ։

Ու նայեցայ.

— Աստուած, իրաւ. ի՜նչ փոփոխութիւն, ի՜նչ նորութիւն անցած տարուընէ ի վեր... մազերուս և մօրուքիս մէջ որչափ աւելցած էին ճերմակ թելերը... իսկ բերնիս մէջ առա երկու ակռայ եւս պակսած էր... ու ձախ սրունքս աւելի ծանր կրնայի շարժել քան նախորդ Նոր Տարին... իրաւ, ի՜նչ նորութիւն, ի՜նչ փոփոխութիւն.

— Շնորհաւոր Նոր Տարի և բարի Կաղանդ... Ով մարդկային յիմարութիւն...։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Առաջին անգամ՝ կարճահասակ այլ մեծահռչակ նկարիչ Թուլուզ Լոթրէկի ներկայացուելէ ետք, Թրիստրան Պեռնարի կինը ըսաւ.

— Այնքան կարճ է, որ երբ վերէն կը նայիմ իրեն, գլխու պտոյտ կ'ունենամ։

***

— Ճիշդ ի՞նչի՞ կը նմանի այս կէս նարինջը։

— Մնացեալ կէսին։

— Ամուսնութիւնը ե՞րբ երջանկաւէտ կրնար ըլլալ, հարցուցին փիլիսոփայի մը, որ պատասխանեց.

— Երբ այրը խուլ եւ կինը կոյր ըլլայ։

***

Ագարակապանը առաւօտ մը տեսաւ, որ իր գործաւորը կը բռնէ կովին, որ դոյլին մէջէն կաթը խմէ։

— Ի՞նչ կը փորձես ընել, տեսա՞ծ ես կով մը, որ իր կաթը խմէ, կը պոռայ ան։

— Խենթ կովը ոտքը դոյլին մէջ դրաւ, ուզեցի որ խմէ, և զատուածը նորէն կթեմ։

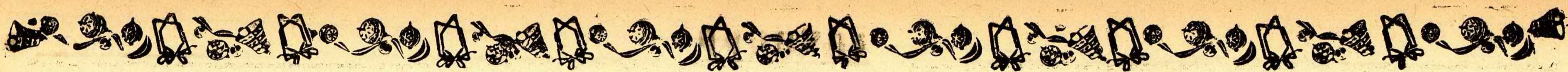
***

— Վարձքը ո՞ւր Թամօ, կը հարցնէ տանտէրը։

— Կը ցաւիմ, որ այս շաբաթ պիտի չկրնամ վճարել, հանիա գալ շաբաթ եկուր,- կ'ըսէ վարձակալը։

— Սակայն անցեալ շաբաթ ալ նոյն բանը ըսիր։

— Կը տեսնե՞ս, որ խօսքս չեմ փոխեր։

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴԸ

ԻՐԵՆՑ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒՆ, ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՒՆ

ԿԸ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԵՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ Գահիրէ Հեռ. 934908	ԱՒԵՏԻՍ Ն. ՉԱԳԸՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Աթապայի հրապարակ Գահիրէ Հեռ. 906433-906451	ՆԱՍԻՊ-ԹԸՐԳԸՄ	ԱՐԹՕ ՊԸԼԸՔՏԱՆԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 826211-826291	ՎԱՀԱՆ Տ. ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ Աղեքսանդրիա Հեռ. 28173
ԵԴՈՒԱՐԴ ՋՕՐԱՅԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 906479	ՕՆՆԻԿ Կ. ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 900186	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՊԵՏՐՈՍ ՊԵՏԻԿԵԱՆ Հելիոպոլիս Հեռ. 63459	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԷՇԷԵԱՆ Հելիոպոլիս Հեռ. 62542	ՎԱՐԴԳԷՍ ԵՒ ԱԼՊԷՐ ՔՐԷՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ Գահիրէ Հեռ. 902912-862386
ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐՕ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 47240	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՌԱՖՖԻ ԳԱԼԸՆԵԱՆ Աղեքսանդրիա Հեռ. 27931	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ Հելիոպոլիս Հեռ. 861452	STUDIO ANTRO ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ 37, Թալաաթ Հարպ փողոց Գահիրէ Հեռ. 75542	ԱՐՄԻՆԷ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ՆԿԱՐՉՈՒՀԻ Գահիրէ Հեռ. 54480
ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԳԱՄԳՈՒՄ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ 195, Ռամսէս Պողոտայ Գահիրէ Հեռ. 900738	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԱԼՊԷՐ ԳԱԼԸՆԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 72050	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՅԱԿՈԲ ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ Հելիոպոլիս Հեռ. 865920	ՏՈՔԹ. ՀԱՆՐԻ ԲԵՏԵՐԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 73321	ՊԵՐՃ ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 918516
MAISON ROYALE ԽՈՍՐՈՎ ՋԱՔԱՐԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 910402	ՄԷԹՐ ՊԱՐՈՅՐ ՄԱՍԻԿԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 42259	ARABIAN NEON & FLUORESENT LIGHT CO. ՓՕԼ ՔԻԼԻՏՃԵԱՆ 135, Մոհամէտ Ֆարիտ փողոց, Ապտին Գահիրէ Հեռ. 43816-44792	ՍԱՐԳԻՍ ՎՈՒԳՈՒԹԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 917039	MICKY MOUSE ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԱՋՈՒԿԵԱՆ 26 Յուլիս պողոտայ, թիւ 8 Գահիրէ Հեռ. 915570
ELPAR SHOES ՎՐԷԺ Լ. ՍԷՖԷՐԵԱՆ Աղեքսանդրիա Հեռ. 24073	L I L I ՅԱԿՈԲ Մ. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ՓՈՔՐԻԿՆԵՐՈՒ ԿՕՇԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ 22, Քասր էլ Նիլ փողոց Գահիրէ Հեռ. 54480	ՎԱՀԷ ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. 103, Կումհուրիէ փողոց Գահիրէ Հեռ. 900563	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԹՈՎՄԱՍ ՄԱՆՃԸԼԸՔԵԱՆ Աղեքսանդրիա	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԵՐՋԵԱՆ Աղեքսանդրիա Հեռ. 33713
ՆՈՒՊԱՐ ԿԷՐԻԿԵԱՆ ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ Գահիրէ	ՕՐ. ԶԱՊԷԼ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ Գահիրէ	MAISON D'ART ՅՈՒԼԱԿ ԵՐԶՆԿԱՑԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. 29, Ապտէլ Խալէք Սարուաթ Գահիրէ Հեռ. 40584	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՅՈՎՍԷՓ ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ ԳՈՀԱՐԱՎԱՃԱՌ Աղեքսանդրիա Հեռ. 27139	ԺԱԳ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 911220
Ն. ԵՒ Ե. ԴԱՒԻԹԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ Manchester House Աղեքսանդրիա Հեռ. 24996	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՅԱԿՈԲ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ Գահիրէ Հեռ. 934872	CORDONNERIE CECIL ՎԱՀՐԱՄ ԹՕՍՈՒՆԵԱՆ Աղեքսանդրիա Հեռ. 22425	ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԱՐԱՄ ՄՈՎՍԷՍԵԱՆ Հելիոպոլիս Հեռ. 867554	ՎԱՀԱԳՆ ՏԷՓՕՅԵԱՆ ԵԼԵԿՏՐԱԳԷՏ Գահիրէ Հեռ. 79381

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

Սովետ. Մեծ Ֆութպոլիստ ԼԵՒ ԵԱՇԻՆԻ հետ Հարցազրոյց՝ ԻՏԱԼԱԿԱՆ «ԻԼ ԹԵՄՓՕ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿԻՑԻՆ ԿՈՂՄԷ

Անցեալ, 21 Դեկտեմբեր 1974ի թիւին մէջ, Իտալիոյ մեծ օրաթերթերէն «Իլ Թեմփօ»ի մէջ հրատարակուած է հարցազրոյց մը՝ զոր ունեցած է այդ թերթին մարզական թղթակիցը, Սովետ. մեծ ֆութպոլիստ և միջազգային համբաւի տիրացած՝ Լև Եաշինի հետ:

Լև Եաշին, որուն անունը անմոռանալիօրէն կապուած է համաշխարհային ֆութպոլի պատմութեան հետ և ոսկեայ տառերով արձանագրուած՝ Սովետ ֆութպոլի տարեգրութեանց մէջ, տասնեւքի բերմամբ երեք տարիներէ ի վեր «Հանգստեան» կոչուած է՝ որպէս խաղացող, բայց կը շարունակէ աշխատիլ որպէս տնօրէն՝ «Տինամօ Մոսկուա» ֆութպոլի խումբին: Ան միակ ֆութպոլիստը հանդիսացած է՝ որ բնաւ կախակայում կամ ազդարարութիւն չէ ստացած ֆութպոլի իր ասպարէզին ընթացքին և ամենատիպար ֆութպոլիստը հանդիսացած է, ու իր այդ արժանիքներուն համար վերջերս Իտալիոյ Ֆութպոլի Ֆետերասիոնին կողմէ հրաւիրուած է իր արձակուրդը անցնելու Իտալիոյ մէջ:

«Իլ Թեմփօ»ի թղթակիցը իր երկար հարցազրոյցի ընթացքին հարց տուած է նաև Եաշինին, թէ՝ «Ի՞նչու Սովետ Միութեան հաւաքականը, քանի մը տարիներէ ի վեր՝ միջազգային գետնի վրայ անբաւարար արդիւնքներ կ'արձանագրէ»:

Եաշին հետևեալ կերպով պատասխանած է, ըսելով՝ թէ «Սովետ Միութեան հաւաքականին մէջ մեծ փոփոխութիւններ եղան եւ բոլոր հին խաղացողները տարիքի բերմամբ «հանգստեան» կոչուեցան (այսինքն այլ պաշտօններու կոչուեցան), հետեւաբար խումբը ամբողջովին նորոգուեցաւ երիտասարդ խաղացողներով, որոնցմէ ամենատարէցը 23 տարեկանը չ'անցնիր: Այս երիտասարդ խումբին լաւ արդիւնքները պիտի սպասել յառաջիկայ քանի մը տարիներու ընթացքին»:

Լեւ Եաշին ապա կը յայտարարէ, որ «Սովետ. Միութեան ֆութպոլը անցեալ տարիներուն կեդրոնացած էր երկու կամ երեք մեծ քաղաքներու (սովետական) ազգային համբաւաւոր խումբերուն վրայ: Սակայն անցնող վերջին երկու տարիներուն ընթացքին, Երեւանի «ԱՐԱՐԱՏ»ը անակնկալ մը եղաւ բոլորին՝ երբ ցոյց տուաւ արդիական բարձր թեքնիքով ֆութպոլ մը, որ հրապուրեց ամբողջ Սովետ. Միութիւնը և անշուշտ թէ վերջերս տեղեկացաք Եւրոպայի մէջ իր արձանագրած փայլուն յաջողութիւններուն»:

Իտալերէնէ թարգմանեց՝
ՎԱՀԷ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

ԿԱԼԿԱԹԱՅԻ ՀԱՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՆԵՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄՆ ԸԼԼԱԼՈՎ ՇԱՀԵՑԱՒ ՌԸԿՊԻԻ ԲԱԺԱԿԸ

Կալկաթայի հայկական փոքր համայնքին համար մեծ հպարտութիւն է, որ իր Մարզական Ակումբի և Հայկական Գոլէճի 15 խաղացողներէ բաղկացած Ռըկպիի խումբը, իններորդ անգամն ըլլալով, այս տարի ևս տիրացաւ Կալկաթայի Ռըկպիի բաժակին:

Մրցաշարքին զտումի բոլոր մրցումներուն յաղթական ըլլալէ ետք, երբ աւարտականի հասցին, անոնք պարտ էին վերջին մրցումը կատարել Կալկաթայի Ֆութպոլի և Քրիքէթի Ակումբին անգլիական խումբին դէմ, այս վերջիններուն խաղավայրին վրայ: Այս բախտորոշ մրցումին՝ որուն ներկայ եղաւ մեծ թիւով մարզասէր հասարակութիւն մը, հայկական խումբը տարաւ փառաւոր յաղթանակ մը՝ 12ով 8 արդիւնքով:

Հայկական խումբին ղեկավարն է Ջաւէն Կարապետեան, որ վեթերան ռըկպիստ մըն է և «Պըլ Պուլ» անունով ճանչցուած է ամբողջ Հնդկաստանի մարզական շրջանակներէ ներս: Ան աւելի քան քսան տարի խաղացած է Հայկական խումբին մաս կազմելով և այժմ հանգստեան կոչուած է. ու մտադիր է մօտերս գաղթել Աւստրալիա: Սիտնէյ քաղաքին մէջ, ուր կ'ապրին Կալկաթայի Հայկական Գոլէճի նախկին սաներ և այժմ Ռըկպիի խումբ մը կազմած են, Ջաւէն պիտի հանդիսանայ խանդավառող մը և քաջալերող մը այդ նորակազմ խումբին:

Կալկաթայի Ֆութպոլի և Քրիքէթի Ակումբին նախագահը՝ Պր. Փիրսըն Սուրիթա, շնորհաւորելէ ետք Հայկական խումբը՝ անոր յաղթանակին առթիւ, ծափողջոյններու տակ բաժակը յանձնեց խմբապետ Արշամ Սուքիասին, որ խումբին վեթերան անդամ մըն է և մարզական պատասխանատուն:

Ռըկպիի մրցաշարքի այս եղանակի ընթացքին, Հայկական Ակումբը «Քոքթէյլ» ընդունելութիւն մը կազմակերպեց, որուն հրաւիրուած էին մրցաշարքին մասնակցող բոլոր խումբերուն անդամները, ղեկավարները և այլ հրաւիրեալներ և որոնք շատ հաճելի ժամանակ անցուցին:

Կալկաթայի Մարզական Ակումբը և Հայկական Գոլէճը Հնդկաստանի մէջ Ռըկպի մարզաձեւի հիմնադիրներէն եղած են և մեծ վաստակ ունեցած են: Անոնք յաճախ երեք խումբերով մասնակցած են մրցումներու և սակայն բազմաթիւ հայերու Հնդկաստանէն արտագաղթի պատճառով, խաղացողներու թիւը խիստ նուազած է և հազիւ թէ երկու կազմակերպութիւններ համաքարար մէկ խումբով հրապարակ կու գան այժմ:

ԻՍԱՑԱ ՄԱՐԹԻՆ
(Տիր Արմինեըն Ռիփորթըր)

ՍԻՆԵՄԱ ★ ՍԻՆԵՄԱ

ԻՐԱՆԻ ՇԱՀԻՆ ԿՈՂՄԷ ՌՈՒԲԷՆ ՄԱՄՈՒԼԵԱՆ ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ ՀՐԱՒԻՐՈՒԱԾ

Քսան միլիոն իրանցիներու համար մեծ իրադարձութիւն նկատուած՝ յառաջիկայ Միջազգային Ֆիլմի Փառատօնին, պատւոյ հիւրը պիտի ըլլայ հայազգի մեծ բեմադրիչ Ռուբէն Մամուլեանը:

Իրանի Շահինշահը անձնապէս պատուեց հայ բեմադրիչը եւ ինքը հրաւիրեց որպէս պատւոյ հիւր այդ Փառատօնին:

Մամուլեան, Պեւերլի Հիլլզի իր բնակարանէն հեռախօսեց, ըսելով որ ուրախ Իրան կը մեկնի, իր սիրասուն տիկնոջ՝ Ազատիայի հետ միասին:

Այս փառատօնին պիտի ներկայացուին, ի պատիւ հայազգի մեծ հիւրին, անոր արտադրութիւններէն առաջինը՝ «Էփլոզ»ը:

«Ամէն նոր յղացումի ժամանակ միշտ պատրաստուած էի պայքարիլ», ըսաւ Մամուլեան, որուն բազմաթիւ ֆիլմերէն նշանաւորներն են՝ «Սիթի Սթրիթս», «Տոքթ. Ճեքըլ էնտ Միսթըր Հայտ», «Լաւ Մի Թունայթ», «Սոնկ աֆ Սոնկս», «Քուին Քրիսթինա», «Ուի Լիվ Էկէյն», «Պեքի Շարփ», «Կոլտըն Պոյ», «Տը Մարք աֆ Զորօ», «Պլաս էնտ Սենտ» եւ այլ երկարամետրաժ ժապաւէններ:

Իրեն եղած հարցումին՝ թէ «ի՞նչ է ֆիլմին ապագան», Մամուլեան պատասխանած է՝ թէ ինք լաւատես է եւ թէ նեղմակ պաստառը ամենամօտ, քրքիջ եւ ժամանակակից հաղորդակիցն է:

ՌՈՒԲԷՆ ՄԱՄՈՒԼԵԱՆ

Ռուբէն Մամուլեան ծնած է Թիֆլիս, 8 Հոկտ. 1898ին եւ ուսած է Մոսկուայի եւ Լոնտոնի համալսարաններուն մէջ, ինչպէս նաեւ Մոսկուայի Արուեստի Թատրոնի «Վախթանգով»ի անուան Սթուտիոյին մէջ:

Հայ բեմադրիչին «Մեծ Մրցանակը»

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).– Ճանչցուած շարժանկարի բեմադրիչ, Ռուսաստանեան Դաշնակցութեան Արուեստի Վաստակաւոր Գործիչ Աղասի Բաբայեանը, Տեհրանի մէջ կայացած Ֆիլմերու Միջազգային Փառատօնին շահեցաւ՝ «Մեծ Մրցանակ» և Ոսկէ մետալ:

Աշխարհի 107 երկիրներ Փառատօնին ներկայացուցած էին 580 ֆիլմեր: Հայ բեմադրիչին նկարահանած «Անկաշառ Սիրոյ Արահետներով» շարժանկարը արժանացաւ դատական կազմի ամենաբարձր գնահատականին: Ֆիլմին մէջ արծարծուած են մատաղ սերունդը՝ բնութեան նկատմամբ սիրոյ, աշխատասիրութեան ոգիով դաստիարակելու հարցերը:

Զոյգ փոքրիկ նովելները հեղինակը մատուցած է նուրբ հիւմուրով, համոզիչ տրամաբանութեամբ: Գիտահանրամատչելի ֆիլմերու կեդրոնական Ստուտիոյի մէջ նկարահանուած շարժանկարը արժանացած է լայն ճանաչման:

Մարդու և բնութեան փոխյարաբերութեան թեմային նուիրուած է նաև Աղասի Բաբայեանի միւս աշխատանքը՝ «Քո Տեղը Կեանքում», գունաւոր գեղարուեստական ժապաւէնը, որը բեմադրիչը կը նկարահանէ «ՀԱՅՖԻԼՄ» Ստուտիոյի մէջ:

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՊԱՐԲԵՐԱԹԵՐԹ
2 ՅՈՒՆՎ 1975

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՓՐՈՖ. ՏՈՔԹ. ԼՈՒԻԶԱ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ
ՄԱՀԱՑԱՒ ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾԻ ՄԸ ՀԵՏԵՒԱՆՔՈՎ

Խոր կսկիծով տեղեկացանք, որ անցեալ 2 Դեկտեմբեր, Երկուշաբթի, ինքնաշարժի ծանր արկածի մը հետեւանքով մահացաւ՝ Ֆրեզնոյի Գալիֆորնիոյ Պետական Համալսարանի հայոց պատմութեան դասախօս եւ նոյն համալսարանին մէջ Հայկական Ուսմանց համակարգող Տոքթ. Լուիզա Նալպանտեան:

Ողբացեալը, որ 48 տարեկան երիտասարդ հասակին կը մահանայ, միայնակ կ'ապրէր Ֆրեզնոյի մէջ: Ան տօնական առթիւ Սան Ֆրանսիսկօ իր հարազատներուն այցի գացած էր, ու իր վերադարձի ժամանակ, այդ քաղաքին մերձակայքը՝ Սթանիսլաուս Քընդրի կոչուած վայրին մօտերը, իր վարած ինքնաշարժը արկած մը կ'ունենայ ու նոյն վայրկեանին կը մահանայ ահռելի կերպով:

Թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուեցան Ուրբաթ 6 Դեկտ. 1974, Սան Ֆրանսիսկոյի հայոց Ս. Յովհաննէս եկեղեցիին մէջ:

Ֆրեզնոյի մէջ, 8 Դեկտ. 1974, Կիրակի երեկոյ մը տեղի ունեցաւ քաղաքին Newman Centerին մէջ, որ հայերէնով վարեց հայոց հոգեւոր հովիւը՝ Արժ. Տ. Շահէ Քհնյ. Ալթունեան: Այս առթիւ, Գալիֆորնիոյ Համալսարանին պատմաբանասիրական բաժնի տնօրէնը՝ Տոքթ. Սթիֆըն Պենըր, խօսեցաւ ողբ. Լուիզա Նալպանտեանի մասին ու ծառայութեանց մասին, վեր առաւ անոր արժանիքները, ու նշեց այս ցաւալի մահով հայութեան եւ համալսարանին կրած ծանր կորուստը:

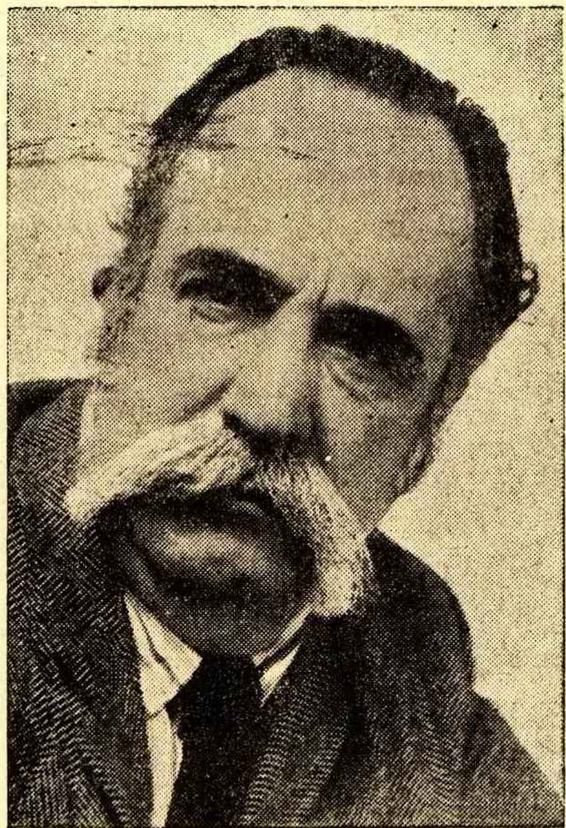
Ողբացեալին կենսագրական գիծերը պիտի տանք յաջորդով:

ՈՒԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆԻ
«ԱՐՄԻՆԻԸՆԶ»Ը ԲԵՄԱԴՐՈՒԵՑԱՒ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

Անցեալ Հոկտեմբեր և Նոյեմբեր ամիսներուն ընթացքին, Նիւ Եորքի Հայոց Ս. Վարդան Մայր Տաճարի «Գալուստեան» սրահին մէջ, մեծ պատրաստութեամբ բեմադրուեցաւ հայազգի մեծ գրող Ուիլիըմ Սարոյեանի «Արմինիընզ» թատերախաղը, որուն գործող անձերու մաս կազմեցին հեռատեսիլի և սինեմայի հանրածանօթ անուանի դերասաններ՝ Պըրթ Եունկ և Ժոզէֆ Ռանեօ:

Ներկայացումը ղեկավարեց Եդ Սեդրակեան, որ «Դերասաններու Սթուտիօ»ի տնօրէնն է:

«Ջահակիր»ի այս թիւին մէջ (էջ 5) կարդալ հեղինակին՝ Ուիլիըմ Սարոյեանի խորհրդածութիւնը իր այս նոր հեղինակութեան մասին:

ՈՒԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԾԻՍԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌԷՆ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻՆ

Յառաջիկայ Կիրակի, 5 Յունուար 1975, կէսօրին, Նիւ Եորքի պատկերասփիւռէն պիտի տրուի Ս. Ծննդեան եւ Մկրտութեան արարողութեանց ընթացքին «Ջրօրհնէք»ի ծիսակատարութիւնը, որուն պիտի նախագահէ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան, շրջապատուած Տ. Յուսիկ Վրդ. Պաղտասարեանէ, Տ. Բակուր Վրդ. Տասուրեանէ, Տ. Մամբրէ Քհնյ. Գուզուեանէ եւ Դանիէլ Քհնյ. Հալլաճեանէ:

Եկեղեցւոյ «Կոմիտաս» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Տոքթ. Արփըր Միսեանի, պիտի կատարէ երգեցողութիւնները:

Այս յայտագիրը դիտելի պիտի ըլլայ Նիւ Եորքէն, Նիւ Ճըրզիէն եւ Քոննէքթիքըթէն՝ թիւ 4 կայանի միջոցաւ:

ՖԻԼԱՏԵԼՖԻՈՅ ԳՈԼԷՃԻ ՄԸ ՄԷՋ
ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ՆՈՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ ՄԸ

Յառաջիկայ վեցամսեայ շրջանին համար, Ֆիլատելֆիոյ «Սէն Ժոզէֆ» գիշերային Գոլէճի մէջ հաստատուած է հայերէն լեզուի դասընթացք մը, որ առաջին անգամ ըլլալով մաս կը կազմէ վարժարանին ծրագիրին:

Հայերէն լեզուի անտեղեակ աշակերտներու համար նախապատրաստական այս դասընթացքը պիտի աւանդէ՝ Ուայնվուտի հայկական Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ եկեղեցիին հովիւը՝ Հոգշ. Տ. Զաւէն Ծ. Վրդ. Արզումանեանը:

Հայերէն լեզուի այս նոր դասընթացքը պիտի սկսի 15 Յունուարին:

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Ս. Դ. ՀՆՉ. ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ Ուստրի (Մասս.- ԱՄՆ) մասնաճիւղը, առ ի գնահատանք թերթիս հայրենասիրական ուղղութեան կը նուիրէ 25 Տոլար:

Տէր և Տիկին ՍԻՄՈՆ ՍԱՄՍՈՆԵԱՆ (Նիւ Եորք) Նոր Տարուայ առթիւ կը շնորհաւորեն և թերթիս կը նուիրեն 20 Տոլար:

Նոր Տարուայ և Ս. Ծնունդի տօնական առիթներով, Տիկին ԼՈՒՍԻ ՋԻՆՋԻՆԵԱՆ առ ի քաջալերութիւն՝ թերթիս կը նուիրէ 200 ե. դ.:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տիկին Զարուհի Ֆերմանեան, Նասիպեան, Ֆերմանեան Տիրատուր գերդաստաններու հոգեհանգստեան առթիւ կ'ընէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	1000
Մարմնային գեղեցմունքին	1000
Դպրաց դասուն	500
«Յուսաբեր»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Իր տագրոջ՝ Ողբ. Հայկ Թապաքեանի մահուան քառասունքին առթիւ, Տիկին Սիրարփի Թափաքեան կ'ընէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Գալուստեան Ազգային Վարժարանին	200
Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Իրենց շատ սիրելի եղբօրզաւակին և զարմիկին՝ ողբ. Կարօ Թուֆայեանի կսկծալի մահուան Բ. տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին՝ Տէր և Տիկին Յարութիւն և Սիրանոյշ Թուֆայեան և զաւակունք (Մ. Ն.) կը նուիրեն.

Հելիոպոլսոյ Ամենայն Սրբոց Գերեզմանատան	300
«Այծեմնիկ»ի Հանգստեան Տան	300
Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարին Հելիոպոլիս	300
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Ողբ. Յակոբ Շահպէնտէրեանի (Աղեքս.) մահուան քառասունքին առթիւ, Տէր և Տիկին Վահան Խաչերեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ
ԳԱՀԻՐԷ

ԱՄԱՆՈՐԻ
ԵՒ
Ս. ԾՆՈՒՆԴԻ
ԱՌԹԻՒ

ՀԱՆԴԷՍ – ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ
«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ» ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆԻ
Շաբաթ, 4 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 7.30ին
ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՆԱԾԱՌ

ԺԱՄԸ 9.30ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

Big Brothers

Առաջնակարգ Նուագախումբին

ԸՆԴՀ. ՄՈՒՏՔ 34,5 Ե. Դ.

Կաղանդ Պապային նամակը պարտաւորիչ է փոքրիկներուն համար:

Այժմէն ապահովեցէք սեղանները՝ հեռաձայնելով թիւ 933296, 59706, կամ դիմելով Ընթերցասրահ, ամէն երեկոյ ժամը 8-10, (հեռ. 934908):

Հինգշաբթի, 9 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 9ին
ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾՆՈՒՆԴԻ ԱՌԹԻՒ

ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԱՍԵՂԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ
ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ԿԱՐՃ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ (SKETCH)
Սիրալիր հրաւէր բոլորին

Կիրակի, 12 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 3ին
«ՍԷՆԹ ՖԱՄԻՅ»Ի ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ (24 ՖԱՐԻՏ ՓՈՂՈՑ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ)

Ֆութպոլի Բարեկամական Մրցում

ՑԱՄԱՔԱՅԻՆ ՈՅԺԵՐՈՒ ՋՏԵԱԼ ԽՈՒՄԲԸ
ԸՆԴԴԷՄ
Հ.Մ.Մ.Ի (ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ)

Կը խնդրուի հայ մարզասէրներէն քաջալերել իրենց ներկայութեամբ մեր նորակազմ խումբը:

دار شوشة للطباعة رقم ايداع دار الكتب ٥٨٠ / ٧٥

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز، السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 558 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1975

ՀԱՏԸ ԶՆՈՒԹԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ.

عدد رقم ٥٥٨ — الخميس ٩ يناير ١٩٧٥

ՄԵԾԱՊԱՅԾԱ՛Ռ ԱՒԵՏԻՍԸ՝
ՍԻՐՈՅ ՈՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԻՇԽԱՆԻՆ

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ՎԵՐԱԾՆՈ՛ՒՆԴ

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Դարաշրջան ցոլացնող նո՛ր դարագլուխ մը հանդիսացաւ Ծնունդը՝ Աստուածորդւոյն: Զիրար ատող, զիրար զրպարտող, զիրար սպաննող հասարակութիւն մը,– որուն հիմնական զբաղումը ուրիշ բան չէր, եթէ ոչ՝ գերեվաճառութիւնը–, կարիքը ունէր նո՛ր հասարակարգի մը, նո՛ր երավիճակի մը, որուն հզօր լոյսերը գային մի անգամ ընդմիշտ կործանելու՝ մինչ այդ տիրապետող խաւարն ու խաւարամտութեան սերկացնող շղթաները։

Երկու հազարամեակ առաջ, Բեթղեհէմի կապո՛յտ երկնակամարին վրայ, գիշերային խաղաղութեան մէջ, հրեշտակներու մեծապայծա՛ռ Աւետիսին և հովիւներու խանդավա՛ռ երգերուն հետ պլպլացող Աստղը, Պատմութեան Նո՛ր փիլիսոփայութեան խորհըրդանիշ օրպէս, Մարդկութեան բերաւ սքանչելի Գաղափարները՝ Սիրոյ, Եղբայրութեան և Խաղաղութեան։

Իր Աստուածայայտնութեամբ, Մարդուն Որդին, իր Աստուածային Ուժով, Խաւարամտութիւնը փոխարինեց Լուսամտութեամբ, Ատելութիւնը՝ Սիրով, Պատերազմը՝ Խաղաղութեամբ:

Քրիստոնէական վարդապետութիւնն ու փիլիսոփայութիւնը Մարդկութեան ցոյց տուին ճշմարի՛տ ճանապարհը՝ կեանքը մարդկայնական ոգիով ապրելու։

Ափսո՛ս սակայն, հակառակ երկու հազարամեակի թաւալումին,– երկու հազարամեակ, որոնց ընթացքին Մարդկութիւնը ինչպիսի ցնցումներէ և փլուզումներէ անցաւ–, իւրաքանչիւր տարի վերանորոգուող խաղաղութեան Աւետիսը, մինչև այսօր ալ, անկարող է ատելութիւնն ու եղբայրասպանութիւնը վերացնելու մարդաբնակ այս երկրագունդի տարածքէն:

Մինչև ե՞րբ պիտի շարունակուին եղեռնայրասպան այս կռիւները։

Մինչև ե՞րբ պիտի զօրանայ արշաւը՝ ստութի, զրպարտութեան ու կեղծիքի։

Մինչև ե՞րբ պիտի գոյատեւէ ոսկիին տիրապետութիւնը՝ ոգիին վրայ։

Տանրակշիռ հարցումներ են ասոնք, որոնք, իւրաքանչիւր տարի իրենց տեղը կը վերագտնեն խաղաղասէր ազնի՛ւ մարդոց շրթներու՛ն վրայ, Ծնունդի և Աստուածայայտնութեան տօներու հանդիսաւոր օրերուն:

Խաղա՛ղ կեանքը սիրող և նո՛յն այս խուլ ու կեանքին հողեկան աներեւոյթ թելերով կապուած մարդիկ օրպէս, մենք, մեր անկե՛ղծ զգացումներով, հաւատացած ենք ու կը խաւասնք Սիրոյ, Խաղաղութեան և Արդարութեան զօրութեան և յաղթանակին, և որոնց յաւերժակա՛ն ու յաւերժափա՛յլ խորհրդանիշն է ու կը մնայ՝ Լուսատու Աստղը Բեթղեհէմ :

* * *

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցին, որ նախապատուութիւնը ունի աշխարհի առաջին Քրիստոնեայ եկեղեցին ըլլալու Մէկը ըլլալու, և որ, շուրջ երկու դարերէ ի վեր, արդա՛ր հպարտութիւնը ունի իր ազգային ինքնուրոյ՛ն դիմագիծը պահած ըլլալու, իւրաքանչիւր տարուան Յունուարի 6ին, միաժամանակ կը նշէ Ծննդեան և Աստուածայայտնութեան տօները:

Քրիստոնէական վարդապետութեան մեղանչած չենք ըլլար, եթէ յայտնենք, թէ իր Ազգայի՛ն եկեղեցիին հովանիին ներքև, հայութիւնը հանդիսացաւ Քրիստոսասաւան ժողովուրդներուն ա՛յն օղակը, ա՛յն Ազգը, որ Ֆիզիքապէս ու նիւթապէս կոտորակուելով և տուժելով հանդերձ, ամրօրէն և անքակտելիօրէն կառչած մնաց, կը մնայ և պիտի՛ մնայ Քրիստոնէական փիլիսոփայութեան մարդասիրական աշխարհայեացքին։

Միենոյն ատեն, սխալած չենք ըլլար, եթէ վերահաստատենք այն անայլա՛յլ իրականութիւնը, թէ հայութիւնը Քրիստոնէական վարդապետութեան ցոլքերուն ներքև, կերտեց իր հոգե-մտաւոր վերածնունդը, ճանապարհ բացաւ իր բազմարժէ՛ք մշակոյթին, և մանաւանդ՝ ուժ տուաւ իր ազգային ճարտարապետութեան յարաճուն վերելքին։

(Շարունակութիւնը տես էջ 4)

Ս. ԾՆՈՒՆԴԸ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Ս. Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօնին առիթով, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ կատարուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ, ի ներկայութեան հաւատացեալներու հոծ բազմութեան մը։

Պատարագեց եւ իմաստալից քարոզ մը տուաւ Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահը՝ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան։ Առաջնորդութեանց մասնակցեցան Արժ. Տ. Սահակ Ա. Քհնյ. Տաքարեան եւ Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրընեան, սարկաւագաց դասը, որուն իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ Ադեքս ի Պօղոսեան Ազգ. Վարժարանի Տնօրէնը՝ Պր. Օննիկ Գալուստեան։ «Շնորհալի» երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Մօ. Եդուարդ Յակոբեանի եւ երգեհոնահարութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի կատարեց պատարագին բազմաձայն երգեցողութիւնները, որոնց ընթացքին մենակատարեցին՝ Տիկնայք Հաւրիկէ Վիկկէր-Կարապետեան, Մարկրիթ Յակոբեան, Զապէլ Ռըսունի եւ Անահիտ Թումայեանց եւ Պարոններ՝ Յարութիւն Լեւոնեան, Շաւարշ Գարանֆիլեան, Սարգիս Զամքըրճեան, Օննիկ Գալուստեան։

Պատարագիչ Հայր Սուրբը իր քարոզի վերջաւորութեան, շնորհաւորական խօսք բրաւ եւ արեւշատութիւն մաղթեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, ինչպէս նաեւ հայ հոգեւորական դասուն եւ եգիպտահայութեան իր լաւագոյն մաղթանքները բրաւ: Այս առթիւ Հայր Սուրբը երկար կեանք, արեւշատութիւն եւ յաջողութիւն մաղթեց եգիպտացի ժողովուրդին եւ անոր նախագահ՝ Անուար էլ Սատաթին, որուն անձնական ներկայացուցիչը՝ Պր. Իսմայիլ Քասէմ ներկայ գտնուեցաւ պատարագի արարողութեանց: Քարոզին որոշ մասերը թարգմանաբար արաբերէնով կարդաց Պր. Կարօ Ներկեսեանը։

Տեղի ունեցաւ նաեւ խաչահանգիստ եւ Ջրօրհնէք, Քրիստոսի Ս. Մկրտութեան տօնին առիթով։

Պատարագի սկիզբէն (ժամը 9էն սկսեալ) արարողութիւնները ձայնասփռուեցան Գահիրէի Պետական Ռատիօկայանէն՝ մինչեւ ժամը 11.15։

Ժամերգութեանց աւարտին, պատարագիչ Հայր Սուրբը, զգեստաւորեալ, եկեղեցական թափորով առաջնորդուեցաւ Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճը, ուր Ազգ. Իշխանութեան անդամներ եւ զանազան հաստատութեանց, Ազգ. Վարժարաններու եւ հոգաբարձութեանց, խնամակալութեանց, ժամուլի, միութեանց վարչականներ, անդամներ, ուսանողներ եւ այլք հաւաքուած էին: Այստեղ տեղի ունեցաւ Ջրօրհնէք: Յանուն Ազգ. Իշխանութեան, շնորհաւորական խօսք բրաւ Պաշկ. Թեմական ժողովի ատենապետ՝ Պր. Արթօ Պըլըքճեան։ Գալուստեան Ազգ. Վրժ.ի աշակերտութեան կողմէ ուղերձ մը կարդաց Հարրի Չէչենեան, իսկ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի աշակերտութեան անունով՝ Ալին Գուքնուեան։

Կրօնական այլ համայնքներ եւս ներկայացուցիչներ ուղարկած էին՝ այս տօնական առթիւ իրենց համայնքին շնորհաւորանքները ներկայացնելու հայութեան։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈ

Ս. Ծննդեան հրաշափառ տօնին առիթով, Աղեքսանդրիոյ Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցիին մէջ եւս տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր պատարագ եւ ջրօրհնէք։

Պատարագեց եւ քարոզեց Արժ. Տ. Զաւէն Եպս Չինչինեան։

Երգեցողութիւնները կատարուեցան «Լուսաւորիչ» երգչախումբին կողմէ:

Հոծ թիւով հաւատացեալներ ներկայ գտնուեցան այս հոգեպարար արարողութեանց։

Մանրամասնութիւնները պիտի տանք Աղեքսանդրիոյ մեր աշխատակիցին թղթակցութեամբը:

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԷՆ ՆԵՐՍ

Եգիպտոսի Հայ Աւետարանական համայնքին ներս, Ս. Ծննդեան պաշտամունքներ, տեղի ունեցան Կիրակի, 5 Յունուար 1975:

Գահիրէի Հայ Աւետարանական եկեղեցիին մէջ, տեղի ունեցաւ առաւօտեան ժամը 11ին, իսկ Աղեքսանդրիոյ Հայ Աւետարանական եկեղեցիին մէջ՝ նոյն օրը, կ. ե. ժամը 10ին։

ՀԱՅՐԵՆԻ ՀԻՒՐԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԺԱՄԱՆԵՑ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»ի)

Արժանթինի զանազան քաղաքներու մէջ՝ շուրջ երեք ամիսներու ընթացքին դասախօսութիւններ կատարելէ ետք, անցեալ 8 Դեկտեմբերին Նիւ Եորք ժամանեցին՝ Երեւանի Պետական Համալսարանի դասախօս՝ Փրոֆ. Տօքթ. Գէորգ Խոլոբեանն ու իր համեստափայլ Տիկինը։

Ի պատիւ հայրենի հիւրերուն, Նիւ Եորքի մէջ, անցեալ 20 Դեկտեմբեր, Ուրբաթ, օր. Հ. Բ. Ը. Մ.ի և Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյն կողմէ միասնաբար կազմակերպուած էր ընդունելութիւն և դասախօսական երեկոյ մը, «Գաւուքճեան» հանդիսասրահի դահլիճներէն մէկուն մէջ որուն ընթացքին յարգելի Փրոֆեսէորը դասախօսեց՝ «Հայ Մշակոյթը և Համաշխարհային Քաղաքակրթութիւնը» նիւթին շուրջ:

Նոյն երեկոյեան հայրենի հիւրերը այցելեցին՝ ազգային և պատմական հին իրերու և ձեռագրերու յայտնի սիրահար և հաւաքող՝ Պր. Յարութիւն Հազարեանի տուն-թանգարանը, ուրտեղ անոնք դիտեցին բազմաթիւ հին հայկական ձեռագիրներ և իրեր:

Ի պատիւ Փրոֆ. Խոլոբեանի, Նիւ Ճըրզիի ծանօթ ազգայիններէն Պր. Ներսէս Անիլեան, ընդունելութիւն սարքեց իր բնակարանին մէջ, որուն հրաւիրեալներուն մաս կազմեցին՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ընդհ. Տնօրէնը՝ Պր. Մ. Հայկենց, ՄԱԿի մէջ պատասխանատու աշխատող Պր. Ալեքսան Ներսէսեանը, «Տէր Արմինեըն Ռիփորթըր»ի խմբագիր Պր. Եդ. Պօղոսեանը, Մեթրոփոլիթէն Օփերայի մենակատարուհի՝ Լիլի Զուգասըզեանը և այլ հիւրեր։

ԿԱՐՊԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Նիւ Եորք, 23 Դեկտ. 1974

Նկարին մէջ առաջին շարքին ձախէն աջ՝ Ներսէս Անիլեան եւ Ժորժ Տախեան («Տէյլի Նիւզ» ԱՄՆի խոշորագոյն օրաթերթի պատկերափիոխի բաժնի աշխատակից) բ. շարքին, ոտքի, ձախէն աջ՝ Լի ի Ջո գասըզեան, Տէր եւ Տիկին Ալեքսան Ներսէսեան, Ժորժ Կաւենեան, Տէր եւ Տիկ. Փրոֆ. Գէորգ եւ Անահիտ Խոլոբեան:
(Լուսանկար՝ ԿԱՐՊԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆի)

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆ

ԽՈՐԷՆ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
60-ԱՄԵԱԿԸ ՏՕՆՈՒԵՑԱՒ ԹԵՀՐԱՆԻ ՄԷՋ

Թեհրանի Հայկական Ակումբին մէջ, անցեալ 24 Նոյեմբերին տօնուեցաւ՝ Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Խորէն Ա.ի ծննդեան վաթսունամեակը, ի ներկայութեան հոծ և ընտրանի բազմութեան մը։

Խորէն Կաթողիկոս, որ Թեհրան ժամանած էր ապաքինման շրջան մը բոլորելու՝ վերջերս ունեցած սրտի լուրջ տագնապի մը առթիւ, ներկայ գտնուեցաւ իր պատուին տրուած այս երեկոյթին և իր ձեռքով կտրեց հսկայ կարկանդակը։

Հաւաքոյթի ընթացքին շեշտուեցաւ, որ Խորէն Ա. Կաթողիկոսի Պարսկաստան այս այցելութիւնը զուտ անձնական բնոյթ կը կրէր, և թէ Ինք էր որ Թեհրանը իբր յարմարագոյն վայր ընտրած էր հանգիստի եւ ապաքինումի համար, կը գրէ «Տհը Արմինըն Ռիփորթըր»ը։

ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՏԱՑ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

Գահիրէի Ազգատաց Հոգաբարձութիւնը, որպէս տարեկան ձեռնարկ՝ յօգուտ իր պատսպարեալներուն, կազմակերպած էր Անուշապուրասեղան–Ընդունելութիւն մը, որ տեղի ունեցաւ Նախանցեալ Կիրակի, 29 Դեկտ. 1974, կ. ե. ժամը 8ին, Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի «Պըլըքսանեան» սրահին մէջ, հովանաւորութեամբ և ներկայութեամբ Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բաքալեանի և նախագահութեամբ Տէր և Տիկին Տիգրան Պօղոսեանի։

Ներկայ էին Պատկ. Թեմական Ժողովի ատենապետ Պր. Արթօ Պըլըքսանեան, փոխ-ատենապետ՝ Պր. Հայկազուն Քիւլլիքեան, ատենադպիր Պր. Յակոբ Համբիկեան, Պատկ. Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Պր. Յովհաննէս Քեհեաեան, Հայ Աւետ. Համայնքի Նախագահ Պր. Աւետիս Ն. Զագըճեան, իրենց համապատասխան տիկիններով, երեսփոխաններ, հոգաբարձուներ և ազգայիններ, որոնք ոչ միայն իրենց ներկայութեամբը պատուեցին Ազգատաց Հոգաբարձութիւնը, այլ նաև առատաձեռն մասնակցեցան տեղւոյն վրայ սկսուած նուիրահաւաքին, որուն գումարը, նոյն օրն իսկ հասաւ 1257 Եգ. Ոսկիի։

Տեղի ունեցաւ ճաշի և ըմպելիներու սպասարկութիւնը՝ Հոգաբարձութեան երկսեռ կազմին կողմէ։ Այս առթիւ շնորհակալութիւն կը յայտնենք Ազգատաց Հոգաբարձութեան տիկիններուն և օժանդակներուն, որոնք համեղ ճաշեր պատրաստած էին։

Ճաշի սպասարկութիւնը երբ աւարտեցաւ, Հոգաբարձութեան գանձապետ Պր. Եդիկ Հեցիկեան կարդաց՝ Ազգատախնամի տարեկան տեղեկատուութիւնը, որմէ ետք խօսք առնելու հրաւիրուեցաւ՝ Պատկ. Թեմական Ժողովի ատենադպիր Պր. Յակոբ Համբիկեան։

Պր. Համբիկեան բովանդակալից ելոյթով մը մանրամասնութիւններ տուաւ Ազգատաց Հոգաբարձութեան՝ 1973ի պիւտճէին մասին և անդրադարձաւ այն բացին շուրջ, որ Գահիրէի Ազգային Իշխանութիւնը կը գոցէ ամէն տարի։ Շնորհաւորեց Հոգաբարձութեան բոլոր անդամները՝ իրենց կատարած ազգօգուտ գործին համար։

Հոգաբարձութիւնը գեղեցիկ գաղափարը ունեցած էր՝ Նոր Տարուայ առթիւ բոլոր ներկաներուն նուէրներ բաշխելու։ Նոյնպէս, մեծ կարկանդակով մը տօնուեցաւ՝ Պատկ. Քաղաք. Ժողովի ատենապետ Պր. Յովհ. Քեհեաեանի տարեդարձը, որ նոյն օրուան կը զուգադիպէր։ Ներկաները երկար կեանք և առողջութիւն մաղթեցին Պր. Քեհեաեանին։

Օրուան Նախագահ՝ Տէր և Տիկին Տիգրան Պօղոսեան գովելի գաղափարը ունեցած էին ոսկի խաչ մը նուիրելու՝ հոգաբարձութեան անդամ Պր. Մենուաչ Խորասանճեանին, իր կատարած հոգածութեանը համար՝ վերջերս արկածով վիրաւորուած հայ ընտանիքի մը հանդէպ։ Սոյն նուէրը յանձնուեցաւ Հայր Սուրբին ձեռամբ։

Շնորհակալ են Ազգատաց Հոգաբարձութեան բոլոր անդամ-անդամուհիները՝ իրենց կատարած բարեսիրական այս օգտաշատ գործին համար։ Բոլորին կը մաղթենք յաջողութիւն։ Զ. Գ.

Ս Տ Ա Ց Ա Ն Ք

ԶԱՐԱԴԱՒԸ ԵՒ ՆՐԱ ՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐԸ, հեղինակ Ս. Նայիրի։ Հրատարակուած է Լոս Անճելըսի (Ա.Մ.Ն.) «Գրամարտիկ»ի տպարանին մէջ, 1974։ Գինն է 3 տոլար։

Ստանալու համար դիմել հեղինակին՝

S. NAIRI
3923 Edenhurst Ave.
LOS ANGELES, Calif. 90039
(U. S. A.)

Խմբագրութեանս իբր նուէր գեղեցիկ արժէքաւոր հրատարակութիւններ ուղարկած են նաև՝

Տոքթ. Արտաշէս Թոխեան՝ Երեւանէն և Պր. Լորիս Կոկիկեան՝ Կիրովականէն։

Նիւ Եորքէն վաստակաւոր դերասան և երգիչ ընկեր Եդուարդ Պօղոսեան խմբագրութեանս նուէր ուղարկած է իր վերջին մեծ ձայնապնակը՝ «ԻՐԱՒ Է, ԻՐԱՒ Է», արտադրուած Ամերիկայի մէջ։

Շնորհակալութիւններ բոլորին։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանդա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԳԻՐ ԴԵՐԱՍԱՆ ԵԴ. ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ

Նիւ Եորքի բնակիչ՝ դերասան և երգիչ Պր. Եդ. Պօղոսեան, որ իր հանած երգապնակներէն մէկը նուէր ուղարկած էր «Հայրենիքի Ձայն» շաբաթաթերթի խմբագրութեանը, ստացած է պատասխան նամակ մը՝ այդ շաբաթաթերթի Սփիւռքի բաժնի վարիչ Շաքէ Վարսեանէն, որ թերթի խմբագրութեան կողմէ խորին շնորհակալութիւն կը յայտնէ այդ նուէրին համար։

Շաքէ Վարսեան կը գրէ նաև, որ որպէսզի ամբողջ Հայաստանը ծանօթանար և լսէր Եդ. Պօղոսեանին, «մենք որոշեցինք Հայաստանի ռատիոյից երկար մի հաղորդում նուիրել Ձեզ, ինչպէս նաև հանգամանօրէն անդրադառնալ Ձեր անձին՝ որպէս դերասանի, երգահանի և երգչի։ Խնդրում ենք այս հարցում օգնել. մեզ ուղարկելով Ձեր կենսագրութիւնը, նիւթեր Ձեր դերասանական գործունէութեան մասին, թերթերում Ձեր մասին գրուած յօդուածներից կտրօններ, լուսանկարներ և այլն։ Ուրախ պիտի լինէինք, եթէ մեզ ուղարկէիք Ձեր միւս երգապնակներից մէկական օրինակ։ Լաւ կը լինէր նաև, եթէ տայիք տեղեկութիւններ՝ Ձեր խմբի և Ձեզ ընկերակցող նուագախումբի մասին։

«Յարգելի բարեկամ, մեր ամբողջ խմբագրութեան անունից ընդունեցէք ջերմագին շնորհակալութիւններ՝ Ձեր 55-ամեայ բեմական գործունէութեան առթիւ։ Ցանկանում ենք Ձեզ արևշատութիւն և հետագայ բեղմնաւոր գործունէութիւն, ի պանծացումն հայ մշակոյթի՝ օտար ափերում»։

«ԼՐԱԲԵՐ»

Նիւ Եորք

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԵՐԳԻՉ (ԹԵՆՈՐ) ՎԱՀԱՆ ԽԱՆՋԱՏԵԱՆ

Վերջերս ներկայացուած «Մադամ Պըթըրֆլայ» օփերային մէջ, Բինքերթոնի դերով հանդէս եկաւ թենոր Վահան Խանջատեանը, որ անդամ է «Սան Ֆրանսիսկօ Օփերա» ընկերակցութեան, ուր արդէն երգած է նոյն դերերգը, ինչպէս նաև այլ դերեր վերցուցած՝ «Վոզէք», «Լուչիա տի Լամեմուր» և այլ բեմադրութեանց առթիւ։

Ան նաև դերակատարած է «Ս. Փօղոս» օփերային, Վանգուվերի օփերային, Մոնթրէալի Տի[illegible]թի, Գոննեքթիքըթի, Նիւ Օրլէանի, Փորթլէնտի, Հուսթընի, և [illegible]թիմորի օփերաներուն մէջ և երգած է Սիմֆոնիք մեծ նըւագախումբերու հետ։ Խանջատեան վկայուած է Երաժշտութեան «[illegible]ըրթիս» հիմնարկէն։

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՎԵՐԱՊԱՏՈՒԵԼԻ ՏՈՔԹ. ՎԱՀԱՆ ԹՈՒԹԻԿԵԱՆ
ՏԻԹՐՈՅԻԹԻ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀՈՎԻՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԱԾ

Ինը տարիներ ծառայելէ ետք Ուոթըրթաունի (Պոսթըն-Մասս.) Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ որպէս հոգևոր հովիւ, Վերապատուելի Տոքթ. Վահան Թութիկեան իր հրաժարականը ներկայացուց, ստանձնելու համար Տիթրոյիթի Հայ Աւետարանականներու հովիւի պաշտօնը, որ թափուր պիտի մնայ՝ Վեր. Ժիրայր Սողոմոնեանի Պէյրութ մեկնումովը՝ որպէս մատրապետ Հայկազեան Գոլէճի Աւետարանական եկեղեցիին։

Վեր. Տոքթ. Վահան Թութիկեան, որ նախագահն է Հիւս. Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան և որ մեծ նուիրումով ծառայած է և պիտի շարունակէ ծառայել իր եկեղեցիին, ունեցած է նաև գրական և հասարակական գործունէութիւն, աշխատակցելով հայ թերթերու և օժանդակելով հայ թէ ամերիկեան միութիւններու ու կազմակերպութիւններու, միաժամանակ նպաստելով միջ-եկեղեցական փոխադարձ յարաբերութեանց սերտացումին։

Առողջութիւն և յաջողութիւն կը մաղթենք իրեն՝ այս նոր պաշտօնին առիթով։

ՔԵՐՕ ԱՆԹՈՅԵԱՆԻ ԵՒ ՍԻՐՈՒՆ ՄԱՆԿՐԵԱՆԻ
ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»ի)

Լոս Անճելըսէն Նիւ Եորք ժամանած էին երկու արուեստագէտներ՝ Քերօ Անթոյեան եւ Սիրուն Մանկրեան, ցուցադրելու իրենց գործերը՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան կեդրոնի շէնքի սրահին մէջ։ Բացումը կատարուեցաւ Նոյեմբեր 17ի Կիրակին, հոծ բազմութեան մը ներկայութեան, ուր հաճելի ընդունելութիւն տեղի ունեցաւ՝ այլազան խմիչքներով եւ անուշեղէններով։

Երկու արուեստագէտներն ալ ծնած են Արեւմտեան Հայաստանի մէջ եւ հասած են Միացեալ Նահանգներ, գրեթէ նոյն դժուար պայմաններուն տակ՝ Թուրքիոյ գործադրած ընդհանուր ցեղասպանութենէն վերջ։

Սիրուն Մանկրեան՝ մեր լաւ բարեկամ Վանեցի Վաղարշակ Շահինեանի քոյրն է, որ 13 տարեկանին Ամերիկա ժամանած էր խոստումնալից ապագայի հեռանկարով, բայց կեանքի դժուարութիւնն ու օտարական լեզուին անծանօթ ըլլալը, երկար ժամանակ օրօրած են զինք։ Այսուհանդերձ, ան բոլոր խոչընդոտները ոտնակոխելով յարատեւ աշխատանքով սիրացած էր երգի, պարի եւ օփերայի արուեստներուն եւ հիացում պատճառած հայ եւ օտար հանդիսականներուն։ Այժմ ան ընդգրկած է տարբեր ուղղութիւն մը՝ նկարչի եւ արձանագործութեան սերամիքի արուեստ։

Իսկ Քերօ Անթոյեանի ծննդավայրն է Կոտառին գիւղը՝ Մեծկերտի մօտ (Խարբերդի նահանգ) եւ մեզ հետ ազգականական կապ ունի։ Ան պատանեկութենէ ի վեր անխախտ մնացած է իր կոչումին, նկարչութեան հանդէպ իր ունեցած սէրը զինք գերած ու յափշտակած է։

Երբ Բարեգործականի շէնքէն ներս կը մտնէինք, մեզ առաջին դիմաւորողն եղաւ Մանկրեանի սերամիքէ մեծադիր պատկերները Սբ. Գէորգ՝ որ վիշապը կը սպաննէ եւ Սբ. Փիլիպպոս՝ աւետարանը բռնած։ Ապա սրահի մուտքէն ներս Այվազովսկիի ոճի մօտեցումով Քերօ Անթոյեանն էր, որ մեզ կը դիմաւորէր ջերմագին ողջոյններով։

Այնտեղ, ցուցափեղկերու մէջ պարունակներուն առջեւ դրուած էին արձաններ՝ բազմազան կերպարներով եւ կենցաղային զարդարուն իրերու սարասխանքներ, որոնք Սիրուն Մանկրեանի ստեղծագործութիւններն էին։ Իսկ Քերօ Անթոյեանի կողմէ բոլոր պատերուն վրայ զետեղուած էին իւղաներկ պաստառներ, որոնք կը ցուցադրէին, նուագողներ, ծաղիկներ, ձուկեր, պտուղներ, ձմերուկ, շէնքեր եւ ուրիշ շատ նկարներ։

Դիտողներուն մէջ կային ոչ միայն պարզ արուեստասէրներ, այլեւ նշանաւոր արձանագործներ եւ նկարիչներ։ Հետաքրքրական պիտի ըլլար նաեւ՝ եթէ անոնք իրենց փորձառական կարծիքը յայտնէին։

Նկարին մէջ՝ ձախէն աջ՝ Սիրուն Մանկրեան, մեզի անծանօթ հիւր մը, նկարիչ Սիմոն Սամսոնեան, Քերօ Անթոյեան, Տիկին Լիւսի Սամսոնեան և այլ հրաւիրեալներ։

(Լուսանկարը՝ ԿԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ)

ՀԱՃԵԼԻ ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

Քերօյս հետ ցուցադրուած աշխատանքները դիտելու պահուն՝ նկարիչ Քերօ Անթոյեան, ընկերացած պարզ հագուած երիտասարդի մը, ըսաւ, թէ մեզի մէկը պիտի ծանօթացնէ, որ ազգական է իր մօր կողմէ, Նիւ Եորք բնակող Ազատեան ընտանիքէն, թերեւս ծանօթ ըլլայինք։ Պատասխանեցի, թէ Ազատեան ընտանիքի ծանօթ չենք, բայց տեղեակ ենք Սամ. Ազատեանի մասին։ Անակնկալօրէն ներկայացուողին դէմքին վրայ ժպիտ մը ցոլաց։ Ան նոյն ինքն Սամուէլ Ազատեանն էր՝ Մեծ Նիւ Եորքի քաղաքապետարանի կարեւոր պաշտօնեաներէն մէկը (Տիփիւթի Քոմիշըներ), որ աւելի երիտասարդ ու դիւրահաղորդ տարբեր հմայք մը ունէր եւ այդ տարբերութիւնը, անկասկած, հեռուէն եւ մօտէն ծանօթանալուն մէջ կը կայանար։

Սամուէլ Ազատեան իր պաշտօնական քարտին վրայ իսկոյն գրեց իր անձնական հեռախօսին թիւը եւ յանձնեց մեզի, ըսելով՝ որ որեւէ ատեն երբ պէտքութիւն ունենանք, հեռաձայնենք իրեն եւ ինք պիտի տանի մեզ իր մօրը ծանօթացնելու։

Ահա, Ամերիկա ծնած, հայ լեզուն խօսող, հայութեամբ եւ ազգային ձեռնարկներով հետաքրքրուող պաշտօնական անձնաւորութիւն մը, Սամուէլ Ազատեան, որ բոլորին հպարտութիւն կը պատճառէ։

ՈՍԿԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՍԱՀԱԿԵԱՆ-ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ ԳՈԼԷՃԻ
ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ
ՄԵԾ ԲԱՐԵՐԱՐ՝

ԸՆԿԵՐ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆԻ

ՍՐՏԻ ԽՕՍՔԸ

«Խոր ցաւով կը գրեմ այս երկտողը, հիւանդանոցի անկողնոյս մէջ։

«Կեանքիս երջանիկ օրերէն մէկը կը կորսնցնեմ՝ չկարենալ ներկայ ըլլալու համար Սահակեան Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճի բացման հանդիսութեան, որ տարիներու երազիս իրականացումն էր։

«Ծանր սրտի տագնապ ունեցայ ու անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրեցին։ Երեք մասնագէտ բժիշկներու հոգածութեամբ մասամբ վտանգէն ազատեցայ, սակայն տաս զգուշութիւն յանձնարարեցին, տագնապը չկրկնուելու համար։

«Կը ցաւիմ որ այսպէս եղաւ, ներեցէք ինծի։

«Կը ղրկեմ ձեզի իմ սրտի խօսքս. ընկերներէն մէկը թող բարի ըլլայ կարդալու հանդիսութեան, զոր պատրաստած էի անձամբ կարդալու համար։

«Բացման հանդիսութեան առիթով ընդունեցէք 2000 Տոլար՝ նամեստ նուէրս»։

Յարգելի հանդիսականներ, կրթական մշակներ, և սիրելի ընկեր և ընկերուհիներ։

Հայ դպրոցը հայ ժողովուրդի գոյութեան հիմնաքարն է։ Մեկնելով այդ իրադրութենէն, այսօրուան հայ դպրոցի բացման հանդիսութեան մասնակցութիւնս կը համարեմ կեանքիս ամենաերջանիկ օրը։

[illegible]

...յլաս անյարմար դարձած էր արդիական պահանջները լրացնելու տեսակէտէն, և անհրաժեշտ էր որ այդ վաստակաւոր հաստատութիւնը արդիական շէնքով մը օժտուէր, որպէսզի ան կարենար յարատեւել և իր կրթական – հայրենասիրական առաքելութիւնը կատարէր՝ Լիբանանի ասպնջական հողին վրայ կայք հաստատած մեր ժողովուրդին մէջ։

Երբ Սահակեան դպրոցը շինելու հարցը մեր ժողովուրդին ներկայացաւ, ան սրտաբուխ նուիրատուութեամբ, և անսակարկ զոհողութեամբ զօրավիգ կանգնեցաւ ու ամէն ազգային իր բաժինը բերաւ, որուն արդիւնքը եղաւ այս փառաւոր շէնքին շինութիւնը, որ պատիւ կը բերէ մեր ժողովուրդին։ Ու այդ այսօր ուրախ եմ և երջանիկ, որ պատեհութիւն տրուեցաւ նաև ինծի՝ որ կարենամ քար մը զետեղել այս հաստատութեան մէջ և այսօր ձեզի հետ կը բաժնեմ բացման հանդիսութեան բացառիկ ուրախութիւնը։

Այս ուրախ առիթով, կու գամ սրտագին շնորհակալութիւններս յայտնել Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան, Հայկական Բարեգործական Ընդհ. Միութեան, Հայրենակցական Միութիւններուն, Հարաւային և Հիւսիսային Ամերիկաներու մեր ժողովուրդին, Լիբանանի կրթասէր և զոհաբերող գաղութին և անհատապար նիւթական նուիրատուութեամբ մասնակցող ազգայիններուն և բոլոր անոնց՝ որոնք մասնակցեցան և իրականացուցին Սահակեան - Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճի շինութիւնը։

Գիտէք, որ սկիզբէն ի վեր, Սահակեան Վարժարանը չէ ունեցած և չունի նիւթական ապահով աղբիւր։ Ան հայ ժողովուրդի սրտաբուխ նուէրներով ու զոհողութեամբ կրցեր է իր գոյութիւնը պահել և օգտակար զաւակներ հասցնել ազգին. և որպէսզի նորակառոյց Սահակեան Գոլէճը իր կրթական առաքելութիւնը յառաջնոյն կարենայ կատարել և յարատեւել, հայրենասէր հայութիւնը պէտք է յետ այսու ալ զօրավիգ և նեցուկ կանգնի այս Հաստատութեան։ Այդ ուղղութեամբ կը վստահինք մեր հայրենասէր և կրթասէր ժողովուրդին։

Այս առիթով որպէս ճշմարտութիւն կու գամ յայտնել, թէ ես ո՛չ աւետրական եղած եմ և ոչ ալ գործարանատէր, այլ՝ ծանրածանր աշխատանքներով մասնագիտութեան մը տիրանալով, տարիներու խնայողութեանս մեծ մասը յատկացուցի Սահակեան Դպրոցի կառուցման համար, հաւատալով և համոզուելով՝ որ հայ դպրոցը, հայ գիրն ու գրականութիւնը հայ ժողովուրդի գոյութեան, մանաւորաբար սփիւռքի մէջ՝ հիմնաքարը կը կազմեն։

Բաղդի դժբախտ պարագաներու բերումով, աշխարհով մէկ ցրուած գաղթահայ ժողովուրդի գոյութեան և յարատեւման միակ և գլխաւոր ազդակը՝ հայկ. դպրոցներն են, մանաւորաբար հայրենասէր սերունդ պատրաստող վարժարանները։ Ասիկա եղած է ցարդ Սահակեան Վարժարանին կոչումը և առաքելութիւնը, և վստահ ենք, որ յետ այսու ալ պիտի շարունակուի նոյն աւանդութիւնը՝ նորակառոյց վարժարանէն ներս։

Մեր ժողովուրդին վիճակուած դարերու տառապանքէն ետք, ուրախ ենք, որ այսօր ունինք մոխիրներէն յարութիւն առած և կարճ ժամանակի ընթացքին քաղաքակիրթ ազգերու բարձրութեան հասած, ազատ և անկախ Խորհրդային Հայաստանը՝ ամրակուռ պետականութեամբ։ Սփիւռքի տարածքին վրայ հիմնուած հայ կրթական հաստատութիւններու մէջ պատրաստենք հայրենասէր սերունդներ, որպէսզի արժանի զաւակները ըլլան մեր փառապանծ հայրենիքին։

Այս հանդիսաւոր առիթով, իմ սրտագին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան Հիմնադիր Մարմնին, Սահակեան – Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճի Շինութեան Յանձնախումբին և ճարտարապետներուն, որոնց տքնաջան աշխատանքին շնորհիւ իրականացաւ այս արդիական հաստատութիւնը։

Իմ խորհին և սրտագին շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ նաև, Հայկական Կրթական Բարեսիրական Միութեան Հիմնադիր Մարմնի անդամներուն, որոնք Սահակեան կրթական հաստատութեան անուան կցեցին՝ իմ անունս, զայն անուանակոչելով Սահակեան - Լեւոն Մկրտիչեան Գոլէճ, գնահատելով իմ համեստ նիւթական զոհողութիւնս։

Շնորհակալութիւն բոլորիդ՝

ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ՏԻԹՐՈՅԻԹ (ԱՄՆ) 24 Նոյեմբեր 1974

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՐԱՆԻԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Ինչքան էլ սուղ լինի ընթերցողի ժամանակը և թերթի էջը՝ սահմանափակ, ես պարտաւոր եմ հեռուից սկսել՝ Մատենադարանից։ Գրեթէ չկայ զարգացած մի մարդ, որ չիմանայ Հայկական ՍՍՀ հին ձեռագրերի պահեստարանի մասին։ «Հայկական Կրեմլ», են կոչում այն, «Հայկական Լուվր», «Բուրգերի հայկական հովիտ»։ Եւ իրաւացիօրէն։ Մօտ 15 հազար եզակի ձեռագիր կայ նրա յարկի տակ։ Հին աշխարհին ծանօթ բոլոր գիտութիւնները ներկայացուած են այնտեղ։ Բայց ինչքան էլ նշանաւոր լինի Մատենադարանն իր անգին գանձերով, նրա անկրկնելի հմայքն ու փառքը կազմում են մանրանկարները։ Ոչ միայն գոյների վերծաննդեան ճոխութեամբ են ապշեցնում նրանք թանգարանի այցելուներին, այլ և նրանով, թէ ինչպէս են այդ գոյները պահպանուել։ Կարծես ժամանակի ընթացքում նրանք ոչ թէ խունացել, այլ աւելի ջինջ են դարձել ու պայծառ։ Եւ այս տօնական շուրջպարում, ոսկու պաղղինի և կապոյտի շողարձակման մէջ արքայօրէն մեկուսանում է մի գոյն՝ կարմիրը։ Հանրահռչակ որդան կարմիրը, որ հարեան ժողովուրդները կոչել են «Հայկական ծիրանի», «Արարատեան բոսորաներկ», «Գրմըզը»։ Այո՛, այն, ինչ վերաբերում է այս ներկին, պատուած է ոչ միայն փայլով, այլ և գաղտնիքով։ Ես այդ գաղտնիքն եմ լսում նոյնիսկ կրակոցի պէս այն կարճ նախադասութեան մէջ, որով սովորաբար էքսկուրսավարն աւարտում է իր պատմութիւնը. «Որդան կարմիրի գաղտնիքը, դժբախտաբար, կորած է...»։

... Ռոպերթ Սարգիսովը լաւ է յիշում այն տարին, երբ ինքը՝ Մոսկուայի պետական համալսարանի շրջանաւարտ, կենսաբան-հողագէտի վկայականով առաջին անգամ եկաւ Երեւան։ Իր համար յայտնաբերելով Հայաստանը, նա անշուշտ չէր կարող ժողովրդի ոգեկան մշակոյթի հին յուշարձանների կողքով անցնել։ Նրան, ինչպէս Մատենադարանի գանձերին ծանօթ որեւէ մարդու, խորապէս յուզել է նաև խորհրդաւոր ներկի այս պատմութիւնը։ Նա աշխատանքի է ընդունուել շերամաբուծութեան կայանում, ապա, հրապուրուելով կենդանիների խաչասերումով, դարձել է Կենդանաբանութեան Ինստիտուտի գիտաշխատողը։ Եւ արդէն սկսել է մոռացութեան տալ որդան կարմիրը....

Եւ յանկարծ ինստիտուտին պետական առաջադրանք է տրւում՝ արտադրական նպատակով ձեռնամուխ լինել որդան կարմիրի գիտական հետազօտումի կիրառմանը։ Ստեղծւում է յատուկ փորձարան, որի ղեկավարումն առաջարկւում է Ռոպերթ Սարգիսովին։

Երկու խօսքով, որդան կարմիրը մի միջատ է, որից կարելի է կարմիր ներկ ստանալ։ Եղեգների արմատներին նա ձու է դնում։

Որդան կարմիրի երանգների անհուն բազմազանութեան մէջ, ամենից շատ ծիրանին է գնահատուել։ Ծիրանի են գցել սիրոյ, ընտանիքի և մայրութեան հովանաւոր հեթանոս աստուածուհիների արձանների վրայ։

Մեր դարի սկզբում ի յայտ եկան ոչ բարձր որակի, բայց էժան, անիլինի ներկեր։ Թուաց, թէ քիմիան լուծեց հարցը։ Սակայն շուտով պարզուեց, որ բնական որդան կարմիրն իր տոկունութեամբ և մարդու օրկանիզմին անվնաս լինելու յատկութեամբ փոխարինող չունի։ Միայն Մեքսիկան էր արտահանում այն՝ չափազանց թանկ գներով...։

... Չորս տարի անցաւ։ Ռոպերթ Սարգիսովը ոչ առանց հպարտութեան ասում է, որ, թէպէտ առաջադրանքը կատարելու համար հինգ տարի էր տրուած, բայց կարելի է հաստատել, թէ հարցն արդէն լուծուած է։ Նա պահարանից մի քանի սրուակ հանեց և թղթի վրայ թափեց տարբեր գոյնի փոշիներ։ Յետոյ ինձ նուիրեց բաց կարմիր մանուածքի մի խրձիկ, որ ներկուած էր որդան կարմիրով։ Եւ գուցէ դրա համար, որ դէմքիս տարակուսանք կար, Ռոպերթն ինձ հրաւիրեց «Հայգորգ» ֆիրմայի ֆաբրիկաներից մէկը, բնական կարմիրով ներկած բրդէ թելերից հիւսուած հայկական առաջին գորգը տեսնելու։ Ճամփին նա պատմեց, թէ ինչպէս են ստացել ներկը։ Անհաւատալի էր, որ 12 հոգուց բաղկացած անձնակազմը կարողացել էր այնքան կարճ ժամանակամիջոցում գտնել, հետազօտել և քարտէզագրել արարատեան որդան կարմիրի, ամբողջութեամբ առած, երեք հազար հեկտար տարածութեան վրայ սփռուած օջախները։ Ուսումնասիրուել են միջատի ապրելակերպը, կենսաբանական բոլոր տուեալները, միջավայրն ու, ի մասնաւորի, նրան սնող բոյսեր։ Հիտրոփոնիք եղանակով արհեստական բուծման փորձեր են արուել։ Փորձերը յուսադրիչ են։ Այժմ քչերն են տարակուսում, թէ մօտիկ ապագայում կարելի կը լինի տարին բոլոր որդան կարմիր ստանալ։ Անասելի (ի դէպ, դեռ վերջնականապէս չյաղթահարուած) դժուարութիւններ են դարանակալել հետազօտողներին՝ ներկերն անկորուստ ստանալու, միջատի ճարպազրկման և չորացման տեխնոլոկիայի մշակման ժամանակ։ Այստեղ ինստիտուտին օգնութեան է հասել Երեւանի քիմիական հակազդակների գործարանը։ Եւ ահա առաջին փորձերն ու գնահատանքները։ Գորգագործներից բացի, որդան կարմիրը բարձր են գնահատել սննդագործները (բնական կարմիրն անհրաժեշտ է նրանց հրուշակեղէնի և ըմպելիքի

(Շար. տես էջ 4)

★ ԾՆՈՒՆԴ ★

Խորհուրդ Խորին, անհաս անսկիզբ...։

Իսկապէս խորհուրդ, որ մեզ կու գայ դարերու խորքէն, աւանդական տօնակատարութիւններով՝ որոնք մեզի կ՚զգացնեն, թէ իսկապէս Ան անհաս և անսկիզբ է։

Տօնը, որ մենք այսօր կը տօնենք, խորհրդանշանն է Անոր՝ որ պիտի ըլլար մեր, այսինքն մարդկային էակի հոգւոյ և մարմնոյ իսկական փրկիչը։

Աստուած տեսնելով մարդկութեան շեղումը՝ իր տուած պատուիրաններէն, ու անկումը՝ մեղքի ովկիանին մէջ, ուզած էր զայն մահուամբ պատժել։

Նոյ իր աստուածպաշտութեամբ և խոնարհամտութեամբ կ՚ստանար աստուածային ներողամտութիւնը՝ կասեցնել երկնային պատիժը, այսինքն ջրհեղեղը։

Եւ Աստուած իր անհուն սիրով կրկին կը վերահաստատէր մարդկային ցեղը՝ աշխարհիս երեսին։

Բայց մարդ արարածը, որ հողանիւթ է, չէր կրցած ըմբռնել Աստուածային պատուէրներուն և ներողամտութեան իմաստը, թէ Աստուած զինքը ստեղծած էր իբր իր նմանը օժտելով զինքը բոլոր առաքինութիւններով և շնորհներով։

Ու կրկին անգամ ըլլալով, ան կ՚իյնար իր բարձրութենէն դէպի մեղքի և օրինազանցութեան ովկիանը։ Մարգարէներու յորդորներն ու կոչերը կ՚անտեսէր։

Աստուած, Նոյի տուած իր խոստումին համաձայն,– որ էր մարդկային ցեղը այլ չպատժել,– ի վերջոյ աշխարհ կը ղրկէր իր Միածին Որդին՝ Յիսուս Քրիստոս, որ սփռէ լոյս՝ մարդոց մտքին ու հոգիին, բանայ անոնց աչքերը և առաջնորդէ դէպի արդարութիւն և յաւիտենականութիւն։

Ահա այդ գալստեան տօնն է որ մենք այսօր կը տօնենք աշխարհով մէկ։ Ուրեմն, իսկապէս տօնակատարելու համար զայն, և իրողապէս փաստելու մեր հաւատքը՝ դէպի Անոր, որ կ՚ընդունինք իբր մեր հոգւոյն եւ մարմնոյն Փրկիչը, դիմենք դէպի Բեթղեհէմի այն այրը՝ ուր Ան կը յանգչէր մսուրին մէջ, շրջապատուած Մարիամէ եւ Յովսէփէ, ծնկաչոք մեր հաւատքը մատուցանենք Անոր՝ ինչպէս հովիւներն ու Մոգերը, եւ միացնելով մեր ձայնը հրեշտակաց բազմութեան ձայնին, փառաւորենք զայն երգելով՝ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, եւ յերկիր խաղաղութիւն ու ի մարդիկ հաճութիւն»։

ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ

Աղեփս 25-12-1974

ՋԱՀԱԿԻՐ
ՈՉԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
9 ՅՈՒՆՎ. 1975

ՊԱՍՔԸԹ ՊՈԼ

Հ. Մ. Մ. յաղթեց Եգիպտական Ոստիկանութեան պասքէթի կազմին

Եգիպտական Ոստիկանութեան Մարզական Ակումբի Պասքէթի կազմը, որ սոյն օրեր Լիբանան այցելեց՝ Հ. Մ. Մ.ի հրաւէրով, Երկուշաբթի, 2 Դեկտ., երեկոյեան ունեցաւ իր երկրորդ հանդիպումը՝ ընդդէմ հիւրընկալ Միութեան Կազմին։ Այս մրցումը, որուն Նախագահն էր՝ Ընկեր Յովհաննէս Ջագրեան, տեղի ունեցաւ «Ալեք Մանուկեան» Կեդրոնի ծմեռնային խաղավայրին վրայ, ի ներկայութեան հոծ թիւով մարզասէրներու, որոնք գեղեցիկ մրցում մը վայելելու առիթը ունեցան, նկատելով մրցակից ուժերու վնռականութիւնը եւ ուժերու հաւասարակշռութիւնը։ Արդարեւ, հակառակ անոր որ կիսախաղը վերջացաւ 27-23 սկոռով՝ ի նպաստ Եգիպտացիներուն, Հ Մ Մ.ի երիտասարդ կազմը Բ. կիսախաղին գերազանցեց մրցակիցը եւ յաղթանակը տարաւ 56-48 արդիւնքով։

Ընկեր Յովհաննէս Ջագրեան Հ. Մ. Մ.ի խմբապետ՝ Յովսէփ Մելքիսէթեանին յանձնեց որուան Բաժակը՝ զոր սիրով տրամադրած էր Ընկեր Երուանդ Պալեան։

Չորեքշաբթի, 4 Դեկտ. 1974, երեկոյեան, Հ. Մ. Մ.ի Վարչութիւնը հրաժեշտի ընդունելութիւն մը տուաւ ի պատիւ եգիպտացի հիւրերուն, որոնք յաջորդ օրը վերադարձան Եգիպտոս։

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ՄԱՍԻՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԹԵՐԹԵՐՈՒ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Թերթս մամուլի տակ էր, երբ վերջին պահուն Նիւ Եորքէն մեր պատուակալ թղթակից՝ Պր. Կարպիս Գօշտեանի կողմէ օդային թղթատարով ստացանք բազմաթիւ լուսանկարներ եւ ամերիկեան թերթերու մէջ մարզական թղթակիցներու կարծիքներ, ինչ կը վերաբերի «Արարատ»ի ԱՄՆի մէջ ունեցած ֆութպոլի բարեկամական հանդիպումներուն մասին (Ֆրեզնօ, Լոս Անճելըս, Փրովիտենս եւայլ)։

Թերթիս նեղ սիւնակները չեն թոյլատրեր մեզի որ այդ մասին մեծ տեղ տրամադրենք, նկատի ունենալով՝ որ վերոյիշեալ բոլոր մրցումներուն մասին տպագրած էինք «Արմէնփրես»ի համապատասխան հեռագիրները, եւ տուած էինք բոլոր արդիւնքները։

Այսուհանդերձ, գոհացում տալու համար ֆութպոլասէր մեր ընթերցողներուն, պատրաստ ենք մեր մօտ գտնուած լուսանկարներն ու ամերիկեան թերթերու էջերէն լուսանկար օրինակները տրամադրելու, մեր ընթերցողներէն անոնց՝ որոնք մասնաւոր հետաքրքրութեամբ կը հետեւին ֆութպոլի լուրերուն։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԾՆՈՒՆԴ ԵՒ ՎԵՐԱԾՆՈ՛ՒՆԴ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Գրիգոր Լուսաւորիչէն մինչեւ Գրիգոր Նարեկացի, Ներսէս Շնորհալիէն մինչեւ Ներսէս Աշտարակեցի, հայ ժողովուրդը, ի Հայաստան Աշխարհ, թէ ի Սփիւռս Աշխարհի, իրեն համար բացաւ Լոյսի եւ Գիտութեան այնպիսի խորունկ ակօսներ, որոնց ընդմէջէն, մինչեւ այսօր տակաւին, յաղթականօրէն կը քալեն ու կը յառաջանան անմահանուն հայութեան քաղաքակիրթ զաւակները։

Հայութիւնը բնածի՛ն սիրով մօտեցաւ Քրիստոնէական վարդապետութեան, անոր մէջ տեսնելով իր յոյսերուն եւ յոյզերուն, իր իղձերուն եւ մտասեւեռումներուն ինքնաբուխօրէն զեղուն արտայայտութիւնը։

Հայութիւնը, նո՛յն այդ բնածին սիրով, լիաբերան ու սրտանց, ջերմեռանդօրէն ողջունեց վերածնունդն ու վերելքը Բեթղեհէմի երկնապարգեւ Աստղին, եւ, երկու հազարամեակ ամբողջ, հրեշտակներու եւ հովիւներու Աւետիսին ձայնակցեցաւ՝ իր իսկ դարբնած ազգայի՛ն շարականով։

Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի
Որ յաւուր աւուր յայտնեցաւ։

⁂

Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Մա՛յր կեդրոն եւ հայութեան հաւատքի անսասա՛ն վէմ Ս. Էջմիածնի զօղանջները, իրենց համանուագ ներդաշնակութեամբ, վերստի՛ն կու տան Աւետիսը՝ Ծնունդի եւ Աստուածայայտնութեան։

Յաղթականօրէն կը զօղանջեն Ս. Էջմիածնի Մա՛յր Տաճարին զանգակները, որոնց յուզականութիւնը նոյնքան եւ ինքնատիպութիւնը ունի։

Դարերէն գալով դէպի յաջորդական դարերը պիտի տարածուին աւետաբե՛ր զօղանջները՝ Ս. Էջմիածնի. չէ՞ որ, հաւասարապէս Ս. Ծնունդի Աւետիսին հետ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը համա՛յն հայութեան եւ բովանդա՛կ սփիւռքի համար մշտանորոգ աղբիւրն է Աւետիսը Հայոց Հոգեւոր Հայրենասիրութեան եւ Հայրենադարձութեան փառաւո՛ր Վերածնունդին։

Ծնունդ եւ Վերածնո՛ւնդ։

Ինչ աւետի՛ս եւ ինչ գեղեցի՛կ պատկեր՝ կեանքի ու յաւերժականութեան։

Պէյրութ, Յունուար 1975 ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Վեթերան Ընկեր Ե. Գ. ՍԻՐՎԱՐԴ (Թրանթըն - Ն. Ա.) Նոր Տարուայ առթիւ կը նուիրէ 10 Տոլար։

Տիկին Թագուհի Պօյաճեան, իր ամուսնոյն՝ ողբ. Գրիգոր Պօյաճեանի մահուան 15րդ տարելիցին առթիւ առ ի յիշատակ կը նուիրէ 100 ե. դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Սահակ Գալայճեան Հաստատութիւնը, Նոր Տարուայ եւ Ս. Ծննդեան առթիւ՝ կը շնորհաւորէ իր յաճախորդներն ու բարեկամները եւ անոնց կը մաղթէ քաջառողջ կեանք եւ յաջող գործունէութիւն, եւ այս առթիւ կ'ընէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Գահիրէի Աղքատախնամին	200
«Այծեմնիկ»ի Հանգստեան Տան	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Հաստատութենէն)

Իրենց շատ սիրելի քեռայրին՝ ողբ. Գէորգ Թաշճեանի (Մոնթրէալ) գառնակսկիծ մահուան տխուր առթիւ, Տէր եւ Տիկին Վահան Չէչճէնեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Իրենց շատ սիրելի զարմիկին՝ Պր. Վազգէն Թապագեանի ընդ Օր. Անի Կարապետեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Վահան Չէչճէնեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Նուիրատուէն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Մս. եւ Տիկին Եդուարդ Յակոբեան 200 ե. դ. կը նուիրեն, իրենց ծնողաց՝ ողբացեալք Բարունակ եւ Սրբուհի Պետիկեաններու յիշատակին։

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ
ԳԱՀԻՐԷ

Հինգշաբթի, 9 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 9ին

ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾՆՈՒՆԴԻ ԱՌԹԻՒ

ԱՆՈՒՇԱՊՈՒՐԱՍԵՂԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԻ ԿԱՐՃ ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՄԸ (SKETCH)

Սիրալիր հրաւէր բոլորին

Կիրակի, 12 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 3ին

«ՍԷՆԹ ՖԱՄԻՅ»Ի ԴԱՇՏԻՆ ՎՐԱՅ (24 ՖԱՐԻՏ ՓՈՂՈՑ, ՀԷԼԻՈՊՈԼԻՍ)

Ֆութպոլի Բարեկամական Մրցում

ՅԱՄԱՔԱՅԻՆ ՈՅԺԵՐՈՒ ՋՏԵԱԼ ԽՈՒՄԲԸ

Ը Ն Դ Դ Է Մ

Հ.Մ.Մ.Ի (ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ)

Կը խնդրուի հայ մարզասէրներէն քաջալերել իրենց ներկայութեամբ մեր նորակազմ խումբը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԾԻՐԱՆԻԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ ԲԱՑՈՒԱԾ Է

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

այստագրութեան մէջ) եւ, ինչ որ յատկապէս ուրախացնում է Սարգիսովին, նկարիչները։ Լենինկրատի գեղարուեստական ներկերի գործարանի գլխաւոր ինժեները հաղորդում է, թէ որդան կարմիրը մեծ առաւելութիւն ունի արտասահմանեան բուսորանների եւ բնական այլ ներկերի վրայ։ Նա իր նամակը վերջացնում է խնդրելով, որ բարձր որակի ներկեր պատրաստելու համար որդան կարմիր ուղարկեն։

Հարկ եղաւ, որ առաւօտեան ժամը հինգին արթնանամ, վեցին Էջմիածնում լինելու համար։

Որդան կարմիրն առաւօտեան է դուրս գալիս եւ երեք ժամ յետոյ դարձեալ մտնում է հողի տակ։ Այսպիսի կարճ միջոցում մի մարդ կարող է մօտ հինգ հազար միջատ հաւաքել՝ 200-250 կրամ։ Իսկ մէկ քիլոկրամ կենդանի միջատից 40-50 կրամ թանկարժէք ներկ է ստացւում։ Եթէ սրան անելցնենք այն, որ որդան կարմիրն ամէն տարի աշնանը երեք շաբաթ է դուրս գալիս, ապա հասկանալի կը դառնայ թէ ինչու հին ժամանակ երկրի բոլոր ծագերից էին կանչում մարդկանց։

Ռոպերթ Սարգիսովն ու իր պաշտօնակիցները յաջողութեամբ կատարեցին իրենց գործը։ Հայկական ծիրանիի գաղտնիքը բացուած է՝ գաղտնիքն այն անթառամ ներկի, որ կ'օգնի նախշելու թէ՛ գորգերը, թէ՛ կտորեղէնները եւ թէ՛ նկարիչների կտաւները, այսինքն՝ մեզ շրջապատող աշխարհը։

Երեւան Ա. ԿԱԿՈՍԵԱՆ
«Գոմսոմոլսկայա Փրավտա»

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր ՆՈՒՊԱՐ ՍՈՒՔԻԱՍԵԱՆԷ (Մոնթրէալ) շնորհակալութեամբ ստացած ենք թերթիս բաժնեգինը՝ 25 Տոլար։

Ընկեր ՍԵԴՐԱԿ ՓՕՑԱՃԵԱՆ (Լոս Անճելըս) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը՝ նուիրելով 25 Տոլար։

Ընկեր ՄԱՆՈՒԿ ՃԻՆԿԷՕԶԵԱՆԷ (Ռէյսին-Վիսքոնսին) շնորհակալութեամբ ստացած ենք իբր բաժանորդագին՝ 15 Տոլար։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م. ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيرد بيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 559 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1975 | ՀԱՏԸ ՉԵՐՈՒՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | عدد رقم ٥٥٩ – الخميس ١٦ يناير ١٩٧٥

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԻ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Քսաներորդ դարու այս վերջի տասնամեակներուն, մեծապէս կը շեշտուի ընդհանուր զարգացումի կարեւորութիւնը՝ մեր ժողովուրդին համար, որուն մէկ մեծ մասը ի սփիւռս աշխարհի ցրուած կ'ապրի, միջազգային ընկերութեանց մէջ։

Ընդհանուր զարգացումը այսօր անհրաժեշտութիւն մըն է ժողովուրդներու բոլոր խաւերուն համար, ի մասնաւորի արեւելեան ժողովուրդներուն, որոնց մաս կը կազմէ նաեւ հայութիւնը։

Գիտութեան եւ յառաջդիմութեան այս աննախընթաց ժամանակաշրջանին, մարդ պարտի քայլ փոխել ժամանակին հետ եւ սորվիլ, շատ բան սորվիլ, կարենալ հպարտ ապրելու, համահաւասար ապրելու՝ զարգացած ժողովուրդներու հետ: Ու արեւելքցին, ընդ որս արեւելքի մէջ ապրող հայերուն մեծամասնութիւնը պէտք է որ ջանք թափէ այս ուղղութեամբ, ձերբազատուելու համար ստորակայութեան այն բարդոյթէն, որ դժբաղդաբար կը տիրէ իր անդամներէն մեծամասնութեան մօտ: Այս բարդոյթը մասնաւորապէս ի յայտ կու գայ եւ կը շեշտուի, երբ հայեր հարկադրուած կը զգան յարաբերութեանց մէջ գտնուելու՝ եւրոպական զարգացած ժողովուրդներու ընկերութեանց հետ եւ միջավայրի մէջ:

Ուրախ եւ հպարտ ենք հաստատելու, որ մայր հայրենիքի մէջ բնակող հայութիւնը, ինչպէս նաեւ արեւմտեան երկիրներ ապրող մեր ազգակիցները, ընդհանուր զարգացումի գծով բաւականին յառաջացած են։ Ինչ որ մեզ կը մտահոգէ, այդ՝ գլխաւորաբար Մերձաւոր Արեւելքի երկիրներուն մէջ բնակութիւն հաստատած կամ ծնած հայութեան ստուար մասին մտամակարդակն է՝ ինչ կը վերաբերի կեանքի արդի մակարդակի բաղդատմամբ նշմարուած տարբերութեան։

Այսօր, նոյնիսկ այդ երկիրներու հայ բնակիչները, ըլլան անոնք միջին տարիքի կամ նոր սերունդի անդամներ, ամէն հնարաւորութիւն ունին ինքնազարգացման, քանի որ բաւականին ուսեալ են՝ դիւրաւ ըմբռնելու համար գրեթէ ամէն ինչ որ կրնան կարդալ եւ այդ՝ նոյնիսկ բազմաթիւ միջազգային լեզուներով:

Չի բաւեր դպրոցներու մէջ ուսում ստանալը, չի բաւեր նախակրթարանէ, միջնակարգէ, բարձրագոյնէ կամ նոյնիսկ համալսարանէ մը վկայուիլ: Դպրոցներու մէջ սորվածէն հարիւրէն յիսունը հազիւ թէ կը մնայ՝ երբ անհատը կը մտնէ կեանքի ասպարէզ։ Միւս կողմէ ժամանակի եւ կեանքի յառաջդիմումովը, այն ինչ որ հինգ տարի առաջ դպրոցական սեղաններու առջեւ նստած սորված են, արդէն իսկ անցեալին կը պատկանի, հին է, démodé է. անհրաժեշտ է միշտ նորոգել մեր գիտելիքները, տեղեակ դառնալով վերջինագոյն յառաջդիմութեանց եւ զարգացմանց: Ինքնազարգացումը կը սկսի մանաւանդ դպրոցէն ետք՝ կեանքի դպրոցին մէջ, եւ ինքնազարգացումով է որ մարդ կ'ընդլայնէ իր ընդհանուր զարգացման սահմանները։

«Եթէ չգիտնալը մէկ յանցանք է, չսորվիլը երկնակի յանցանք եւ ճշմարտութիւն է: Ինչու այր թէ կին, մանչ թէ աղջիկ համբերթայ չքալեն գիտութեան եւ լոյսի նոր ուղիներէն։

Հայր խելացի է եւ կրնայ շատ դիւրաւ սորվիլ: Բայց պէտք է ունենայ փափաքը եւ մանաւանդ կամքը, սէրը՝ սորվելու, միշտ սորվելու։

Որքան նուաստացուցիչ է երբ մ ջազգային շրջանակի մէջ, հանդիսութեան մը կամ ընդունելութեան մը ընթացքին, օտարներու ընկերակցութեան ժամանակ չի կարենանք հետեւիլ հրապարակ կամ հետաքրքիր նիւթի մը մասին կատարուած խօսակցութեան, մեր ալ տեսակէտը չկարենանք տալ այնպէս մը՝ որ ծիծաղի առարկայ չդառնանք։

Յաճախ տեսնուած են հայեր, որ միջազգային հաւաքոյթներու ընթացքին, հակառակ օտար լեզուներու ծանօթ ըլլալնուն, չեն կրնար արտայայտուիլ եւ մասնակցիլ խօսակցութեան, որովհետեւ յստակ գաղափար մը չունին արծարծուած հարցին մասին։ Ու յաճախ կը մնան լուռ ու երբեմն երբ կը յանդգնին միջամտել, իրենց անգիտութիւնը կը դրսեւորեն, ու եթէ նոյնիսկ բացայայտ ծիծաղի առարկայ չեն դառնար, սակայն շրջապատի մարդոց վրայ կը թողուն յետամնացի, անգէտի – չըսելու համար տգէտի – տպաւորութիւն։

Այս կողմէ հայ իգական սեռը առաւել ետ կը մնայ քան այրերը:

Ի՞նչ պէտք է ընել դարմանելու համար այս տկարութիւնը:

Ինչպէս կ'ըսեն, ամէն հիւանդութեան դարման կայ կամ կարելի է գտնել։ Այս վիճակն ալ դարմանելու գլխաւոր միջոցը՝ ընթերցանութիւնն է։

(Շարունակութիւնը տես էջ 2)

ԻՐԱՆԻ ՇԱՀԻՆՇԱՀԻՆ ԵԳԻՊՏՈՍ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ԵԳԻՊՏՈՍ–ԻՐԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆՑ ԱՒԱՐՏԻՆ
ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Չորեքշաբթի, 8 Յունուար 1975, կէսօրին, Եգիպտոսի Նախագահին հրաւէրին ընդառաջելով, Գահիրէի օդանաւակայանը ժամանեցին Իրանի Շահինշահը, Արիամեհր՝ Մոհամէտ Ռէզա Փահլաւին եւ Շահպանու՝ Ֆարահ Փահլաւին, ուր դիմաւորուեցան Նախագահ Անուար էլ Սատաթի եւ Տիկին Ժիհան Սատաթի կողմէ: Պաշտօնական հիւրընկալութենէ ետք, արքայական քափօրը, ճանապարհի ընթացքին ժողովրդական խանդավառ ցոյցերու արժանանալով, հասաւ Քուպպէի Հանրապետական պալատը, ուր իջեւանեցաւ Իրանի կայսերական ամոլը։

Նոյն օրը եւ յաջորդող օրերուն տեղի ունեցան մեծ ընդունելութիւններ եւ ճաշկերոյթներ։

Հինգ օրերու ընթացքին եւ մինչեւ Եգիպտոսէն իրենց մեկնումը, Իրանի վեհապետն ու Կայսրուհին այցելեցին երկրին տեսարժան վայրերն ու հնութիւնները՝ Լուքսոր, Ապու Սիմպըլ եւ այլ:

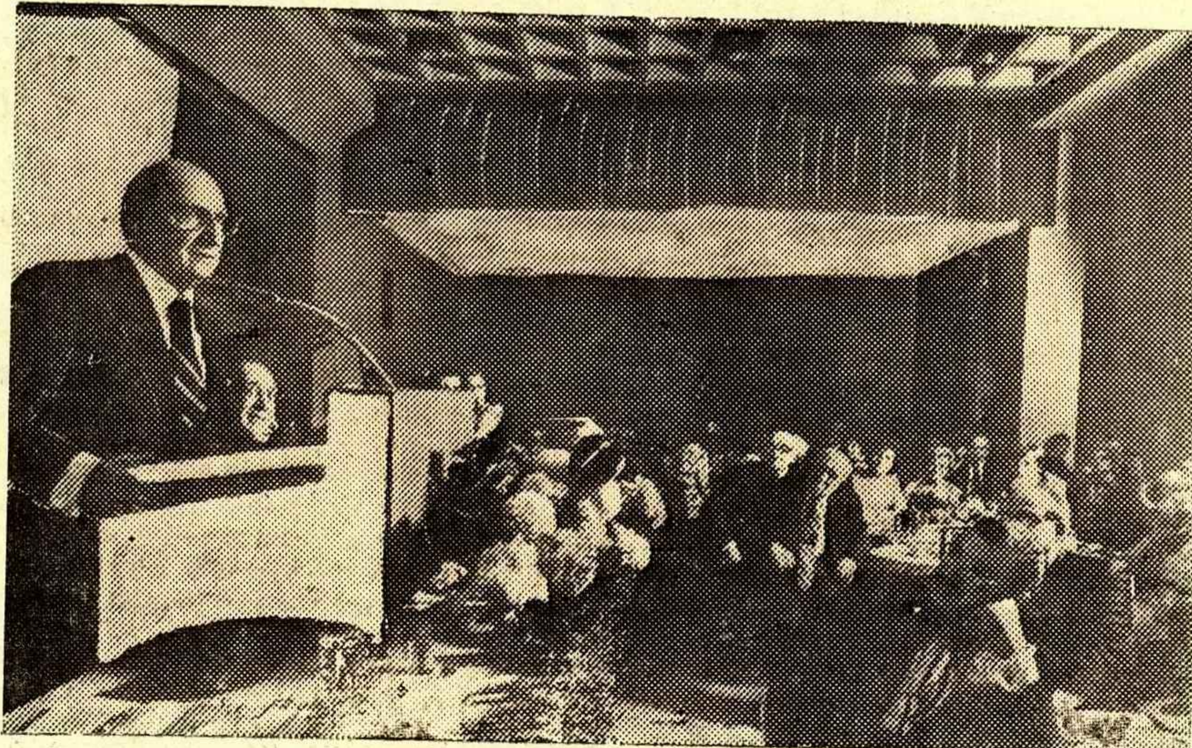
Այս պաշտօնական այցի օրերուն, Եգիպտոսի Նախագահը եւ Իրանի Շահը յաճախակի խօսակցութիւններ ունեցան առանձին կամ երկու երկիրներու պատուիրակութիւններուն մասնակցութեամբ։ Այդ բանակցութիւններուն գլխաւոր նիւթերը եղան՝ աշխարհի ներկայի քաղաքական եւ տնտեսական կացութիւնը, Միջին Արեւելքի տագնապը եւ երկու բարեկամ երկիրներու միջեւ տնտեսական եւ քաղաքական համագործակցութիւնը:

Պարսկաստանի արքայական ամոլին այս պաշտօնական այցին աւարտին, Կիրակի, 12 Յունուար 1975, հրապարակուեցաւ միացեալ հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ գլխաւորապէս կը շեշտուի՝ Միջին Արեւելքի տագնապին վերաբերեալ ՄԱԿի որոշումներուն գործադրութեան ու Ժընեւի խորհրդաժողովին շուտ գումարման կարեւորութիւնը:

Եգիպտոսի մեծայարգ հիւրերը հրաժեշտ առին Գահիրէէն՝ Կիրակի, 12 Յունուար 1975, արժանանալով մեծ պատիւներու։

ՊՐ. ԱԼԷՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ 20-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիւ Եորքի եւ Նիւ Ճըրզիի մասնաճիւղերը, պատիւ ունեցան մեծարելու Պր. Ա. Մանուկեանը՝ իր նախագահութեան 20-ամեակին առթիւ։ Ամերիկայի մէջ կազմակերպուած մեծարանքի բազմաթիւ ձեռնարկներէն մէկն էր՝ Նիւ Եորքի ճաշկերոյթհանդիսութիւնը, որ տեղի ունեցաւ Կիրակի, Դեկտեմբեր 1ին, Առաջնորդարանի «Գավուքճեան» սրահին մէջ։

Նիւ Եորքի մէջ, ի պատիւ Պր. Ալէք Մանուկեանի տրուած ճաշկերոյթի ընթացքին, կը խօսի Ընդհանուր Հ.Բ.Ը.Մ.ի ցկեանս նախագահը

Հանդիսասրահ նախ մուտք գործեցին Միութեան «Անդրանիկ», «Արարատ» եւ «Տարօն» պարախումբերուն մէկ 100 անդամներ, որոնք Նախագահ Ա. Մանուկեանի 20 ամեակին առիթով՝ նոյն օրը պարի փայլուն ելոյթ մը ունեցան «Հանթըր» Գոլէճի մէջ: Պարախումբերուն անդամ-անդամուհիները նստան կեդրոնի սեղաններուն շուրջ, որոնք պատուոյ սեղանէն սկսելով կ'երկարէին մինչեւ մուտքի դուռը: Ժողովուրդը ընդունեց պարախումբն ու պատուոյ հիւրերը՝ երկարատեւ ծափահարութիւններով։

Վեր. Ս. Միւլահեանի աղօթքէն ետք, ձեռնարկին ատենապետուհի՝ Տիկին Ալիս Գավուքճեան բաժակ առաջարկեց յոբելեարին եւ իր ազնիւ տիկնոջ կենացը:

Հանդիսավար Պր. Ռիչըրտ Կրեկըրիի հրաւէրով, Պր Տատուր Տատուրեան խօսեցաւ Նախագահ Մանուկեանի՝ 20 տարիներու նուիրաբերումներուն եւ ղեկավարի արժանիքներուն մասին, որոնց առանցքը կը կազմեն՝ հայ կեանքին եւ կարիքներուն անոր քաջ ծանօթութիւնը:

Պր. Հայկ Գավուքճեան անդրադարձաւ Պր. Մանուկեանի նախագահութեան շրջանին՝ Բարեգործականի գործունէութեանց ծաւալումին, իբրեւ օրինակ յիշելով՝ դեռ վերջերս միայն երեք մասնաճիւղերու հաստատումը՝ Ֆլորիտայի մէջ։

Պր. Ս. Մուկար, պոսթոնաբնակ Բարերարը, որ ցարդ մօտ 7 միլիոն տոլար նուիրած է Նիւ Ինկլենտի շրջանի ամերիկեան կրթական հաստատութիւններու, յայտարարեց, թէ Պր. Մանուկեանի եւ Պր. Գավուքճեանի օրինակին հետեւած է, եւ աւելցուց, թէ Նախագահը չափազանց պատասխանատու գործ մը կը կատարէ:

Երբ հանդիսավարը կը ներկայացնէր Միութեան Նախկին Ընդհ. Տնօրէն Պր. Գրիգոր Կիրակոսեանը, ոչ ոք միտքէն կ'անցընէր՝ թէ հրապարակային վերջին գնահատականը պիտի ըլլար։ Յաջորդ օրն իսկ Պր. Կիրակոսեան մահկանացուն կնքեց, իրիկուան, Վուսթըրի իր բնակարանը վերադարձած պահուն, զոհ երթալով ինքնաշարժի արկածի մը:

Ընդհ. Տնօրէն Պր. Մ. Հայկենց, իր հոյակապ ճառին մէջ գործածեց «Մանուկեանականութիւն» բառը՝ իբրեւ հոմանիշ Նախագահին անձն ու գործը բարացուցող եզակի առատաձեռնութեան, ղեկավարութեան, հոգածութեան եւ հաւատքին։

Պր. Հ. Միխալեան, յանուն Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովի Ատենապետ՝ Պր. Ե. Մարտիկեանի, որ ներկայ չէր, եւ Կեդր. Յանձնաժողովին, երախտագիտութեամբ անդրադարձաւ

(Շար. տես. էջ 2)

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄԻ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Տարածակութիւն Ա. էչէն)

Այսօր մեր ժողովուրդը հնարաւորութիւն ունի կարդալու, կարդալու ամէն ինչի մասին, կարդալու ամէն լեզուով։ Հսկայ գրականութիւն ունինք և ամէն օր լոյս կը տեսնեն բազմաթիւ թերթեր, հանդէսներ, գիրքեր, որոնք կը խօսին կեանքի և աշխարհի բոլոր երեւոյթներուն մասին և ամենավերջի նորութիւնները կը բացատրեն։ Ըլլայ մայր հայրենիքի մէջ, ըլլայ հայ սփիւռքի տարածքին, գրականութիւնը հանապազօրեայ հացի պէս կ'արտադրուի։ Եթէ ուտելիքի կողմէ ոմանք կամ շատեր կերակրականոնի կը հետեւին, միակ բանը որ կանոնէ դուրս կրնանք ուտել, այն ալ ինքնազարգացումն է, որուն գլխաւոր միջոցը ընթերցանութիւնն է։

Կարդացէ՛ք, կարդացէ՛ք, կարդացէ՛ք, որպէսզի սորվիք, սորվիք և շատ բան գիտնաք։ Շատ բան գիտնալը աւելի մեծ և արժէքաւոր դրամագլուխ է՝ քան շատ դրամ, կալուած կամ զարդ ունենալը։

Հայը հպարտ եղած է պատմութեան ընթացքին իր մշակոյթով, իր գիտութեամբ, իր խելացիութեամբ։ Ինչու համար այսօր հպարտ չըլլանք մեր ընդհանուր զարգացմամբը և օտարներու առջեւ, օտար միջավայրի մէջ չկարենանք ճերմակ երես դուրս գալ։

Չկարծէք թէ դժուար է գրականութենէ հասկնալ, չկարծէք թէ դժուար է նկարչութենէ հասկնալ, երաժշտութենէ հասկնալ, գիտական նորութիւններէ հասկնալ, ժողովուրդներու պատմութիւն գիտնալ։ Այս բոլորը ձեզմէ կախեալ է, ձեր քաջ կամեցողութենէն և ծոյ ցուցաբերած սերէն՝ հանդէպ ընթերցանութեան։

Կարդացէ՛ք որ շատ բան սորվիք, սորվեցէ՛ք որ հպարտ և ուրախ ապրիք։

Ս. Գ.

ՊՐ. ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ
20-ԱՄԵԱԿԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ

(Տարածակութիւն Ա. էչէն)

Դր. Մանուկեանի կատարած գործին, և յանձնեց շրջանակի մէջ առնուած հայկական հին ոսկեդրամներ, որոնք մաս կը կազմէին Տոքթ. Զ. Գտուկեանի հաւաքածոյին։

Տիկին Ա. Սապահ-Կիւլեան, ընկերակցութեամբ Դր. Ս. Փասքալեանի և Դր. Ե. Հօշարեանի, Հ.Բ.Ը.Մ.ի երիտասարդութեան կողմէ Դր. Մանուկեանի յանձնեց՝ ոսկեայ «Մասթըր» ծայնապնակը՝ վերջին պարային եմութեամբ։ «Դր. Մանուկեան խօսեցաւ նաև Բարեգործականի դերին մասին։

Այս փայլուն ճաշկերոյթհանդիսութեան կազմակերպիչ յանձնախումբին անդամներն էին. Տիկին Ա. Գավուքճեան՝ ատենապետուհի, Տիկին Ցլորա Սարգիսեան՝ փոխ ատենապետուհի, Տիկին Արմինէ Տեմիրճեան, Տիկին Ալիս Փիլիպոսեան, Տիկին Ալիս Տորեան, հիւրընկալ Օր. Կ. Գորգոյեան և Օր. Արմինէ Տիքիճեան, Տիկին Լուսի Արլէն, Դր. Կարօ Արթինեան, Դր. Հօրճ Տապակեան, Դր. Ցան Ա. Տօնէլեան, Տիկին Արաքս Էքսէրճեան, Դր. Զաւէն Հալլճեան, Տիկին Ցասսիկ Ցովհանեան, Դր. Միրճեան Գիրեան, Տիկին Սաթենիկ Ուրեան, Տիկին Ա. Սապահ-Կիւլեան և Դր. Եդուարդ Թոռնամեան։

ՅԵՂԵԿԱՏՈՒ

Ամերիկահայ բարերար Դր. Սթիֆըն Մուկար կը խօսի ճաշկերոյթի ընթացքին։ (Լուսանկարը՝ ԿԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆԻ)

լոյթի յայտագիրին, պարախումբի ամէն անդամի սէրն ու հիացումը արտայայտելով։

Տիկին Վ. Խաչատուրեան իր կողմէն նուիրեց Դր. Մանուկեանի՝ Երէբունի ծաղկաման մը, գեղազարդուած ճնատիպ Աստուածաշունչ մը և հայկական ձեռագրաց անգատ էջերու տրցակ մը։

Մեթրոփոլիթըն Օփերայի աստղ՝ Տիկին Լուսին Ամարա, իր հմայիչ ձայնով մեներգեց արիաներ՝ «Կռունկ»ն ու «Եսսիբեցի»ն՝ ընկերակցութեամբ Շահան Արծրունիի։

Ամերիկահայոց Առաջնորդ Գերշ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան ըսաւ. «Աստուած մեզի շնորհած է մարդ մը, որուն այնքան պէտք ունինք», և աւելցուց «Դր. Մանուկեան մեծցաւ մեր ժողովուրդին հետ»։

Ճաշասրահի ամբողջ ժողովուրդը յոտնկայս ծափահարեց՝ երբ Դր. Մանուկեան ոտքի ելաւ իր շնորհակալիքը յայտնելու։ Ան ըսաւ. «իմ ժողովուրդիս 21 տարիներ ծառայած ըլլալուս համար երջանիկ եմ. հայ ժողովուրդը յարութիւն առաւ, կերտեց իր եկեղեցիներն ու դպրոցները և այսօր ան իր ապագային կը նայի հաւատքով և վճռակա-

---

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք. ՊԷՅՐՈՒԹ Կ. ԿՈՍՏԱՆԻ յիշատակին հրատարակուած գեղատիպ և մեծածաւալ հատորը։

Ոսկեզօծ տպագրուած բազմաթիւ լուսանկարներով և որակաւոր թուղթով այս արժէքաւոր հատորը, լոյս տեսած է Պէյրութի «Սեւան» տպարանէն, խմբագրութեամբ՝ ողբացեալ երիտասարդ արուեստագէտին եղբօր՝ Դր. Ցակոբ Ա. Կակոսեանի։ Խմբագրական խորհրդատուներ՝ ՊՊ. Պէպօ Սիմոնեան և Մանուէլ Ադամեան, էջադրումի խորհրդատու՝ Վազգէն Թիւթիւնճեան, օֆսէթի պատրաստութիւն՝ Ենովք Գանթարճեան։

Գեղարուեստական բարձրարժէք այս հրատարակութիւնը ունենալու համար դիմել՝

Hagop Gogossian
B. P. 4433
BEYROUTH (LIBAN)

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

Ցաւով տեղեկացանք, որ անցեալ Հինգշաբթի, 9 Յունուար 1975, Աղեքսանդրիոյ մէջ իր մահկանացուն կնքած է համայնքին սիրուած և յարգուած երէց անդամներէն՝

ՄԵԼԻՔԹՈՆ ՊՕՃԱԼԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով իր հարազատները։

Ողբացեալին յուղարկաւորութեան և թաղման կարգը կատարուեցան Ուրբաթ, 10 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 3ին, Աղեքսանդրիոյ Ս. Պօղոս-Պետրոս եկեղեցիին մէջ նախագահութեամբ Գերբ. Տ. Զաւէն Եպս. Չինչինեանի, որ այս տխուր առթիւ ողբացեալին բարեմասնութեանց մասին դամբանական մը խօսեցաւ եկեղեցիին մէջ։

Մեծ թիւով յուղարկաւորներ, որոնց մէջ ազգ. երեսփոխաններ, զանազան միութեանց և հոգաբարձութեանց ներկայացուցիչներ ներկայ եղան և յարգանքի իրենց տուրքը մատուցանեցին ողբացեալին։

Բազմաթիւ ծաղկեպսակներով ծածկուած դագաղը, մեռելակառքով փոխադրուեցաւ Շաթպիի Ազգ. Գերեզմանատունը և այնտեղ ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ։

«Ջահակիր» իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալին այրիին՝ Տիկին Արշալոյս Պօճալեանին, զաւակներուն՝ Տէր և Տիկին Օննիկ Պօճալեանին, Տէր և Տիկին Սարգիս Յ. Փափազեանին, Տոքթ. և Տիկին Արթին Խաչերեանին, ինչպէս նաև ազգակից բոլոր պարագաներուն։

* * *

Նոյնպէս խոր կսկիծով տեղեկացանք, որ անցեալ Կիրակի, 12 Յունուար 1975, կէսօրին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, Հելիոպոլսոյ մէջ իր մահկանացուն կնքած է՝

ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով իր ընտանեկան և ազգականական պարագաները։

Յուղարկաւորութեան և թաղման կարգը կատարուեցան Երկուշաբթի, 13 Յունուար 1975 կէսօրին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Առաջնորդական Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեանի։

Այս տխուր առթիւ բազմաթիւ ծաղկեպսակներ ուղարկուած էին։

Արարողութեանց աւարտին, ներկայ բազմաթիւ յուղարկաւորները իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին ողբացեալին զաւակներուն և ազգակից պարագաներուն։ Ապա դագաղը փոխադրուեցաւ Մարմինայի Ազգային Գերեզմանատունը և այնտեղ ամփոփուեցաւ ընտանեկան շիրիմին մէջ։

«Ջահակիր» այս կսկծալի առթիւ իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալին զաւակներուն՝ Տէր և Տիկին Նուպար Տէօվլէթեանին, Տէր և Տիկին Յակոբ Տէօվլէթեանին, դուստրերուն՝ Այրի Տիկին Նուարդ Զէճէեանին, Տէր և Տիկին Սիմոն Սիմոնեանին (Աթէնք) և Տէր և Տիկին Մուշեղ Յակոբեանին (Մոնթրէալ), ինչպէս նաև ազգակից բոլոր պարագաներուն։

ՄԻՈՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԶԱՐՈՒՀԻ ՏՕԼՈՒԽԱՆԵԱՆ
ՀԱՄԵՐԳՆԵՐ ԿՈՒ ՏԱՅ ԱՄՆ-Ի ԵՒ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՄԷՋ

Պէյրութի մէջ անմոռանալի յաջողութիւններով լրացնելէ ետք իր համերգներու յայտագիրը՝ որ մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց Լիբանանահայութեան մօտ, հայ անուանի և միջազգային ճանաչում սացած մեծ երգչուհի Զարուհի Տօլուխանեան (Մեցցօ Սոփրանօ) սկսաւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու և Գանատայի մէջ իր համերգային շրջապտոյտին։

Արուեստագիտուհիին առաջին ելոյթը տեղի կ'ունենայ Նիւ Եորքի «Ալիս Թիւլլի Հոլ»ի մէջ՝ 11 Յունուար 1975, Ապա, յաջորդաբար, 12 Յունուար 1975ին՝ Պոսթընի «Ճորտըն Հոլ»ի մէջ, 19 Յունուար 1975ին՝ Մոնթրէալի «Սալ Գլօտ Շամփայն»ի մէջ, 24 Յունուար 1975ին՝ Սան Ֆրանսիսկոյի «Մէրիթիմ Ռայթ Օտիթորիում»ի մէջ և 26 Յունուար 1975ին Լոս Անճելըսի «Ուիլշայր-Էպէլ Հոլ»ի մէջ։

Զարուհի Տօլուխանեան նկարուած՝ Նիւ Եորքի Մեթրոփոլիթըն օփերայի մեներգիչ՝ Արմէն Թորաթլեանի հետ, 1959 թուականին, Լոս Անճելըսի մէջ։

Երգչուհիին դաշնամուրի վրայ կ'ընկերանայ դաշնակահարուհի Նինա Սվեդլանովան։

Վստահ ենք, որ հայազգի մեծ երգչուհին պիտի հմայէ ոչ միայն ամերիկահայերը՝ այլ և օտար արուեստասէր հասարակութիւնը։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Նիւ Եորք, 3 Յունուար 1975

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն «Ջահակիր»ի)

Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Չինչինեան, Հայաստան և Ամերիկա իր շրջապտոյտէն վերադարձած ըլլալով, Ս. Պօղոս-Պետրոսի, Նոր Տարուայ և Ս. Ծննդեան տօներուն առթիւ, նախագահեց եկեղեցական արարողութեանց, ինչպէս նաև պատարագեց և քարոզեց ի մխիթարութիւն համայնքիս ազգայնոց։

Ս. Ծննդեան օրը եկեղեցին լիքն էր հաւատացեալներով, որոնք մեծ երկիւղածութեամբ հետեւեցան սուրբ պատարագին։

Եկեղեցւոյ ձախակողմեան դասուն մէջ տեղ գրաւած էին Ազգային Իշխանութեան անդամներ, գլխաւորութեամբ Գաւառ. Թեմ. Ժողովի Ատենապետ՝ Դր. Մարտիկ Զարպհանէլեանի և Քաղ. Ժողովոյ Ատենապետ Դր. Վահան Ալեքսանեանի, իսկ աջակողմեան դասուն մէջ՝ Ղպտի, Ցոյն և Ռուս եկեղեցիներու ներկայացուցիչները, ինչպէս նաև Հայ Կաթողիկէ համայնքի հոգեւոր հովիւը՝ Գերպ. Ցովսէփ Ծ. Վրդ. Գասմաճեան։

Այս տարի Աղեքսանդրահայ համայնքը պատուուեցաւ Ն. Վ. Կառավարիչին անձամբ ներկայութեամբը իր պաշտօնական ընկերակիցներով՝ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէն Լէվա Իպրահիմ Էլ Խայարիի, Արտաքին յարաբերութեանց ընդհ. պետ՝ Սաատ Խաշանայի և ոստիկանական բարձր սպաներու, որոնք ընկերակցութեամբ Ազգային Իշխանութեան զոյգ Ատենապետներուն հետ, եկեղեցի մուտք գործեցին և ներկայ եղան Ս. Մկրտութեան արարողութեան։ Եկեղեցւոյ բեմէն Դր. Տրդատ Ջօհրապեան, յանուն համայնքին և Ազգային Իշխանութեան, արաբերէն լեզուով բարի գալստեան, երախտագիտութեան և շնորհակալական ուղերձ մը կարդաց, ուղղուած՝ Ն. Վ. Կառավարիչին և իր միջոցաւ մեր Հանրապետութեան կորովի Նախագահ՝ Ն. Վ. Անուար Էլ Սատաթի։

Պատարագի աւարտին, եկեղեցական թափորը՝ ընկերակցութեամբ եկեղեցական և աշխարհական օտար հիւրերուն և պաշտօնէից իշխանաւորներուն, բարձրացաւ Ազգային Առաջնորդարան, ուր տեղի ունեցաւ պատշաճ ընդունելութիւն։

ՄԻՆԱՍ ԳԱՆՏՈՅԵԱՆ

Աղեքս. 10-1-1975

ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ

ԴՐՈՒԱԳ ՄԸ՝ ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

ՀԱՅՈՒՆ ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Զմայլելի հերոսական դրուագներով հիւսուած Հնչակեան Պատմութեան ընթերցումը՝ ոչ միայն ուսանելի դասեր ունի, այլ և ներշնչող ու հպարտացուցիչ է, երբ Հնչակեանի հրազէնը պայթած է Կարմիր Սուլթանի ականջին տակ և զայն սարսափահար ըրած.

Անհերքելի փաստ է, որ Հնչակեան Պատմութիւնը արձանագրած է և այն՝ որ արական սեռէն զատ իգական սեռն ալ ունեցած է հերոսներ, որոնք, փամփշտակալներուվ իրենց կուրծքը զրահած՝ իջած են մարտադաշտ, արական սեռի կողքին՝ հայ ազատութեան, հայ կանանց պատուի պաշտպանութեան ի խնդիր, և որպէս հերոսուհիներ՝ անցած են պատմութեան.

Ոճրագործ Իթթիհատի շրջանին, Հնչակեան մեծատաղանդ գործիչ՝ Ընկեր Սապահկիւլեան եթէ առաջինը չեղաւ, եղաւ սակայն վերջինը՝ որ այցելեց Փոքր Հայք, Հնչակեան գործի վառհնոցը, ուժաւորելու ինքնապաշտպանութեան աշխատանքը և հաւաքելու համիտեան շրջանին գործիչներու կենսագրութիւնը՝ Հնչակեան Պատմութեան համար: Ան հաւաքեց նաև այդ շրջանի հայակերներու մասին ուսումնասիրութիւններ և հրատարակեց երկու հատորներով, «ՑԻՇԱՏԱԿՆԵՐ ՓՈՔՐ ՀԱՅՔԷՆ» ընդհանուր տիտղոսով:

Սոյն երկու հատորները իրենց բովանդակութեամբ պատմական մնալու սահմանուած են, իրենց մէջ ունենալով դրուագներ՝ հերոսուհիներու կեանքէն, որոնցմէ մին հայութեան երախտագիտութեան փաստերէն մին է:

Այս մասին խօսքը տանք մեր ողբացեալ ընկերոջ.

«... Սեբաստիոյ մէջ եմ: Հասարակական կեանքի մէջ ուժեղ անհատականութիւն ունեցող եւ հաւասարմօրէն գործող՝ Մահեսեի Գրիգոր եւ իր կինը, նշանակութիւն ունեցող մի բան են արել. «Անգլիան աշխատում էր հայերի համար» - լսել էին - Մայիս 11ի ծրագրի գործադրութեան առթի՝ բանագնացութիւնների օրերին (1895-1896). Մտածում են Անգլիոյ թագուհի Վիքթորիային՝ հայերի երախտագիտութիւնը յայտնել: Պատւիրում են երկու շնորհալի դուստրերին՝ Աննային եւ Մարինային եւ գործել են տալիս՝ ազնիւ մետաքսեայ մի հրաշալի, ճաշակաւոր, նուրբ ծաղկազարդ գորգ, վրան Անգլիական զինանշանը. Այս ձեռագործը Կ. Պոլսոյ Անգլիական դեսպան՝ Օկանոյի միջոցաւ ուղարկում են Վիքթորիա թագուհուն, երախտագիտական մի վերտառութեամբ: Ժամանակին Անգլիական եւ Ֆրանսական թերթերը երկար հրատարակեցին՝ գորգին նկարագրութիւնը տալով. Մահեսեին դեռ քովն էր պահած Օկանոյի շնորհակալութեան նամակը թագուհու անունից. Ես տեսայ այդ գեղեցիկ գորգի միայն գծագրութիւնը».

Հայութեան այդ բարի, միամիտ քրիստոնեայ զաւակները, որ հաւատացած էին քրիստոնեայ Անգլիոյ ղեկավարութեան (այդ թուականներուն պետութեանց մէջ ուժեղն էր և իր ետևէն կը քաշէր միւսները), ի՞նչ գիտնային՝ թէ անոր նենգամիտ քաղաքականութեան զոհ պիտի գնայ Հայ Դատը, ինչպէս գնաց Համաշխարհային Առաջին Պատերազմին՝ հայութեան անկախութեան Դաշնագիրը, իր նման շահամոլ պետութեանց կողմէ անտեսուելով:

Աշխարհին տիրապետելու մոլուցքով բռնուած կապիտալիստական պետութիւններէն քանիցս խաբուած, դաւաճանուած հայութիւնը՝ դեռ կը խաբուի անհաւար ողբերգութենէն վերջն իսկ, երբ մարդիկ կան՝ որ անոնց դռներուն առջև կը սպրդան՝ արժանանալու կեղծ ժպիտներու.

Ո՞վ է մեղաւորը.

Դժբաղդաբար այսքան ողբերգութենէ վերջ, դեռ արտասահմանի հայութիւնը չի ճանչցաւ իր բարեկամները, կը խարխափի ի վնաս իր Դատին.

ՍԻՐՎԱՐԴ

Ֆրանսըրն-Ռոս Այլրնս

ԱՐՄԱՇԵՑԻ ՏՈՔԹԷՕՐԸ

— Ցանկալի էք այստեղ գալիս ցուցմունքներ տալու, – հարցրի բժշկական գիտութիւնների Տոքթէօր Արսէն Այրիեանին, հանդիպելով Նրան Արմաշ գիւղի բուժարանում. Նա քմծիծաղեց.- Այստեղ է իմ «ամբիոնը», այստեղ է նաև գիտական փորձարանը.

«Գիտութիւնների Տոքթէօր»ը ՍՍՀՄ գիտական բարձրագոյն աստիճանն է, որին հետազօտողն արժանանում է իր ինքնուրոյն աշխատանքների համար. ՍՍՀՄի բժշկական բարձրագոյն կրթութեամբ 760 հազար մասնագէտ կայ: Գիտութիւնների Տոքթէօրի կոչում ունեն 6 հազարից աւելի բժիշկներ. Նրանք աշխատում են հետազօտական մեծ կենտրոններում, քլինիկաներ են ղեկավարում, գլխաւորում են բժշկական ինստիտուտների ամբիոններ: Գիտութիւնների Տոքթէօր և գիւղական բժիշկ.

... Սովետական Հայաստանի Արազդաեան դաշտի Արմաշ գիւղն Այրիեանը եկել է քսան տարի առաջ: Մենակ չի եկել, այլ իր համագուրսեցի Օֆելիայի հետ, որ դարձել է Նրա կինը. Քսան տարեկան հասակում Նրանք աւարտել են Բաքուի բժշկական ինստիտուտը.

Այրիեանին առաջարկել են մնալ ամբիոնում, բայց Նա նախընտրել է գիւղի բժշկական տեղամասը. Ուզել է աշխատել իր երկրագործ նախնիների և բանւոր հօր հայրենիքում՝ Հայաստանում.

Երբ հիմա արմաշեցի Տոքթէօրը գիւղում քայլում է ձեզ հետ, ցոյց տալով փարթամ այգիները, տուֆաշէն փոլիքլինիքան և առողջապահական թանգարանը, լողաւազանն ու ծծկեր երեխաների համար կաթնամթերք պատրաստող ձեռնարկութիւնը. դուք հաւանում էք, թէ Նա պատմում է Նաև իր կեանքը: Այնժամ՝ քսան տարի առաջ, քարի նման կարծր այս հողում ոչ մի ծառ չկար: Խմելու ջրի համար մէկուկէս կիլոմեթր ճամփայ էին կտրում.

Այրիեանն այցելել է տները, բուժել երեխաներին, ծերերին ու կանանց: Շատ ժամանակ են խլել նաև այլ աշխատանքներ՝ գիւղի բարեկարգումը. Առաջին իսկ տարին երիտասարդ բժիշկներն արմաշեցիների հետ մէկտեղ քարքարոտ հողում տնկել են առաջին ծառերը, աճեցրել ծաղիկներ, սկսել են ջրհոր ու հիւանդանոց կառուցել.

Այրիեանն իրեն մենակ չի ըզգացել: Ընտրուել է տեղական իշխանութեան օրկանի՝ գիւղական սովետի դեպուտատ և գործել որպէս Նրա լիազօր ներկայացուցիչը: Գնացել է Հայաստանի մայրաքաղաք Երևան և այնպէս է արել, որ հանրապետութեան Մինիստրների Սովետն արմաշեցիների կենցաղային պայմանների բարելաւման համար լրացուցիչ յատկացումներ է կատարել:

Երիտասարդ բժիշկը կոլտնտեսութեան կոմերիտական կազմակերպութեան քարտուղար է ընտրուել: Գիւղական կենսաձևի, իշխանութեան տեղական օրկանների, տնտեսութիւնների և ձեռնարկութիւնների հետ անմիջական կապը գիւղական բժշկի գործունէութեան բնորոշ գիծն է՝ Սովետական Միութեան մէջ: Չէ՞ որ Նրա պարտականութիւնը ոչ միայն բուժելն է, այլ և հին կենցաղի քարացածութեանը յաղթահարելը, բնակիչների վնասակար սովորոյթների դէմ պայքարելը, գիտութեան լոյսը մարդկանց տանելն ու մշակոյթին հաղորդակից դարձնելը: Գիւղական բժշկի ընկերային, հասարակական դերն օրկանապէս զուգակցւում է Նրա անմիջական պարտականութեանը, որ մարդկանց առողջութիւնը պահպանելն ու հիւանդութիւնների առաջքն առնելն է.

Սկզբում Այրիեանն ու Նրա օգնականները շաբաթը երկու անգամ հաւաքել են գիւղացիներին, նախնական բժշկական գիտելիքներ են սովորեցրել Նրանց. Այժմ Այրիեանի համար այս ամէնը պատմութիւն է, որին կարելի է ծանօթանալ Նրա կազմակերպած առողջապահական թանգարանում: Լուսանկարներն ու փաստաթղթերը պատմում են, թէ ինչպէս բժիշկներն Արմաշում առողջապահական աքթիւ են ստեղծել բնակիչներից, առողջապահական-լուսաւորչական տքնաջան աշխատանք տարել, հրապուրել մարդկանց մարմնամարզութեամբ զբաղուելու և թէ ինչպէս շրջանի սովետական և կուսակցական ղեկավարների աջակցութեամբ յաջողացրել են գիւղի վերակերտումը, ճանապարհների, բաղնիքների և փոլիքլինիքայի կառուցումը...

Արմաշի թանգարանն այցելում են երկրի տարբեր քաղաքների և գիւղերի բնակիչները, արտասահմանից եկած հիւրերը. Այնտեղ եղել են Նիկերիայի առողջապահութեան մինիստրը, իտալացի մի ծերակուտական, բժիշկներ Ամերիկայից, Լեհաստանից, Բրազիլիայից, Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետութիւնից և շատ ուրիշ երկրներից. Բայց թանգարանը պատմութիւն չէ միայն: Նա առողջապահութեան տարածման կենտրոն է դարձել. Այստեղ հաւաքուած են զանազան մաքէթներ, կաղապարումներ, ցուցակներ, ուրուագծեր, որոնց օգնութեամբ տեղական հիւանդանոցի բժիշկները բնակչութեանը սովորեցնում են, թէ ինչպէս պէտք է առողջ լինել և առողջ սերունդ դաստիարակել. Թանգարանը կինոսարքով դասախօսութիւնների դահլիճ ունի, բժշկական գրադարան և ընթերցարան. Բաց է երիտասարդ մօր դպրոցը. Առողջապահական գիտելիքներ են տրւում նաև տարէց մարդկանց, յատուկ զրոյցներ են անցկացւում Նրանց հետ.

Բժշկի առանձնասենեակի պատերին հայ նկարիչների կտաւներ կան. Դարակներին՝ արձաններ, քանդակներ. Արսէնը շատ է սիրում և ուսումնասիրում ժողովրդական արուեստը: Բայց Նա սովորական հաւաքող չէ. Հիւանդանոցի մուտքին՝ դուք կը տեսնէք բաց մոխրագոյն քարէ մի արձան. երկինք պարզուած մի ձեռք, ափի մէջ՝ մարդկային մի սիրտ. Այս վայելչագեղ արձանը քանդակել են Նրա նախագծով: Արձանից ոչ հեռու, սևին է տալիս մի սաղարթախիտ դրախտանոճի. Ժամանակին Այրիեանն այն բերել է Գրասնոտարի երկրից և աճեցրել է ի հեճուկս այգեգործների կասկածին. Ծառն ուռճանում է, յիշեցնելով համառութեան և արիութեան մասին.

... Հինգ տարի առաջ Արսէն Այրիեանը Տոքթէօրական դիսերտացիա է պաշտպանել: Ընդհանրացնելով իր բազմամեայ փորձը, գիտական վերլուծութեան է ենթարկել գիւղական առողջապահութեան առաջիկայ զարգացման ուղիները: Ժամանակին չուզելով մնալ բժշկական ինստիտուտի ամբիոնում, Նա իր առաջ չի փակել գիտական հետազօտութեան ճանապարհը:

Երևանի հեղինակաւոր գիտնականների խորհուրդներն ու սքանչելի բժշկական գրադարանը, Մոսկուայի, Մինսկի, Ռիգայի և այլ գիտական կենտրոնների մասնագէտների հետ, համամիութենական գոնֆերանսներում և խորհրդակցութիւններում կարծիքների ու փորձի փոխանակման կարելիութիւնն՝ օգնել են Ա. Այրիեանին գիտնական դառնալ:

Վերջերս Երևանի «Հայաստան» հրատարակչութիւնը լոյս ընծայեց Նրա՝ «Ընտանիքի Հասարակագիտական Հետազօտութիւնը» խորագրով մենագրութիւնը. Երեք տարի Այրիեանը տուեալներ է հաւաքել՝ Հայաստանի գիւղական ընտանիքի ապրելակերպի մասին և հանրապետութեան տարբեր շրջանների 45 բնակավայրերի աւելի քան 10 հազար ընտանիքներից ստացուած հարցաթերթիկներ է ուսումնասիրել: Վիճակագրօրէն հիմնաւորուած եզրակացութիւնները, կարճառօտ, այսպիսին են. գիւղական բնակչութեան կենցաղը, մշակութային մակարդակն ու առողջապահական պայմանները վստահօրէն մօտենում են ժամանակակից քաղաքի մակարդակին:

Արսէն Այրիեանի մենագրութիւնը պարզ գիտական հետազօտութիւն չէ. Նրա հեղինակը՝ կողմնակի, հայ գիւղի Նոր դիմագծերն ու կերպարանքը տեսած ճշգապահ գրանցող չէ միայն: Նա մէկն է Նրանցից, ովքեր իրենց ձեռքերով են ստեղծել այս կորդ հողը, մաքրելով ճանապարհին ցցուած քարերը.

ԻԼԻԱ ԳՈՐԻՉ

(Ա. Փ. Ն.)

Առողջապահական

ՍԽՏՈՐԸ ԴԵՂ ԵՒ ՍՆՈՒՆԴ

Ծանչցուած՝ վաղեմի ժամանակներէ ի վեր, սխտորը մշակուած է և օգտագործուած եգիպտացիներու, չինացիներու, յոյներու և այլ ազգերու խոհանոցներուն մէջ, թէ՛ հում վիճակով, թէ՛ իբրև համեմ՝ կերակուրներու պատրաստութեան համար և թէ դեղագործական արդիւնաբերութեան մէջ:

Սխտորը կը պարունակէ 64.6 առ հարիւր ալպիւմին, 26 առ հարիւր շաքար, 0 1 առ հարիւր ճարպեր. հարիւր կրամ սխտորին սնուցիչ արժէքը ըլլալով 133 ջերմուժ (գալորի). Անոր շաքարի մեծ քանակութիւնը զայն կը տեղադրէ բոլոր բանջարեղէններուն գլուխը, գերազանց ըլլալով նոյնիսկ խաղողէն, սալորէն, խնձորէն և տանձէն, ու ճամահաւասար՝ ադամաթուզի (պանան), մասուրի (մըշէշ) գետնախնձորի և այլն. Հարուստ է C կենսանիւթով (վիթամին), մանաւանդ տերևը կը պարունակէ 10-20 միլիկրամ C կենսանիւթ), այս տեսակէտէն, սխտորը կը մրցի կարմիր բողկին, լոլիկին և սմբուկին հետ. Իր յատկանշական հակակրելի հոտը կարելի է չէզոքացընել, զայն ճաշակելէ յետոյ բերանը ցողուելով երեսուն առ հարիւր ալքոլով լուծուած ջուրի մէջ (2/3րդը) կամ պարզապէս բժշկական ածուխի երկու երեք խիւսակ (թապլէթ) առնելով ճաշէն անմիջապէս յետոյ.

Վերջերս կատարուած բազմաթիւ հետազօտութիւններ հաստատեցին՝ թէ սխտորը շատ հարուստ է, մանաւանդ խակ բոյսը, անթիպիոթիք և պաքթերիասպան նիւթերով, հականեխիչ ներգործութեամբ: Պճեղ մը սխտորին մէջ կը գտնուի պաքթերիասպան նիւթի քանակութիւն մը, որ բաւական է չափահաս մարդ մը զերծ պահելու ցուրտէն: Մթնոլորտին մէջ կը գտնուին սաղմեր, ծայր աստիճան դիմացկուն անթիպիոթիկներու դէմ, ինչպէս օրինակ թոքախտի կամ քոլերայի ցպկիկը (պասիլ) որոնք, սակայն, շուտով կը փճանան սխտորին պարունակած պաքթերիասպան նիւթերուն հետ շփումէն, նոյնիսկ փոքր քանակութեամբ:

Սխտորին գործածութեան բարերար ազդեցութիւնները զգալի են ուրիշ հիւանդութիւններու բուժման մէջ ալ, ինչպէս՝ երակային գերճնշումը, երակապընդութիւնը, ցնցղային շնչարգելութիւնը և այլն. Սխտորը նպաստաւոր ներգործութիւն ունի ծայրամասային շրջանառութեան, մաղձային հիւթահոսումներու վրայ, կը հանդարտեցնէ մկանային ստնգանքները (ըսփազմ), լաւ խուլխաբեր է. Վերջերս ճափոնացի հետազօտողներ ձեռք բերին նոյնիսկ սխտորի հիւթէն պատուաստ մը, որ փորձի կենդանիները կ'ախտազերծէ ընդդէմ ջաղցկեղի. Այնուամենայնիւ, լաւ է զգուշանալ չափազանցութենէ որ կրնայ վնասել օրկանիզմին.

Իր հականեխական զօրաւոր ներգործութեան շնորհիւ, սխտորին հիւթը կ'օգտագործուի՝ պահպանելու համար բանջարեղէնները և երկրագործական բոյսերը մանրէներու դէմ. Հարիւր կրամ սխտորի խաւիծը սրսկելով հարիւր քիլոկրամ գետնախնձորի վրայ զերծ կը պահուի Ֆիթոֆթորա կոչուած վնասարարի յարձակումէն. Շատ մը պարտիզպաններ սխտոր կը մշակեն կաղամբի, լոլիկի, կանաչ պղպեղի ցողուններուն միջև, զանոնք զերծ պահելու համար հիւանդութիւններէ.

Ա. Վ.

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆԵՐ

16 ՅՈՒՆՎ. 1975

ՖՈՒԹՊՈԼ

Հ.Մ.Մ. (ԳԱՀԻՐԷ) ՅԱՂԹԵՑ «ՄԱՍԱՆԷԸ ՀԱՐՊԻԱ»Ի ԽՈՒՄԲԻՆ 4ՈՎ 1

Գահիրէի Հ.Մ.Մ.ի ֆութպոլի նորակազմ խումբը, որ հազիւ թէ երկու ամիսներէ ի վեր կը մարզուի՝ եգիպտացի վկայեալ մասնագէտի մը ցուցմունքներով, և որ վերջին ամսուան ընթացքին շարք մը բարեկամական մրցումներ ունեցաւ տեղւոյս զանազան խումբերու հետ, որոնցմէ շատերէն յաղթական դուրս եկաւ, անցեալ Կիրակի, 12 Յունուար 1975, «Սէնթ Ֆամիլ» վարժարանի դաշտին վրայ մրցեցաւ՝ եգիպտական «Մասանէը Հարպիա»յի (պատերազմական գործարանի մը) խումբերէն միոյն դէմ, և գեղեցիկ խաղարկութենէ մը ետք՝ յաղթեց 4ով 1 արդիւնքով։

Նախապէս յայտարարուած էր, որ այդ օրը Հ.Մ.Մ. Գահիրէ պիտի մրցէր Եգիպտական բանակի զօրաց խումբին դէմ, և սակայն, բանակայինները խնդրած էին որ Հ.Մ.Մ.ի դէմ իրենց մրցումը յետաձգուի, որպէսզի կարողանան դիտել «Ահլի»ի և «Մահալլա»ի միջև նոյն օրը և նոյն ժամուն կայանալիք՝ Եգիպտական Լիկի մրցաշարքի գծով մրցումը։ Ուստի Հ.Մ.Մ. ընդ Եգիպտական բանակի զօրաց խումբերու մրցումը յետաձգուեցաւ յառաջիկայ 19 Յունուարին, և առօք փոխարէն Հ.Մ.Մ. բարեկամական մրցում մը խաղաց «Մասանէը Հարպիա»յի խումբերէն մէկուն դէմ։

Հ.Մ.Մ.ականները իրենց համազգեստով (նարնջագոյն շապիկ, կապոյտ տաբատ և նարնջագոյն գուլպայ) և գեղեցիկ խաղարկութեամբ լաւ տպաւորեցին ներկաները և վստահ ենք որ յառաջիկայ Կիրակի, հետաքրքիր հայերու ներկայութեան, աւելի լաւ խաղ մը պիտի ցուցաբերեն ու պիտի խանդավառեն մեր հասարակութիւնը՝ որ, վստահ ենք, յետ այսու պիտի քաջալերէ զիրենք՝ թէ՛ նիւթապէս և թէ՛ բարոյապէս։

Յաջողութիւն և յարատեւութիւն կը մաղթենք մեր հայ երիտասարդ ֆութպոլիստներուն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԷՆ ՆԵՐՍ

ԱՄԱՆՈՐԻ ԵՒ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍ – ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Շաբաթ, 4 Յունուար 1975, Գահիրէի Հայկական Ընթերցասրահի մէջ տեղի ունեցաւ աւանդական դարձած՝ Ամանորի և Ս. Ծննդեան հանդէսը, որուն բացման խօսքը կատարեց «Նոր Սերունդ»ի գործօն անդամուհիներէն՝ ընկերուհի Սօնա Զօրայեան։

Հանդիսասրահը այս տօնական առթիւ շատ գեղեցկօրէն զարդարուած էր, շնորհիւ Հ.Մ.Մ.ի ժրաջան երիտասարդներուն, որոնք աւելի քան մէկ շաբաթ տքնաջան աշխատանք կատարած էին և իրենց հանգիստի ժամերը տրամադրած՝ ճաշակով և ինչու չէ, արուեստագիտօրէն զարդարելու սրահը՝ իր ամբողջութեամբ։

Այս առթիւ կ'արժէ յիշատակել անունները այդ անձնազոհ երիտասարդներուն, որոնք են. Պետրոս Մովսէսեան, Մարտիկ և Վահէ Գալաճեաններ, Ֆրէտի Մանուկեան, Յակոբ Քէշիշեան, Պերճ Ասլանեան, Նուպար Համբարձումեան, Վարդան Մովսէսեան։

Մանուկներուն համար պլպլուն զարդերով և գունզգոյն ելեկտրական լամբերով զարդարուած Կաղանդի Ծառը՝ շատ գեղեցիկ և ճոխ էր։

Հանդէսի յայտագիրին ընթացքին, գրեթէ բոլոր ներկայ պատանիներն ու երեխաները իրենց մասնակցութիւնը բերին՝ երգով և արտասանութեամբ, ու ներկաներուն ծափերուն արժանացան։

Ներկայացուեցաւ նաև օրուան պատշաճ տրամախօսութիւն մը, գրուած ընկեր Աւետիս Մովսէսեանի կողմէ։

Յայտագիրին վերջաւորութեան Սրահ ժամանեց Կաղանդ Պապան, ու բեմ բարձրանալով իր բերած նուէրները բաշխեց բոլոր փոքրիկներուն։

Ժամը 10ին սկսաւ Պարահանդէսը, առաջնորդութեամբ The Young Ones անուանի և խանդավառ նուագախումբին։

Երիտասարդ զոյգեր հաճելի պահեր անցուցին, պարելով և զուարճանալով։

Երեկոյթին անակնկալը եղաւ հայկական երգերու գեղեցիկ շարքի մը կատարումը՝ Հալէպի ուսեալ և գործունեայ երիտասարդուհիներէն՝ շնորհալի հայուհի Օր. Երան Քէշէճեանի կողմէ, որ Դամասկոսի Համալսարանէն վկայուելէ ետք, վերջերս Գահիրէ ժամանած է, տեղւոյս Համալսարանին մէջ՝ մէկ տարուան շրջանի մը ընթացքին մասնագիտանալու և վկայուելու։

Ընկերուհի Երան Քէշէճեան, որ ունի թէ հմայիչ և թէ զօրեղ ձայն, սիրով ընդառաջեց և մեր երիտասարդներուն ընկերակցութեամբ (երգեհոն՝ Լեւոն Եկաւեան, ելեկտր. կիթառ՝ Պր. Ճորճ և Պաքքրի՝ Նուպար Համբարձումեան), հայկական պարի և ժողովրդական եղանակներ երգելով, մեծ խանդավառութիւն ստեղծեց։

Տեղի ունեցաւ վիճակահանութիւն մը, որուն արժէքաւոր նուէրներով բաղդաւորուեցան ներկաներէն ոմանք։

Կը շնորհաւորենք բոլոր անոնք, որոնք այս ամանորեան հանդէսը կազմակերպեցին և աշխատեցան անոր յաջողութեանը համար։

Զ. Գ.

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Պր. Ա. Մ. Նոր Տարուան առթիւ առ ի քաջալերութիւն կը նուիրէ 100 ե. դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Ուխտի մը առթիւ, Տիկին Քլերինա Կիւլեան և որդին Էտուար կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	2000
Հայ Կարմիր Խաչին	2000
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	2000
Գահիրէի Աղքատախնամին	2000
«Յուսաբեր»ին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ Պր. Էտուար Կիւլեանէ)

Ս. Ծննդի Մեծելոցի առթիւ, իրենց համայն ննջեցելոց քաղցր ու խնկելի յիշատակին՝ ՊՊ. Գրիգոր, Լեւոն և Նուպար Լէյլէկեան և ընտանիք կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Ս. Պօղոս-Պետրոս

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Աղեքս. Աղքատախնամին	200
«Յառաջմասէր»ին	100
«Տիգրան Երկաթ»ին	100
Աղեքս. Հայ Աւետ. Եկեղեցւոյ	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Աղեքս. Ազգային Առաջնորդարանէն)

Ողբացեալ Մելիքթոն Պօճալեանի մահուան կսկծալի առթիւ, Պր. Վահան Վարժապետ և Վարժապետեան ընտանիք կը ցաւակցին և առ այդ կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպար (Աղեքս.)	200
«Տիգրան Երկաթ»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն տխուր առթիւ, Պր. Վրէժ Սէֆէրեան և Սէֆէրեան ընտանիք կը նուիրեն.

Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպար (Աղեքս.)	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն տխուր առթիւ, Տէր և Տիկին Հայկազ Տէտէեան կը նուիրեն.

Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպար (Աղեքս.)	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Վազգէն Թապաքեանի ընդ Օր. Անի Կարապետեանի նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, Տէր և Տիկին Նուպար Զօրայեան և զաւակունք կը նուիրեն 100 ե.գ.։

Ողբ. Տիկին Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան կսկծալի առթիւ կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Սարգիս Գալաճեան	100
» » Զաւէն Գալաճեան	100

Տէր և Տիկին Վահան Խաչերեան կը շնորհաւորեն՝ Պր. Կարպիս Եազըճեանի ընդ Օր. Տիանա Գըմգըմեանի նշանախօսութիւնը և առ այդ կը նուիրեն 100 ե. դ.։

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐ (ԱՂԵՔՍ.)

Ողբացեալ Տիկին Էլիզ Ծատուրեանի մահուան կսկծալի առթիւ կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն.

ՊՊ. Ն. և Ե. Դաւիթեան եղբ.	500
Տէր և Տիկին Արտաշէս Մուղալեան	100

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տիկին ՆԻՆԱ ՍԼԱՃԱՃԵԱՆ (Լոս Անճելըս) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 20 Տոլար։

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

Այրի Տիկին Նուարդ Չէնէնեան եւ զաւակունք (Մ. Դ.), Տէր եւ Տիկին Մուշեղ Յակոբեան եւ զաւակունք (Կանատա), Տէր եւ Տիկին Սիմոն Սիւսլեան եւ զաւակունք (Յունաստան), Տէր եւ Տիկին Նուպար Տէօվլէթեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Տէօվլէթեան եւ համայն ազգականք պարագայից, ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն մահը իրենց սիրեցեալ մօր, մեծմօր եւ ազգականին՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆԻ

(ԾՆԵԱԼ ՄԱՃԱՌԵԱՆ)

որ հանգեաւ ի Տէր Կիրակի, 12 Յունուար 1975, իր բնակարանին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան։

Յուղարկաւորութեան սխուր արարողութիւնը կատարուեցաւ Երկուշաբթի, 13 Յունուար 1975, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուելով Մարմինայի Ազգային Գերեզմանատունը, ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ։

ԾԱՆՕԹ.– Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալուն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

«ՆԱՅԼ ՀՕԼ»Ի ՄԷՋ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Երկուշաբթի, 6 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 6ին, Գահիրէի «Նայլ Հօլ»ին մէջ տեղի ունեցաւ «Երիտասարդական Փառատօն»ը, կազմակերպութեամբ Հայ Գեղ. Միութեան և մասնակցութեամբ իրեն մշակութային և մարզական ակումբներու, որոնք են. Աղեքսանդրիայէն՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի, Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի և «Տիգրան Երկաթ»ի, և Գահիրէէն՝ Հ.Բ.Ը.Մ.ի, Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպարի, Արր. Թերեզա ակումբի, Հայկական Ընթերցասրահի, Կոկանեան Սրահի և «Նիւբ Իսթ» հայկ. ակումբի երիտ. մարմինները։

«Փառատօն»ը կը հովանաւորէր և իր ներկայութեամբ կը պատուէր՝ Եգիպտոսի Առաջ. Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան։ Հանդիսութեան նախագահն էր Պր. Ժորժ Միքայէլեան։

Սրահը բերնէ բերան լի էր հանդիսականներով, որոնց մէջ՝ Ազգ. Իշխանութեան անդամներ, հայ մամուլի, միութեանց և այլ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ։

Յայտագիրը սկսաւ յոտնկայս ունկնդրուած՝ եգիպտական քայլերգով։ Կենդանի պատկեր մը, պատրաստութիւն Պր. Նուպար Քերոբեանի, կը խորհրդանշէր Հայ Գեղ. Միութեան հիմնադրութեան 55-ամեակը։

Բացման խօսքը կատարեց՝ Օր. Մարօ Սագայեան, որուն յաջորդեցին՝ դաշնամուրի նուագածութիւն (Օր. Վիվիան Ոսկեան), արտասանութիւն (Օր. Զապէլ ըՍտեփանեան), Շուրջպար՝ «Սեւան» պալէէն («Զանգեզուր» պարախումբի աղջիկներու կազմը), դաշնամուրի նուագածութիւն (Օր. Գոհար Վարժապետեան), զուարթ արտասանութիւն (Պր Աւետիս Մովսէսեան), Նուագ՝ Rock Music (Պր. Շանթ Սարգիսեան), մենապար՝ «Արարատեան Հովիտի Աղջիկը», յղացում Մարթ. Մնացականեանի (Օր. Նայիրի Փարթամեան), ասմունք (Նորա Էքսէլճեան և Ժիրայր Բաբազեան)։

Դադարէն ետք, բանախօսելու հրաւիրուեցաւ՝ Գահիրէի Պատկ. Թեմական Ժողովի ատենադպիր Պր. Յակոբ Համբիկեան, որ իր խօսքերով կոչ ըրաւ հայ երիտասարդութեան՝ միանալու և միասնական ոգիով գործելու համայնքէս ներս։

Լիբանանահայ անուանի երգչուհի Տիկին Արփինէ Փեհլիվանեան, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ երիտասարդ դաշնակահար Պր. Կոմիտաս Գէորգեանի հմայիչ ելոյթ ունեցաւ հայկական չորս երգերով և ներկաներուն խանդավառ ծափահարութեանց արժանացաւ։

Ապա, հանդիսութեան նախագահը՝ Պր. Ժորժ Միքայէլեան իր խօսքը ըրաւ երիտասարդութեան և շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն եղած պատիւին համար։ Հայ Գեղ. Միութեան ժրաջան անդամուհի՝ Տիկին Ալիս Տեփոյեան, յանուն կազմակերպիչ Միութեան շնորհակալական խօսք ուղղեց հանդիսութեան հովանաւորին, նախագահին, մասնակցող միութեանց (կ'արժէր այս առթիւ յիշատակել իւրաքանչիւր միութեան անունը) և ներկայ հասարակութեան։ Տիկին Ա. Տեփոյեան շատ իմաստալից խօսքեր ըրաւ նաև հայ երիտասարդութեան ուղղուած։

Հուսկ ուրեմն Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան իր «փակման խօսք»ին մէջ շեշտեց կարեւորութիւնը նման հանդիսութեանց։

«Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ այս Երիտասարդական Փառատօնը և ներկաները գոհունակ մեկնեցան, կրկին հաւաքուելու համար Հ.Գ.Մ.ի «Թէքէեան» սրահին մէջ, նուագախումբի մը առաջնորդութեամբ պարելու, ուտելու և զըւարճանալու մինչև ուշ գիշեր։

Ջերմօրէն կ'ողջունենք Հ.Գ.Մ.ի հիմնադրութեան տարեդարձը և կը մաղթենք յաջողութիւն։

Ս. Գ.

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՋԵՌՆԱՐԿ

ԿԻՐԱԿԻ, 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975

Կը խնդրուի չխաչաձեւել

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ القاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 560—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1975 | ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | عدد رقم ٥٦٠ — الخميس ٢٣ يناير ١٩٧٥

ՄԻՆՉԵՒ Ե՞ՐԲ ՊԻՏԻ ՏԵՒԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՍՄՕԹԸ...

ՈՍԿԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Յաճախ գրած ենք Թուրքիոյ ձեռքով գործադրուած ցեղասպանութեան մասին և դարձեալ ստիպուած ենք կրկնել և ուժգնօրէն բողոքել, որովհետեւ, արիւնալի սպանդները՝ ինչպէս տեղի ունեցած են անցեալին, այժմ ալ կը շարունակուին նոյն ոճրագործին կողմէ։

Ցեղասպանութիւնը դարերէ ի վեր Օսմանեան Կայսրութեան ամենասիրելի արհեստն է եղած։ Անոր ժառանգորդ իթթիհատականներն ու քեմալականները զայն առաւելապէս զարգացուցին և հասցուցին «ճարտարագիտական արուեստի» կատարին, կառուցանելով մարդկային դիակներէ կազմուած բուրգեր եւ աշտարակներ այն ամէն տեղ, ուր Թուրք գազանը ոտք էր կոխած։

Ցեղասպանութեան զոհ գլխաւորապէս եղած է հայ անզէն ու չարքաշ ժողովուրդը, որ վերջնականապէս անհետացաւ իր չորս հազարամեայ Մայր Հայրենիքին եղող Արեւմտեան Հայաստանի մէջ։ Յիշենք միայն Զէյթունի ջարդը, Սասունի ջարդը, Ապտիւլ Համիտի սարքած 300.000 հայերու ջարդը՝ հայկական գաւառներուն մէջ 1895ին, իթթիհատականներու սարքած 35 000 հայերու ջարդը՝ Կիլիկիոյ մէջ, 1909ին, Թալաաթ-Էնվերի ծրագրած 2,000,000 հայերու ջարդը՝ համատարած Թուրքիոյ մէջ, 1915ին, քեմալականներու անհաշիւ ջարդերը՝ Իզմիրի, Հաճընի, Այնթապի, Մարաշի, Կարսի, Արտահանի եւ Ալեքսանդրապոլի մէջ։ Այլեւս զանց կ'ընենք տարբեր ձեւերու անհատական եւ զանգուածային գաղտնի եւ յայտնի սպանութիւնները, որոնց թիւն անկասկած աւելի է քան չորս-հինգ միլիոնէն։

Ցեղասպանութիւնը Թուրքիոյ կողմէ, հայերէն զատ, գործադրուած է նաեւ քիւրտերու դէմ, որոնք յաճախ գործիք էին դարձած Թուրք արիւնարբու կառավարութեան ձեռքին մէջ։ Ցեղասպանութիւնը կրկնուած է ասորիներուն, արաբներուն եւ յոյներուն դէմ ալ։

Հարց կը ծագի արդարեւ, թէ՝ ինչպէ՞ս կարելի է որ համրանքով փոքր ու տկար Թուրք ճիւաղ մը, այսքան [illegible] ժողովուրդ՝ անմեղ կիներ ու երեխաներ, ծեր ու երիտասարդ սպաննէ եւ միաժամանակ անմեղ ձեւանայ, ու մեծ տէրութիւններու կարեկցութեան եւ հոգածու խնամքին ապաւինի։

Նշենք, որ այս անագորոյն մարդասպանը՝ անցեալին փոքրամասնութիւն մըն էր իր բռնագրաւած երկրին մէջ, և ենիչերիներու խառնուրդով իր թիւը բարձրացուց։ Այժմ վիճակագրական ճշգրիտ հաշուումով, Թուրքերու [illegible] Թուրքիոյ մէջ 12 միլիոնէն պակաս է (*)։ Ասկէ զատ մէկ միլիոն տարբեր ազգերու փոքրամասնութիւններ կան հոն եւ ութը միլիոն քիւրտ ցեղին պատկանողներ, որոնք [illegible] եւ ընդիմադիր տարրն են Թուրքիոյ մէջ։ Ասոր վրայ աւելցնենք նաեւ այն պարագան, որ Թուրքն աշխատանքի եւ ստեղծագործութեան անընդունակ՝ հիւանդ ու մուրացկան ազգ մըն է։ Ահա, այսպիսի ողորմելի յատկութիւններով օժտուած Թուրքիան ինչպէս համարձակեցաւ Կիպրոսի վրայ յարձակիլ՝ ցեղասպանական աններելի միջոցներով գիւղեր և քաղաքներ ամայացնելու, հողամասեր բռնագրաւելու նպատակով։

Հարցը գրեթէ տարօրինակ կը թուի։ Սակայն գաղտնիք մը չէ, որ Թուրքերն ունեցած են անցեալին եւ այսօր ալ ունին մեծ ազգերէն օժանդակողներ, որոնք ամէն տեսակէտով հնարաւոր կը դարձնեն՝ Թուրքիոյ կողմէ սարքուած ցեղասպանութիւններն ու բռնագրաւումները յաջողութեամբ պսակել։ Այդ պետութիւններէն հերթականօրէն առաջին շարքին վրայ կը կանգնին Անգլիան, Գերմանիան, Ֆրանսան, ինչպէս նաեւ ներկայիս Ամերիկան, որոնք բացէ ի բաց օժանդակած են Թուրքիոյ՝ զէնքով, ռազմական սարքերով, դրամով, պարէնաւորումով եւ ամէն տեսակի քաղաքական եւ դիւանագիտական միջոցներով։

Անոնք ուզած են Թուրքիան անխոցելի դարձնել։ Փոքր օրինակով մը միայն պարզենք։ Դեռ անցեալ տարիներուն էր, Ապրիլ 24ին, երբ Գալիֆորնիոյ հայ գաղութը ցեղասպանութեան դէմ ցոյց կատարելու ելած էր, խոստացուած Ամերիկեան նուագախումբի մասնակցութիւնը յանկարծ արգիլուեցաւ Նիքսոնի կառավարութեան կողմէ, այն պատճառաբանութեամբ, թէ Թուրքիան իրենց դաշնակիցն էր և չէին ուզեր զայն վշտացնել...։ Այսպիսով Նիքսըն աւելի գերադաս համարեց ոճրագործի մը զզուելի կամքը կատարել, քան իր երկրին հաւատարիմ քաղաքացիներուն արդար բողոքը նկատի առնել։

(Շարունակութիւնը տես էջ 4)

ԱՍՈՒԱՆԻ ՄԷՋ՝
ՖԷՅՍԱԼ – ՍԱՏԱԹ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՎԵՐՋ ԳՏԱՆ ԿԱՏԱՐԵԱԼ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԵԱՄԲ

Սէուտական Արաբիոյ վեհապետը՝ Ֆէյսալ Թագաւորը Ամմանէն գալով Ասուան (Վերին Եգիպտոս) ժամանեց Կիրակի, 19 Յունուար 1975, և ընդունուեցաւ մեծ պատիւներով։ Օդանաւակայան մեծ հիւրը դիմաւորելու գացած էր երկրիս Նախագահը՝ Մոհամէտ Անուար էլ Սատաթ, ինչպէս նաև վարչապետ Տոքթ. Ապտէլ Ազիզ Հէկազի, նախարարներ և բարձրաստիճան պետական ու զինուորական անձնաւորութիւններ։

Երկու օրերու ընթացքին կատարուած բանակցութեանց աւարտին, հրապարակուեցաւ միացեալ հաղորդագրութիւն մը, որուն մէջ երկու երկիրներուն ղեկավարները կը յայտարարեն իրենց խոր համաձայնութիւնը՝ միջ - արաբական միասնականութեան շարունակման և զարգացման մասին, ըստ Ռապաթի եօթներորդ միջ-արաբական Գագաթի ժողովին որոշումներուն տրամադրութեանց, մասնաւորաբար, ինչ կը վերաբերի ՊԱԿի (Պաղեստինի Ազատագրական Կազմակերպութիւն) տրուելիք օժանդակութեան՝ որպէս Պաղեստինցի Ժողովուրդը օրինաւոր Ներկայացուցիչը որ պարտի ստանձնել իր ուրոյն պատասխանատուութիւնները՝ ազգային և միջազգային գետիններուն վրայ։ Հաղորդագրութիւնը վեր կ'առնէ նաև անհրաժեշտութիւնը՝ համախմբմանը ձեռնարկելու արաբական բոլոր կարելիութիւնները և կարողութիւնները՝ նպատակ ունենալով արագ գրաւեալ հողամասերուն և Իսլամական Սուրբ Տեղեաց ազատագրումը՝ համայնական թշնամիէն, որ կը սպառնայ նոյնիսկ Արաբ Ազգին ճակատագիրին։

Երկու պետական ղեկավարները իրենց խոր մտահոգութիւնները կը յայտնեն՝ Լիբանանեան հողամասին տարածքին վրայ Իսրայէլեան յարձակմանց շարունակութեանը մասին և համաձայնած են օժանդակութեանը մասին, որ անհրաժեշտ է տալ Լիբանանին, որպէսզի ան կարողանայ դիմագրաւել իսրայէլեան վայրագ յարձակումներուն։

Նոյնպէս երկու ղեկավարները կոչ կ'ընեն արաբ եղբայր երկիրներուն՝ կանգնիլ Լիբանանի կողքին և զայն ոտքի պահել։

Նախագահ Անուար էլ Սատաթ և Ֆէյսալ Թագաւորը իրենց լրիւ գոհունակութիւնը կը յայտնեն Եգիպտոս - Սէուտական յարաբերութեանց ամրապնդման համար և համաձայնած են ամէն մարզէ ներս իրենց յարաբերութեանց զօրացման և խորացման անհրաժեշտութեան մասին։

Ֆէյսալ Թագաւորը իր վստահութիւնը յայտնած է, թէ անհրաժեշտ է շարունակել օժանդակել Եգիպտոսի, այնպէս՝ որ ան կարենայ դիմագրաւել ամէն յարձակում և կարողանայ դիմադրել։

Սէուտական Արաբիոյ Թագաւորը Երկուշաբթի, 20 Յունուար 1975, մեկնեցաւ Ասուանէն և Ճետտա հասաւ կ.ե. ժամը 1.10ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՄԿՈՒՍԻ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ
ԿԱՐԷՆ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

Կարեն Սերոբի Դեմիրճյանը ծնվել է 1932 թվականին Երևան քաղաքում։ ՍՄԿԿ անդամ է 1955 թվականից։ Կրթությունը՝ բարձրագույն, ավարտել է Երևանի Կարլ Մարքսի անվան պոլիտեխնիկական ինստիտուտը եւ ՍՄԿԿ Կենտկոմին առընթեր բարձրագույն կուսակցական դպրոցը։

ԿԱՐԷՆ ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ

1954 թվականից մինչև 1958 թվականը, նա աշխատել է որպես Լենինգրադ քաղաքի գիտահետազոտական ինստիտուտի ճարտարագետ-շինարար, խմբի ղեկավար, Երևանի էլեկտրատեխնիկական գործարանի ավագ վարպետ, արտադրամասի պետ, իսկ ապա ընտրվել է նույն գործարանի կուսակցական կոմիտեի քարտուղար։ 1961 թվականին, ՍՄԿԿ Կենտկոմի առընթեր բարձրագույն կուսակցական դպրոցն ավարտելուց հետո, աշխատել է որպես էլեկտրատեխնիկական գործարանի գլխավոր ինժեներ, տնօրեն։

1966 թվականից մինչև 1972 թվականը աշխատել է որպես Հայաստանի Կոմկուսի Երևանի քաղաքային կոմիտեի քարտուղար։ 1972 թվականի Նոյեմբերին Կ. Դեմիրճյանը ընտրվում է՝ Հայաստանի Կոմկուսի կենտկոմի քարտուղար։

Կարեն Դեմիրճյանը Հայկական Հանրապետության գերագույն սովետի երեսփոխան է, պարգևատրված է Աշխատանքային Կարմիր Դրոշի երկու շքանշաններով։

ՑԱՒԱԼԻ ԿՈՐՈՒՍՏ ՄԸ
ԱԲՐԱՀԱՄ ՍԻՄՈՆԵԱՆ
ԶՈՀ ԳՆԱՑ ԱՀՌԵԼԻ ՈՃԻՐԻ ՄԸ

Թերթս մամուլի տակ գացած պահուն, խոր ցաւով եւ մեծ կսկիծով տեղեկացանք, որ համայնքիս սիրուած եւ ծանօթ անդամներէն՝

ՊՐ. ԱԲՐԱՀԱՄ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

զոհ գացած է ահռելի ոճիրի մը, որ իր վրայ գործադրուած է Կիրակի, 19 Յունուար 1975, Սաքքարայի մէջ։

Ըստ «Ահրամ» օրաթերթին, ողբացեալին դիակը գտնուած է գետեզրին մօտ։ Ոճրագործը աւազակի երկու հարուածներով սպաննած է հեզ երիտասարդը, հաւանաբար գողութեան նպատակով։

Յաւելեալ տեղեկութիւններ կը պակսին։ Յաջորդ թիւով պիտի տանք մանրամասնութիւնները։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՇՈՒՐՋ

Այս տարի, 1975ին, Իտալիոյ Պերկամօ քաղաքին մէջ, նախաձեռնութեամբ և կազմակերպութեամբ Հայ Ճարտարապետութեան Ուսումնասիրութեան Կեդրոնին՝ որուն տնօրէնն է Փրոֆ. Ատրիանօ Ալփակօ Նովելլօ-, տեղի պիտի ունենայ Հայ Արուեստի Միջազգային Համաժողովը, առաջինը սփիւռքի մէջ, որուն հրաւիրուած են այս հարցով հետաքրքրուող միջազգային դէմքեր, մասնագէտներ և կազմակերպութեանց ներկայացուցիչներ։

Այս Համաժողովը բացառիկ կարեւորութիւն մը կը ներկայացնէ նկատի ունենալով, որ ան ոչ միայն զուտ գիտական և մշակութային հանդիպում մը պիտի ըլլայ, այլ և սիրոյ և շահաքրքրութեան ապացոյց մը՝ հանդէպ Մայր Հայրենիքին և անոր վերելքին։

Այս առթիւ Հայ Ճարտարապետութեան Ուսումնասիրման այս Իտալական կեդրոնը, խմբագրութեանս միջոցաւ կոչ կ'ընէ սփիւռքահայ հասարակութեան՝

ա.- Համագործակցութեան հրաւիրել ու մաս կազմել սոյն Համաժողովին՝ հայ եւ օտար ուսումնասէր դասակարգը.

բ.- Հրաւիրել բոլոր սփիւռքահայ ընկերակցութիւնները՝ որ իրենց հաւանութիւնը տան, պաշտօնապէս գրելով կեդրոնին, եթէ կարելի է ուսման թօշակ յատկացնել իրենց բնակած երկրին երիտասարդ հայ թէ օտար ուսանողներուն, որպէսզի անոնք կարելիութիւնը ունենան մասնակցելու Համաժողովին աշխատութեանց.

գ.- Քաջալերել եւ մղել աշխարհի չորս ծագերուն վրայ բնակող հայերը, որ եթէ կարելիութիւն ունին, գան Պերկամօ (Իտալիա), իբր ունկնդիրներ ներկայ գտնուելու եւ կամ իրենց նամակներով, այցետոմսերով յայտնեն իրենց հաւանութիւնը, խորհուրդները ու զգացումները։

Վստահ ենք, որ Պերկամոյի 1975ի այս Համաժողովը, բացառիկ առիթ մը պիտի ստեղծէ ցոյց տալու՝ հայերուն և իրենց օտարազգի բարեկամներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող մշակութային ու հոգեկան կապերը

ՓԱՐԻԶ

ԵՐԱԺՇՏԱԳԷՏ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

Կիրակի, 15 Դեկտեմբեր 1974, «Հավօ» սրահին մէջ տեղի ունեցած է յոբելեանական հանդէսը՝ նուիրուած երաժշտագէտ Արա Պարթեւեանի յիսնամեայ գեղարուեստական և ազգային գործունէութեան։ Արդարև ամբողջ կէս դար Պարթեւեան անխոնջ աշխատող և յամառ պրպտող մը եղած է [illegible] երիտասարդ [illegible] երաժշտութեան և երգի արուեստին մէջ, սատարած է հայ եկեղեցին պաշտամունքին, մեր կրօնական երաժշտութեան մէջ իր ներմուծած նորութիւններով եւ հայ ազգային երաժշտութիւնն ալ հարստացուցած է իր բազմաթիւ նուագախմբային ստեղծագործութիւններով։

Արա Պարթեւեան ծնած է Կ. Պոլիս 1902ին.

ԼՈՆՏՈՆԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

Հ.Բ.Ը.Մ.-ի տեղական մասնաճիւղի Ընդհանուր ժողովը, [illegible] մշակութային [illegible] ծրագիր։

Վարչութիւնը կը գլխաւորէ Համալսարանի [illegible] Փր. Թ. Մուրադեան, [illegible] Գր. Ե. Նիկողոսեան [illegible] Տիկին Ա. Ալթունեան [illegible] Տոքթ. Ա. Դաւիթեան եւ Գր. Կ. Բրիգոնեան, [illegible]

[illegible] Ա. Թոփալեան, [illegible]

Վարչութիւնը առաջին [illegible] Սահակ-Մեսրոպ Կրթական [illegible] Լոնտոնահայ [illegible] Գր. Կ. Սայեան [illegible]

Վարչութիւնը որոշեց [illegible]

Երիտասարդական [illegible]

(Շար. եսն էջ 4)

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏ

ՆԿԱՐՉՈՒՀԻ ՍԻԼՎԱ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԸ ՍԻԷՆԱՅԻ ՄԷՋ

Իսթանպուլահայ արուեստագէտ մը՝ նկարչուհի Սիլվա Առաքելեան, օրերս մասնաւոր ուշադրութեան արժանացաւ Իտալական գեղարուեստասէր շրջանակներու մէջ, իր ցուցահանդէսով՝ Սիէնայի մէջ, 24 Հոկտեմբերէն 7 Նոյեմբեր 1974։

Սիէնայի Արուեստի Կեդրոնի ամսաթերթը՝ իր վերջին երկու թիւերը յատկացուցած է Իսթանպուլահայ արուեստագէտուհիին, լայնօրէն ներկայացնելով անոր գործերը և ներբողալից տողեր հիւսելով անոր մասին։ Թերթը զինքը կոչած է «Միջերկրականի նկարչուհին» և գրած է՝ թէ իր գործերէն կը ցոլանայ մեր օրերու կեանքին մարդկային այլազան պայմաններ, բոլորն ալ խորհրդանշական պատկերացումներով։

Սիլվա Առաքելեան արդիական նկարչուհի մըն է։

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ՆՈՐ ՄԵՔԵՆԱՅ

ՕՏԵՍԱ (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).- Հայ մասնագէտները մշակել են անիւաւոր մեքենայ մրգահաւաքի համար, որը կարող է ծառերի գագաթներից հաւաքել եղած մրգերը՝ 4 մ. բարձրութեան վրայ և կըտրատումներ կատարել ճիւղերին։

Նոր մեքենան պիտի արտադրուի Օտեսայի (Ուքրաինա) մեքենաշինական գործարաններից մէկում։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒՄՆԵՐԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).- Հայաստանի արդիւնաբերութիւնը ներկայ տարում սկսել է արտադրել 150 նոր տեսակի արտադրանք և դրանով ընդլայնուել է արտասահմանում արտածուող ապրանքների ցանկը։ Այժմ Սովետական Հայաստանի արտադրանքը արտածւում է աշխարհի 90 երկրներ։

ԵՐԵՒԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ
ՍԻՐՏԸ Կ'ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԻ

Սրտամկանի անբաւարարութեան խնդիրներու հետազօտութեան հարցերուն էր նուիրուած՝ Երեւանի մէջ տեղի ունեցած գիտական համագումարը։ Անոր աշխատանքին կը մասնակցէին նաև Մոսկուայի, Քիեւի, Թիֆլիսի, Գաունասի, Ռիկայի, Նովոսիպիրսկի և երկրի այլ քաղաքներու ծանօթ սրտաբաններ, գիտահետազօտական հիմնարկներու մասնագէտներ։

Սրտաբանութեան գիտահետազօտական հիմնարկի տնօրէն Կարէն Քեանդարեան, իր զեկուցման մէջ նշեց, որ հաստատութեան մէջ կը կիրարկուին սիրտ-անօթային սիսթեմի հիւանդութիւններու հետազօտութեան և բուժման ժամանակակից մեթոտներ, յաջողութեամբ կը լուծուին քլինիքական և փորձառական սրտաբանութեան հրատապ հարցերը։ Ստացուած են տուեալներ, որոնք կարեւոր նշանակութիւն ունին սրտամկանի անբաւարարութեան պատճառագիտութեան, անոր ծագման ու զարգացման, զանազան

(Շար. եսն էջ 4)

ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԵՆԱՀԱՄԵՐԳ ՄԸ

ՏԻԿԻՆ ԱՐՓԻՆԷ ՓԵՀԼԻՎԱՆԵԱՆԻ
ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

Հոգեկան մեծ վայելք մը ունեցանք ներկայ գտնուելով՝ Լիբանանահայ սիրուած երգչուհի Տիկին Արփինէ Փեհլիվանեանի երգահանդէսին, որ տեղի ունեցաւ Չորեքշաբթի, 8 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 9 30ին, Գահիրէի «Նայլ Հոլ» հանդիսասրահին մէջ։

Տիկին Արփինէ Փեհլիվանեանին մօտէն ծանօթ է Գահիրէի հայ հասարակութիւնը, քանի որ ան բազմաթիւ ելոյթներ

Անուանի երգչուհի Արփինէ Փեհլիվանեան, այն յիշատակի նկարը՝ իր կողմէ մակագրուած «Ջահակիր»ի խմբագրութեան նուիրած է՝ խմբագրութեանս տուած իր վերջին այցելութեան ընթացքին։

«Ջահակիր»ին [illegible]
Սիրով
Արփինէ Փեհլիվանեան 8-1-75

ունեցած է այստեղ և մեծապէս գնահատուած։

Երգահանդէսին յայտագիրին առաջին բաժինին մէջ, որ ամբողջութեամբ հայկական էր, անուանի երգչուհին հայկական երգերու յատուկ ազգային դրոշմով և արտայայտչական յուզիչ կատարումով և խոր զգացուականութեամբ երգեց՝ Կոմիտասէն, Գր. Սիւնիէն, Ալեմշահէն, Եղ. Յակոբեանէն, Բ. Կանաչեանէն, Ալան Յովհաննէսէն, Այվազեանէն, Քոթոյեանէն և Ռ. Մելիքեանէն ընտիր յօրինումներ, ու արժանացաւ խանդավառ ծափերու։

Բ. մասին, Տիկին Փեհլիվանեան ցոյց տուաւ, եւրոպական մեծ քոմբոզիթէօրներէ դժուարին կտորներու յաջող կատարումներով՝ երգչուհիի իր բարձր ընդունակութիւնները։

Մոցարդի, Կաչինիի, Պիզէի, Օպէրի, Պելլինիի և ի վերջոյ Տիգրանեանի ստեղծագործութիւններ ոչ միայն դղրդացուցին համերգասրահին պատերը՝ այլև ներկաներուն սրտերը, որոնք քանիցս բեմ հրաւիրեցին արուեստագիտուհին, որ շարունակէ երգել։ Ու Տիկին Փեհլիվանեան, իրեն յատուկ ժպիտով, ընդառաջեց խնդրանքներուն և անսահմանօրէն խանդավառեց, մանաւանդ իր նորագոյն կատարումովը՝ Էտկար Յովհաննիսեանի «Արփա - Սեւան» վերջին յօրինումին, որուն իմաստալից և հայրենաշունչ խօսքը գրած է բանաստեղծ Խաչատուր Սահակեանը։

Դաշնամուրի վրայ յաջող նուագակցութիւն ունեցաւ երիտասարդ դաշնակահար՝ Գր. Կոմիտաս Գէորգեանը, որմէ սակայն կը խնդրենք, որ իր երիտասարդական գեղեցկութեան վրայ աւելցնէ նաև ժպտերես դէմք մը, առաւել եւս համակրելի դառնալու համար ունկնդիրներէն և իր շրջապատէն։

Մենք կը շնորհաւորենք Տիկին Արփինէ Փեհլիվանեանը, ու կը մաղթենք՝ որ յառաջդիմութեան անծայրածիր ուղիին դռները միշտ բաց ըլլան իրեն առջև։

Շնորհակալ ենք նաև Հ.Գ.Մ.ի վարչութեան, որ իր հիմնադրութեան 35րդ տարեդարձին առթիւ կազմակերպած այս ձեռնարկովը՝ մեզի վայելել տուաւ գեղարուեստական հոգեպարար երեկոյթ մը։ Ս. Գ.

ՄԱՆՈՒԷԼ ՄԵՆԵՆԿԻՉԵԱՆ
ԱՐԺԱՆԱՑԱԾ Է ԽՐԱԽՈՒՍԱՆՔԻ

Երեւանցի երաժշտասէրներին ծանօթ է Մանուէլ Մենենկիչեանը, որը համերգներով հանդէս է եկել հայրենի բեմում։ Նրա երգերը պարբերաբար հաղորդւում են Երեւանի ռատիոյով։

Վերջին տարիներին լիբանանահայ երգիչը մեծ մասամբ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներում է ապրում և ճանաչում է գտել որպէս էստրադային երգիչ, արժանացել մրցանակների, այդ թւում «Օսկար» մրցանակին։

Այս տարի Մենենկիչեանը իբրև դերակատար հանդէս եկաւ հայկական գունաւոր լիամետրաժ «Երջանկութեան Արցունքներ» կինոնկարում, որ մի խումբ սփիւռքահայ շարժանկարիչների ջանքերով նկարահանուել է Հոլիվուտում։ Նա խաղում է գլխաւոր հերոսի՝ երիտասարդ երգիչ Րաֆֆու դերը։

Վերջերս Գալիֆորնիայի գիտութիւնների և ճարտարարուեստի թանգարանի ցուցասրահում, տեղի է ունեցել «Տհը Հոլիվուտ Րիփորթըր» թերթի կազմակերպած կինոնկարների միջազգային «Բի Արթ» մրցոյթը։ «Երջանկութեան Արցունքներ» կինոնկարը արժանացել է պատուոյ յիշատակութեան։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏԱՒՂԱՀԱՐՈՒՀԻ ՕՐ. ՍՈՒԶԱՆՆԱ ՄԻԼՏՈՆԵԱՆ ԵՒ ԹՈԼԵՏՈՅԻ (ՕՀԱՅՕ—ԱՄՆ) ՍԻՄՖՈՆԻԿ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԸ

Նոյեմբերի 8-10 շաբաթավերջի օրերուն, Թոլետոյի (Օհայօ - ԱՄՆ) Սիմֆոնիկ նուագախումբին հիւրն էր արուեստագիտուհի Օր. Սուզաննա Միլտոնեանը, որ Պելճիքայի Ազգային Սիմֆոնիկ Նուագախումբի տաւղահարուհիներէն մին է։

Անուանի հայուհին հանդէս եկաւ սրինգի, տաւիղի և նուագախումբի համար գրուած Մոցարթի K 299 Գոնչերթոյին տաւիղի բաժինը նուագելով։

Պրիւքսէլի երաժշտական գոնսերվաթորիայի Փրոֆէսէօր, Պելճիքայի ազգային սիմֆոնիկ նուագախումբի տաւղահար Սուզաննա Միլտոնեանին վերջերս շնորհուած է ձայնասկաւառակի Ֆրանսական ազգային մեծ մրցանակը՝ Մորիս Ռավէլի մի քանի ստեղծագործութիւններու, Տեպիւսիի երկու սոնաթի, տաւիղի եւ սրինգի համար գրուած «պարերու» ու շնորհալի կատարումներու ձայնագրման համար։

«Թոլետօ Պլայդ» թերթի երաժշտական քննադատ Յ. Ռոպերթ Պարուլի համաձայն «այս գոնչերթոյին մէջ կոմպոզիտորին գաղափարները լաւ արտայայտելու համար ուժ և տաւիղի վրայ եւ կը պահանջէ արուեստագիտական մեծ կարողութիւն, ինչ որ ցուցաբերեց Օր. Միլտոնեան շատ լաւ նուագելով»։ Ուրիշ քննադատ մը գրեց, որ այս դժուարին կտորին նուագածութիւնը առիթ մը եղաւ Օր. Միլտոնեանի, ցոյց տալու իր տաղանդը։

Նուագուած միւս կտորը գրուած է տաւիղի և նուագախումբի համար, 20րդ դարու արժանթինեան կոմպոզիտոր Կինաստերայի կողմէ։ Այս առթիւ թերթերը գրեցին՝ որ Օր. Միլտոնեան ուժեղ և ճշգրիտ նուագեց։

Օր. Սուզաննա Միլտոնեան ծնած է Իտալիա, ուր, արդէն 14 տարեկանէն սկսեալ նուագած է նուագահանդէսներու մէջ։ Ան իր ուսումը ստացած է Վենետիկի «Մարչելլօ» սկոլայի եւ յետոյ ալ Փարիզի երաժշտանոցին մէջ։

Ան զանազան մրցանակներ շահած է երեք Միջազգային մրցոյթներու։

ԳԷՈՐԳ ՊՕՅԱՃԵԱՆԻ

ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՄԷՋ

Հայ արժէքաւոր թենոր՝ Գէորգ Պօյաճեան, մասնակցեցաւ «Ուէքսֆորտի Օփերայի փառատօնին»։ Մեր արուեստագէտը, ուրիշ շատ արժէքաւոր միջազգային արուեստագէտներու կարգին, յաջողութեամբ երգեց «Պաղտատի Սափրիչը» անուն օփերային մէջ և մասնաւոր ուշադրութեան արժանացաւ թէ իր ձայնին քաղցրութեամբ և թէ իր երգեցողութեան։ Իրլանտական թերթեր և մասնաւորաբար «Թայմզ» թերթը, մեծ գովասանքով արտայայտուեցան իր մասին, հրատարակելով նաև իր լուսանկարը։

«Ուէքսֆորտի օփերայի փառատօնը իր տեսակին մէջ շատ բարձրորակ փառատօն մըն է, ուր կը հրաւիրուին աշխարհի ամէն կողմէն արժէքաւոր արուեստագէտներ։ Գէորգ Պօյաճեան, որ կը հանդիսանայ փառատօնին մասնակցող առաջին հայ արուեստագէտը, այս տարուան ամենէն երիտասարդ արուեստագէտն էր մասնակցողներէն։

Իրլանտայի Ուէքսֆորտի փառատօնին մէջ ապահովուած իր յաջողութեան առթիւ, մեր արժէքաւոր թենորը Գէորգ Պօյաճեան, 16 Դեկտեմբերէն սկսեալ, քանի մը ներկայացումի համար, Իսթանպուլի պետական Օփերայի բեմին վրայ մարմնաւորեց Պէլմոնթէի դերը՝ «Պալատէն Աղջիկ Առեւանգել»ի մէջ։

ԻՏԱԼԱՀԱՅ ՊԱՐԻԹՈՆ

ՄԱՍԻՍ ՏԷՅԻՐՄԷՆՃԵԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՕՓԵՐԱՅԻ ԲԵՄԻՆ ՎՐԱՅ

Իտալահայ պարիթոն՝ Միլանոյաբնակ Պր. Մասիս Տէյիրմէնճեան, Նոյեմբերի սկիզբներուն մասնակցեցաւ Իսթանպուլի Պետական Օփերայի ներկայացումներուն։ Մասիս Տէյիրմէնճեան ելոյթ ունեցաւ «Լա Թրավիաթա»ի մէջ և յատուկ ուշադրութեան արժանացաւ մասնաւորաբար թաւշային իր քաղցր ձայնով։

«ՄԱՐՄԱՐԱ»

ՄԱՀՈՒԱՆ ՔՍԱՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՐՇԱԿ ՉՕՊԱՆԵԱՆ (1872 - 1954)

Քսան տարի առաջ, 8 Յունիսի 1954ին, Փարիզի մէջ՝ ինքնաշարժի մը ընդհարումով արկածահար՝ աչքերը կը փակէր հայ մտքի և հոգիի վաստակին անձանձիր խուզարկու, գրագէտ և հրապարակագիր, հանրային գործիչ և մշակութային «դեսպան» Արշակ Չօպանեան, բառին ամբողջական առումով նուիրեալ մը հայ գրականութեան՝ որուն ծառայեց ո՛չ միայն ինքնագիր - ստեղծագործական երկունքով, այլև տեւական պրպտումներով, թարգմանութիւններով, բանահաւաքային և գրադատական փորձերով։

Ծնած էր Պէշիկթաշի մէջ, ու յաճախած նախ թաղային «Մաքրուհեան» նախակրթարանը ապա նաև Ազգ. Կեդրոնական վարժարան՝ ուր աշակերտած էր շրջանի կարկառուն գէմքերէն Մինաս Չերազի, Թովմաս Թէրզեանի, Եղիա Տէմիրճիպաշեանի և ուրիշներու։

Դպրոցական գրասեղաններու վրայ իսկ գրի և գրքի սիրահար, 1886-1887 թուականներուն-տակաւին պատանի - մամուլին տուած էր սկզբնական իր փորձերը. իսկ 1889-1891 սկսած էր կանոնաւորաբար աշխատակցիլ նախ Արփիարեանի «Արեւելք»ին ապա Յովհ. Շահնազարի «Հայրենիք»ին։

1891ին, աւարտելէ ետք Կեդրոնականի ընթացքը, անմիջօրէն նուիրուած էր ուսուցչական-հրապարակագրային աշխատանքներու, քաջալերանքովը Արփիարեանի և Չերազի։

Յանքինը տարու էր տակաւին (1891), երբ կը հրատարակուէին իր «Արշալոյսի Ձայները»-արձակ էջեր, պատկերներ, պատմուածքներ և ոտանաւորներ-գրական նախափորձեր բոլորն ալ։ Առաջին գործով իսկ Չօպանեան կու գար վկայել՝ թէ գրական որոշ սեռի մը ու մտաւոր որոշ մարզի մը սահմանումներուն մէջ սեղմուելու տրամադրութիւնը չունի... Մինչեւ մահ ալ մնաց այդպէս, ցրուեց իր ուժերն ու կարելիութիւնները գրականութեան, հրապարակագրութեան, ուսուցչութեան, հանրային գործունէութեան և մշակութային պրպտումներու մէջ, հասարակա՛ց ճակատագիրը մեզմէ շատերուն...

Յաջորդ տարի իսկ (1892) լոյս կը տեսնեն իր երկու գործերը՝ «Թրթռումներ» և «Թուղթի Փառքը», իսկ 1893ին գրի կ'առնէր «Մութ Խաւեր» թատերակը, որ, եթէ չենք սխալիր, անտիպ է մնացած։

1893 կ'այցելէ Փարիզ, ուր կը մնայ տարիէ մը աւելի, կապ հաստատելով այս առթիւ Ալֆոնս Տօտէի և Էմիլ Զոլայի հետ։ 1894ին Պոլիս է կրկին, իբրև «Մաղիկ» երկշաբաթերթի խմբագիր, որուն գրական գեղարուեստական բովանդակութիւնը շեշտուած է իր օրերուն։ Կը ծագին 1895ի դէպքերը։ Ուրիշներու հետ, Չօպանեան եւս կը լքէ Կեդրոնականի ուսուցչական պաշտօնը, «Մաղիկ»ի խմբագրութիւնը, և վերստին կ'անցնի Ֆրանսա՝ ուր պիտի մնար վերջնականօրէն, ցմահ։

Փարիզի մէջ 1898ին կը ձեռնարկէ գրական բանասիրական իր ծանօթ հանդէսին՝ «Անահիտ»ի հրատարակութեան, զայն կանոնաւորաբար հրատարակելով մինչև 1911, ապա նաև 1929-1954, որոշ ընդհատումներով։ Բացատրութեան չեն կարօտիր այդ «ընդմիջումները»։ Հակառակ նիւթական անձկութիւններուն՝ որոնց մատնուած էր միշտ Փարիզի նման յաղաքի մը մէջ, չընկրկեցաւ երբեք Սօրբոնեայ մտաւոր ու հանրային աշխատանքներուն կողքին՝ շարունակեց լոյս ընծայել «Անահիտ»ը, որ ժամադրավայր պիտի դառնար հասուն և սկսնակ գրողներու։

1896-1900, հրատարակեց «Հայաստանի ջարդերը» «Զէյթուն» և «Հայաստան, իր պատմութիւնը, իր գրականութիւնը» ֆրանսերէն գործերը։ 1926ին «Նահապետ Քուչակի Դիւանը»։

1910ին և 1912ին «Հայ էջեր», «Նաղաշ Յովնաթան աշուղը և Յովնաթանեան նկարիչը», ինչպէս նաև, յետագային, «Հայկական ժողովրդական երգեր», «Հայ Աշուղները, (Թրուպատուրները), «Հայկական բանաստեղծութիւններ, հին և արդի», «Վարդենիք Հայաստանի» պատկառելի հաւաքումները։

Միջնադարեան հայ տաղերգութեան ու մասնաւորաբար Քուչակեան տաղերու նուիրուած իր հատորը՝ «Հայրենիներու Բուրաստան», տեւական իր պրպտումներն ու բանահաւաքային աշխատանքները այս ուղղութեամբ, յառաջապահի դերի մը մէջ կը դնեն զինք՝ 16-19րդ. դարերու հազի՛ւ ծանօթ մեր արժէքները ի յայտ բերելու ճիգերուն մէջ։

Առաւելաբար այս կարգի իր պեղումներով, վերլուծական եւ ուսումնասիրական աշխատասիրութիւններով, հայկական թէ ֆրանսական լայն շրջանակներուն ծանօթացուց՝ մտքի եւ հոգիի մեր վաստակը, միաժամանակ գործօն դեր ստանձնելով հայ ժողովուրդն ու իր ազգային քաղաքական դատը ներկայացնելու ընդհանուր ճիգերուն մէջ։

Ստեղծագործական իր վաստակը (արձակ, քերթուած, պատմուածք) կը յատկանշուի 1890ական թուականներու եւ մինչեւ 1920ական սերունդներու վիպապաշտական - իրապաշտական հետամտութիւններով։

Հայուն ցաւը, կարօտանքը, ազգային ճակատագիրը, կեանքէն մեզի բաժին ինկած բոլոր ապրումները ժողովրդային ընդութագիծերով, առանց հասնելու խորքի և արտայայտութեան գեղարուեստական որակին։

Զինք ճանչցանք մահուան նախօրեակին։ Անձին ճանաչումը մեզ աւելի եւս արմատացուց գործէն փոխանցուած մեր այն տպաւորութեան մէջ, թէ Չօպանեան ազնիւ, բարի, գուրգուրոտ, ժողովրդանուէր հայ մըն էր՝ ազգին ու հայրենիքին ապրումով մղուած դէպի գիր և գրականութիւն։ Իր դատումներուն մէջ, խոցելի երբեմն, սակայն միշտ ուղղամիտ եւ պարկեշտ, ինչպէս բոլոր նուիրեալները։ Մ.

ՉՈՐՍ ՊՈՒԼԿԱՐՆԵՐ

ԱՐԱՐԱՏԻ ԳԱԳԱԹԻՆ

Սպիտակափայլ ու վսեմ Արարատը միշտ գրաւել է ալփինիստների ուշադրութիւնը իր բարձրութիւնով, իր հրաշալի տեսքով, իր յաւերժ ձիւնով և իր հրաբխային բնոյթով։

Հաշուագիւտ են այն բախտաւորները, որոնց վիճակուել է բարձրանալ պիլլիական գագաթը։ Արարատը նուաճուել է դեռ անցեալ դարի առաջին կէսում։ 1829թ. Արարատ է բարձրանում Դորպատի (այժմ Տարտու) համալսարանի՝ Փրոֆեսոր Ֆրիտրիխ Պարրոտը և հայ անուանի գրող Խաչատուր Աբովեանը։

Այժմ էլ գիտնականներին ու ալփինիստներին գրաւում է բարձր գագաթը։ Այսօր էլ հետաքրքրութիւնը դէպի Արարատը չի դադարել և տարբեր արշաւախմբեր ժամանակ առ ժամանակ գրոհում են գագաթը։ Սակայն մինչև հիմա պուլկար ալփինիստներ չէին բարձրացել Արարատը։ Այդ բախտը վիճակուեց «Ալեքօ Կոնստանտինով» Թուրիստական ընկերութեան չորս անդամներին, սփորթ վարպետ Գորիս Թուէնչքուն, ըսփորթ վարպետ Փենքօ Կերովին, Տիմքօ Մոսկովային և Վլատօ Մարիանովին, որոնք Հոկտեմբերի 2ին, առաւօտեան ժամը 8ին ոտք դրին ձիւնափայլ Արարատի գագաթին։ Պուլկար ալփինիստները առաջին անգամ բարձրացան գագաթը՝ նրա հիւսիս - արեւելեան կողմով (պատով), որն անհամեմատ աւելի ձիգ է, քան արեւմըտեան պատը, որով սովորաբար բարձրանում են ալփինիստները։

Խնդրեցի սփորթի վարպետ Փենքօ Կերովին պատմել մեր ընթերցողների համար որոշ մանրամասնութիւններ՝ կապուած գագաթի նուաճման հետ։

— Մենք,- սկսեց իր զրոյցը Փ. Կերովը,- մեր արշաւախումբը անուանեցինք «Արարատ-74»։ Պէտք է ընդգծել, որ չորս տարի շարունակ համառօրէն պատրաստւում էինք այս դժուար վերելքի համար, որը վերջապէս յաջողութեամբ պսակուեց հազիւ երկու ամիս առաջ։ Մեր արշաւը դէպի Արարատ տեւեց երեք օր։ Մեր սկզբնակէտը Ջիքթլիքեոյ գիւղն էր։ Առաջին ճամբարը կառուցեցինք 3000 մեթր բարձրութեան վրայ, իսկ երկրորդը՝ 4 հազար մեթր։ Այս տեղից էլ սկսանք գրոհը՝ դէպի գագաթը։ Ճանապարհ ելանք կէս գիշերին, և հասանք առաւօտեան ժամը 8ին, երբ արևի առաջին ճառագայթ երը ողողեցին գագաթը, իսկ ջերմաչափը ցոյց էր տալիս 20 աստիճան սառնամանիք։

Բարձրանալով, մեր հայեացքները ուղղուած էին դէպի հիւսիս, ուր ճոխ լոյսերով փռուած էր գիշերային Երեւանը, իսկ մի քիչ հեռու նկատւում էին էջմիածնի լոյսերը։ Հիւսիս-արեւելեան պատը ունի 1200 մեթր երկարութիւն և 70 աստիճան թեքում։ Թուեր, որոնք պերճախօս վկայում են, թէ ինչպիսի դժուարութիւնների պէտք է յաղթահարեն ալփինիստները, որպէսզի հասնեն իրենց նպատակին։ Գագաթը մնացինք մի ժամ։ Այնտեղ իմացանք, որ այս տարի բարձրացել են մի ամերիկեան և մի աւստրիական արշաւախումբ։ Նրանց մասին տեղեկացանք գագաթին գտնուող փոքրիկ տուփից ուր իւրաքանչիւր ալփինիստ թողնում է իր անունը։ Այդպէս, որ այդ տուփի մէջ մնացին նաև չորս պուլկարների անունները, որոնք ծածանեցին պուլկարական եռագոյն դրօշակը Արարատին։

Կ. ՀԱՑՐԱՊԵՏԵԱՆ

«Երեւան» (Սոֆիա)

ԶԱՐԹՕՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
23 ՅՈՒՆՎ. 1975

ՏՊԱՒՈՐԻՉ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ԱՍՈՒԱՆ

ՍՈՎԵՏ - ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇ ՄԸ

Փրանսայի Թղթակիցներ, Եւրոպի Կ ինով, որ գրէ՛ թէ Գահիրէի Թերթերը ներք լրած են Ասուանի ջրամբարին յառաջդիմութեան կենսական կարեւորութիւնը, որը կառուցուեցաւ Սովետական մասնագէտ Ա. Միքոյեանի բարեկամական օգնութեամբ:

«Օրհնութեանց մէջ պատմած նոր ասելիքներ և թիւեր, արդարութիւն մը կը տեսնեն Եգիպտոսի վերելքին մէջ Ասուանի խաղացած դերին:

1964ին մայիսին, ... բարձր ջրամբարին էր որ Երկիրը ... պատրաստուած է, որ յարդումին ... 1000 միլիոն Եգ. Ոսկիի, որը կը Նեղեայանէ նոյն ծրագրի ամբողջին 3 անգամը: Ցորդ ... ամբողջ ... 1972ին ալ Եգիպտոսի ... երաշտէն:

Ասուանի ջրաբեկիչը ծրագրի կատարուելէն առաջ, Եգիպտոս անկարող էր ... հողերուն ... Աստուանի ... 670.000 ֆետտան ... յաւելեալ հողեր ... 1.300.000 ֆետտանի (*).

Ասուանի ... ծրագրին ... 32 միլիոն Եգ Ոսկիի մուտք մը:

«Առանց Ասուանի ջրաելեկտրական կայանին – կ'ըսէ Ալ-Ահրամ, ի մէջի այլոց, – մենք չպիտի ունենայինք ալ ... յառաջդիմութիւն ... Ասուանի ... 2-3 ... կը ... 1963ին ... կը հասնին ... 2000 միլիոն Եգ. Ոսկիի»:

Վերջապէս, Սովետ և Եգիպտոսի ... ծրագիրներու ... 3 ... կը ... Ասուանի, Հելուանի ... և Նագ-Համատի Ալ-Ամինիոմի ... :

«Ասուանի Բարձր Ջրամբարը-կ'ըսէ Յ. Ղալյալ, այդ գիրքին ... երկրին ... ամենամեծ ... մէջ, այլ նաեւ ... դաշտ մը ... Եգիպտոսի ... Ս. Միութեան օգնութեամբ»:

(Ն. Մ. Գ.) ՓԲԱՒՍԱ

(*) ՖԱՆՕԹ – Մէկ ֆետտանի տարածութիւնը 4400 քառ. մեթր է:

Հ.Բ.Ը.Մ.-Ի ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

աւելցան Օրք. Ա. Վ. Պարծանքեան եւ Կ. Ս. Գալայճեան – երկու շատ շնորհալի հայուհիներ-, կազմած է իր մշակութային գործունէութեան ծրագիրը եւ հրապարակ պիտի իջնէ ի մօտոյ, բացառիկ ձեռնարկներու շարքով մը:

Իսկ Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը, որուն նախկին անձնուրաց անդամներուն՝ Տիկին Ա. Պարծանքեանի, Շ. Ղազարեանի, Ս. Թօսունեանի միացած են՝ Տիկք. Ս. Արթանի, Ա. Կորկոտեանի, Ա. Եսայեանի, Ռ. Կրեկըրեի Ա. Թերզոնցի, Ա. Հելվաճեանի եւ Ժ. Ճերէճեանի նման գիտակից եւ կարող ուժեր, լուրջ խանդավառութեամբ մը անցած է գործի եւ արդէն իսկ կազմակերպած է թէյասեղան մը, որ գեղարուեստական խնամուած իր յայտագրով՝ կը խոստանայ հայկական ջերմիկ մթնոլորտի մը մէջ բացառիկ վայելքի գեղեցիկ պահ մը դառնալ:

Ցուցուրութիւն կը մաղթենք Հ. Բ. Ը. Մ.ի նոր Վարչութեան, Տիկնանց Օժանդակ Մարմնին, Երիտասարդական Ցանձնախումբին եւ Սահակ-Մեսրոպ Կրթարանի տնօրէնին եւ ուսուցիչներուն, ջերմ այն ակնկալութեամբ, որ Հ. Բ. Ը. Մ.ը յառաջիկային կրկին եւ կրկին անգամ պիտի արժեցնէ իր գոյութիւնը՝ համայնքէս ներս, իր ազգանուէր դրական գործունէութեամբ, եւ յաջող պարկեշտ եւ անկեղծ ազգասիրութեան եւ հայրենասիրութեան քարոզ շունչ փչել մեր համայնքին՝ ցաւալիօրէն ապականած մթնոլորտին մէջ:

ԹՂԹԱԿԻՑ

24-12-1974

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ԿԻՐԱԿԻ, 9 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975

Կը խնդրուի չխաչաձեւել

«ԶԱՐԹՕՆՔ»-ԻՆ

Դամասկոսի հնչակեան ղեկավար ընկերներէն՝ Արմենակ Օհանեան, Եգիպտոս իր այցելութեան առթիւ և առ ի քաջալերութիւն կը նուիրէ 1000 ե. դ.:

Իր ամուսնոյն՝ ողբ. Արամ Մուղալեանի մահուան 11րդ տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին՝ Տիկին Վարդանոյշ Մուղալեան (Մոնթրէալ) կը նուիրէ 300 ե. դ.:

Տէր և Տիկին Միրիճան Մանավեանի (Պոսթըն - ԱՄՆ) աղջիկ զաւակով մը բազդաւորուած ըլլալնուն ուրախ առթիւ, Տիկին Վարդանոյշ Մուղալեան (Մոնթրէալ) կը նուիրէ 300 ե. դ.:

Ողբ. Պետրոս Գօյաճեանի մահուան կսկծալի առթիւ, Տիկին Թագուհի Գօյաճեան կը նուիրէ 100 ե. դ.:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Ողբ. Տիկին Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան կսկծալի առթիւ վասն ցաւակցութեան, Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

Ողբ. Գէորգ Թաշճեանի (Մոնթրէալ) մահուան կսկծալի առթիւ վասն ցաւակցութեան, Տէր և Տիկին Վահան Խաչերեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

Ողբ. Պետրոս Գօյաճեանի մահուան կսկծալի առթիւ վասն ցաւակցութեան, Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

Իրենց բարեկամին՝ Պր. Օննիկ Ալէքսանեանի անպարտ արձակման ուրախ առթիւ՝ վասն խնդակցութեան, Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

Տիկին Տիգրանուհի Ջամքէրթենեան (Պէյրութ) 100 ե. դ. կը նուիրէ՝ ողբ. Վերոն Ջամքէրթենեանի մահուան կսկծալի առթիւ:

«ԶԱՐԹՕՆՔ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Տիկին ՋԱՐՈՒՀԻ ՖԵՐՄԱՆԵԱՆ (Աղեքս.) մէկ տարուան «Զարթօնք» կը նուիրէ (օդային թղթատարով) իր դստեր և փեսին՝ Տէր և Տիկին Նուպար Անդրանիկեանի (Ֆրանսա):

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր ԼԵՒՈՆ ՄՈՒՔԱՑԵԼԵԱՆ (Մոնթրէյ Փարք - Գալ/Ֆ.) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 25 Տոլար:

ԵՐԵՒԱՆԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ

ՍԻՐՏԸ Կ'ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԻ

(Շար. Բ. էջէն)

դեղամիջոցներու, վիրաբուժական և այլ միջոցներու կիրառման արդիւնաւէտութեան ուսումնասիրման համար:

Համագումարին զեկուցումները լսուեցան հիպերթոնիք հիւանդութեան, սրտամկանի ինֆարքթի, ռոմաթիզմի, սրտի ծնունդ բերած և բնածին արատներու և անօթային այլ հիւանդութիւններու ժամանակ՝ սրտամկանին մէջ առաջացած փոփոխութիւններու մասին: Զեկուցումներով հանդէս եկան ծանօթ սրտաբան - գիտնականներ, գիտութիւններու Դոքթէօրներ Եու. Լոլինսկին (Մոսկուա), Ձ. Տոլունեանը (Երեւան), Վ. Բաքթարաշէն (Թիֆլիս), Եու. Պետրոսեանը (Մոսկուա), Ն. Յովհաննիսեանը, Ս. Եոլեանը, Ս. Յովհաննիսեանը և ուրիշներ:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Վերջերս Պէյրութի մէջ իր մահկանացուն կնքած է Տիկին Մարիամ Պօզապալեան, մայրը՝ Տիրամայր Վեհանոյշ Բապոյեանի:

Հանգուցեալը մեծ մայրն էր Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ՝ Գերպ. Տէր Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապոյեանի:

Այս տխուր առթիւ «Զարթօնք» կը վշտակցի իրենց և բոլոր սգակիր պարագաներուն:

ՏԽՐՈՒԻՆԻ

Խաչատուրեան Եղբարք՝ Մեսրոպ, Երուանդ, Արա, Գառնիկ եւ Զաւէն, քոյրեր՝ Փայլուն, Մելանիա, Տէր եւ Տիկին Գարեգին Մուրեան եւ զաւակունք (Պոսթըն), Տէր եւ Տիկին Տոքթ. Ճիվան Մուրեան (Պէյրութ), Տիկին Վարդանուշ Փապունեան (Նիւ Եորք), Տէր եւ Տիկին Կիրակոս Սեմերճեան ընտանիք, Րաֆֆի Խաչատուրեան (Նիւ Եորք), Տիկին Զաւարթ Պուճիգանեան եւ զաւակունք (Պէյրութ), Օր. Վերոն եւ Սարգիս Սեմերճեան (Պէյրութ), Տէր եւ Տիկին Ճօն Խաչատուրեան եւ ընտանիք (Նիւ Եորք), Տէր եւ Տիկին Փօլ Խաչատուրեան եւ ընտանիք (Նիւ Եորք), Տէր եւ Տիկին Պազազ եւ զաւակունք (Նիւ Ճըրզի), Տէր եւ Տիկին Հերրի Փապուճեան (Նիւ Եորք), Վերապատուելի Ճորճ եւ Տիկին Փապուճեան եւ զաւակունք (Նիւ Եորք), Տիկին Գառնուկ Փարփարեան եւ ընտանիք (Նիւ Պրիթըն), Տիկին Վերժին Թօփուզեան (Պոսթըն), Մերի Պօնափարթեան (Նիւ Եորք) եւ համայն սգակիր պարագաները, ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն կսկծալի մահը՝ իրենց շատ սիրելի եւ անմոռանալի քրոջ, մօրեղբօր, քրոջ դուստր, եղբօր դուստր, հօրեղբօր դուստր, զարմուհիին՝

ՕՐ. ՄԱՐԻ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

որ ննջեց ի Տէր՝ Շաբաթ, 11 Յունուար 1975, առաւօտեան ժամը 6ին, «Ալ Մօասսաթ» հիւանդանոցին մէջ, յետ կարճատեւ հիւանդութեան: Յուղարկաւորութեան սգոյ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 11 Յունուար, կ. ե. ժամը 3ին, Հայ Աւետարանական Եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Ալէքսանդրիոյ Հայոց Գերեզմանատունը:

ՄԻՆՉԵՒ Ե՞ՐԲ ՊԻՏԻ ՏԵՒԷ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԱՄՕԹԸ...

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Այսքանով իսկ հասկնալի է, որ Թրքական ջարդարարութեան պատասխանատուութեան հետ կապուած են նաև այն բոլոր պետութիւնները, որոնք ոգի ի բռին թև ու թիկունք կանգնած են Թուրքիոյ:

Այս անգամ որո՞ւ դրդումով արդեօք Թուրքիան ներխուժեց դէպի Կիպրոս: Այս հարցը լրիւ չէ բացայայտուած: Միայն որոշ է, որ Թուրքիոյ գործածած զէնքերն ու սպառազինութիւնները ամերիկեան էին: Իսկ Թուրքիան, իր կարգին կը պնդէ, թէ՝ ինք Կիպրոսի «անկախութեան պաշտպաններէն մէկն» էր և ստիպուած էր ներխուժելու: Այո՛, շատ ճիշդ է, երբ անօթի գայլը գառնուկին պահապան կը կարգուի, արդիւնքը կ'ըլլայ պատշաճեալին յօշոտում մը...:

Ինչ ալ ըլլան, սակայն իրականութիւնը. Թուրքիոյ ցեղասպանութեան ետև կանգնած են բոլոր այն պետութիւնները, որոնք կ'օժանդակեն անոր:

Իրողութիւնն այսպէս ըլլալով հանդերձ՝ այդ մեծամե՞ծ կառավարութիւնները կը փափաքին, որ իրենք գովաբանուին, իրենց սիրամարգի և աքաղաղի փետուրներով զարդարուած պատմուճաններ հագցուին, և կոչուին իբրև «բարերարներ», «ազնուականներ», «հոգածու», «քաղաքակիրթ», «քրիստոնեայ» ամենայն մանրամասնութեամբ:

Սակայն, մինչև ե՞րբ պիտի տևէ ցեղասպանութեան արիւնալի ամօթը, որ Թուրքիոյ հետ միասին իրենց ալ ճակտին կը քսուի: Մինչև ե՞րբ ոտնակոխ պիտի ըլլան փոքր ու տկար ազգերու իրաւունքներն ու արժանապատուութիւնը...:

Նիւ Եորք, Ն. Ե. — ՌՈՍԿԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

(*) Ըստ Թուրքիոյ վերջին մարդահամարին, երկրին մէջ այժմ կը բնակին 35 միլիոն մարդ: ԽՄԲ.

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م. - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Հիմնադիր — ԱՐՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Պատասխանատու խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԱՅԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 561 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1975

ՀԱՏԸ ԶՆՈՒԲԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 35 Լիբ. Դհկ.

العدد رقم ٥٦١ — الخميس ٣٠ يناير ١٩٧٥

ԳԱՀԻՐԷԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՅԱՋՈՐԴ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

Գահիրէի Ազգ. Առաջնորդարանէն ստացանք՝ անցեալ 27 Դեկտեմբեր 1974, Ուրբաթ, երեկոյեան գումարուած Պատկ. Թեմական Ժողովի նիստին հաղորդագրութիւնը, հրատարակութեան խնդրանօք:

Շաբաթաթերթիս ներկայ ծաւալը չթոյլատրեր մեզ՝ որ այդ հաղորդագրութիւնը հրատարակենք իր ամբողջութեամբ, մանաւանդ որ տեղւոյս օրաթերթերը արդէն լրիւ տպագրած են զայն: Այսուհանդերձ, ստորեւ կը հրատարակենք նոյն հաղորդագրութեան այն մասը՝ ի՛նչ կը վերաբերի Գահիրէի Թեմականի յաջորդ ընտրութեանց (օրակարգի թիւ 6 հարց), առ ի լուսաբանութիւն հետաքրքիր հասարակութեան:

Ատենապետ Պր. Արթօ Պըլըքեանեան կարդաց, այս հարցին առնչութեամբ իր մէկ ուսումնասիրութիւնը, որ կ'ընդգրկէր 26 տարիներու ժամանակաշրջան մը, սկսեալ Եգիպտահայ կազմական կանոնագրին պետական վաւերացումի թուականէն, այսինքն 30 Յունիս 1946էն սկսեալ մինչեւ Գահիրէի վերջին ընտրութիւնները, այսինքն մինչեւ Մայիս 1972ի մասնակի ընտրութեանց թուականը:

30 Յունիս 1946էն սկսեալ մինչեւ այսօր, Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ մեր զոյգ թեմերը ունեցած են իւրաքանչիւրը 4 ընտրութիւններ, որոնք բոլորն ալ յետաձգումներ ունեցած են կառավարական պարտադիր հրահանգով: 1946էն մինչեւ այսօր, այսինքն մօտ այս 29ը տարուայ շրջանին մէջ, մեր երկու թեմերուն ընտրութեանց յաջորդականութեան ձեւն եղած է ամբողջական ընտրութիւն, ապա մասնակի, յետոյ ամբողջական եւ ապա մասնակի: Եւ ցարդ, երբեք չէ պատահած, որ մեր զոյգ թեմերէն ոեւէ մէկուն մէջ, երկու ամբողջական կամ երկու մասնակի ընտրութիւն զիրար ուղղակի յաջորդեն: Եւ Եգիպտահայ ընտրութեանց յաջորդականութեան այս փոխն ի փոխ ձեւը՝ ամբողջական եւ ապա մասնակի եւ ապա ամբողջական, միշտ ունեցած է պետական հաւանութիւնը եւ վաւերացումը: Եւ Պետութիւնը ի վերջոյ գերագոյն հեղինակութիւնն է՝ որ կը հսկէ մեր ընտրութեանց օրինականութեան վրայ, եւ որ պէտք է համապատասխանէ մեր Կազմական Կանոնագրին տրամադրութեանց: Մենք կասկած չունինք այս մասին:

Նմանապէս, 1946էն ի վեր ցարդ, մեր երկու թեմերուն մէջ ալ, կառավարական հրահանգով յետաձգուած տարիներու ժամանակաշրջանը՝ նկատի չէ առնուած պետութեան կողմէ, երբ հարկ եղած է որոշել նոր ընտրութեանց թուականը, ըլլայ ան մասնակի թէ ամբողջական:

Գահիրէի համար տեղի ունեցած 4 ընտրութեանց թուականները եղած են հետեւեալները.

1. — 1947ի ամբողջական ընտրութիւնները յետաձգուած են Պետական հրահանգով, 8ը տարիով, եւ տեղի ունեցած են 13 Փետրուար 1955ին՝ ամբողջական ձեւով:

2 — Այս թուականէն 4 տարի ետք, այսինքն Փետրուար 1959ին տեղի ունենալիք մասնակի ընտրութիւնները, դարձեալ յետաձգուած են, միշտ պետական հրահանգով, 2 տարի եւ 4 ամիսով, եւ տեղի ունեցած են 18 Յունիս 1961ին՝ մասնակի:

3. — Յաջորդ մեր ամբողջական ընտրութեան թուականը որոշուած էր Յունիս 1965ին, այսինքն 4 տարի ետք՝ կատարուած մասնակի ընտրութեանց թուականէն, այսինքն Յունիս 1961էն, որովհետեւ, մասնակի ընտրութեամբ ընտրուած ոեւէ երեսփոխանի իրաւունքն է իշխանութեան մէջ մնալ 4 տարի: Բայց այս Յունիս 1965ի որոշուած թուականն ալ, պետական հրահանգով, յետաձգուեցաւ մէկ ու կէս տարիով եւ տեղի ունեցաւ 22 Յունուար 1967ին, ամբողջական ձեւով:

Ոմանք կը խորհին եւ կը մեկնաբանեն մեր կանոնագրին 23րդ յօդուածին մէջ ութը տարուայ տրամադրութիւնը՝ որ միշտ կիրարկելի է, ամէն պարագաներու համար, այսինքն՝ թէ երեսփոխան մը ոեւէ ատեն իրաւունք չունի առաւելագոյնը 8ը տարիէն աւելի մնալու իշխանութեան մէջ: Ասիկա ճիշդ է բնականոն շրջաններու համար, երբ այդ 8ը տարիներու ընթացքին տեղի չէ ունեցած պետական, «force majeure», պարտադիր յետաձգում:

Եթէ այս նոր մեկնաբանութիւնը՝ 8ը տարիներու տրամադրութեան, ճիշդ ըլլար ամէն պարագաներու համար, ինչո՞ւ այժմ է որ կը յարուցուի եւ ճիշդ կը նկատուի ան: Ինչո՞ւ

(Շար. 6րդ էջ 2)

ՖՐԱՆՔՕ – ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԳԱԳԱԹԻ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ
ՆԱԽԱԳԱՀՆԵՐ ՍԱՏԱԹ ԵՒ ԺԻՍԳԱՐ Տ'ԷՍԹԷՆ
ԳԼՈՒԽ ԳԼԽԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԵՑԱՆ ԷԼԻԶԷԻ ՄԷՋ

Ֆրանսայի նախագահին հրաւէրով, երկու օրուան այցելութեան համար՝ Երկուշաբթի, 27 Յունուար 1975, ցերեկին, Գահիրէէն Փարիզ մեկնեցաւ Նախագահ Մոհամէտ Անուար էլ Սատաթ, ընկերակցութեամբ իր համեստափայլ տիկնոջ եւ պաշտօնական պատուիրակութեան մը՝ գլխաւորութեամբ Արտաքին Գործոց Նախարար Պր. Իսմայիլ Ֆահմիի:

Նախագահական օդանաւը Օրլիի օդանաւակայանը ժամանեց կ. ե. ժամը 3ին, ուր Տէր եւ Տիկին Անուար էլ Սատաթ մեծ պատիւներով ընդունուեցան Ֆրանսայի նախագահին եւ իր ազնուափայլ Տիկնոջ կողմէ:

Պաշտօնական արարողութիւններէն ետք (ծանօթացումներ, քայլերգներու նուագածութիւն եւ այլ) նախագահական թափօրը, ինքնաշարժներով յառաջացաւ դէպի Փարիզ, ուր, Շան զ'Էլիզէի վրայ, պաշտօնական մեծ հիւրերու համար վերջերս ֆրանսական պետութեան կողմէ սեփականացուած եւ բարեզարդուած՝ «Օթէլ Մարինյի» իջեւանեցան Եգիպտոսի Նախագահն ու իր կողակիցը, որոնք այս պալատին առաջին բնակիչները հանդիսացան:

Ժամ մը ետք, Եգիպտոսի նախագահը այցի գնաց «Էլիզէ»ի պալատը, ուր պաշտօնական ընդունելութենէ ետք, երեք ժամուան գլուխ գլխի խօսակցութիւն ունեցան երկու նախագահները, «Փոմփատուր» հիւրասրահին մէջ:

Տէր եւ Տիկին Անուար էլ Սատաթ, պաշտօնական ճաշկերոյթի հրաւիրուեցան «Էլիզէ»ի պալատը, ուր ընդունուեցան Տէր եւ Տիկին Ժիսգար տ'Էսթէնի կողմէ, ի ներկայութեան ֆրանսայի նախարարաց խորհուրդի բազմաթիւ անդամներու: Այստեղ երկու նախագահները մէկզմէկու պետական բարձրաստիճան շքանշաններ յանձնեցին, ինչպէս նաեւ թանկարժէք նուէրներ: Պետական շքանշաններու արժանացան նաեւ նախագահներուն համեստափայլ տիկինները:

Ճաշկերոյթին ներկայ եղան բազմաթիւ հրաւիրեալներ: Գըլխաւոր բաժակաճառերը արտասանեցին երկու երկիրներուն նախագահները, շեշտելով արաբ եւ ֆրանսացի ժողովուրդներուն բարեկամութեան վրայ:

Նախագահ Անուար էլ Սատաթ, իր ճառի ընթացքին, Եգիպտոս այցելութեան պաշտօնական հրաւէր ուղղեց՝ Ֆրանսայի նախագահին եւ իր Տիկնոջ: Այս հրաւէրը սիրով ընդունուեցաւ:

Ֆրանքօ – Եգիպտական խօսակցութեանց առանցքը կազմեցին՝

1) Միջ. Արեւելքի կացութիւնը՝ իր բոլոր երեւոյթներով, եւ կարգադրութեան հեռանկարները.

2) Արաբ – Եւրոպական խօսակցութիւն.

3) Ջերմոյժի Միջազգային Համաժողովի պատրաստութիւն:

Երկու նախագահներուն միջեւ գլուխ գլխի երկրորդ խօսակցութիւնները սկսան Երեքշաբթի, կ. ե. ժամը 5ին, որուն յաջորդեց, ժամը 6.30էն սկսեալ, ընդլայնուած բանակցութիւնները, մասնակցութեամբ երկու կողմերու պատուիրակութիւններուն:

Այս առթիւ նիւթ դարձաւ նաեւ՝ երկու երկիրներուն միջեւ մշակութային եւ տնտեսական յարաբերութեանց զարգացումը:

Թերթս մամուլի յանձնուած պահուն՝ նախագահական այցելութիւնը դեռ վերջացած չըլլալով, յաւելեալ տեղեկութիւններ չկան:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱԿԱԴԵՄԻԱՅԻ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

Դեկտեմբերի 12ին, Հայկական ՍՍՀ գիտութիւնների ակադեմիայի ընդհանուր ժողովում տեղի ունեցան՝ ակադեմիայի նոր անդամների ընտրութիւններ:

Հայկական ՍՍՀ գիտութիւնների ակադեմիայի իսկական անդամներ ընտրուեցին Էմիլ Միրզաբեկեանը (ռատիոֆիզիկա եւ էլեկտրոնիկա), Վահան Ղազարեանը (բուսաբանութիւն եւ բոյսերի ֆիզիոլոգիա), Բաբկէն Առաքելեանը (պատմութիւն) Գէորգ Ջահուկեանը (լեզուաբանութիւն):

Հայկական ՍՍՀ գիտութիւնների ակադեմիայի թղթակից-անդամներ ընտրուեցին Նորայր Առաքելեանը (մաթեմատիկա), Ստեփան Մացոեանը (քիմիա), Վիկթոր Ֆանարջեանը (մարդու եւ կենդանիների ֆիզիոլոգիա), Յովհաննէս Բակլավաջեանը (մարդու եւ կենդանիների ֆիզիոլոգիա), Էվրիկ Աֆրիկեանը (միքրոբիոլոգիա), Գագիկ Սարգսեանը (արեւելագիտութիւն), Ռուբէն Զարեանը (արուեստաբանութիւն), Եդուարդ Ջրբաշեանը (գրականագիտութիւն):

Հայկական ՍՍՀ գիտութիւնների ակադեմիայի օտարերկրեայ անդամ ընտրուեց՝ Փանոս Ջառլզ Հրաչը (ԱՄՆ, ռատիոֆիզիկա):

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԻ 1/4ՐԴ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ՝
«ԱՐԱՐԱՏ»ի մրցակիցը պիտի ըլլայ ԱՇԽԱՐՀԻ ԶՕՐԱՒՈՐԱԳՈՅՆ ԽՈՒՄԲԵՐԷՆ՝ «ՊԱՅԵՐՆ - ՄԻՒՆԻԽ»ը

Անցեալ Հինգշաբթի, 23 Յունուար 1975, Ժընեւի մէջ տեղի ունեցաւ վիճակաձգութիւնը՝ Եւրոպայի ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցաշարքի 1/4 աւարտականի մնացած 8 խումբերուն միջեւ, ճշդելու համար մրցակից խումբերը:

«ԱՐԱՐԱՏ»ին յաջորդ մրցակից նշանակուեցաւ՝ աշխարհի զօրաւորագոյն խումբերէն «ՊԱՅԵՐՆ – ՄԻՒՆԻԽ»ը:

Երթի մրցումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 5 Մարտ 1975, Երեւանի մէջ՝ «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ, իսկ դարձի մրցումը՝ Միւնիխի մէջ, 19 Մարտ 1975:

Յաջողութիւն կը մաղթենք արարատցիներուն:

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ Կիրակի, 26 Յունուար 1975, կ. ե. ժամը 6.30ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ի ներկայութեան ազգականներու եւ հրաւիրեալներու հոծ բազմութեան մը, տեղի ունեցաւ հարսանեկան հանդիսաւոր արարողութիւնը՝ համայնքիս ծանօթ եւ անուանի ատամնաբոյժ - լուսանկարիչ Տէր եւ Տիկին Կարօ Վարժապետեանի որդւոյն՝

ՊՐ. ՎԱՀԷ Կ. ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆԻ
ԸՆԴ
ՕՐ. ՀԵՐՄԻՆԷ Ն. ՊԱԼԱԵԱՆԻ

կնքահայրութեամբ փեսին հօրեղբօր՝ Տէր եւ Տիկին Անդրօ Վարժապետեանի։

Հարսանեկան թափօրը մեծ հանդիսաւորութեամբ մուտք գործեց եկեղեցի, «Շնորհալի» երգչախումբին կողմէ՝ (ղեկավար՝ Մօն Եդ. Յակոբեան եւ երգեհոնահար Տիկին Շ. Դարմանեան) Լոհանկրէնի «Հարսանեկան Քայլերգ»ին կատարմամբ։

Արարողութեանց նախագահեց Եգիպտոսի Առաջ. Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէհ Ծ. Վրդ. Բապուճեան, իր կողքին ունենալով Արժ. Տ. Սահակ Ա. Քհնյ. Շաքարեանը ու Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրընեանը։

Եկեղեցին զարդարուած էր բազմաթիւ ծաղկեկողովներով, որոնց մէջ մասնաւորապէս կը նշմարուէին՝ Եգիպտոսի Հանրապետութեան Նախագահ՝ Անուար էլ Սատաթի ուղարկած մեծ ծաղկեկողովը, ինչպէս նաեւ Նախագահին անձնական խորհրդական՝ Պր. Աշնան Ռէֆաաթի եւ անձնական քարտուղար՝ Պր. Ֆաուզի Ապտէլ Հաֆէզի ուղարկած ծաղկեկողովները։

Հարսանեկան արարողութեանց աւարտին, նորապսակ ամոլը եւ ընտանեկան պարագաները ընդունեցին ներկաներուն շնորհաւորութիւնները։

Պր. Վահէ Կ. Վարժապետեան հայեցի դաստիարակութեամբ օժտուած տիպար երիտասարդ մըն է, որ աւարտելէ ետք, Գահիրէի Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի լրիւ դասընթացքը, յաճախած է իտալական «Լէոնարտօ տա Վինչի» գեղարուեստից վարժարանը, ուրկէ մեծ յաջողութեամբ վկայուելէ ետք, այժմ կը զբաղի նկարչութեամբ եւ միաժամանակ կը գործակցի իր ատամնաբոյժ - լուսանկարիչ հօր՝ Պր. Կարօ Վարժապետեանի։ Ան այժմ կը համարուի եգիպտահայ երիտասարդ նկարիչներէն լաւագոյնը եւ մեծ ապագայ մը ունի իր առջեւ բացուած։

Սիրասուն հարսը՝ Հերմինէ Ն. Պալաեան, կրտսեր դուստրն է Տիկին Անուշ Պալաեանի եւ ողբացեալ Նուպար Պալաեանի։

Ան հայեցի իր նախակրթական ուսումը ստացած է Հելիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. Վարժարանէն ներս, ուրկէ գերազանցիկ շրջանաւարտ մը ըլլալէ ետք յաճախած է «Ալ Սալամ» գոլէճը (նախկին «Ինկլիշ Միշըն»), ուրկէ ստացած է միջնակարգ եւ երկրորդական ուսմանց վկայականները, միշտ գերազանց արդիւնքով։ Այժմ ան «Այն Շամս» պետական համալսարանի բժշկական Ֆաքիւլթէի բ. ուսումնաշրջանի փայլուն ուսանողուհիներէն մին է եւ կը խոստանայ փայլուն ապագայ։

Հերմինէ Պալաեան հայ մշակոյթի գծով ալ իր մասնակցութիւնը բերած է համայնքիս, գործօն անդամուհիներէն ըլլալով Հայկական Ընթերցասրահի երգչ. մարմինին (Հ.Մ.Մ.ի եւ Նոր Սերունդի) եւ Հ. Մ. Ը. Մ.-Նուպարի լաւագոյն մարզիկուհիներէն մին եղած է։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, Տէր եւ Տիկին Կարօ Վարժապետեաններու բնակարանին մէջ, ընտանեկան մտերիմ շրջանակի մը մէջ տեղի ունեցաւ՝ ընդունելութիւն - խրախճանք մը, որուն ընթացքին բաժակներ պարպուեցան նորապսակ ամոլին կենացը։ Կէս գիշերին նորապսակ ամոլը դանակը խրեց հարսանեկան հսկայ կարկանդակին, որմէ բաժին ստացան բոլոր հրաւիրեալները եւ շամփանեայով անգամ մը եւս երջանկութիւն մաղթեցին նորապսակ ամոլին։

Խմբագրութիւնս այս բարեբաստիկ առիթով երկար կեանք ու երջանկութիւն կը մաղթէ նորոգ ամուսնացեալ Տէր եւ Տիկին Վահէ Վարժապետեանին, իրենց ծնողաց եւ պարագաներուն։

ՖՐԱՆՍԱ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ «ԻՒՄԱՆԻԹԷ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ 1975 ՏԱՐՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՄԲ ԶԱՐԴԱՐՈՒԱԾ Է

Ֆրանսայի Համայնավար Կուսակցութեան Պաշտօնաթերթ՝ «Իւմանիթէ» օրաթերթի 1975 տարուան օրացոյցը՝ նկարազարդուած է հին հայկական մանրանկարներով։

Այս առթիւ «Իւմանիթէ» յատկանշած է հնադարեան հայկական մանրանկարներուն արուեստագիտական մեծ արժէքը։

ՄԻՈՒԹ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

«ԱՐՄԷՆ ԱՐՄԷՆԵԱՆ»Ի ԱՆՈՒԱՆ ՏԻԹՐՈՅԹԻ ԴԵՐԱՍԱՆԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲԸ

Տիկին Նորա Իփէքեան - Ազատեանի կողմէ գլխաւորուած Տիթրոյթի նորակազմ թատերախումբը, որ «Արմէն Արմէնեան» անուանակոչուած է, Նոյեմբերի վերջերը իր առաջին ձեռնարկը կազմակերպած է «Մըլըմ» գոլէճի հանդիսասրահին մէջ, ներկայացնելով «Կանանց Գլխարկով Օրիորդները» կատակերգութիւնը։

Այս թատերական ձեռնարկը նուիրուած էր Հ.Բ.Ը.Մ.ի ցկեանս նախագահ՝ Պր. Ալէք Մանուկեանի նախագահութեան քսանամեակին։

Զորս արարնոց այս կատակերգութեան մէջ գլխաւոր դեր վերցուցած էին՝ Տիկիններ Գեղանոյշ Գըլըճեան, Զեփիւռ Գաբուկեան, Օրիորդներ՝ Ճիւլիէթ Գապայեան եւ Լիւսինէ Սկրտիչեան։ Դերակատարներուն մաս կազմեցին նաեւ Սիմոն Ճեվիզեան, Փօլ Նազարեան, Էտուարտ Գապայեան, Վարուժան Գըլըճեան, Արա Քարաքուզուեան եւ Սիրարփի Ճիվէլէկեան։

Բեմադրութիւնը յաջողութեամբ կատարեց Տիկին Նորա Իփէքեան-Ազատեան։

ԳԱՀԻՐԷԻ ԹԵՄԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Փետրուար 1955ի ամբողջական ընտրութիւններէն 8 տարի ետք, այսինքն Փետրուար 1963ին չունեցանք ընտրութիւններ։ Պետութիւնը, 8ը տարիէն աւելի իշխանութեան մէջ մնացող երեսփոխաններուն ներկայութիւնը՝ երբեք ապօրինի չի նկատեց այդ ատեն եւ չի պահանջեց՝ որ անոնք, համաձայն մեր կանոնագրին, հրաժարին։ Ամբողջական կամ մասնակի ընտրութեամբ իշխանութեան մէջ մտած երեսփոխանի մը իրաւունքն է՝ մնալ այդ իշխանութեան մէջ, մինչեւ նոր ամբողջական ընտրութեան թուականը, որ միշտ պարտի ունենալ պետութեան հաւանութիւնը։ Այսպէս ըմբռնած եւ կիրարկած է պետութիւնը, ինչ կը վերաբերի մեր կանոնագրին 23րդ յօդուածին տրամադրութիւններուն։

Ինչպէս գիտենք, Փետրուար 1955ին կատարուած ամբողջական ընտրութիւններէն ետք, յաջորդ ամբողջական ընտրութիւնը տեղի ունեցած է ոչ թէ 8ը այլ 12 տարիներ ետք, այսինքն Յունուար 1967ին։ Իսկ մէկ մասնակի ընտրութենէն միւս մասնակի ընտրութիւն անցած է ոչ թէ 8ը այլ 11 տարիներ, միշտ պետական հաւանութեամբ եւ վաւերացումով, որովհետեւ յետաձգումներ տեղի ունեցած են։

Արդէն, եթէ 8ը տարիներու այս նոր մեկնաբանութիւնը կիրարկելի նկատենք՝ Յունուար 1967ին ընտրուած, եւ Մայիս 1972ի մասնակի ընտրութեան վիճակածգութենէն դուրս մնացող երեսփոխաններուն համար, - ըստ այս նոր մեկնաբանութեան, առանց նկատի առնելու Մայիս 1971էն Մայիս 1972ի մէկ տարուայ պարտադիր պետական յետաձգումը (ինչ որ ինքնին սխալ մըն է արդէն), պարտին ըստ այս նոր մեկնաբանողներուն, հրաժարիլ Յունուար 1975ին, այսինքն 1967ը Յունուարէն 8 տարի ետք։ Այդ պարագային, եթէ հրաժարին անոնք, պարտադիր ենք ունենալ մասնակի ընտրութիւններ 1975ի ընթացքին՝ որպէսզի անհրաժեշտօրէն ամբողջացուի Թեմականի 24 հոգիներուն կազմը։

Արդէն իսկ կը գտնուինք, այս նոր մեկնաբանութեան հետեւանքով, երկու սխալներու առջեւ. առաջինը՝ նկատի չառնելը Մայիս 1971էն Մայիս 1972 մէկ տարուան պետական պարտադիր յետաձգումի պարագան, եւ երկրորդ սխալ հետեւանքը այն է՝ որ մեր վերջին ընտրութիւնը, որ մասնակի էր (Մայիս 1972), ուզեն որ կրկին յաջորդէ, մասնակի ընտրութիւն մը 1975ին։

Այս, 23րդ յօդուածին նոր մեկնաբանութեան կիրարկութեան երրորդ սխալ հետեւանքը պիտի ըլլայ այն՝ որ 1975ի մասնակի սխալ ընտրութեան յաջորդող ընտրութիւնն ալ պիտի ըլլայ երրորդ անգամ ըլլալով մասնակի, Մայիս 1980ին, այսինքն 1972ի Մայիսի մասնակի ընտրութենէն 8 տարի ետք։ Եւ այսպէս, 23րդ յօդուածին այս նոր եւ թիւր մեկնաբանութեամբ եւ կիրարկութեամբ, գաղութը երբեք չի պիտի ունենայ ամբողջական ընտրութիւն, հակառակ որ, 1946էն ի վեր, մեր կազմական կանոնագիրը, նոյնն է եւ չէ փոխուած։ Ուրիշ խօսքով, ինչ որ ցարդ ընտրութիւն է կատարուեր սխալ է եւ ապօրինի։ Ասոր հետեւանքները խոշոր են եւ շատ վտանգաւոր։ Բոլոր ազգային իշխանութիւնները, որ 1946էն ի վեր եկեր եւ գացեր են մեր երկու թեմերէն ներս, ապօրինի են ուրեմն, եւ հետեւաբար իրենց որոշումներն ու կարգադրութիւններն ալ ապօրինի, հետեւանք այս նոր մեկնաբանութեան։ Երբ մեկնաբանութեան մը հետեւանքները եւ արդիւնքները սխալ կ'ըլլան, այդ մեկնաբանութիւնն ալ անկասկածօրէն սխալ է։

Գահիրէի 4րդ եւ վերջին ընտրութիւնը՝ որ պարտէր ըլլալ մասնակի, որոշուած է զայն կատարել իրեն նախորդող ընտրութենէն չորս տարի ետք, այսինքն Մայիս 1971ին։ Այս վերջին ընտրութիւնն ալ Պետութենէն յետաձգուեցաւ մէկ տարիով եւ ունեցանք Մայիս 1972ի մասնակի ընտրութիւնները։

Այս բոլորին լոյսին տակ մեր համոզումն է՝ որ մեր յաջորդ ընտրութիւնները պարտին ըլլալ ամբողջական եւ պարտին տեղի ունենալ մեր վերջին ընտրութիւններէն չորս տարի ետք, այսինքն՝ Մայիս 1976ին։

Երեսփոխաններու կողմէ եղան բազմաթիւ արտայայտութիւններ այս հարցին շուրջ։ Յայտնի եղաւ որ ժողովին բացարձակ մեծամասնութիւնը համոզուած էր՝ որ Թեմականի յաջորդ ընտրութիւնները պարտին ըլլալ ամբողջական եւ կատարուին Մայիս 1976ին։

Ժողովը որոշեց՝ որ Առաջնորդարանին փաստաբանը գրաւոր դիմէ Պետութեան, որոշելու համար Թեմականի մեր յաջորդ ընտրութեանց թուականը եւ ձեւը։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«ՀՐԱՋԵԱՅ ՌՈՒԽԿԵԱՆ» ԱԼԲՈՄ

Օրերս Հայաստան հրատարակչութիւնը լոյս ընծայած է «Հրաչեայ Ռուխկեան» ալբոմը, որ կը բովանդակէ անուանի նկարիչին 80 ստեղծագործութիւններուն վերատպութիւնները։

Ներկայացուած են մեր ժողովուրդի աշխատանքային առօրեան, Հայաստանի պատմական յուշարձանները եւ գողտրիկ բնանկարներ։ Դիմանկարներով ներկայացուած են Մեսրոպ Մաշտոցը, Սայաթ Նովան, Խաչատուր Աբովեանը, Կոմիտասը, Արամ Խաչատրեանը եւ հայ մշակոյթի այլ երախտաւորներ։ Կան նաեւ նկարիչին առաւել հանրածանօթ կտաւներ, երգայնութիւններու ընթացքին ստեղծած գործեր։

Ալբոմը ունի Ռուխկեանի ստեղծագործական կեանքը բնութագրող հայերէն եւ ռուսերէն ներածականներ։

Վաստակաւոր նկարիչ Հրաչեայ Ռուխկեան, ստեղծագործական 30 տարիներու ընթացքին մասնակցած է Հայաստանի, Խորհրդային Միութեան եւ միջազգային բազմաթիւ ցուցահանդէսներու։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Ինչպէս հաղորդած էինք մեր անցեալ թիւով, Կիրակի, 19 Յունուար 1975, երեկոյեան, Սաքքարայի մօտ (Գահիրէէն շուրջ 25 քիլոմեթր հեռու) ահռելի ոճիրի մը զոհ գնաց համայնքիս սիրուած երիտասարդներէն՝

ԱԲՐԱՀԱՄ Օ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով իր կինն ու դուստրը, մայրը, եղբայրներն ու քոյրերը, ինչպէս նաեւ իր ազգականական պարագաները եւ բազմաթիւ բարեկամները։

Ողբացեալին թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ՝ Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ի ներկայութեան սգակիր պարագաներու եւ բարեկամներու ծովածաւալ բազմութեան մը, որ եկած էր յարգանքի իր արտայայտութիւնը մատուցանելու։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, ողբացեալին դագաղը փոխադրուեցաւ Մարմինայի Ազգ. Գերեզմանատունը եւ ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ եւ որուն վրայ զետեղուեցան այն բազմաթիւ ծաղկեպսակները, որոնք այս տխուր առթիւ ուղարկուած էին։

«Ճահակիր» իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ այս կսկծալի առթիւ՝ ողբացեալին այրիին եւ դստեր, մօր, եղբայրներուն եւ քոյրերուն, ինչպէս նաեւ սգակիր բոլոր պարագաներուն։

Հ. Բ. Ը. Մ.-Ի ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք Հ. Բ. Ը. Մ.ի 1975 տարուայ պատի օրացոյցը, հրատարակութիւն՝ Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Մ.ի Մասնաճիւղին։

1975 ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

Սովետական կենտրոնական հրատարակչութիւնների տարեկան պլաններում, կարելի է բազմաթիւ հայ հեղինակների անուններ գտնել։ Թեւակոխած ենք նոր՝ 1975 տարին։ Հայ գրողներից եւ բանաստեղծներից ի՞նչ գործեր լոյս կը տեսնեն այս տարի։

1975թ. լրանում է Աւետիք Իսահակեանի ծննդեան հարիւրամեակը։ Պարզ է, որ Մոսկովեան ոչ մի հրատարակչութիւն այս նշանակալից թուականի կողքով չի անցել։

«Գեղարուեստական Գրականութիւն» հրատարակչութիւնը եկող տարի լոյս կ'ընծայի Ալ. Իսահակեանի երկհատորեակը։ Կը հրատարակուի նաև Պարոյր Սեւակի ութ մամուլանոց «Հատընտիրը», որի մէջ ամփոփուած են բանաստեղծի լաւագոյն գործերը։ Նոր ժողովածուի առաջաբանը գրել է լիթուանացի նշանաւոր բանաստեղծ Է. Մեժելայթիսը։ Բացի այդ, եկող տարուայ սկզբում այստեղ կը տպուի Գուրգէն Բորեանի ժողովածուն։

«Սովետական Գրող» հրատարակչութիւնում «Բանաստեղծի Գրադարան» մատենաշարով լոյս կը տեսնեն՝ Ալ. Իսահակեանի բանաստեղծութիւններն ու պոէմները։ Նոյն հրատարակչութիւնը կը տպի նաև Մարօ Մարգարեանի, Լեւոն Միրիջանեանի, Արտաշէս Պօղոսեանի և Խորէն Սահակեանի բանաստեղծութիւնների ժողովածուները։ Ընթերցողները կը ստանան Սուրէն Այվազեանի «Ճակատագիրն Հայոց» վէպն ու Ստեփան Կուրտիկեանի «Տագնապի Զանգը»՝ Լենինի, Հայրենական Մեծ պատերազմի և հայ ժողովրդի անցեալի մասին գրուած պատմուածքների և առասպելների հատորը։

Մեծ յաջողութիւն ունեցաւ Աշոտ Արզումանեանի «Մովակալը» գիրքը՝ հայ ժողովրդի պանծալի ծովապետ Ի. Ս. Իսակովի մասին։ «Ռազմհրատում» պատրաստում է նրա նոր, վերամշակուած հրատարակութիւնը։ Գերմանա-ֆաշիստների դէմ սովետական ժողովրդի տարած յաղթանակի 30-ամեակի առթիւ, այստեղ պատրաստւում է մի մեծ, տօնական հրատարակութիւն «Յաղթական 45ը» բանաստեղծական հատընտիրը, ուր մտնում են սովետական լուսագոյն բանաստեղծների գործերը։ Այստեղ ընթերցողները կը գտնեն Ալ. Իսահակեանի «Մեծ Յաղթանակի Օրը», Աշոտ Գրաշու «Գիշերային Պալլատր». Նաիրի Զարեանի «Նրա Վերջին Խօսքը» և Արշալոյս Սարոյեանի «Յաղթանակի Գարը»։

Պատանի ընթերցողների համար «Մանկական Գրականութիւն» հրատարակչութիւնը, «Դպրոցական Գրադարան» մատենաշարով լոյս է ընծայում՝ Ալ. Իսահակեանի «Ընտիր Բանաստեղծութիւնները»՝ ընտրած Ս. Գայսարեանի առաջաբանով։ Այստեղ էլ վերահրատարակւում է Խ. Գիւլնազարեանի «Օրերի Ճանապարհը» վէպը։ «Փոքրերի Համար» մատենաշարով և մէկ միլիոն 200 հազար հսկայական տպաքանակով դարձեալ լոյս են տեսնում հայ ժողովրդական երգերը։ Գրքոյկը կոչւում է «Մեծենակ»։ Նոյն հրատարակչութեան նախադպրոցական խմբագրութիւնը՝ լոյս է ընծայում «Հրաշալի Գանձ» նուիրուելու կոչուած հրատարակութիւնը, ուր հայկական երգերը մի մեծ բաժին են գրաւում։ Գրքում տեղ են գտել Հիւսիսային Կովկասի և Անդրկովկասի ժողովուրդների երգերը։

Բազմազան է ՀԼԿԵՄ ԿԿ «Երիտասարդ Գվարդիա» հրատարակչութեան գործունէութիւնը։ Այստեղ գրքերը լոյս են տեսնում 25 մատենաշարներով և «գրադարաններով», որոնք կոչուած են գոհացնելու պատանութեան տարբեր ճաշակներն ու պահանջները։ Եկող տարուայ համար փլանաւորուած 325 անուն հատորների մէջ՝ կան հայ գրողների գործեր։

1975թ. «Երիտասարդ Գրողներ» մատենաշարով, դարձեալ լոյս կը տեսնի Զ. Խալափեանի «Տարի, Տարի, Տարի» գիրքը։

Սիլվա Կապուտիկեանի ռուսերէն առաջին ժողովածուն հրատարակուեց «Երիտասարդ Գվարդիայում», որի հետ բանաստեղծուհին երբեք չի խզել իր կապերը։ 1975թ. այստեղ կը տպուի նրա «Հաւատարմութիւն» ժողովածուն։

(Շար. տես էջ 4)

ՀԱՅՐԵՆԻ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒՀԻ ՌՈԶԱ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հայրենի հոգեշունչ բանաստեղծուհի ՌՈԶԱ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ վերջերս տօնեց իր յիսնամեայ տարեդարձը։

Այս առթիւ «Գրական Թերթ»ի մէջ Հայ Գրողներու Միութեան վարչութեան կողմէ հրատարակուած է շնորհաւորական հետեւեալ նամակը։

Յարգելի ընկեր Պետրոսեան.

Հայաստանի գրողների միութեան վարչութիւնը ջերմօրէն ողջունում է Ձեզ՝ Ձեր ծննդեան 50 ամեակի առթիւ։

Ձեր բանաստեղծութիւնների ժողովածուները («Ծիածան», «Սրտի Ճամփայ», «Սիրոյ Տարիք»), «Ծաղկալանջ» վէպը եւ վերջերս լոյս տեսած «Ճերմակ Թռչուններ» պատմուածքների ու վիպակների ժողովածուն արտացոլում են՝ սովետական գիւղի եւ քաղաքի աշխատաւոր մարդկանց կեանքն ու առօրեան։ Ձեր մի շարք արձակ գործերում ստեղծել էք մեր ժամանակակիցների կերպարները, արտայայտել նրանց նուիրական ձգտումները։

Շնորհաւորելով Ձեր ծննդեան 50 ամեակը, ցանկանում ենք Ձեզ քաջառողջութիւն եւ ստեղծագործական նորանոր յաջողութիւններ։

Հ. Գ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ցաւով ճեղքուած խեցու նման,
ես քո առջև հոգիս բացի,
ու գալարուեց սիրտս ցաւից...
Բայց դու միայն վէրքս տեսար,
վէրքը իմ խոր
ու ահաւոր։

Դու չտեսա՞ր,
դու չտեսա՞ր,
ցաւով ճեղքուած հոգուս
խորքում՝
մարգարիտը մեծ ու շքեղ,
որ քեզ համար էի պահել...

***

Սարդի նման
իմ էութեան խորք ու նիւթից,
ես մանեցի թելն իմ բախտի՝
նուրբ ու բարակ,
արծաթափայլ,
եւ կախուել եմ իմ սեփական
թելի ծայրից՝
Սարդի նման։
Հեռո՛ւ տարէք դանակները,
Սրաբերան, փայլատակող
դանակները հեռո՛ւ տարէք,
ու մի՛ք կտրէք թելն իմ երգին,
այդ նոյն թելով
ես դեռ պիտի ճամփայ հիւսեմ
երազներիս համար կորած,
որ այդ ճամփով
նրանք նորից իմ տունը գան.
Հեռո՛ւ տարէք,
Հեռո՛ւ տարէք դանակները.

ԻՏԱԼԱԿԱՆ «ՍԹԱՄՓԱ ՍԵՐԱ» ԹԵՐԹԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» ԽՈՒՄԲԸ

ԿԸ ՆՄԱՆԻ ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱԶՄԻՆ

Աշխարհի ախոյեանութեան, Իտալիոյ ազգային խումբին պարտութիւնը՝ այնքան ծանր ազդած է իտալացիներուն վրայ, որ ամէն կիրակի, Իտալիոյ ախոյեանութեան մրցումներուն, երբ խումբ մը շատ լաւ խաղայ, հետեւեալը կ'ըսուի. «Այս խումբը կը նմանի Լեհաստանի ազգային կազմին»։

Արդարեւ, լեհական ազգային խումբը մեծ տպաւորութիւն ձգած է իտալացի ֆութպոլի սիրահարներուն վրայ, որոնց համար Միւնիխի աւարտական մրցաշարքին, ֆութպոլի աշխարհի ախոյեանը Արեւմտեան Գերմանիան չէ, այլ Լեհաստանը։

Վերջերս, իտալական թերթերը լայնօրէն կը խօսին Եւրոպայի ախոյեան խումբերու մրցաշարքին շուրջ, ուր Իտալիան բացակայ է, որովհետեւ իր ախոյեանը՝ Հռոմի «Լացիօն», մէկ տարուան համար կախակայուած էր Եու. Է. Էֆ. Ա.յի կողմէ։

Հինգշաբթի, 7 Նոյեմբերին կատարուած Եւրոպայի ախոյեանութեան 1/8րդ դարձի մրցումներուն արդիւնքները տալէ ետք, Իտալիոյ մեծ թերթերէն «ՍԹԱՄՓԱ ՍԵՐԱ» մէկ օր ետք վերլուծումներ կատարելով, տեղեկութիւններ կու տայ ութ խումբերու մասին, որոնք հասած են քառորդ աւարտականին։

«ՍԹԱՄՓԱ ՍԵՐԱ» հետեւեալը կը գրէ.— «Մի՛ զարմանաք երբ ըսենք՝ թէ ութ խումբերէն մէկը, մեզի բոլորովին անծանօթ՝ Երեւան քաղաքի (Խորհրդային Հայաստանի մայրաքաղաք) կազմն է, որ կը կոչուի «Արարատ»։

«Անկասկած, Երեւանի մասին լսած էք, բայց գաղափար մը ունենալու համար Երեւանի «Արարատ»ի մասին, հարկ է որ ներկայ գտնուիք անոր ելոյթներուն, որոնք կը կատարուին «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ 50.000է աւելի հանդիսականներու ներկայութեան։ Ֆութպոլի մրցում չէ միայն հանդիսականին դիտածը, այլ սպանական «քորիտա» մը (ցլամարտ), ուր «թորէատոր»ը մեծ վարպետութեամբ կը սպաննէ իր ցուլը։

«Չորեքշաբթի իրիկուն, Հռոմի ժամով ժամը 16,30ին, բզբզակիցներու յատուկ աթոռներու վրայ նստած, 90 վայրկեան հետեւեցայ «Արարատ» – «Սելթիք» մրցումին, որ յիշողութեանս մէջ միշտ ներկայ պիտի մնայ։

«Ինչո՞վ կրնամ ձեզ համոզել, չեմ գիտեր. Պարզուած տեսարանը կը նմանէր «Սան Սիրօ» մարզադաշտին վրայ կատարուած «Եուվենթիւս» – «Ինթեր Միլան» մրցումին։ Չափազանցել չեմ ուզեր, բայց իրապէս յիշեցի այդ մեծ մրցումը. Առաջին կիսախաղը անցաւ հանդարտ մթնոլորտի մէջ. Տեղացիք, որոնք երբի մրցումը 2-1 արդիւնքով տարած էին, առաջին կիսախաղին, հեռուէն քաշքով, նշանակեցին իրենց առաջին կէտը։

«Երկրորդ կիսախաղին, «թորէատոր»ը (ցլամարտիկ) թելեր առած չորս նոր կոլեր նշանակեց։ Ցուլը (Սելթիք) վիրաւորուած դուրս ելաւ մարզադաշտէն. Ներկաները (որոնց թիւը չեմ յաջողած իմանալ) այնքան քաջալերած էին յաղթող խումբը, որ մրցումէն ետք տասներուն ձայները քաշուած էին եւ նոյնիսկ չէին կրնար խօսիլ։ Սպանական «օլէ-օլէ»ի կամ իտալական «Ֆորցա Իտալիա»ի փոխարէն, Երեւանի հանդիսականները «Ա-ՐԱ-ՐԱՏ» կը պոռային. Այս բառէն զատ ուրիշ խօսքեր եւս լսեցի, բայց դժբախտաբար չհասկցայ»։

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՐԺԷՔԸ

«Մրցումը 5-0 արդիւնքով վերջ գտաւ եւ ամբողջ գիշերը Երեւան քաղաքը, որ շատ լուսաւոր է, ցնծութեան ժամեր ապրեցաւ. Վոտքան եւ գինին (հայկական գինին կրնայ մրցիլ Պորտոյի «Ռուժ»ին հետ) ջուրի նման հոսեցան... Նոյն օրը, հիւրասիրութեան ներկայ գտնուեցայ եւ ըսեմ թէ պատրաստուած ճաշերը այնքան համեղ էին, որ ուզեցի Երեւանցի մը ըլլալ, եւ մնալ այդ քաղաքին մէջ, ուր ֆութպոլը եկեղեցիէն աւելի սիրուած է։

«Այժմ կրնամ խօսիլ խումբին արժէքներուն մասին. Երբ «Արարատ» ըսեմ, կը յիշեմ Լեհաստանի ազգային խումբը. Միւնիխի մէջ երբ հետեւեցայ Լեհաստան – Պրազիլիա մրցումին, զիս ապշեցուցած էր Լաթօն կամ Զարմախը. Երեւանի մէջ Լաթօ չկար, բայց կար Իսրայէլեան մը, որ Պոնիսեկիայի հասակով, ժպիտը միշտ դէմքին, կը խաղար մեծ փափաքով։ Սթար մը չէր ան, բայց իսկական ղեկավար մը, որուն շնորհիւ նշանակուեցան մէկէ աւելի կոլեր։ Մասնագէտներ կրնան երկրորդել զիս, երբ ըսեմ թէ «Արարատ» յար եւ նման է Լեհաստանի խումբին։ Մի՛ մոռնաք այս տողերը եւ սպասեցէք որ այդ խումբը իր յաջորդ մրցումին ցնցէ Գերմանիան կամ Պելճիքան»։

Թրգ. ՅԱԿՈԲ ԳԱԼՖԱՔԵԱՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ՊԱՆԱՆԸ

Պանանի տունկին հայրենիքը Ասիան է, սակայն ան տարածուած է իրեն յարմար կլիմայ ունեցող գօտիները և մասնաւորապէս Հարաւային Ամերիկա։

Պանանին մսոտ մասը կը պարունակէ շատ մը սնուցիչ նիւթեր, ինչպէս՝ շաքար, դիւրամարսելի ամիտոն, մեծ քանակութեամբ փեքթին, իւղոտ թթուներ (ասիտ), հանքանիւթեր (մակնեզիում, փոթասիում, ֆոսֆոր, երկաթի հետքեր)։ Շատ մը կենսանիւթեր, ընդ որս Պ1, Պ2, Սէ (եթէ պանանը լաւ հասած է) և շատ քիչ կենսանիւթ Ա.։

Ամէն տարիքի երեխաներուն համար պանանը սքանչելի սնուցիչ պտուղ մըն է, նշանակելի դեր մը ունենալով ոսկորներու զարգացման մէջ, ըլլալով միաժամանակ ջղային դրութեան հաւասարակշռիչ մը։

Պանանի հարիւր կրամ փլիւրէն կը հայթայթէ հարիւր ջերմոյժ (գալորի)։ Լաւ եփուած (այլապէս անոր ամիտոնը դժուարամարս է երեխաներու համար), պանանը կ'ուտուի փլիւրէի ձեւին տակ, նաեւ իբրեւ մրգանուշ (գոմփոթ), կամ տապկուած կարագով։ Պանանի փիւրէն կը պատրաստուի՝ պանանը ճզմելով պատառաքաղով և պտուղի մաղէ մը անցընելով։

Երեխաները կը կերակրեն սկսած հինգերորդ ամիսէն, նախ փոքր քանակութիւնով։ Պանանի փիւրէն կարելի է խառնել նաեւ խնձորի փիւրէով և տալ քիչէն սկսելով, ապա մինչև վեց-ութ անուշի գդալ օրական։ Երեխան եօթը-ութ ամիսը լրացնելէ ետք, կարելի է կերակրել պանանի փիւրէով՝ մեծ քանակութեամբ։

Պանանի փիւրէն պարունակելով մեծաքանակ փեքթին, կ'ազդէ փորհարութեան դէմ, մարսողական խողովակը մաքրելով խլինքներէ և թունաւոր պաքթերիաներէ, զորս կը հաւաքէ անցնելով աղիքներէն։

Կը յանձնարարուի ուրեմն իբրև դեղ՝ քրոնիկ դժուարամարսութեան և խթարոքքերու, ութ ամիսէն մեծ երեխաներու համար։ Պանանը իր պարունակած թթուներով է նաև աղիքային հականեխիչ։ Պանանին մրգանուշը դիւրամարսելի է և կարելի է տալ հինգ ամսուան ծծկեր երեխաներուն ալ, որոնք շատ լաւ կ'իւրացնեն։ Կարագով տապկուած պանանը կարելի է տալ միայն մէկ տարեկանէն վեր երեխաներուն։ Ոչ մէկ կերպով պանանը երեխաներուն պէտք չէ տալ կտոր կտոր։ Նոյնպէս երեխաներուն պէտք չէ թոյլատրել որ պանանը ուտեն խածնելով։

Ա. Վ.

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

30 ՅՈՒՆՎ 19 5

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ անցեալ Կիրակի, 26 Յունուար 1975, Սիտնէյի (Աւստրալիա) Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցած է պսակադրութիւնը՝ Տիկին Մարի Յակոբեանի որդւոյն՝

ՊՐ. ԱՐԱՄ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ

ԸՆԴ

ՕՐ. ԱԼԻՍԻԱ Հ. ՆՈՐԻԿԵԱՆԻ

դուստր՝ Տէր եւ Տիկին Հրաչ Նորիկեանի:

Կնքահայրը եղած է Պր. Ս. Արոյեան, Հարսանեկան արարողութենէն ետք տեղի ունեցած է մեծ ընդունելութիւն մը՝ «Ծոն Գաստան» ջոգենատին վրայ:

Այս բարեբաստիկ առիթով «Ջահակիր» ջերմօրէն կը շնորհաւորէ նորապսակ ամոլը և անոնց ծնողները, ու յաւէտ երջանկութիւն կը մաղթէ իրենց:

★ ՍԻՆԵՄԱ ★ ՍԻՆԵՄԱ ★

ՈՒԻԼԻԸՄ ՍԱՐՈՅԵԱՆԻ ԱՂՋԻԿԸ՝ ԼԻՍՍԻ ՍԱՐՈՅԵԱՆ ՊԻՏԻ ԱՄՈՒՍՆԱՆԱՅ ԴԵՐԱՍԱՆ ՄԱՐԼՈՆ ՊՐԱՆՏՈՅԻ ՀԵՏ

Ֆրեզնոյի (Գալիֆորնիա) թերթի մը մէջ վերջերս հրատարակուած լուրի մը համաձայն, աշխարհահռչակ գրող Ուիլիըմ Սարոյեանի դուստրը՝ դերասանուհի Լիսսի Սարոյեան պիտի ամուսնանայ սինեմայի մեծ աստղերէն՝ Մարլոն Պրանտոյի հետ:

Օր. Լիսսի Սարոյեան, որ մտերիմ բարեկամուհին եղած է Մարլոն Պրանտոյի՝ 1967 թուականէն ի վեր, յաջող դերասանուհի մըն է և ելոյթներ ունեցած է Պրոտուէյի մէջ, ինչպէս նաև Եուժէն Օ՛Նէյլըի «Աւիլարընէսի» մէջ (Աւաչլինկթընի մէջ) և Նիւ Եորքի մէջ ալ ռոք երաժշտութեամբ բեմադրութեան մը մէջ:

ՅԱԿՈԲ ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ «ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԲԱՐ»Ը

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ) – Հայաստանի Արուեստի Վաստակաւոր Գործիչ՝ շարժանկարի բեմադրիչ Գրիգոր Մելիք-Աւագեանը սկսած է Յակոբ Պարոնեանի «Պաղտասար Աղբար» ստեղծագործութեան նկարահանման աշխատանքներուն: Այս անգամ հանդիսականները պիտի դիտեն ոչ թէ կատակերգութիւն, այլ «միւզիքըլ» (երաժշտախաղ): Սենարիոն գրած է արձակագիր Աղասի Այվազեանը, երաժշտութեան հեղինակն է Աւօ Բաբաջանեանը: Նկարահանումին կը մասնակցին թատրոնի և շարժանկարի դերասաններ, երգիչներ ու երաժիշտներ:

Աղասի Այվազեանի սենարիոյով «ՀԱՅՖԻԼՄ» Սթիւտիոյի մէջ սկսած են նաև ուրիշ ֆիլմի մը նկարահանման աշխատանքները: Շարժանկարի բեմադրիչ Հենրիկ Մալեանը որոշած է «Սինիոր Մարտիրոս» ժապաւէնով պատմել արկածները այն հայուն, որ մասնակցած է Քրիստափոր Գոլոմպոսի նաւախումբի արշաւանքին:

«ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԻԱՍՆԻԿԵԱՆ»

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ) – «Հայֆիլմ» կինոսթուտիայում սկսուեց «Ալեքսանդր Միասնիկեան» լիամետրաժ երկսերիանոց լայնէկրան կինոնկարի նկարահանման աշխատանքները: Ա. Ջալալովի սենարով կինոնկարը ստեղծելու են ռեժիսոր Ֆրունզէ Դովլաթեանը և օփերաթէօր Ալպերթ Եավուրեանը: Կինոնկարը պատմելու է ականաւոր գործիչի կեանքի ու գործունէութեան մասին, գլխաւորապէս Հայաստանում խորհրդային իշխանութեան հաստատման առաջին տարիներին:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՍՏԱՌՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ) – Առասպելական յեղափոխական Կամոյի սխրագործութիւններով լեցուն կեանքի մասին պատմող ֆիլմաշարքերուն այսուհետև կը ծանօթանան նաև Պուլկարիոյ, Լեհաստանի, Գերմանական Ժողովրդա-Դեմոկրատական Հանրապետութեան, Մոնկոլիոյ և Չեխոսլովաքիոյ մէջ:

ԽՍՀՄի Ժողովրդական Արթիսթ Ստեփան Գէորգովի և Հանրապետութեան Ժողովրդական Արթիսթ Գրիգոր Մելիք-Աւագեանի նկարահանած «Կամոյի վերջին սխրանքը» ֆիլմը բարձր գնահատականի արժանացաւ Թիֆլիսի մէջ հրաւիրուած Սոցիալիստական երկիրներու Էքսփորթ-Իմփորթ Սինեկազմակերպութիւններու Գլխաւոր Ցանձնաժողովին կողմէ:

Ներկայացուած 25 խորհրդային գեղարուեստական ֆիլմերու շարքին կը գտնուէր նաև Էտմոնտ Քէօսաեանի «Մոռացուած Հեքիաթներու Հովիտը» շարժանկարը, որը նոյնպէս բարձրացաւ միջազգային պաստառ: Ֆիլմը գնած են Հունգարիան, Լեհաստանը, Չեխոսլովաքիան և Եուկոսլաւիան:

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Օր. Հերմինէ Գալաեանի ընդ Գր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Վահան Ջէն... կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրեն 200 Լ. Լ.:

Օր. Հերմինէ Գալաեանի ընդ Գր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրեն,

Տէր և Տիկին

Փիլիպոս Թովմասեան	200
Տէր և Տիկին Լևոն Գալեան	200
Տէր և Տիկ. Յակոբ Մարգարեան	200
Տիկին Սիրանոյշ Սէտէֆճեան	200
Տոքթ. Արեգ Օհաննէսեան	100
Տէր և Տիկ. Արթին Արթինեան	100
Տիկին Անժէլ Գասապեան	100
Տիկին Իսկուհի Ալեքսանեան	100

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրելի որդւոյն՝ Գր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Կարօ Վարժապետեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	1000
«Ջահակիր»ին	1000

Ս. Սարգիսի տօնին առթիւ, իրենց սիրեցեալ եղբօր՝ ողբ. Սարգիս Գըզըլեանի քառասուն յիշատակին, Տէր և Տիկին Վահան Գըզըլեան կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	1000
Հայ Կարմիր Խաչին	500
«Այծեմնիկ» Տիկ. Միութեան	500
Գահիրէի Ազքատախնամին	500
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	500
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	500
Գալուստեանի Ծնողաց Միութեան	500
«Յուսաբեր»ին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ Գըզըլեան հաստատութենէն)

Այրի Տիկին Գոհար Սարեան իր շատ սիրելի ամուսնոյն՝ ողբ. Վահան Սարեանի մահուան Բ. տարելիցին առթիւ և անոր քառասուն յիշատակին կը նուիրէ.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	500
Ազքատախնամին	500
«Այծեմնիկ»ին	500
Հայ Կարմիր Խաչին	200
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Իր սիրեցեալ ամուսնոյն՝ ողբ. Տոքթ. Զարեհ Փափազեանի և եղբօր՝ ողբ. Տոքթ. Հրանդ Թերզեանի քառասուն յիշատակին, Տոքթ. Աստղիկ Փափազեան կ'ընէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Եկեղեցւոյ պայծառութեան	200
Գերեզմանատան բարեզարդման	200
Հելիոպոլսոյ Ս. Թերեզա եկեղեցւոյ պայծառութեան	200
«Այծեմնիկ»ին	200
Ազքատախնամին	200
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	200
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
Հայ Գեղ. Միութեան	200
Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Գր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տոքթ. Աստղիկ Փափազեան կը նուիրէ.

«Այծեմնիկ»ին	200
Ազքատախնամին	200
Հայկական Ընթերցասրահին	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

ՏԽՐՈՒԻՆԻ

Տէր և Տիկին Զարեհ Ալթունեան (Նիւ Եորք) Տէր և Տիկին Զաւէն Ալթունեան (Գանատա), Մարկոսեան եղբարք՝ Հրանդ, Երուանդ, Հայկ և Համբարձում, Օհանեան և Սագրու ընտանիքները, Գր. Վարազդատ Քիւրճեան և զաւակունք (Սելանիկ), Գր. Վահրամ Սէմիզեան և զաւակունք (Երեւան), Գր. Վահան Եամուլեան և զաւակունք (Երեւան), Երիցուհի Տիգրանուհի Համբարեան, Տէր և Տիկին Յարութիւն Սէգզէնեան և զաւակունք (Աւստրալիա), Տիկին Վարդուհի Համբարեան, Տոքթ. և Տիկին Անդրանիկ Քէչիշեան (Հոլանտա), Տէր և Տիկին Յակոբ Խաչիկեան և զաւակունք, Տիկին Զարուհի Ֆէրէչէթեան և զաւակունք (Գանատա), Տէր և Տիկին Գէորգ Գալայճեան, ինչպէս նաև համայն սգակիր պարագաները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն կսկծալի մահը՝ իրենց շատ սիրելի մօր, քրոջ և ազգականին՝

ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցաւ Հինգշաբթի, 23 Յունուար 1975, Ալպանիի մէջ (Նիւ Եորք) յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

ԾԱՆՕԹ.– Մասնաւոր մահազդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ ընդունիլ:

Այս տխուր առթիւ «Ջահակիր» իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալին սգակիր բոլոր պարագաներուն:

1975 ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՏԱՐԻՆ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

որի մէջ ամփոփուած են նոր ու տարբեր տարիներին գրուած գործեր:

«Երջանիկ նշէք»․ այսպէս է կոչւում Արամայիս Սահակեանի ժողովածուն, ուր մտնում են բանաստեղծի՝ վերջերս գրած գործերը՝ Հայրենիքի, սիրոյ, իր ժամանակակիցների և աստղազմի մասին:

Մոսկուայում հայ հեղինակների երկերը տպւում են նաև օտար լեզուներով: 975թ. Մոսկուայում կայանալիք Կանանց Միջազգային Գոնկրէսի առթիւ, «Փրոկրես» հրատարակչութիւնը «Սովետական Բանաստեղծուհիներ» մատենաշարով լոյս կ'ընծայի իր հերթական գիրքը՝ Ս. Կապուտիկեանի ժողովածուն, անգլերէն: Նոյն հրատարակչութիւնը (արդէն քանի՛երորդ անգամ) կը տպի Վախթանգ Անանեանի «Որսորդական Պատմուածքներ»ը: Գիրքը լոյս կը տեսնի Աֆրիկայի լեզուներից սուահիլիերէն:

Եւ, վերջապէս, մի հետաքրքրական հրատարակութեան մասին էլ: Եւրոպական անվրտանգութեան կոմիտէի յանձնարարութեամբ եւ խնդրանքով, երկու կենտրոնական հրատարակչութիւններ միատեղ լոյս են ընծայում «Եւրոպական Պոէզիա» եռհատորեակը: Առաջին երկու հատորները՝ արեւմտեան բանաստեղծների գործերը, ռուսերէն կը տպի «Գեղարուեստական Գրականութիւն» հրատարակչութիւնը: Երրորդ հատորը երեք լեզուներով՝ անգլերէն, ֆրանսերէն և գերմաներէն, ռուսերէն զուգահեռ թեքսթով, պատրաստւում է «Փրոկրես» հրատարակչութիւնում: Նրա մէջ մտնում են նաև Յովհաննէս Թումանեանի, Աւետիք Իսահակեանի, Եղիշէ Չարենցի, Պարոյր Սևակի և Գէորգ Էմինի գործերը:

Վ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

(«Կոմունիստ»-ԱՊՆ 8-12-1974թ.)

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ փոխան ծաղկեպսակի՝ Գր. Աւետիս Գազանճեան, Տէր և Տիկին Վիգէն Գազանճեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Գր. Վահէ Կ. Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ վասն խնդակցութեան, Տիկին Սիրարփի Փիլիպպոսեան կը նուիրէ.

«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ Տոքթ. Հանրի Բետերեանէ)

Տիկին Արբունի Յակոբեան, ուխտի մը առթիւ կը նուիրէ.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	200
Հայկական Ընթերցասրահին	100

Օր. Ռուբինա Միքայէլեանի ընդ Գր. Սարգիս Ղազարեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Մօ. և Տիկին Եդուարդ Յակոբեան կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200

Գր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Մօ. և Տիկին Եդուարդ Յակոբեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	200

Ողբ. Հայկուհի Ալթունեանի մահուան տխուր առթիւ, Մօ. և Տիկին Եդուարդ Յակոբեան կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ պայծառութեան	100

Գր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի ամուսնութեան ուրախ առթիւ, Գր. Թորոս Տէր Ղազարեան կը նուիրէ.

«Նիլը Իսթ»

Հայկական Ակումբին	200
«Յուսաբեր»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Ողբ. Աբրահամ Սիմոնեանի եղերական մահուան տխուր առթիւ փոխան ծաղկեպսակի, Տէր և Տիկին Գէորգ Մովսէսեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

Օր. Հերմինէ Գալաեանի ընդ Գր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Գր. Արմենակ Էլպէկեան կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Ողբ. Աբրահամ Սիմոնեանի եղերական մահուան տխուր առթիւ վասն ցաւակցութեան կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Արամ Մովսէսեան	200
» » Սարգիս Գալաեան	100
» » Զաւէն Գալաեան	100

ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص ب ٢١١١ القاهرة ج ع م ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef ; SARKIS BALAYAN

Հրատարակէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր— ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 562—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975 ՀԱՏԸ ՋԵՐԹԷ 4 եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. ١٩٧٥ العدد رقم ٥٦٢ — الخميس ٦ فبراير

ՎԱՐԴԱՆ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ

Վարդանանց պատերազմը ցոյց կու տայ մեզի հայ ժողովուրդին պայքարի հոգին։ Աշխարհի վրայ եղած չէ երկիր մը, ժողովուրդ մը, որ Հայաստանի և հայ ժողովուրդին նման և անոր չափ, ենթակայ դարձած ըլլայ բարբարոս յարձակումներու։

Հայկ Դիւցազնը սաստկապէս և յաղթականօրէն պայքարած է բռնակալ Բէլի դէմ։ Ուրարտական մեր Թագաւորները մարտնչած են Ասորեստանի աշխարհակալական ձգտումներուն դէմ։

Հայ ժողովուրդը, Միջին դարերէն սկսեալ մօտ հազար տարիներ մաքառած է Թաթար, սելճուկ, պարսիկ և Թուրք բանակներուն դէմ։

Արշակունեաց մեր Թագաւորները քաջաբար մարտնչած են, մէկէ աւելի Թշնամիներու դէմ, պահելու համար իրենց հայրենի հողն ու հաւատքը։

Մեր վերջին Արշակունեաց Թագաւորութիւնը, պարսկական և բիւզանդական ուժերու արշաւանքները դիմակալած է տասնեակ տարիներու ընթացքին։

Այս երկկողմանի արշաւանքները, մեծագոյն հարուածը իջեցուցած են հայ ազգի գլխուն։ Այս տասնամեայ արշաւանքներուն զոհ գացած է, հայ ժողովուրդին կէսը, իսկ միւս կէսին կարեւոր մէկ մասն ալ գերի տարուելով ցանուցիր եղած է, Թշնամի երկիրներու մէջ։

Ե. դարուն Վարդանը և Վարդանանք ստիպուած են պատմութեան դրօշ պարզել՝ Սասանեան բանակներու դէմ, Յազկերտ Բ.ի օրերուն։ Սև օրեր էին...

Գուշանական պատերազմներէն չափազանց տկարացած էին մեր Նախարարական բանակները։ Արիւնաքամ եղած էր հայ ժողովուրդը։ Ճգնաժամային օրեր էին։ Թշնամին կարծես Թէ հասած էր իր նպատակին։ Վտանգուած էր հայութեան կեանքը, հաւատքը, հայրենի հողը և լեզուն...

Յազկերտ յարմար դատեց ժամը, հայ ժողովուրդի գոյութեան վերջակէտը դնելու։ Դենշապուհ և իր Մոգպետ հայրը, կրցած էին երկպառակել հայ նախարարական տուները, գործի

(Շար. տես էջ 4)

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՍՈԽԱԿԸ»՝
ՈՒՄ ՔԼՍՈՒՄ ՄԵՌԱՒ
ՍՈՒԳԻ ՄԱՏՆԵԼՈՎ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ

Ամբողջ արաբական աշխարհը եւ արեւելեան երգի սիրահարները խոր սուգի մատնուեցան, երբ, Երկուշաբթի, 3 Փետրուար 1975, կ. ե. ժամը 4.30ին, իր մահկանացուն կնքեց «Արեւելքի Սոխակ» անուանուած՝ բոլոր ժամանակներու արաբ մեծ երգչուհին Ում Քլսում, որ ամբողջ յիսուն տարիներ իր հոգեզմայլ ձայնով հմայած էր արաբ բոլոր ժողովուրդները, իրենց վեհապետներով, ղեկավարներով եւ ամէն դասակարգի քաղաքացիներով։

Մեծ երգչուհին, որ 1972էն ի վեր համերգային ելոյթ ունենալէ դադրած էր, անցեալ տարուայ 22 Ապրիլին ունեցաւ առողջական տագնապ մը, որուն առաջքը քիչ առնուեցաւ եւ սակայն ան չվերագտաւ իր կատարեալ առողջութիւնը եւ անցեալ 29 Յունուար 1975, Չորեքշաբթի օրուան ընթացքին ունեցած՝ ուղեղային արնազեղումի մը հետեւանքով, ամբողջ հինգ օրեր մահուան դէմ մաքառեցաւ, ու եգիպտացի մեծագոյն

Ում Քլսում
Գամալպէքի փառատօնին

մասնագէտ բժիշկներուն ջանքերը ապարդիւն հանդիսացան՝ փրկելու համար մեծ երգչուհիին կեանքը։

Հիւանդութեան վերջին տագնապալից օրերուն, երկրիս ղեկավարները, սկսեալ Հանրապետութեան Նախագահէն, ամէն օր եւ ամէն վայրկեան հետաքրքրուեցան Ում Քլսումի առողջական վիճակով։ Նաեւ Արաբ վեհապետներ, նախագահներ եւ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ, յաճախակի կապ պահեցին «Մէաատի» զինուորական հիւանդանոցին հետ, նպաստաւոր լուր մը կարենալ ունենալու յոյսով։ Եւ սակայն թափուած բոլոր ջանքերը եւ բժշկական ամենաարդիական միջոցները անզօր հանդիսացան, ու «Արեւելքի Սոխակը» փակեց իր աչքերը յաւիտենապէս։

Ում Քլսումին յուղարկաւորութիւնը՝ որ տեղի ունեցաւ երէկ, եղաւ փառաւոր եւ աննախընթաց, որուն մասնակցեցաւ ամբողջ Եգիպտոսը, մեծով ու պզտիկով,

(Շար. տես. էջ 2)

ՆՇԽԱՐՆԵՐ

«Բազմաթիւ պատերազմներու մէջ մտած եմ, դուք ալ ինծի հետ։ Աւելի յաղթած ենք և քիչ անգամ պարտուած։ Այդ բոլոր մարմնաւոր պարծանքներ էին սակայն։ Ով որ փախչէր, վատանուն կը սեպուէր ու կը սպաննուէր։ Ով որ առաջ նետուէր՝ քաջի անուն կը ժառանգէր։ Մեզմէ իւրաքանչիւրը իր մարմնոյն վրայ կը կրէ բազմաթիւ վէրքեր և ցոյց տուած է քաջագործութիւններ։ Ատոնք կը համարեմ անօգուտ և պարծանքները՝ ոչի՛նչ։ Եթէ մահկանացու Թագաւորին համար այդպիսի արիական գործեր կատարեցինք, հապա որչափ աւելի պէտք է ընենք՝ մեր Անմահ Թագաւորին համար»։

ՎԱՐԴԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ

* * *

«Այսօր էլ նոյն պատերազմն ունինք, ոչ զէնքի, ոչ հալածանքի դէմ ծառանալու, այլ մի ուրիշ անհամար թշնամու, որ անտարբերութեան հոգի է կոչւում՝ դէպի ազգային ժառանգութիւնները, երկպառակութեան յամառ հոգի, որ սպառնում է երկրորդականը կարեւորից եւ սխալն ու ճշմարիտը իրարից զանազանելու կարողութեան։ Մեզ վիճակուած է մի ծանր դրութիւն, որ սփիւռքի հայութեան մահ է սպառնում եւ մոռանում ենք, թէ մեզ հաւաքող եւ միացնող մի հաւատութիւն ունինք, որի պաշտպանութեան համար ծառացել էին Վարդանանք եւ այդ՝ Հայաստանեայց եկեղեցին է, իր քրիստոնէական եւ ազգային բովանդակութեամբ»։

ԳԱՐԵԳԻՆ Ա.

* * *

Աւարայրի ճակատամարտը հոգեզմայլ ու անհասանելի բարձունքն էր ազատագրական մաքառման։ Ահա թէ ի՞նչու նա եղել է, կայ և կը մնայ առ յաւէտ ազգապանծ էջը Հայոց պատմութեան, հոգեզմայլ մի էջ, որ դարեր անընդհատ ոգեշնչել է և մխիթարել, հայազն սերունդներին և ազգային-քաղաքական առաջինութեան ուղիներն է պատգամել Հայրենիքին, ժողովուրդին և եկեղեցուն։

ԳԷՈՐԳ Զ.

ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՊԱՏԳԱՄԸ՝ ԱՒԱՐԱՅՐԻ ԴԻՒՑԱԶՈՒՆՆԵՐՈՒՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԻ՛ՆՔ ԵՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴԵ՛ՆՔ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՈԳԻՈՎ

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Պատմութեան թաւալումին հետ, քաղաքակիր՛թ հայութիւնը յաւերժականութեան իրաւունք նուաճեց, անոր համար, որ իր մարդկայնական անխա՛ռն զգացումներուն կողքին, ոչինչ խնայեց,- նոյնիսկ իր արիւնը՝ բոսոր, իր կեանքը՝ զարու՛ն-, իր ազգային ինքնուրոյն դիմագիծին պահպանման ի խնդիր։

Հայութիւնը, այսօր, իր ծնունդով՝ քաղաքակիր՛թ ազգ որպէս, սիրելով միատեղ քաղաքակրթութեան յարաճուն վերելքին համար զոհաբերուող միւս ազգութիւնները, առանց գոյնի և դաւանանքի խտրութեան, բարձրօրէն գնահատելով հանդերձ նո՛յն այդ ազգութիւններուն քաղաքակրթական բազմակողմանի արժանիքները, մարդկութեան և պատմութեան հաւասարապէս կը ներկայանայ ճակատաբաց և քաջաբար, իր ազգային մշակոյթով, իր տոհմային աւանդութիւններով, իր հայկական առանձնայատու՛կ դէմքով։

Ճի՛շդ է. քանակով՝ փոքր է հայութիւնը, համրանքով՝ քիչ։

Սակայն նոյնքան և աւելի՛ն ճիշդ է, որ հայութեան որակը անկորնչելիօրէն գերադաս է։ Մարդաբնակ այս երկրագունտի տարածքին վրայ, նախագծուած սահման գոյութիւն չունի՛ հայուն հանճարին համար։

Մեզի, հայերուս համար, ազգային հպարտութիւն է այսօր, որ քաղաքակրթութեան և լոյսին յարած ժողովուրդներուն մօտ, յարգանք ու պատիւ կը վայելենք, շնորհիւ մեր ազգային մշակոյթին։

Ունինք վերածնած Մայր Հայրենիք մը, որ կը հանդիսանայ գեղակերտ թանգարանը՝ մեր ազգային-մշակութային հարստութիւններուն, արթու՛ն պահապանը՝ մեր ազգային ինքնուրոյն դիմագիծին, և որ, Խորհրդային Միութեան համահաւասար հանրապետութեան անդամի իր անբռնաբարելի իրաւունքով, զերծ կը մնայ արտաքին վտանգներէն ու երբեմնի օտար արշաւանքներէն։

(Շար. տես էջ 2)

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Վարդանանց ոգեկոչման Տօնին առթիւ, «Ջահակիր» ջերմօրէն կը շնորհաւորէ իր այն աշխատակիցները, ընթերցող բարեկամները ու բոլոր հայրենակիցները, որոնք կը կոչուին Վարդան, Ղեւոնդ, Վահան, Խորէն, Ներսեհ, Արշակ, Գիւտ Թաթուլ, Արշաւիր, Շմաւոն, Տաճատ, Ատոմ, Կարէն, Խոսրով, Հայկ, Հմայեակ, Տիգրան, Ներսէս, Արսէն, Շուշան եւ այլ հայկական անուններով, որոնք մասնաւոր տօնակատարութեան օր չունին մեր օրացոյցին մէջ։

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ընդառաջելով ազգային երեք կուսակցութեանց հրատարակած կոչին եւ միջ-կուսակցական Համակարգիչ Մարմնի կողմէ ուղղուած հրաւէրին, կազմուեցաւ ՄԵԾ ԵՂԵՌՆԻ 60-ԱՄԵԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՄԱՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԴՐ. ՄԱՐՄԻՆԸ, որ իր առաջին հանդիպումը ունեցաւ Պէյրութի մէջ, Կիրակի 12 Յունուար 1975, կ. ա. ժամը 11ին.

Վաթսունամեակի ծրագրին ընդհանուր գիծերուն մշակումէն եւ քննութենէն ետք, ժողովականութեամբ շեշտեց մէկուկէս միլիոն մեր նահատակներու ոգեկոչումը համազգային եւ միասնական կերպով նշելու անհրաժեշտութիւնը ամբողջ Սփիւռքի տարածքին. Ապա, գործնական աշխատանքները կազմակերպելու եւ բոլոր գաղութներէն ներս անոնց ներդաշնակ գործունէութեան թափ տալու նպատակով, Կեդր. Մարմինս իր կազմէն յառաջացուց ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ մը, բաղկացած հետեւեալ հինգ անձնաւորութիւններէն.

Գառնիկ Բանեան
Վահրիճ Ճէրէճեան
Տոքթ. Երուանդ Ճիտէճեան
Մեթր Հրաչ Սեդրակեան
Վահէ Սեթեան

60-ամեակի Ոգեկոչման Համազգային Կեդր. Մարմինս, որուն մաս կազմեն Լիբանանի եւ Սփիւռքի միւս գաղութներու մէջ գործող հոսանքներու ներկայացուցիչներ եւ ծանօթ ազգայիններ, յատուկ կոչով մը եւ հաղորդագրութիւններով՝ ժողովուրդը պարբերաբար տեղեակ պիտի պահէ իր որոշումներուն եւ աշխատանքներու ընթացքին մասին.

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՈԳԻՈՎ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Մայր Հայրենիքի կենարար ամպհովանիին ներքեւ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի պատմական կամարներուն ներքեւ, ունինք յարատեւօրէն վերածաղկող Ամենայն Հայոց Հայրապետութիւն մը, որ մեր դարաւոր Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցին, տիեզերական չափանիշով, կը դարձնէ արժանի՝ աշխարհի միւս Եկեղեցիներուն եւ եկեղեցական Առաքելութիւններուն սիրոյն, գնահատութեան եւ պաշտամունքին:

Փառ՛ք ու պատի՛ւ է, մեզի, հայերուս համար, որ այսօր, մեր հայկականութեամբ. մեր սեփական դիրքը ունինք Ազգերու համաշխարհային Ընտանիքին մէջ.

Ազգովին, կրցանք մեր ազգային գոյատեւումը ապահովել, որովհետեւ, գիտցանք ամու՛ր, անվթա՛ր, եւ անեղ՛ծ պահել մեր հայկական նահապետական նկարագիրը, որ է եւ կը մնայ խարիսխը՝ մեր հաւաքական ինքնուրոյնութեան.

Այնքան ատեն, որ կը պահենք մեր հայկական առանձնայատկութիւնները. նոյնչափ ժամանակ կը յաւերժացնենք մեր ազգայի՛ն քայլարշաւը, մեր յաղթակա՛ն գնացքը՝ մարդկութիւնը բաղկացնող միւս ժողովուրդներուն շարքին.

Մեր ազգային գոյատեւումը դէպի յաւերժականութիւն տանող առաջին լուսափա՛յլ հանգրուանը եղաւ Աւարայրի ճակատամարտը, որ իր կարեւոր տարողութեամբ եւ իր բարոյական արժէքով, փառաւոր տեղ մը ունի, յաւիտենական դիրք մը ունի մեր Ազգային Պատմութեան մէջ.

Սուր՛բ Մեսրոպ Մաշտոց մեզի տուաւ մեր ազգային ճանաչողութեան թանկագի՛ն գանձը՝ մեր Այբ ու Բենը, մեր Ոսկեղնիկը՝ Մեսրոպաշու՛նչ:

Քաջն Վարդան եւ դիւցազո՛ւն Վարդանանք մեզի, հայերուս, տուին նուիրակա՛ն հուրը՝ Ազատութեան, երկնասլա՛ց ձըգտումը՝ ազա՛տ ու անկաշկա՛նդ ապրելու, եւ երկնատուր ծիրը խաղաղօրէն ստեղծագործելու.

Ազգային-եկեղեցական փառապա՛նծ յիշատակութեան մը ընմէջէն, Վարդանանք, իւրաքանչիւր տարի, եւ, առ յաւէտ, մեզի կը ներկայանան իրենց դիւցազնակա՛ն Ոգիով. մղելու համար մեզ, դէպի կատարելագործման՝ քաղաքակիր՛թ մարդու մեր պարտաւորութիւններուն, ցոյց տալու համար մեզի, ճշմարիտ ճանապարհը՝ հայկականութեան.

Աւարայր մըն է այսօր հա՛յ սփիւռքը բովանդակ.

Վարդանանց Ոգին առ յաւէտ կը սաւառնի Աւարայր դարձած հա՛յ սփիւռքի հորիզոններուն վրայ, որպէսզի, աշխարհով մէկ սփռուած հայութիւնը հաւատարմօրէն հետեւի սրբանչելի՝ պատգամին՝ Աւարայրի մեր դիւցազուններուն, պահելու համար իր ազգայի՛ն տիպարը, անքակտելիօրէն կառչած մնալու համար իր սեփակա՛ն աւանդութիւններուն:

Վարդանանքով իր փառահեղ՛ այսօրուան հասաւ մեր ժողովուրդը.

Վարդանա՛նքով դարձեալ, դէպի յաւիտենականութիւն պիտի սուրայ հայութիւնը, ինքնավստա՛հ՝ իր ներկայով, ու, խանդավա՛ռ՝ իր ապագայով.

Քաղաքամայր Երեւանի մէջ, արձանացած իր կերպարով, մի՛շտ հզօր ու յաղթական կ՛ապրի մեր ազգութեան հիմնադիրը՝ Հայկ Նահապետը.

Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանին առջեւ, հայ թէ օտար հասարակութիւնները հայութեան քաղաքակրթութեան արժանիքներուն ծանօթանալու կը հրաւիրեն՝ Սուր՛բ Մեսրոպ Մաշտոց եւ Սուրբ Սահակ Հայրապետ.

Կարճ ժամանակ ետք, Մայ՛ր Հողին վրայ, այդ գեղեցիկ կոթողներուն կու գայ միանալու Վարդանը՝ Քա՛ջ, Ազատութեան ներշնչարան որպէս՝ հայութեան այսօրուան եւ վաղուան սերունդներուն, մարմնացեալ խորհուրդ որպէս՝ Վարդանանց անմա՛ր Ոգիին:

Ազգովին, առաջնորդուի՛նք եւ առաջնորդենք Վարդանանց Ոգիով, վասն՝ հայրենեաց ու վասն՝ հայութեան.

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Պէյրութ, Յունուար 1975

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

ԱՅԾԵՄՆԻԿ ՈՒՐԱՐՏՈՒԻ ՄԱՀԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ). – *Սովետական կերպարուեստը ծանր կորուստ կրեց. Կեանքի 76րդ տարում վախճանուեց անուանի քանդակագործ, Հանրապետութեան Ժողովրդական նըկարիչ, Հայաստանի Նկարիչների Միութեան հիմնադիրներից մէկը՝ Այծեմնիկ Ուրարտուն.*

Այծեմնիկ Տէր-Խաչատրեանը – Ուրարտուն – ծնուել է Կարսում, ուսուցիչի ընտանիքում. Աւարտելով Պաքուի գեղարուեստական արուեստանոցը, 1926 թուականին նա տեղափոխուել է Երեւան եւ սկսել իր ստեղծագործական ու հասարակական բուռն գործունէութեան. Շուրջ 50 տարի աշխատելով հաստոցային, մոնումենտալ եւ տեքրաթիւ քանդակագործութեան բնագաւառում, Այծեմնիկ Ուրարտուն խորհրդահայ քանդակագործութիւնը հարստացրել է բազմաթիւ հետաքրքիր ու արժէքաւոր ստեղծագործութիւններով.

Բարձր է գնահատուել Այծեմնիկ Ուրարտուի ծառայութիւնը: Նա արժանացել է Հայկական Հանրապետութեան Ժողովրդական նկարչի բարձր կոչման, պարգեւատրուել պատուոյ գրով եւ մի շարք մետալներով:

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄԻ ՄԱՂԹԱՆՔ

Գահիրէի ծանօթ ազգայիններէն եւ թերթիս բարեկամ՝ Պր. Սիմոն Ստեփանեան, անհանգստութեան մը պատճառով փոխադրուած է «Հելիոպոլիս» հիւանդանոցը, ուր բժշկական խնամքի ներքեւ կը գտնուի.

Սրտանց կը մաղթենք, որ Պր. Ստեփանեան շուտով վերագտնէ իր առողջութիւնը եւ լծուի ազգային եւ ընկերային իր պարտականութեանց.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՏԽՐՈՒՆԻ

Խոր ցաւով տեղեկացանք, որ անցեալ Շաբաթ, 1 Փետրուար 1975, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, իր մահկանացուն կնքած է, ծանօթ ազգային, գրող եւ թերթիս աշխատակից Տ՛ր եւ Տիկին Արմէն Տատուրի մայր՝

ՏԻԿ. ԱԳԱՊԻ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով իր հարազատները:

Թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուած են նոյն օրը, կ. ե. ժամը 4ին, Հելիոպոլսոյ Ազգային Գերեզմանատան Ամենայն Սրբոց մատրան մէջ, ուրկէ ետք ողբացեալին մարմինը ամփոփուած է ընտանեկան շիրիմին մէջ:

Այս տխուր առիթով, մեր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին զաւակին, հարսին եւ թոռներուն՝ Տէր եւ Տիկին Արմէն Տատուրի եւ զաւակներուն, քրոջ, եղբօրորդւոյն եւ համայն սգակիր պարագաներուն.

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Պր. Աւետիս Գազանճեան, Տէր եւ Տիկին Վիգէն Գազանճեան եւ դուստրերը, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Գազանճեան (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Գազանճեան եւ դուստրերը (Հայաստան), Տիկին Մարի Հայկեան եւ որդին Հրաչ (Մ. Ն.), Տէր եւ Տիկին Հէրմինէ եւ Ֆուատ Քոռոլլոս եւ դուստրերը (Մ. Ն.), Տէր եւ Տիկին Հայկ Պապիկեան, Տէր եւ Տիկին Հրայր Պապիկեան (Գանատա), Տիկին Արաքսի Հաննա եւ որդին Լեւոն (Լիբանան) Տէր եւ Տիկին Փիլոս Գազանճեան եւ ընտանիք (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Ստեփան Ումեսեան (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Սերոպ Ումեսեան (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Սիսակ Ումեսեան եւ որդիք (Հայաստան), Տէր եւ Տիկին Վ. Քիւրքճեան (Ֆրանսա), Տէր եւ Տիկին Սոլիման Ղազարեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Յակոբեան եւ ընտանիք (Հայաստան) Տէր եւ Տիկին Կարապետ Ամպարեան եւ ընտանիք (Հայաստան), ինչպէս նաեւ Պապիկեան, Ղազարեան, Պալաեան, Միրզաեան, Սքիկեան, Զաղլամեան, Սիւլի Սալըմ եւ Արիսեան ընտանիքները կը ծանուցանեն, թէ Հինգշաբթի, 6 Փետրուար 1975, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ, կ. ա. ժամը 10ին, յաւուր Ս. պատարագի Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, իրենց շատ սիրելի եւ անզուգական կողակցին, մօր, մեծմօր, քրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ՈՂԲ. ԵՍԹԷՐ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ

մահուան Ա. տարելիցին առթիւ.

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ:

ՈՒՄ ՔԼՍՈՒՄ ՄԵՌԱՒ

(Շար. Ա. էջէն)

ինչպէս նաեւ բազմահազարներ, որոնք արաբական աշխարհի զանազան անկիւններէն եկած էին յարգանք մատուցանելու այս հայրենասէր մեծ արուեստագիտուհիին յիշատակին:

«Ժողովրդական Արթիսթ»ի կոչումին արժանացած մեծ երգչուհիին՝ Ում Քլսումի կենսագրական եւ թաղման մանրամասնութիւնները պիտի տանք մեր յաջորդ թիւով:

Հայերը եւս, որ մասնաւոր սէր ունէին արեւ. երաժշտութեան, այս անփոխարինելի կորուստին առթիւ մեծ ցաւ զգացին, ու երկար պիտի յիշեն Ում Քլսումին համերգները, որ իր գեղարուեստական արժէքին կողքին, կը բովանդակէր մարդասիրական եւ հայրենասիրական զգացումներով լի նուագ եւ երգ.

«Ջահակիր» իր խոր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ՝ Եգիպտացի եւ արաբ բոլոր հայրենակիցներուն, այս մեծ կորուստին առթիւ.

ՄԻՉԻԿԸՆԻ (ԱՄՆ) ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅ ԴԱՏԱՒՈՐԸ՝ ՕՐ. ԵՐՋԱՆԻԿ ԿԼԱՏԻՍ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

Մեծն Տիթրոյիթի հայ համայնքին համար հպարտութիւն եւ ուրախութիւն սռթեց՝ Օր. Երջանիկ Կլատիս Պարսամեանին ընտրութիւնը, որպէս առաջին հայ դատաւոր՝ Միչիկըն Նահանգին մէջ:

Եզզկաթցի ընտանիքէ սերած այս հայուհին, Արուեստի եւ օրէնսգիտութեան իր վկայականները ստացած է Տիթրոյիթի «Ուայն Գըների» պետական համալսարանէն եւ Միչիկընի պետական դատակազմ ընդունուած էր 1957ին:

Տասնեօթ տարիներու օրէնսգիտական իր փորձառութիւններով ան ծանօթ է պետական եւ հանրային մեծ շրջանակներու մէջ, ուր վարած է պատասխանատու շատ մը պաշտօններ.

Օր. Պարսամեան եղած է նաեւ Տիթրոյիթի հայ համայնքի գործօն անդամուհիներէն եւ կիրակնօրեայ վարժարանի ուսուցչուհի՝ դպրոցական իր տարիներու ընթացքին.

ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀՈՎԻՒԸ

Տիկին Ճօան (Կիւլէգեան) Յարութիւնեանը Միացեալ Նահանգներու մէջ առաջին հայ կին կրօնաւորուհին է. Ան վերջերս պատարագեց Ուստրի «Մարտիրոսաց» հայ եկեղեցիին մէջ, որ Ամերիկայի մէջ հիմնուած առաջին Հայ Բողոքական եկեղեցին է:

Տիկին Յարութիւնեան գործնականապէս նուիրուած է հասարակական աշխատանքի, մասնաւորաբար երիտասարդական կազմակերպութիւններէ ներս. Իբր հոգեւոր հովիւ, ան բազմիցս բանախօսած է հայկական ակումբներու մէջ.

Իբր անդամ Հիւսիսային Ամերիկայի Հայ Աւետարանական Միութեան, որուն մաս կը կազմեն 22 Հայ Բողոքական եկեղեցիներ, Պատուելի Տիկին Յարութիւնեան գործած է հայ երիտասարդութեան հետ:

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿ

Կիրակի, 9 Փետրուար 1975, կ. ե. ժամը 1ին

ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՃԱՇԱՍԵՂԱՆ

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԹԵՄԻՍ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀ

ԳԵՐՊ. Տ. ՆԵՐՍԷՍ Ծ. ՎՐԴ. ԲԱՊՈՒՃԵԱՆԻ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ՏԻԿԻՆ ՍԱԹԵՆԻԿ ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆԻ

ՄՈՍԿՈՒԱ

1980ի Ամրան Ողիմպիական խաղերը

Վիեննայի մէջ կայացած Միջազգային Ողիմպիական Կոմիտէի (ՄՈԿ) 75րդ Նստաշրջանը, Մոսկուայի յանձնեց 1980ի ամրան տեղի ունենալիք Ողիմպիական Խաղերուն կազմակերպումը։

Այս կապակցութեամբ. Ն.Մ.Գ.ի մամուլի թղթակիցը՝ Սերկէյի Փոփոֆ, հարցազրոյց մը ունեցաւ Մոսկուայի պատուիրակութեան ղեկավարներուն հետ։

Ստորագայ հարցազրոյցը տեղի ունեցած է Վլատիմիր Բրոմիսլովի կողմէ, որ Ատենապետն է Մոսկուա քաղաքի Սովետին գործադիր կոմիտէին։

ՀԱՐՑՈՒՄ.– Ինչպէս կը գնահատէք ՄՈԿի որոշումը, Մոսկուայի մէջ կայացնելու համար 1980ի Ողիմպիական խաղերը։

ՊԱՏԱՍԽԱՆ.– Առաջին հերթին, իմ սրտէս շնորհակալութիւններուս և իմ կողմէ անձամբ, ... շնորհակալութիւն յայտնել ՍՍՀՄ ... ղեկավարութեան, ինչպէս նաև Միջազգային Մարմնամարզի Ֆետերասիոններու ներկայացուցիչներուն, որոնք Մոսկուայի շնորհեցին 1980ի Ողիմպիական Խաղերը կազմակերպելու իրաւունքը։ Կը վստահեցնեմ, թէ իրենք չեն սխալեցան իրենց ընտրութեան մէջ։ Ըստ իս, ՄՈԿի որոշումը արդար է և բնական։ Մոսկուան մարմնամարզի քաղաքն է։ Մոսկուայի մէջ 7 բնակիչէն մին մարմնակրթութեան և մարմնամարզի կը հետևի։ Միայն անցեալ տարի, քաղաքը ականատես եղաւ 1500 ազգային և միջազգային մրցումներու։ Տեղին պիտի ըլլար յիշեցնել՝ թէ 194 ողիմպիական ախոյեաններ կ'ապրին Մոսկուայի մէջ։

Հ.– Մօտաւորապէս քանի այցելու կ'սպասուի Ողիմպիականներու ընթացքին։

Պ.– Մենք հաշուեցինք, որ մէկուկէս միլիոն այցելուներ միանգամայն քաղաքին մէջ պիտի ըլլան ամէն օր՝ խաղերու ընթացքին։ Բոլոր մարզիկները, պատուիրակութեանց ընկերացող պաշտօնէութիւնը, ինչպէս նաև Միջազգային Մարմնամարզի Ֆետերասիոններու ներկայացուցիչները, մամուլի, ռատիոյի, թելեվիզիոնի և բոլոր անոնք որոնք կապ մը ունին խաղերուն հետ, Ս. Միութիւն անարգել մուտք պիտի վայելեն։ Նոյնը պիտի ըլլայ պարագան բոլոր այն զբօսաշրջիկներուն համար ալ, որոնք պիտի ուզեն խաղերուն ներկայ գտնուիլ կամ ճամբորդել երկրին մէկ ծայրէն միւսը։

Հ.– Ի՞նչ պիտի կառուցուի Մոսկուայի մէջ յառաջիկայ Ողիմպիական խաղերուն համար, արդեօ՞ք այդ կառուցումները պիտի չխանգարե՞ն քաղաքին միւս բնազաւառներուն բնական աճը։

Պ.– Մոսկուա գիտէ լաւ կառուցանել և արագ։ Առ իբր օրինակ իր մարզաշխարհի հռչակաւոր սթատիոնը Լուժնիքիի մէջ, մին՝ Մոսկուայի Մարմնամարզին ընծայած 5475 դիւրութիւններէն։ Այդ Սթատիոնը, որը այս անգամ պիտի ըլլայ Ողիմպիականներուն գլխաւոր հանդիսավայրը, կառուցուած էր մէկուկէս տարուայ ընթացքին և արժած 100 միլիոն ռուբլի։ Այսուհանդերձ, այս ծախքը ո՛չ մէկ կերպով ազդեց քաղաքին բնակարանային շինարարութեանը, կամ իր տնտեսութեան միւս բնագաւառներուն ընթերային յառաջդիմութեան։ Նոյնը պիտի ըլլայ պարագան, ներկայ ողիմպիական դիւրութեանց համար ըլլալիք կառուցումներուն, որոնք պիտի դրուին լողացողներուն և ցատքողներուն, գօտեմարտիկներուն և կռփամարտիկներուն, ձեռնագնդակի և արգելարշաւի մասնակցողներուն, վոլէյպոլ խաղացողներուն, ձիաւորներուն և հեծելանւորդներուն տրամադրութեան տակ։

Կառուցումներու աշխատանքի ատենադպիր նախ է առաջ ծաւալած է պանդոկներու համալիրներու ուղղութեամբ Իսմայիլովոյի մէջ, ուր պիտի տեղաւորուի Ողիմպիականի աւանը։ Սկսած ենք գոց Սթատիոնի մը կառուցումը որ կարենայ ընդունիլ 45000 հանդիսատես։ Այս կառուցման, ինչպէս նաև բոլոր միւս դիւրութիւններու, ինչպէս մը ծրագրուած են՝ որ խաղերէն ետք ծառայեն Մոսկուայի բնակիչներուն։ 1980ին Մոսկուան պիտի հարստանայ շատ մը պանդոկներով, բանակումի գետիններով, ճաշարաններով, ըմպելարաններով, թատրոններով, հանդիսասրահներով, ճամբաներով և միջքաղաքային հաղորդակցութեան գիծերով։ Մոսկուացիները պիտի ընդունին Ողիմպիականին մասնակիցներն ու հանդիսատեսները՝ Ռուսական աւանդական հիւրասիրութեամբ։

Հ.– Որո՞նք պիտի ըլլան սկզբնական քայլերը՝ Մոսկուայի մէջ Նախա-Ողիմպիական երեկոյին։

Պ.– Մենք արդէննիւթական դիւրութեանց (Սթատ, պանդոկներ այլն) բաւականաչափ զօրաւոր հիմեր ունինք, նոյնպէս, փորձառութիւն՝ միջազգային մեծ մրցումներ կազմակերպելու։ Մենք ունինք փորձառու դատաւորներ, որոնք միջազգային բարձր համբաւ կը վայելեն. ունինք և ճարտարագէտներ, թեքնիսիէններ, որոնք փաստած են՝ որ կարող են մարմնամարզի նոր դիւրութիւններ կառուցանել անհաւատալիօրէն արագ ժամանակամիջոցի մը ընթացքին։ Մենք կ'երաշխաւորենք ո՛չ միայն վերջին նորաձևութեամբ մարմնամարզային դիւրութիւններ և հանդիսավայրեր, ո՛չ միայն գերազանց սպասարկութիւն՝ բոլոր մասնակցողներուն և այցելուներուն, ո՛չ միայն մշակոյթի և արուեստի փառատօն մը՝ արժանի մեր ժամանակներուն, այլ կատարեալ գործադրումը՝ Ողիմպիական խաղեր կազմակերպողներու բոլոր պարտաւորութեանց։ Նախնական հաստատ քայլեր առնելու նպատակով, պիտի կազմուի 1980ի Ողիմպիականներու կազմակերպիչ կոմիտէ մը, որը բաղկացած պիտի ըլլայ բոլոր մարմնամարզի ֆետերասիոններու ներկայացուցիչներէն, որո՛նք փորձառութիւն ունին խաղերը պատրաստելու և կազմակերպելու մէջ։

Հ.– Ինչպէս գնահատեց Սովետ մարմնամարզի սիրահար հանրութիւնը, ՄՈԿի «Այո»ն՝ Մոսկուայի հանդէպ։

Պ.– Վիեննայի մէջ Մոսկուայի պատուիրակութիւնը, ինչպէս նաև Սովետ Մարմնամարզի Կոմիտէն Մոսկուայի մէջ, բազմաթիւ հեռագիրներ կ'ստանան՝ Սովետ բոլոր հանրապետութիւններէն։ Այս պատգամները ո՛չ միայն շնորհաւորութիւններ կը պարունակեն ո՛չ միայն 1980ի խաղերուն համար կանխաւ տոմսեր կ'ապահովեն, այլ ջերմեռանդ սրտաշխատիկներով կը փափաքին իրենց օգնութիւնը բերել՝ խաղերու պատրաստութեանց վերաբերեալ կառուցումներուն։

Հ.– Քառորդ դար առաջ միայն, Սովետ Ողիմպիական Կոմիտէն Վիեննայի մէջ կայացած ՄՈԿի

(Շար. էջ 4)

ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԱՆԻ ՈԳԻՆ

Մուշկան և Վասակ նիւթապէս յաղթող էին Աւարայրի դաշտին վրայ, բայց բարոյական յաղթանակը կը պատկանէր նահատակող ուխտապահից բանակին։ Քառապատիկ ուժերու առջև ընկճուած էր հայ բանակը, բայց չէր ընդունած իր պարտութիւնը. Ինչպէս կրնար ընդունիլ զայն քրիստոնեայ բանակը, որ, Ղևոնդի և Վարդանի կրօնաշունչ յորդորին պատասխանած էր միաձայն. «Տէ՛ր, մի՛ յանձներ եկեղեցին հեթանոսաց ձեռքը»։

Նահատակաց արիւնը կը բարեխօսէր Աստուծոյ առջև, ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԱՆԻ ՈԳԻՆ ԿԸ ՍԱՒԱՌՆԷՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՐԱՅ։ Խաչակիր Հայերը շարունակեցին իրենց սուրբ և ազգային պայքարը։ Բաշխեցան երկրին բերդերն ու բնական ամրութիւնները և իրենց աւելի վարժ մեթոտով սկսան մանր կռիւներ ընել Պարսից դէմ ու Հայաստանի ատրուշանները բռնութեամբ տապալել...

ՔԱՋ ՎԱՐԴԱՆ

Յազկերտ իսկ յուզուեցաւ աւերածութեանց լուրէն, լացաւ Վարդանի մահը։ Պահ մը դադրեցուց արիւնահեղութիւնը, փոխեց Պարսից զօրավարները և Տիզբոն կանչեց։ Վասակ դատ... հոն իր երկդիմի ընթացքին, մատնիչի պատիժը։

Իբր դիմադրութեան կազմակերպիչ, նախարարներն ու եկեղեցականներն ալ կանչուեցան Տիզբոն։ Մի քանի տարի վերջը ասոնք նահատակուեցան և եկեղեցւոյ կողմէ կը տօնուին Սուրբ Ղևոնդեանց անուան տակ։ Իսկ նախարարները աքսորանաց մէջ որքա՜ն հալածանք և թշուառութիւն կրեցին, բայց հաւատարիմ մնացին իրենց հաւատքին, և մերժեցին ուրացութեան ամէն առաջարկ։ Անոնց փափկասուն տիկինները, տխրալից հայ աշխարհին մէջ տիպար հանդիսացան՝ համբերութեան, աշխատասիրութեան, և ջերմեռանդ մաքուր կենցաղի։ Այսու դիւցազնական էր, գերմարդկային, գեր-բնական։

×

Այս համազգային դիմադրութիւնը տևեց ամբողջ 34 տարի, 451էն 484 Թ. և անիկա արդէն ինքնին իրական դիւցազնավէպ մըն է։ Այն ատեն՝ ուրիշ Մամիկոնեան մը՝ Վահան, կրկին պարզեց նոյն դրօշը, համախմբեց հայութիւնը և յաղթանակ տարաւ Պարսից վրայ, նոյն Աւարայրի դաշտին մօտ, նահատակներուն ինկած տեղը։ Եւ Մանդակունին տօնեց՝ Դուինի Մայր Եկեղեցիին մէջ, Հայութեան կրօնական և ազգային ազատութիւնը ապահովուած՝ Նուարսակի դաշինքով, որ կնքուեցաւ 484 Թ. Սասանեան հսկայ պետութեան և փոքրիկ Հայաստանին միջև։ Բայց Վարդանի յիշատակն էր՝ որ ոգեւորած եւ զինած էր Հայութիւնը։ Յաղթութիւն ու ազատութիւն բարոյապէս շահուած էին հայուն համար՝ 451ի Մայիս 26ին, Աւարայրի դաշտին վրայ, Կարմիր Վարդանի արիւնով։ Եկեղեցին իրաւունք ունի երգելու Շնորհալիին հետ.

Վարդան քաջ նահատակ,
Որ վանեցեր բազմանմին,
Վարդագոյն արեամբքդ քո
Պսակեցեր զեկեղեցի։

Հ. ՅՈՎՀ. Վ. ՄԸՍԸՐԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ

Առաւօտեան լուսաբացին, արդէն հայոց բանակը ոտքի էր։ Բոլորը լուռ ու մնջիկ կը դիմէին դէպի հոն՝ ուր կանգնեցուած էր Աստուծոյ Ս. Խորանը, ներկայ ըլլալու Ս. Պատարագին եւ հաղորդուելով Փրկչի մարմնով, վերանորոգելու իրենց Ուխտը, որն էր՝ «Մահ կամ Ազատութիւն»։

Եւ ահա բոլոր նախարարներուն, սեպուհներուն եւ զօրականաց ներկայութեան տեղի կ'ունենայ՝ Ս. Խորհուրդի մատուցումը. Աստուծմէ՝ իր հաւատացեալ հօտին։

Բոլորը անխտիր կը հաղորդուին եւ կը վերանորոգուին։ Ս. Հոգիով զօրացած, անոնք կը պատրաստուին երթալ եւ մահու ու կենաց նակատամարտը մղել ընդդէմ խաբեբայ ու անօրէն թշնամիոյն, որը եկեր էր ոչ միայն քանդելու Աստուծոյ օրհնեալ տունը, այլ նաեւ Հայ Անունը իսպառ ջնջելու հայոց աշխարհէն։

Եւ ահա հայոց մեծ Սպարապետը՝ Վարդան, կանգնելով զօրաց դիմաց, հեռուէն կ'ըսէ՝...

«Զինուորներ, եղբայրներ, ժողովուրդ հայոց. ահա եւ ազատութեան օրն է։ Պէտք է կռուինք։ Եթէ մեր մէջ կան թերահաւատներ վախեր, արծակենք, թող հեռանան, իսկ քաջամարտիկները որ պիտի մնան, կ'աղաչեմ եւ կը հրամայեմ եղբայրներ, քաջութեան հետ վասութիւն մի խառնէք։ Մենք կը յաղթենք. անպայման կը յաղթենք մենք, քանի որ արդարութիւնը մերն է. Կռուինք ի մահ, թող ապրի հայրենիքը»։

Ապա անցնելով զօրաց առջեւը, կը դիմէ դէպի նակատ՝ կռուելու վասն Հայրենեաց և Կրօնի։

1035 Վկաներ եւ Հայոց մեծ Սպարապետ Վարդան զոհ գացին Աւարայրի ճակատամարտին։

Բայց պարտուեցաւ թշնամին ու յաղթեց արդարութիւնը։ Ծաղկեցաւ արեւը Աստուծոյ ու ապրեցաւ Հայը։

Ու պիտի ապրի Ան, որչափ ատեն որ Վարդան և 1035 վկաները կ'ապրին իր հոգւոյն եւ իր մտքին մէջ։

Վա՜յ այն օրուան, որ Անոր՝ այսինքն հայութեան հոգւոյն մէջ մուտք կը գործէ անօրէն Վասակը։ Այն ատեն է միայն հայուն մահը, մահը՝ ամենայն վասպուրականներէն։

ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏԻՑԵԱՆ
Աղեքս. 27-1-1975

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
6 ՓԵՏՐ. 1975

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Կիրակի, 2 Փետրուար 1975, կ. ե. ժամը 6ին, Պէյրութի Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ (Նոր Հաճըն), տեղի ունեցած է պսակադրութիւնը՝ Լիբանանահայ ծանօթ ատամնաբոյժ եւ Ս. Դ. Հնչակեան ղեկավար ընկերներէն՝

ՏՈՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ
ԸՆԴ
ՕՐԴ. ՎԱՐԴՈՒՀԻ ԳԱԼԷՆՏԷՐԵԱՆԻ

կնքահայրութեամբ Լիբանանի Պետական Երեսփոխան եւ յայտնի գործարանատէր՝ Տէր ու Տիկին Արա Երեւանեանի։

Պսակադրութեան արարողութեան նախագահած է Գերշ. Տ. Գնէլ Եպս. Ճէրէճեան, իր կողքին ունենալով Հոգշ. Տ. Գէորգ Ծ. Վրդ. Կարպիսեանը եւ համայն քահանայից դասը։

Հրաւիրեալներու հոծ բազմութիւնը, որուն մաս կազմած են Լիբանանահայ բոլոր քաղաքական կուսակցութեանց ղեկավար ներկայացուցիչները, յաւարտ արարողութեան ջերմօրէն շնորհաւորած են նորապսակ ամոլը։

Երեկոյեան, «Մարքինէզ» պանդոկին մէջ տեղի ունեցած է Քոքթէյլ-Ընդունելութիւն մը։

Հարսն ու Փեսան, անցեալ Երկուշաբթի Գահիրէ ժամանեցին, իրենց մեղրալուսինը անցընելու՝ փարաւոններու երկրին մէջ, Նեղոսի ափերուն։

Այս բարեբաստիկ առիթով, խմբագրութիւնս երջանիկ կենաց լաւագոյն մաղթանքներ կ'ընէ նորապսակ ամոլին, և միաժամանակ ջերմօրէն կը շնորհաւորէ անոնց ծնողներն ու ընտանեկան պարագաները։

ՎԱՐԴԱՆ ԵՒ ՎԱՐԴԱՆԱՆՔ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

ակսած ըլլալով մոլեռանդ մոգերով, ուրացողներու և մատնիչներու մեծ բազմութեամբ...

Ցազկերտ աւելի յարմար գտաւ, նախ կրօնափոխութեան հրովարտակ ղրկել Հայաստանի հայութեան։

Բայց, հոգեկան արիութիւնն ու բարոյական կարողութիւնը՝ որ հայ ժողովուրդը ի յայտ կը բերէր ճգնաժամային վայրկեաններուն, ճակատագրական և բախտորոշ րոպէներուն, հաշիւի առած չէր թշնամին...

Արդ, պատահեցաւ անակընկալը և անհաւատալին։ Հայ ժողովուրդը ոտքի կանգնեցաւ մէկ սիրտ, մէկ հոգի, պաշտպանելու համար Կրօնքն ու Հայրենիքը։

Վարդան, Վարդանանք, տեսնելով որ թշնամին իր նուաճողական ձգտումներուն թիրախ դարձուցած էր Քրիստոսը, պատասխանեցին իրեն, «Քու սուրդ և մեր պարանոցը» աւելցնելով անմիջապէս, «Բայց այս հաւատքէն ոչ ոք կարող է խախտել մեզ, ո՛չ սուրը, ո՛չ հուրը, ո՛չ ջուրը»...

Մինհրներսեհ կ'ուզէր չափուիլ հաւատացեալ հայութեան հետ, պատասխանատուութիւն համարելով այս պատասխանը, իրականացնելու համար իր նուաճողական դիւային ծրագիրը, կարծելով թէ միանգամ ընդ միշտ պիտի կարգադրէ հայութեան հաշիւը...

Աւարայրի դաշտ իջան Վարդանը և Վարդանանք, և կերտեցին Մի ընթերցին առալ անմոռանալի դաս մը...

Մարտնչելով ինկաւ Վարդան Սպարապետը, իր 1036 հերոս կամաւորներով, և վերջին վայրկեանին Վասակի դաւաճանութեամբ՝ յաղթանակը չահեցաւ թշնամին...։

Հայկական 66 հազարնոց բանակը քաշուեցաւ պատերազմէն, Ցազկերտ Յաղթանակի Ցուցարձան մը կանգնել ետք Աւարայրի դաշտին վրայ, որ պիտի ըլլար հայ ժողովուրդի անմահութեան փարոսը, առյաւէտ 15 դարերու ընթացքին...

Փա՛ռք Վարդանի և Վարդանանց սուրբ նահատակներուն։ Որովհետև, իրենց պարտութիւնը Աւարայրի դաշտին վրայ, գերազանցեց բոլոր կարգի յաղթանակները, և անմահութեան ճամբան բացաւ հայ ժողովուրդին առջև։

ՍԻՐԵՏԻՍ ԹԷ ԷՅԱՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ
1980Ի ԱՄՐԱՆ ՈՂԻՄՊԻԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

եփսոի մը բերացքին ճանաչում ստացաւ։ Այժմ կրկին Սովետ Ողիմպիական շարժումը ողեգրող ՄՈԿի պատմական նշանակութիւն ունեցող որոշում մը կը տրուի՝ Աւստրիոյ մայրաքաղաքին մէջ։ Ի՞նչ կրնաք ըսել իբրեւ կենդանի վկան այս երկու դէպքերուն։

Գ.— Երկու դէպքերն ալ Սովետական մարմնամարզին համար բարձունքներ են։ Սակայն, մինչեւ 50 ական թուականներուն շատեր չէին ուզեր հաւատալ Սովետ մարմնամարզի կատարումներուն, այսօր, Սովետ մարմնամարզին վարկը միջազգային կրկէսին մէջ անվիճելի է։ Արդէ Ողիմպիական շարժման գլխաւոր բնաբանը եղող՝ «Մարմնամարզը խաղաղութեան կը ծառայէ» լոզունգն, է, որ ամենէն աւելի պատճառ եղաւ Ողիմպիականները հրաւիրելու Մոսկուայի որոշումը։ Մոսկուայէն է որ կու գար Սովետ Պետութեանց և ժողովուրդներու հաստատ որոշումը, ինչ կը վերաբերի պայքարելու՝ մեղմացնելու համար միջազգային լարուածութիւնը, խաղաղութեան համար, ժողովուրդներու միջև բարեկամութեան և իրերահասկացողութեան համար։

Ս. Միութեան մէջ Ողիմպիականի շարժումը հաստատ յառաջդիմութիւն կ'արձանագրէ։ Ս. Միութեան մարմնամարզի սկզբունքները ամբողջովին կը ձգտին՝ Ողիմպիական խաղերուն շահերուն անվթար պահպանման։ Տասնեակ հազարաւորներ կը մրցին Ողիմպիական ազգային խումբին մէջ մտնելու իրաւունքը շահելու համար։ Այս բոլորը գիտին կը պատրաստեն, վստահօրէն յայտարարելու՝ թէ Մոսկուայի Ողիմպիական խաղերը տեղի պ'ոտի ունենան նպաստաւոր և լաւագոյն մթնոլորտի մը մէջ։

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Օր. Ալիտա Հ. Նորիկեանի ընդ Պր. Արամ Յակոբեանի (Սիտնէյ) ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Յոլակ Երզնկացեան և զաւակունք կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրեն 200 Լ. Ո.։

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկին Յարութիւն Նազաշեան և զաւակը Հայկ	200
Պր. Եդուարդ Կիւլեան	200

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի բարեբաստիկ ամուսնութիւնը կը շնորհաւորէ և առ այդ՝ Պր. Խաչիկ Ռէյիզեան կը նուիրէ 200 Լ. Ո.։

Ողբ. Տիկին Ագապի Տատուրեանի մահուան կսկծալի առթիւ, Տէր և Տիկին Հրազդան Պալեան իրենց ցաւակցութիւնները կը յայտնեն ողբացեալին հարազատներուն և առ այդ կը նուիրեն 200 Լ. Ո.։

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Հրազդան Պալեան	200
Տէր և Տիկին Աստիկ Մելքոնեան	100
Տէր և Տիկին Յովհաննէս Տօնիկեան	100

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Պր. Վահէ Վարժապետեանի ընդ՝ Օր. Հերմինէ Պալաեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան առթիւ, Պր. Երուանդ Թաշճեան և ընտանիք կը խնդակցին և առ այդ կը նուիրեն.

«Արև»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Արև»էն)

Պր. Վահէ Կ. Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Պալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Մարտիրոս Սուլթանեան կը խնդակցին և առ այդ կը նուիրեն.

Գահիրէի Ազգատախնամին	200
Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին Պերճ Սուլթանեան կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Այծեմնիկ» Հանգստեան Տան	200
«Արև»ին	100

(Ստանալու համար դիմել Սուլթանեան հաստատութեան)

Պր. Վահէ Կ. Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Պալաեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Յակոբ Միրզայեան կը խնդակցին և առ այդ կը նուիրեն.

«Արև»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Ս. Ծննդեան Մեռելոցին առթիւ, իր շատ սիրելի ծնողաց Շըմաւոն և Սաթենիկ Յարութիւնեանի մահուան քաղցր և անմոռաց յիշատակին, Տիկին Անոյշ Յակոբեան կը նուիրէ.

Ամենայն Սրբոց Գերեզ.

Բարեզարդման	100
Գալուստեան Վարժարանին	100
Հայ Նպաստիր Խաչին	100
«Նոր Իսթ» Հայկ. Ակումբին	100
«Հոկտեմբեր»ին	100
«Յուսաբեր»ին	100
«Արև»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Հոկտեմբեր»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ
ԳԱՀԻՐԷ
ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ՓԱՌԱՏՕՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԻՆԷԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐՈՒ

ՈՐՈՆՑՄԷ ՇԱՏԵՐԸ ՎԵՐՋԵՐՍ ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԵՆ ԵՒ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ

Հինգշաբթի, 13 Փետր. 1975, կ. ե. ժամը 8.30ին

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

1 — ԳԱՐԵԼԻԱԿԱՆ Ս. Ս. Հ. (Հայերէն խօսուն)
2 — «ԻՒՆԻՎԵՐՍԻԱՏ» ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆ (Հայերէն խօսուն)
3 — ԱՇԽԱՏԱՆՔԷ ԵՏՔ... (Հայերէն խօսուն)
4 — ՍՐՏԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔ (Հայերէն խօսուն)
5 — ԵՐԵՒԱՆ (արաբերէն խօսուն)
6 — ՄՕՏԱ, ՄՕՏԱ, ՄՕՏԱ. Նորաձեւութեանց մասին հետաքրքիր ժապաւէն մը, շարժուն գծանկարներով խառն (ռուսերէն խօսուն)
7 — ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ (լիամետրաժ ժապաւէն՝ հայ մեծ զօմփոզիտորի կեանքին նուիրուած, արաբերէն խօսուն)

Այս անձնախրնրաց Շարժանկարի Փառատօնին հրաւիրուած են բոլոր հայերը անխտիր։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան, իրենց սիրելի եղբօր՝ ողբ. Պերճ Տէօվլէթեանի մահուան 9րդ տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արև»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Այրի Տիկին Բուբուլ Սարաֆեան և զաւակները՝ Արթօ և Միսաք (Ա. Մ.), իրենց շատ սիրելի ամուսնոյն և հօր՝ ողբ. Գէորգ Սարաֆեանի մահուան 7րդ տարելիցին առթիւ և անոր անմոռաց յիշատակին՝ կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արև»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Տէր և Տիկին Յակոբ և Շուշիկ Տէօվլէթեան, իրենց հօր՝ ողբ. Գէորգ Սարաֆեանի մահուան 7րդ տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	100
«Յուսաբեր»ին	200
«Արև»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Այրի Տիկին Բուբուլ Սարաֆեան և զաւակները՝ Արթօ և Միսաք (Ա. Մ.) ողբացեալ Պերճ Տէօվլէթեանի մահուան 9րդ տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին կը նուիրեն.

«Այծեմնիկ»ին	100
«Յուսաբեր»ին	200
«Արև»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(վերոյիշեալ նուիրատուութիւնները ստանալ «Ջահակիր»էն)

Ողբ. Հայկուհի Ալթունեանի (Նիւ Եորք) մահուան տխուր առթիւ, Տէր և Տիկին Երուանդ Սըվաճիպաշեան կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն.

«Արև»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Արմենակ Պետրոսեան կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն.

«Արև»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ Արև»էն)

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին Ֆիլիփ Աստուրեան կը նուիրեն.

Գալուստեան Վարժարանին	200
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Տոքթ. Արշակ Գազանճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գալէնտէրեանի (Պէյրութ) ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, իրենց սրտագին շնորհաւորութիւնները կ'ընեն և առ այդ փոխան հեռագիրի կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Սարգիս Պալաեան	200
» » Զաւէն Պալաեան	100

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին ՎԱՂԻՆԱԿ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ (Ֆիլատելֆիա-ԱՄՆ) կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրեն 600 Լ. Ո.։

Օր. Ալիտա Հ. Նորիկեանի ընդ Պր. Արամ Յակոբեանի (Սիտնէյ) ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, փոխան շնորհաւորական հեռագիրի, Տէր և Տիկին Նուպար Կէրիկեան կը նուիրեն 200 Լ. Ո.։

Ողբ. Տիկին Հայկուհի Ալթունեանի (Ալպանի) մահուան տխուր առթիւ, Տէր և Տիկին Զաւէն Պալաեան կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն 100 Լ. Ո.։

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ կը նուիրեն.

Տիկին Ազատուհի Մովսէսեան և զաւակունք	200
Տէր և Տիկ. Եղնիկ Վեցիկեան	100

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին Վահէ Ուշաքեանի կը շնորհաւորեն և առ այդ կը նուիրեն 100 Լ. Ո.։

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 Լ. Ո.։

Պր. Պերճ Միսաքեանի ընդ Օր. Սիլվիա Թօսունեանի (Աղեքս.) ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան կը նուիրեն 100 Լ. Ո.։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيرونيان (بالوكالة)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Պատասխանատու խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 563 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975 | ՀԱՏԸ ՋԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | ١٩٧٥ رقم ٥٦٣ — الخميس ١٣ فبراير

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏ
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.
ԱՄՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ 1976ԻՆ

Նիւ Եորքէն «Արմինիըն Ռիփորթըր» շաբաթաթերթը, իր 23 Յունուար 1975ի թիւին մէջ կը գրէ.

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա., կը բացատրուի՝ որ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները այցելէ 1976ի գարնան, որպէս Հայ Եկեղեցւոյ Գերագոյն Պետը մասնակցելու՝ Միացեալ Նահանգներու հիմնադրութեան երկհարիւրամեակի տօնակատարութեանց։

Վեհափառ Կաթողիկոսը, որ երկու տարի առաջ ԱՄՆ պիտի այցելէր անակնկալ պատճառով չեղած էր իր ճամբորդութիւնը։ Հաւանաբար Վեհափառը Նիւ Եորք ժամանէ, Ներկայ գտնուելու համար Եկեղեցական Տարեկան Համագումարին, որ տեղի պիտի ունենայ Ֆիլատելֆիոյ մէջ, ի պատիւ երկհարիւրամեակի տարեդարձին։ Ան իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ տօնակատարութեանց կազմակերպութեան, որոնցմով պիտի նշուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու հիմնադրութեան 200-ամեակը հայերու կողմէ։

Նիւ Եորքի Առաջնորդարանը մօտերս պիտի հրապարակէ՝ Ն. Ս. Օծութեան ԱՄՆ այս երրորդ այցելութեան յայտագիրը։ Վեհափառին ԱՄՆ առաջին այցելութիւնը տեղի ունեցած էր 1960ին, իսկ երկրորդը՝ 1968ին, Ս. Վարդան Մայր Տաճարի օծման առիթով։

ՆԱԽԱՏԱԿԱՑ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ՄԸ ԿԱՆԳՆՈՒՄԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ Ս. ՎԱՐԴԱՆ ՏԱՃԱՐԻՆ ԴԷՄ

Նիւ Եորքի էջմիածնական եկեղեցական խորհուրդը ծրագիր մը պատրաստած է, մեծագոյն փայլով ու յարգանքով յիշատակելու՝ Մեծ Եղեռնի 60-րդ Տարելիցը, և այս առթիւ, երեք ճիւղերով ծրագիր մը պատրաստած է – կրօնական տօնակատարում՝ բոլո՛ր հայ եկեղեցիներէ ներս, աշխարհական՝ խմբական ելոյթներ, առանց զիրար խաչաձեւելու և աղմկարարութեան, իսկ երրորդ որոշումն է՝ Նիւ Եորքի միակ Ցեղասպանութեան Յիշատակի կոթողը կանգնել Ս. Վարդան եկեղեցւոյ դէմ գտնուող ազգապատկան հողին վրայ, որը Միացեալ Ազգերու պալատը տանող պողոտային վրայ կը գտնուի։ Այս առթիւ, բոլոր ամերիկահայութեան կոչ պիտի ուղղուի, որպէսզի նիւթապէս սատարեն այս նուիրական Յիշատակարանի շինութեան։

Վ. Փ.

ՀԱՅ ԳԻՏՆԱԿԱՆՆԵՐ ԹՈՔԻՈՅԻ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ ՄԷՋ

Վերջերս, Թոքիոյի մէջ տեղի ունեցած է՝ գիտութեան պատմութեան նուիրուած 14րդ միջազգային համագումարը, որուն մասնակցող խորհրդային պատուիրակութեան մէջ կը գտնուէին երկու հայ գիտնականներ՝ Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի բնագիտութեան ու բժշկութեան պատմութեան խորհուրդի նախագահ Փրոֆ. Սարգիս Պետրոսեան եւ Մոսկուայի բնագիտութեան ու բժշկութեան պատմութեան հիմնարկութեան բաժնի վարիչ Տոքթ. Աշոտ Գրիգորեան։

Համագումարին զեկուցած է Փրոֆ. Սարգիս Պետրոսեան «Ուսողագիտութեան մարզին մէջ Հայ-Բիւզանդական կապերու պատմութիւնը» նիւթին շուրջ, որուն բովանդակութեան մէջ ներկայացուած է Մեսրոպ Մաշտոցի աշակերտ՝ ուսողագէտ Անանիա Շիրակացիի գործունէութիւնը (տեղեկութիւններ մեզի հասած են Բ. – Ժ. դարերու արաբական աղբիւրներու միջոցով), ինչպէս նաեւ պատմութեան մէջ ամենէն հինուսողագիտական աղիւսներ ստեղծող՝ Անանիա Շիրակացիի եւ Թ. դարու բիւզանդացի գիտնական՝ Լեւոնի գործունէութիւնը։ Զեկուցաբերը նոր տեղեկութիւններ տուած է ԺԳ դարու բիւզանդացի ուսողագէտ Նիկողայոս Արտաւազդի մասին, որուն նամակ – յօդուածները՝ գտնուած Փարիզի Ազգային Գրադարանին հին Ձեռագիրներուն մէջ, հրատարակած է Փոլ Թաններին յունարէն եւ ֆրանսերէն։ Համագումարին տեղի ունեցած են Գիտութեան Պատմաբաններու Միջազգային Միութեան նախագահներու ընտրութիւններ։ Միութեան փոխ-նախագահ ընտրուած է Փրոֆ. Աշոտ Գրիգորեան։

ԱՄՆ-Ի ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԱՆԲԱՑԱՏՐԵԼԻ ԿԵՑՈՒԱԾՔԸ ԹՈՒՐՔԵՐՈՒՆ ՀԱՆԴԷՊ

1965ԻՆ ՃԵՐԱԼՏ ՖՈՐՏ (ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ)
Կը դատապարտէր Հայերու Ջարդը՝ Թուրքերուն կողմէ
1974ԻՆ ՃԵՐԱԼՏ ՖՈՐՏ (ՆԱԽԱԳԱՀ)
Կը պահանջէր որ ԱՄՆի կողմէ Թուրքիոյ տրուած զինուորական օժանդակութիւնը չի կասեցուի

Մասնաւոր Գլէնտէյլի (Մասաչուսեց) «Մագոմպ» Օրաթերթի տնօրէն խմբագիրին՝ Պր. Միչէլ Քէշիշեանի եօթն անգամ կատարած խնդրանքներուն տւ ի հետեւանք, Ուաշինկթընի Սպիտակ Տան մամուլի բաժնի քարտուղարը Ռոն Հիւզըն, ի պատասխան ըսած է, թէ՝... «անդրադառնալով ԱՄՆի այժմու Նախագահ Ճերալտ Ֆորտի 1965ին ցեղասպանութեան մասին կատարած զեկուցմանը՝ Ներկայացուցիչներու Տան (Ծերակոյտին) մէջ, պատմական ձայնագրումը՝ այդ զեկուցման յատակ կը թուի ըլլալ»։

Իր յայտարարութիւնը շարունակելով, Նախագահութեան մամուլի օգնականը ըսած է՝ «և հետեւաբար Ներկայիս անհրաժեշտ չի թուիր անոր կրկնութիւնը»։

«Ճերալտ Ֆորտ՝ 29 Ապրիլ 1965ին, Եղեռնի Յիսնամեակին առթիւ Թուրքիան իբր ցեղասպան ամբաստանութեան «պատմական» ձայնագրութեանը հրապարակումը, Սպիտակ Տան կողմէ կ'արգիլուի» ըսած էր Նախագահին օգնականներէն մին։

Զորս ամիսներու ընթացքին, մեկ մէկէ ետք 1965ին կատարուած՝ ցեղասպանութեան մասին յայտարարութեան հրապարակումը, Սպիտակ Տունը, 13 Դեկտ. 1974 թուակիր հաղորդագրութեամբ մը յոյս կը յայտնէ, որ «այս նամակը պիտի ծառայէ կացութեան յստակացմանը»։

Արդարեւ Սպիտակ Տան այդ նամակը գրուած և ուղարկուած էր՝ «Մագոմպ» օրաթերթի 12 Դեկտ. 1974ի թիւին մէջ Ճերալտ Ֆորտի՝ Ցեղասպանութեան մասին 1965ին կատարած զեկուցմանը մասին յօդուածի մը հրատարակումէն մէկ օր ետք։ Այդ օրերուն Նախագահ Ֆորտ ոգի ի բռին կը պայքարէր «Գոնկրէսին (Ծերակոյտին) հետ, երբ այս վերջինը կը պահանջէր՝ որ Թուրքիոյ տրուած ամէն զինուորական օգնութիւն կասեցուի, որովհետեւ 20 Յունիս 1974ին, այդ երկիրը յարձակում կատարած էր Կիպրոսի վրայ, և Միջերկրականեան այդ անկախ կղզիին 40 առ հարիւր տարածութիւնը ցարդ գրաւեալ կը պահէ։

Ճերալտ Ֆորտին ըրած՝ ամբաստանութիւնը՝ հանդէպ Թուրքիոյ, տեղի ունեցած էր 29 Ապրիլ 1965ին, երբ ան միացած էր Գոնկրէսի այլ անդամներուն հետ նշելու 50րդ տարեդարձը՝ «հայ ժողովուրդի վրայ Թուրքիոյ կողմէ գործադրուած ցեղասպանութեան»։ Այդ ժամանակ Ֆորտին խօսքերը ձայնագրուած էին, երբ ան Ներկայացուցիչներու Տան փոքրամասնութեան իբր ղեկավար յիշատակած էր հայերու ջարդերը»։

Միչէլ Քէշիշեանի այս ջանքերուն հետեւելով, «Աղուորէնթըն Փրէս» հարց կու տայ և կը շեշտէ, թէ՝ «երբ այժմու Նախագահը առտնին դատապարտած էր Թուրքիան, ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ ան այժմ ամենանուժեղ պաշտպանը կը հանդիսանայ անոր, երբ Ներկայ Երեսփոխանին Գոնկրէսի մէջ վիճաբանութեան գլխաւոր նիւթ կը դառնայ ԱՄՆի զինուորական օգնութեան կասեցումը՝ Թուրքիոյ»։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼ

«ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔ ՄԸ ԿՆՔԵԼՈՒ»

Ս. Միութեան եւ Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետութեան միջեւ՝ տնտեսական կապերը երթալով կ'ամրապնդուին եւ կը բարգաւաճին։ Ասոր մէկ ուրիշ ապացոյցը՝ Գահիրէի մէջ սկսուած ծրագրումի բնագաւառին մէջ համագործակցութեան համաձայնութիւնն է, որ ստորագրուեցաւ Սովետ Պետական Ծրագրումի Կոմիտէին եւ Եգիպտոսի Արաբ Հանրապետութեան Ծրագրումի Նախարարութեան կողմէ, կ'ըսէ Սովետ «Իզվեսթիա» օրաթերթը։ Սովետ եւ եգիպտական խառն կոմիտէ մը պիտի կազմուի, ծրագրումի համագործակցութեան համար, որ փորձառութեանց փոխանակումներու պիտի ձեռնարկէ՝ տնտեսական ծրագրումի բնագաւառին մէջ, ինչպէս նաեւ ծրագիրներ եւ առաջարկներ նախապատրաստելու եւ շաս մը ուրիշ հարցեր՝ որոնք փոխադարձ շահ կը ներկայացնեն։

Եւ. Պանտուրա, «Իզվեսթիա»յի Գահիրէի թղթակիցը, կը խօսի այն ջերմ ընդունելութեան մասին՝ որով Ալեքսանդրիացիները, Ամիրալ Վ. Ի. Աֆիմովի հրամանատարութեան ներքեւ գտնուող՝ Սովետ պատերազմական նաւատորմիղը ընդունեցին, եւ որ պաշտօնական եւ բարեկամական այցելութիւն մը կու տար Եգիպտոսի Արաբ Հանրապետութեան։ Իրենց հերոսական բնակութեան ընթացքին Սովետ նաւաստիները այցելեցին միջերկրականեան հին քաղաքին տեսարժան վայրերը։ Անոնք այցելեցին կարգ մը գործարաններ, եւ ներկայ գտնուեցան Սովետ եւ Արաբ Բարեկամութեան Կազմակերպած հանդիպումին։ Այս այցելութեան վերջ, Սովետ նաւատորմիղը վերադարձաւ Հայրենիք։

Սովետ մամուլը կը շարունակէ նախապատւութիւն տալ Միջին Արեւելքի հարցին։ Ազգային բոլոր ազդեցիկ թերթերը հաւանակներ հրատարակեցին, Նախագահ Անուար էլ Սատաթի՝ Իրանեան «Էթթէլաաթ» թերթին տուած հարցազրոյցէն։ Համայնավար Կուսակցութեան Կեդրոնական Կոմիտէի օրկան. «Փրաւտա», նշեց՝ Եգիպտոսի Նախագահին խօսքերը, ինչ կը վերաբերի Միջին Արեւելքի մէջ խաղաղութիւն հաստատելու համար ճիգերը շարունակելու անհրաժեշտութեան մասին, նոյնպէս Եգիպտոսի պատրաստակամութեան մասին՝ Իսրայէլի հետ խաղաղութեան դաշինք կնքելու, պայմանաւ որ այս վերջինը վերադարձնէ 1967 Յունիս 5էն վերջ գրաւուած հողերը եւ ճանչնայ Պաղեստինի Արաբ Ժողովուրդին արդար իրաւունքները, առանց սակարկութեան եւ միջին լուծումներու։

(Շար. տես էջ 2)

ՊՐԱԶԻԼԱՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՄԱՀ ԸՆԿ. ԵՐՈՒԱՆԴ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆԻ (Ե. ԿԱՐՄՐԱԿ)

Սրտի անհուն կսկիծով տեղեկացանք, որ Պրազիլահայ (Սան Փաւլօ) մեր վետերան ընկերներէն՝ Երուանդ Մխիթարեան (Ե. Կարմրակ) մահացած է անցեալ Դեկտեմբեր 17ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան։

Ողբ. ընկերը մէկ քանի ամիս առաջ անցուցած սրտի փափուկ գործողութենէ մը յետոյ, վերջերս ուղեղային արիւնախուռնում ունեցած էր, որմէ չէր կրցած փրկուիլ, հակառակ շրջապատուած խնամքներուն։ Անոր կորուստով Հարաւ. Ամերիկայի շրջանի գործօն ընկերներու շարքերէն ևս կը պակսի ընկեր մը, որուն տեղը թափուր կը մնայ։

Ընկեր Կարմրակ եղած է այն սակաւաթիւ հաւատաւորներէն, որոնք [illegible] արժանաւոր [illegible] նուաստ և անոնց մեծագոյն ազգին և հայրենիքին ծառայելու նուիրումը։ Եւ իր այդ խանդը [illegible] Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան, որուն շարքերուն արժանաւորապէս կը գտնուէր [illegible] տարիքէն, եղած է ուսուցիչ, խմբագիր, գաղութային կեանքէն ներս՝ առաջնորդող և մղիչ ոյժ։ Ունեցած է կազմակերպչական բեղուն աշխատանք և մշակութային որեւէ շարժումի առթիւ հանդիսացած է առաջապահ դէմք։

Կուսակցութիւնը և զինքը շրջապատող Սան Փաւլոյի ընկերներն ու համակիրները 1974ի ընթացքին արժանավայել կերպով տօնեցին ու նշեցին իր ծննդեան Եօթանասունամեակն ու բազմաբեղուն ծառայութիւններուն յիսնամեակը, «Մարաշ» Տան մէջ, որուն արձագանգ հանդիսացանք մենք ալ։

Ողբ. ընկեր Եր. Կարմրակ կը յատկանշուէր իր անմոռանալի [illegible] պատուական [illegible] ըլլալով [illegible] յատուկ է Հնչակեան հաւատամքին։

Հանգիստ իր բազմաչարչար ոսկորներուն։

ՅԱՐԱԺՈՒՄ

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Այս տխուր առթիւ Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Եգիպտոսի Վարիչ Մարմինը և Գահիրէի Մասնաճիւղը կու գան իրենց խորազգած ցաւակցութիւնները յայտնել Պրազիլի Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Մասնաճիւղի Վարչութեան և ընկերներուն, ինչպէս նաև ողբացեալին հարազատներուն։

* * *

ԱՏԻՍ ՀԱՐՄԱՆՏԵԱՆԻ Բ. ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Անցեալ տարի կրկին մեր մէջ ունեցանք՝ շնորհալի երգիչ Ատիս Հարմանտեանը, որ եկած էր Բարեգործականի հրաւէրով, երգելու համար «Թէաթրօ Մունիսիփալ»ին մէջ։ Հոծ բազմութիւն մը լեցուցած էր հսկայ սրահը։ Շնորհալի երգիչին հրապուրիչ ձայնը գրաւեց ներկաները՝ որոնք երկար ծափահարութիւններով մտիկ ըրին, որ ան կրկնէ շատ մը երգեր և մասնաւորաբար «Գարուն Գարուն»ը, որ յատկապէս երգուեցաւ բոլոր ներկաներուն կողմէ։

ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՉՈՒՀԻ ՕՐ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ

Օր. Արմենուհի Պուտաքեան մօտաւորապէս տասը տարի է որ կը զբաղի մանրանկարչութեամբ, մասնակցելով թէ՛ տեղական և թէ՛ միջազգային զանազան ցուցահանդէսներու, և արժանանալով պարգևներու։

Օր. Ա. Պուտաքեան անցեալ տարի իր երկրորդ ցուցահանդէսը կազմակերպեց Սան Փաւլոյի ամենանշանաւոր ցուցասրահներուն՝ «Կալերիա Ճելսիա»ի մէջ։ Բազմաթիւ ներկայ էին պետական, կրօնական ու ազգային դէմքեր, թերթերու թղթակիցներ և հոծ բազմութիւն մը, որ գոհունակութեամբ դիտեց երկու սրահներուն մէջ ցուցադրուած պաստառները որոնք արժանացան ջերմ գնահատանքի, մանաւանդ՝ գեղարուեստասէրներու ու թերթերու ընդադատներու։ Տեղական գրեթէ բոլոր թերթերը գովասանքով արտայայտուեցան, լայն տեղ տալով նկարներուն։

Կը մաղթենք օր. Արմենուհիի արձանագրէ նորանոր յաջողութիւններ, և կը սպասենք, որ յառաջիկային ցուցադրէ նաև հայկական մոթիֆներ։

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ
Ս. Փաւլօ

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄԻ ՄԱՂԹԱՆՔ

Լիբանանի մեր վետերան և վաստակաւոր ընկերներէն՝ Միհրան Նաճարեան, որ վերջերս ուղեղային արիւնազեղում մը ունեցած էր, օրերս իր բնակարանին մէջ իյնալով ոսկրաբեկութիւն ունեցած է և փոխադրուած է «Սէյնթ Ճորճ» հիւանդանոցը, ուր կը մնայ բժիշկներու հոգածութեան տակ։

Արագ ապաքինում կը մաղթենք։

* * *

Նմանապէս Պէյրութի մեր զոհաբերող և երիտասարդ ընկերներէն Գրիգոր Ճուլֆայեան, արտի տագնապի հետեւանքով փոխադրուած է «Մար Եուսէֆ» հիւանդանոցը։

Ընկերոջ վիճակը ծանր ըլլալով, բժշկական յատուկ հսկողութեան ներքեւ առնուած է։

Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք։

* * *

Կը տեղեկանանք նաև, որ Զահլէի մեր վետերան ընկերներէն Նազարէթ Փիրիեան միտուղեղային գործողութեան մը ենթարկուելէ ետք, ներկայիս ապաքինման շրջանը կը բոլորէ։

Կատարեալ ապաքինում կը մաղթենք յարգելի ընկերոջ։

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅ ՓՐՈՖ. ՏՈՔԹ. ԱՆՆԱ ԱՍԼԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ) – Վերջերս Ֆրանսական Կառավարութիւնը, ռումանահայ ճանչցուած բժշկուհի՝ Տոքթ. Փրոֆ. Աննա Ասլանին բժշկագիտութեան ասպարէզի մէջ ունեցած երկարամեայ ակնառու ծառայութիւններուն համար [illegible] Ի՝ «Ակադեմական Դափնի» պատուոյ նշանի ասպետի աստիճանով։

Պարգեւատրման արարողութիւնը տեղի ունեցած է Պուքրէշի Ֆրանսական Դեսպանատան մէջ։

Մ. Ա.– Հայազգի մեծ գիտնական բժշկուհին [illegible]

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՍՈՒԹԵԱՆ (Ֆրեզիօ-Գալիֆ) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը՝ նուիրելով 25 Տոլար։

Պր. ՆՈՒՊԱՐ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆ (Սիտնէյ-Աւստրալիա) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը նուիրելով 20 Տոլար։

Պր. ՎԱՂԻՆԱԿ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԷ (Ֆիլատելֆիա - ԱՄՆ) շնորհակալութեամբ ստացած ենք իր 1974ի բաժնեգինը՝ 25 Տոլար։

ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ (Լիզպոն), 1975 տարւոյ բաժանորդագրութիւնը՝ 12 Տոլար։

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՄՈՒԼ

(Շար. Ա. էջէն)

– Հակառակ Արաբ Առաջնորդներու՝ խաղաղութեան ի նպաստ նախաձեռնութեանց, Իսրայէլի զինուորականները կը շարունակեն Միջին Արեւելքի մէջ ձգտումը հրահրել։

«Այս վերջին օրերուն», կ'ըսէ «Փրաւտա», «Իսրայէլ վերսկսաւ Լիբանանի հանդէպ իր գործողութեանց։ Դեկտեմբեր 9էն մինչեւ 15 Դեկտեմբեր, Իսրայէլական նախայարձակները 73 անգամ կրակ բացին [illegible] դրացի պետութեան վրայ ու թնդանօթներով ռմբակոծեցին [illegible] շրջաններ»։ Թել Աւիւի ուղեգրած յարձակողական [illegible] ցոյց կու տայ, թէ Իսրայէլ չուզեր պատերազմը բնել այն [illegible] որ պատճառ է պայթումի Միջին Արեւելքի մէջ։

(Ն. Մ. Դ.)

ԱՆԳԼԻԱ

ԾՆՈՒՆԴԻ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԱՒԱՔՈՅԹ

Ամենայն Սրբոց Եկեղեցւոյ Տիկնանց Մարմնի ազնուափայլ տիկինները, հիանալի գաղափար ունեցած էին, Ս. Ծնունդի առիթով ընտանեկան հաւաքոյթ մը կազմակերպելու, որպէսզի Լոնտոնահայ ընտանիքներ, իրենց զաւակներուն հետ միասին Հայկական ջերմիկ մթնոլորտի մը մէջ եւ միասնաբար [illegible] համախմբուելով՝ Քրիստոսի Ծնունդը տօնեն եւ Նոր Տարին շնորհաւորեն։

Աւելի քան հարիւր Լոնտոնահայեր, իրենց զաւակներով, Շաբաթ, 4 Յունուարի երեկոյեան, «ԹԱՐԱ» հիւրանոցի գեղեցիկ հիւրասրահը, [illegible]։ Հիւրանոցին անձնակազմը ջանք չէր խնայած սրահին յարդարանքին մէջ, ուր Կաղանդի [illegible] կը [illegible] ճոխացուած կենցաղային [illegible] Տիկնանց Մ. Սարգսեան [illegible] Լոնտոնահայ համայնքին խաղաղութիւն եւ բարօրութիւն։ Սրբազանը Ս. Ծննդեան ճաշը օրհնեց, ու ճաշէն ետք, իւրաքանչիւր բաժանիքին իր մաղթանքներն ու օրհնութիւնները տուաւ եւ մեկնեցաւ՝ բոլորին մեծ գոհունակութիւնը պատճառելով։

Ներկաները խորապէս վայելեցին նուագախումբին կատարումները, ինչպէս նաեւ հմուտ եւ սիրուած երգասաց Պր. Գ. Մալիքեանի երգեցողութիւնը։ Մեր արուեստագէտ բարեկամը, որ զարդն է Լոնտոնահայ ընկերային հաւաքոյթներուն, յուզեց եւ խանդավառեց մեզ, այնքան խոր եւ զուսպ զգացումներով եւ քնքշութեամբ երգած՝ իր հայրենի երգերով։

Սեղծուած շատ տաք եւ շէն տրամադրութեան մէջ, ՊՊ. Ց. Մուրատեան եւ Պ. Գասարճեան 100-ական Սթերլին, Հ. Արքան եւ Դ. Մարեան 50-ական Սթերլին, Պր. Գ. Այրուն ալ 25 Սթերլին եւ ուրիշներ 10-ական Սթերլին նուիրեցին Ամենայն Սրբոց Եկեղեցւոյ Տիկնանց Մարմնին, որ ի գնահատութիւն Տիկնանց Մարմնի պաշտօնէութեան [illegible]։

Ներկաները շատ ճանելի երեկոյ մը միասին անցնելէ ետք, ուրախ [illegible] բաժանուեցան [illegible] Տիկնանց Մարմնի [illegible]։

Սրտագին շնորհակալութիւններ Տիկնանց Մարմնի անդամուհիներ Տիկնայք Արքանի, Ա. Կուրեան, Ա. [illegible], Շ. Պողարեան, Ա. Փոստաճեան, Փ. Շիրմանեան, Ա. Նիկողոսեան, Վ. Կիլվենկեան, Ռ. Կիսկելի եւ Ժ. Այլայեանին, իրենց կազմակերպած ընտանեկան հաւաքոյթով մեզի առքած բացառիկ վայելքին համար։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԸՄԲՇԱՄԱՐՏ

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԸՄԲԻՇՆԵՐԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ).– Ազատ ոճի ըմբշամարտի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու Ազգային Հաւաքականը՝ Խորհրդային Միութեան մէջ իր շրջագայութիւնը սկսաւ Հայաստանէն։ Այդ, անոնց երկրորդ այցելութիւնն էր Երեւան։ Երկու տարի առաջ անոնք այստեղ իրենց ուժերը չափեցին Խ. Միութեան Հաւաքականին հետ։ Այս անգամ մրցագորգի վրայ դէմ-դիմաց դուրս եկան Ամերիկացի և Հայաստանցի ըմբիշները։ Այո, Հայաստանի Հաւաքականի առաջին հանդիպումն էր՝ ԱՄՆի մարզիկներու հետ։ Հանդիպումն անցաւ տանտէրերու բացարձակ առաւելութեամբ և աւարտեցաւ անոնց յաղթանակով՝ 8-2 հաշւով։

Ցաղթարշաւի սկիզբը դրաւ ամենաթեթեւագոյն քաշի ըմբիշ Արշակ Սանոյեանը, որը բացարձակ առաւելութեամբ յաղթեց Միքել Սալիմին։ Այնուհետև, մէկը միւսի ետևէն իրենց թիմին յաղթական միաւորներ բերին՝ Արսէն Ալավերտեանը և Գուրգէն Պաղտասարեանը, որոնք համապատասխանաբար յաղթեցին Տան Շերմանին և Ճիմ Գրիսին։

Հիւրերէն առաջինը յաղթանակի հասաւ Մ. Նահանգներու եռակի ախոյեան՝ Ճիմ Համֆրին (թեթեւ քաշ), որը միաւորներով յաղթեց Մուշեղեաններու ըմբշամարտային գերդաստանի կրտսեր անդամ՝ Անդրանիկ Մուշեղեանին։ Սակայն Ռոպերթ Եղշատեանը յաղթելով Թոմ Միլոովիչին, հաշիւը դարձուց 4-1՝ յօգուտ զորգի տէրերուն։

Երկրորդ կիսամիջին քաշի մէջ, Հայաստանի Հաւաքականը կը ներկայացնէր ամենատիտղոսաւոր մարզիկը՝ 1973 թուականի Մոսկուայի Համալսարանական Միջազգային Խաղերու ոսկէ մետալակիր Ալեքսանդր Հայրապետեանը։ Սակայն, ի զարմանս բոլորին, հենց ան ալ կրեց առաջին պարտութիւնը։ Գօտեմարտը սկսելէն 7 վայրկեան 30 երկվայրկեան անց, Վէյդ Շելեզը զգետնեց զինք։ Այդ ամերիկացի ըմբիշներու երկրորդ և վերջին յաղթանակն էր այս մրցամարտին մէջ։

Այնուհետեւ Հայաստանի Հաւաքականի մարզիկները տարին նաև չորս յաղթանակ։ Սելիմխան Ծամալտինովը, Էդուարդ Մելիքեանը, Սաթմա Խուսիմենքովը և Վլատիմիր Պարշչուքովը միաւորներով յաղթեցին Բիլ Պրեկին, Լերի Սմութենին, Պերի Ռուլշեմին և Ճիմ Վուտսին։

Երեւանէն, Ամերիկացի մարզիկները մեկնեցան Թբիլիսի։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՍՏՂ ԵՒ ՆԵՂՈՍԻ ՍՈԽԱԿ՝
ՈՒՄ ՔԼՍՈՒՄԻ ԿԵԱՆՔԸ

Երկուշաբթի, 3 Փետրուար 1975, կ. ե. ժամը 4,30ին, 77 տարեկան հասակին իր աչքերը վերջնականապէս կը փակէր «Արեւելքի Աստղ» եւ «Նեղոսի Սոխակ» անուանուած արաբ աշխարհի մեծագոյն երգչուհին՝ Ում Քլսում։

Իր կեանքը փրկելու համար, մահուան նախորդող հինգ օրերուն ընթացքին, պետութիւնը բժշկական ամէնատարողական սպասարկութիւն եւ խնամք չխնայեց, եւ սակայն պատահեցաւ անխուսափելին, ու մահը հնձեց զինքը, խոր սուգի մատնելով ոչ միայն ամբողջ արաբական աշխարհը՝ Ատլանտեանէն մինչեւ Արաբական Ծոցին վրայ, այլեւ բոլոր իր երկրպագուները ու անհեղեան երգի սիրահարները։

Ում Քլսումի յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Չորեքշաբթի, 5 Փետրուար 1975, Գահիրէի մէջ, կ. ա. ժամը 11ին, ի ներկայութեան աւելի քան կէս միլիոն յուղարկաւորներու, սկսեալ Հանր. Նախագահին ներկայացուցիչէն, Նախարարաց խորհուրդի անդամներէն լրիւ կազմէն՝ մինչեւ հասարակ քաղաքացին։ Արաբ երիտասարդներ եւ մեծ թիւով եկած էին, վերջին յարգանք մատուցանելու «Արեւելքի Աստղ»ին։

Այս սխուր առթիւ եւ պատմութեան համար, ստորեւ կու տանք համառօտ կենսագրականը մեծ արուեստագիտուհիին, որ միաժամանակ մեծ հայրենասէր մը եղած էր իր կեանքին ընթացքին։

Մեծ երգչուհին կ'երգէ Փարիզի «Օլիմփիա»ի բեմին վրայ

Ում Քլսում, իր իսկական անունով Ֆաթմա Իպրահիմ, ծնած էր 30 Դեկտեմբեր 1898ին, Ստորին Եգիպտոսի Սիմպըլաուէն շրջանի Թամայ-էլ-Զահայրա գիւղին մէջ։

Ութ տարեկանին արդէն ճանչցուիլ սկսած էր Գորանէն կատարած իր ասացութիւններով։

1920ին, երգի ասպարէզէն ներս իր սկզբնական քայլերը կ'սկսի՝ իր հօր Շէյխ Իպրահիմի և իր եղբօր Շէյխ Խալէտի ընկերակցութեամբ։ Այդ շրջանին ան ելոյթներ կ'ունենայ Թանթայի թատրոնի մը բեմէն, կրօնական երգերու կատարումներով։ 1922ին է որ ան կ'սկսի երգել նուագախումբի ընկերակցութեամբ։ Ում Քլսումի առաջին և յաջորդական համերգներուն սկիզբը կ'ըլլայ 1925ին։

Գահիրէի մէջ երգչուհին առաջին անգամ կ'ունկնդրուի 1930ին միայն, երգահան Զաքարիա Ահմէտի կողմէ կազմակերպուած երգահանդէսի մը ընթացքին։

Ում Քլսումի նշանաւոր մենահամերգները կ'սկսին ծայնասփիւռի 1937ին։ Այս թուականէն սկսեալ երգչուհիին հռչակը կը սկսի տարածուիլ բոլոր արաբ աշխարհին մէջ։ Իր գլխաւոր գործակիցները կ'ըլլան ծանօթ արեւելեան մեծ երգահաններ՝ Շէյխ Ապուլ Էլա Մոհամմէտ, Զաքարիա Ահմէտ, Ալ Քասապճի, Տաուտ Հոսնի. Ռիատ էլ Սոմպաթի, Քամալ էլ Թաուիլ, Մոհամմէտ էլ Մոկի, Պալիղ Համտի և ուրիշներ։

1964ին ան կը միանայ արաբ մեծ երգիչ Մոհամմէտ Ապտէլ Ուհապին։ Այս շրջանը կ'ըլլայ իր ասպարէզին փառքի շրջանը։ Ան կը մեկնաբանէ նաև Ֆարիտ Ղոզնի և Սայէտ Մէքաուիի երգերը։

Իր երաժշտական կեանքի ընթացքին, Ում Քլսում մենակատարած է աւելի քան 700 երգեր, աշխարհի բազմաթիւ մայրաքաղաքներու և մեծ քաղաքներու մէջ, ընդ որս արաբ-մայրաքաղաքներէ բացի, Փարիզի «Օլիմփիա»յի բեմին վրայ։ Մասնակցած է Պաալպէքի և այլ փառատօններու։ Ճամբորդած է բազմաթիւ երկիրներ և ամենուրեք մեծ խանդավառութեան արժանացած։

Իր առաջին հայրենասիրական երգը կատարած է 1927ին։ Ապա, 1952ի Յեղափոխութենէն ետք, հայրենասիրական զօրեղ և տպաւորիչ շատ երգեր մեկնաբանած է իր համերգներու ընթացքին։

Ում Քլսում նաև վեց սինէմապատկերներու մէջ բաժին վերցուցած է, որոնք են. «Ուետատ», «Նաշիտ էլ Ամալ» (Յուսոյ Քայլերգը), «Ֆաթմա», «Սալամա», «Տանանիր» և «Այիտա»։

«Ժողովրդական Արթիսթ»ի կոչումի կողքին, Ում Քլսում պարգեւատրուած է «Հանրապետութեան Շքանշան»ով (1965ին)։ 1955ին ան արժանացած է «Մայրիներու» շքանշանի (Լիբանան) և Սուրիական «Արժանեաց» շքանշանին։

1966ին «Լ. Ֆաթա» կազմակերպութեան կողմէ շքանշան ստացած է, իսկ 1968ին ալ Փաքիստանի կողմէ։

Ում Քլսում 1954ին ամուսնացած էր ծանօթ և անուանի բժիշկ՝ Տոքթ. Հասան էլ Հեֆնաուիի հետ։

Մեծ երգչուհին, արուեստագիտութեան իր գործունէութենէն զատ, մեծ օժանդակութիւն բերած է ընկերային, բարեսիրական և հայրենասիրական մարզէն ներս։ Իր նախաձեռնութեամբ է որ սկսած էր Պատերազմական Ճիգի ի նպաստ մեծ հանգանակութիւնը։

Ում Քլսում երգելէ դադրած էր 1972ին, երբ իր առողջական վիճակը սկսած էր վատթարանալ։

Իր առաջին ելոյթները կատարած էր փոխան 10 եգ. դահեկանի, մինչ վերջին իւրաքանչիւր երգահանդէսի համար կը գանձէր 13,500 Անգլ. Ոսկի։

ՌԵԹԷՈՍ Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ՄԱՌԻ ՍԱՐԱՖԵԱՆ

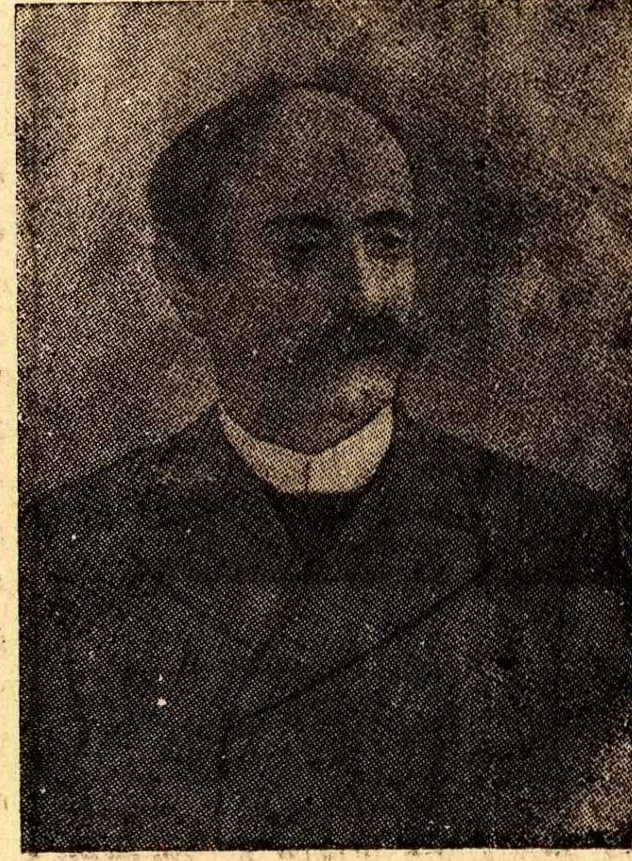
Բազմավաստակ պապղուն միտքը, տեսլապաշտ և խուզարկու միտքը՝ պակաս բան մը լրած պիտի ըլլար, եթէ չթափառէր կիներու աշխարհին մէջ, չըրաւուէր, չըխոկար ու չսիրէր։ Պէրպէրեան պաշտամունքով մօտեցաւ կանանց աշխարհը, ըստ իր մօր պատկերին խոեալացեալ կինը պաշտեց, ու պաշտելու համար ալ իտէալացուց։ Անոր երիտասարդ հոգին սաւառնեցաւ՝ թառելու համար կատարելագոյն կնոջ մը վրայ, թառեցաւ Ագապեան վարժարանի սաներէն՝ հոգեկան ու մարմնական գեղեցկութեամբ թովիչ Պէաթրիսի վրայ։ Աւա՜ղ, սակայն, բախտը հալածեց զայն ու ան մեռաւ։ Պէրպէրեան, սիրելու և պաշտելու համար ծնած, ախտաբար եւին ձգեց թախիծն ու սուգը, թառեցաւ Օ. Կրճիկեանի վրայ։ Տոքթ. Ա. Կրճիկեան չուզեց կապել իր գոհար քրոջ կեանքը՝ եռանդուն, արժէքաւոր երիտասարդի մը, նկատելով որ օրիորդը թոքախտի ընդունակ նկատուած էր։

Աւաղ, հոս ալ խոցուեցաւ սիրտը, ծանր եղաւ համբաւաւոր բժիշկին կողմէ տրուած այս հարուածը, որ մէկ անգամէն իր առջեւ կը փակէր սիրոյ ասպարէզը։ Նկարագրին զմայլելի ամրութիւնը թոյլ չտուաւ՝ որ Պէրպէրեան վհատի, ու սաւառնեցաւ՝ գտնելու իր կեանքին հատորը, որ գտնուեցաւ վերջապէս։ Կանացի բարձրաթռիչ հոգի մը, որ ոտնակոխեց բոլոր չարախօս զրոյցները, սիրեց ու նուիրուեցաւ, լրացնելու համար անոր տառապած հոգին։ Ագապեան վարժարանի «տուն»՝ Օր. Զաբուհի Փանոսեան։

Ան անվեհերօրէն լծորդ եղաւ Պէրպէրեանի կեանքին ու ամբողջացուց զայն։ Պէրպէրեան, մօրը գուրգուրանքէն յետոյ գտաւ ըղձալլելի կնոջ մը գուրգուրանքը։ Իր գաղափարներուն, իր ծրագիրներուն նեցուկ մը ունեցաւ, որ գիտէր պահուիլ մանուշակի պէս և վարել ներշնչման պէս։

Կանացի երկու բարձրադիր նմոյշներով՝ Պէրպէրեանի հոգին միշտ թրթռաց՝ ոչ թէ կիներու, այլ կնոջ համար։ Իբրև դաստիարակ գիտակ և քաղաքակրթութեան աշխատաւորներուն ամենախորունկ համոզումներէն մին, կիներուն կրթութեան հանդէպ ունեցած իր հայեացքները։ Կինը, որ իր կեանքին ընթացքին ունեցած էր խօսեցաւ ու երգեց կինը՝ իր զուարթ օրերուն, նաև իր սգաւոր օրերուն։

Կինը տարբեր էր իրեն համար, ինչպէս մարմնով, նոյնպէս հոգւով թէ մտքով։ Իր նրբատես մտքովը շատ խոր թափանցած էր կանացի հոգւոյն, զոր գիտցաւ վերլուծել և յանգեցաւ հոն, ուր

ՌԵԹԷՈՍ Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

դաստիարակութիւնը պարտ էր հիմնել՝ սեռերու նկարագրի լայն տարբերութեան վրայ։ Թէև կարելի կը նկատէր ուսուցանել զանոնք մօտաւորապէս նման ծրագրով մը։

Եթէ իր առնական նկարագիրը մանչերը փնտռել տուաւ իր վարժարանին համար, սակայն շատ ալ հետաքրքրուեցաւ Մեզպուրեան Վարժարանով, զոր իր պսակի կնքահայրը՝ Մկրտիչ Մեզպուրեան, միայն աղջկանց վարժարանի վերածած էր Սկիւտարի մէջ։

Այս երկու վարժարանները ժամանակ մը զիրար լրացուցին։

Պէրպէրեան, կիները երբ դասագուրկ, անիրաւուած կը նկատէր և համակիր չէր «Աւելի ճարինն»՝ որ Ե. Տէմիրճիպաշեանի զաւանանքը կը հանգանակէր։ Իր ճանչցած աղջիկներուն մէջ տեսած էր ընդունակութիւնը մտաւոր թէ հոգեկան, և կը խորհէր՝ թէ կինը տարրիկ մը, գործիք մը, ծառայ մը ըլլալու սահմանուած թերի էակ մը ըլլալէ հեռու, վեհ գործեր ներշնչող լծակից մը, մտերիմ նեցուկ մը, և զուկին գլխուն վերև առաջնորդ հրեշտակ մը ըլլալու կոչումը ունի։

Իր կեանքին մէջ անհատ կիներէն չապրեց սէր կամ բարեկամութիւն, զոր կեդրոնացուցեր էր անոնցմէ մէկուն վրայ։ Բոլոր կիներուն գերազանց տիպար ներկայացուցիչն էր ան իրեն մօտ, միւսներուն կազմուած խումբին համար, գութ ու խանդաղատանք միայն ունեցաւ, և զանոնք իրենց նկուն վիճակէն ազատելու համար հիմնական միջոցը՝ անոնց յատուկ դաստիարակութիւնը նկատեց։ Միշտ մասնաւոր յարգանք մը ունեցաւ անոնց իւրաքանչիւրին հանդէպ, մինչև կնամեծար համբաւին տիրացաւ մը։

Այսպէս, կարելի է ըսել, թէ հայ համայնքին մէջ իր ժամանակի գլխաւոր ֆէմինիսթը եղաւ, որ տան ծառայութեան մէջ տուայտող ողէտ հայ կինը վեր քաշել ուզեց, իր տեւական մը ստրկային վիճակէն, տալով անոր բարձրագոյն կրթութիւն մը՝ իր սեռին պատշաճ, և ծափահարեց հայ կամ օտարազգի վարժարաններու մէջ աղջկանց յաջողութիւնները՝ մտաւորական մարզերու մէջ, մինչ նզովեց իր ընդդիմադիրը, չէր ուզեր որ մոռցուի հայ կնոջ «տան խորհրդանշանը»։ Համակ խանդ ու գործունէութիւն, Պէրպէրեանի հոգին չէր կրնար սահմանափակուիլ իմաստասիրական հայեցողութեան թախծալից անէացման մէջ, և ոչ ալ կրնար կառչիլ հինին՝ որ չէր բաւեր նորին։

ԻՄԱՍՏՈՒՆ ԽՕՍՔԵՐ

— Նոյն իսկ առանձին եղած ատենդ մի ըներ և կամ մի ըսեր տգեղ բան մը. փոխանակ ուրիշներու առջև ամչնալու, դուն քու առջևդ ամչնալ սորվէ։

— Նոր մէկ օր՝ նոր գաղափարով մը սկսէ։

ՋԱՀԱԿԻՐ

ՕԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

13 ՓԵՏՐ. 1975

ՈՒՄ ՔԼՍՈՒՄԻ ԿԵԱՆՔԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

Ում Քլսում կը ծանօթանայ «Ջահակիր»ի խմբագիրին հետ եւ իր ողջոյնները կը յղէ բոլոր ընթերցողներուն

Ում Քլսում արեւելեան երգի պատմութեան մէջ մեծագոյն երգչուհին նկատուած է, եւ ըստ շատերուն, դժուար թէ առպագային իրեն հաւասարող արեւելքի երգչուհի մը երեւի աշխարհի երկնակամարին տակ:

Անոր յիշատակը երկար պիտի մնայ ներկայի եւ յաջորդող սերունդներուն մօտ, եւ Ում Քլսումի անունը, անջընջելիօրէն արձանագրուած պիտի ըլլայ Արեւելեան Երաժշտութեան մէջ:

Մ. Գ.

ՖՈՒԹՊՈԼ

«ԱՐԱՐԱՏ»Ի ՆՈՐ ՄԱՐԶԻՉԸ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԷՆՓՐԷՍ) – Խորհրդային Միութեան վաստակաւոր մարզիչ Վիքթոր Մասլովը, նոր մրցաշրջանում կը գլխաւորէ Երեւանի «Արարատ» ֆութպոլային թիմը: Այդ պաշտօնում նա փոխարինելու է Նիքիթա Սիմոնեանին, որը նշանակուել է ԽՍՀՄի Մինիստրների սովետին առընթեր՝ ֆիզիկական կուլտուրայի եւ սպորտի կոմիտէի ֆութպոլի գլխաւոր մարզիչ:

Վիքթոր Մասլովը վաթսունհինգ տարեկան է: Ֆութպոլ խաղալ սկսել է 1927 թուականից, հանդէս գալով Մոսկուայի «Թորփետօ» ակումբում որպէս կիսապաշտպան: Հարազատ ակումբի եւ Մոսկուայի հաւաքականի կազմում Վ. Մասլովը մասնակցել է Սպանիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, Նորվեկիայի ֆութպոլիստների հետ կայացած միջազգային հանդիպումներին: 1931 թուականից Վիքթոր Մասլովը անցնում է մարզչական աշխատանքի, գլխաւորելով իր նախկին ակումբը: Եւ որտեղ էլ որ նա աշխատել է, միշտ էլ մեծ ուշադրութիւն է դարձրել երիտասարդ մարզիկների դաստիարակութեանը:

1960 թուականին, Վիքթոր Մասլովի ղեկավարութեամբ Մոսկուայի «Թորփետօ» միանգամից նուաճեց Խ. Միութեան եւ չեմպիոնի ոսկէ մետալները եւ ԽՍՀՄի գաւաթը:

Մարզիչ Մասլովի մանկավարժական ունակութիւնները լիովին դրսեւորուեցին Քիեւի «Տինամօ»ում: 1965 թուականին ընդունելով այդ թիմը, Մասլովը կարողացաւ նրան ներարկել բոլորովին նոր խաղաոճ: Հենց նոյն թուականին քիեւցիներն արժանացան արծաթէ մետալների: Հետագայ տարիները Քիեւի «Տինամօ»ի միանձնեայ իշխանութեան շրջանն էր: 3 տարի անընդմէջ, ուքրանացի մարզիկները ոչ ոքի չէին զիջում Խ. Միութեան չեմպիոնի ոսկէ մետալները, իսկ 1966ին նուաճեցին նաեւ ԽՍՀՄի գաւաթը:

Վերջին տարիներս Վիքթոր Մասլովը մարզում էր Մոսկուայի «Թորփետօ»ն եւ ֆութպոլի երիտասարդական դպրոցը:

ՆՈՐՎԵԿԻՈՅ ՄԷՋ ԿԱԶՄՈՒԵՑԱՒ Հ.Մ.Մ.- ՓԱՐԱՄԱԶ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԽՈՒՄԲԸ

Նախաձեռնութեամբ Գաբիթէն Թորոս Ճերճեանի, Նորվեկիոյ Քրիսթիան Սանթ քաղաքին մէջ կազմուած է «Հ. Մ. Մ. – Փարամազ» անունով ֆութպոլի հայկական պատանեկան խումբ մը՝ որուն մաս կը կազմեն Թոմ-Գրիգոր Ճերճեան, Եդուարդ Ճերճեան եւ բազմաթիւ Նորվեկաբնակ հայ պատանիներ: Խումբը արդէն ունեցած է բարեկամական բազմաթիւ մրցումներ եւ տարած յաղթանակներ:

Ֆութպոլի խումբին շապիկները կը կրեն Հ.Մ.Մ.- Փարամազի խորհրդանիշը:

Ցաջողութիւն եւ յառաջդիմութիւն կը մաղթենք Նորվեկահայ պատանեկան նորակազմ խումբին:

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Օր. Հերմինէ Գալաճեանի ընդ Պր. Վաչէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Պր. Վրէժ Սեփէրեան եւ ընտանիք ջերմօրէն կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը, և առ այդ կը նուիրեն 300 ե. դ.:

Հայրենի մեծ բանաստեղծուհի՝ Ռոզա Պետրոսեանի ծննդեան յիսնամեակին առթիւ, թերթիս մէջ լոյս տեսած բանաստեղծուհիէն երկու խոր իմաստալից քերթուածներ, որոնցմէ զմայլած, Տիկին Արաքսի Օհանեան առ ի ուրախութեան արտայայտութիւն կը նուիրէ 200 ե. դ.:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իրենց սիրեցեալ և անմոռանալի եղբօր՝ ողբ. Անդրանիկ Զորպաճեան ի մահուան քառասունքին առթիւ, Օրք. Արփինէ և Արաքսի Զորպաճեան, Տէր և Տիկին Զուէն Զորպաճեան և զաւակը, Տէր և Տիկին Միսակ Տէրոնեան և դուստրը կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	500
Գերեզ. Բարեզարդման	200
Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Գալըրճէի Ազգատախնամին	200
Հայ Կարմիր Խաչին	200
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	200
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Կոկանեան» Սրահին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Իր սիրելի և անգուգական կողակցին՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին, Պր. Աւետիս Գազանճեան կը նուիրէ.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	200
Գալըրճէի Ազգատախնամին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց անձնուէր մօր և մեծմօր՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ, Տէր և Տիկին Վիգէն Գազանճեան և դուստրերը կը նուիրեն.

Ամենայն Սրբոց Գերեզ.

Բարեզարդման	200
Գալըրճէի Ազգատախնամին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի քրոջ և մօրաքրոջ՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ, Տիկին Մարի Հալէպեան և որդին Պր. Հրաչ (Մ. Ն.) կը նուիրեն.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	100
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	100
Գալըրճէի Ազգատախնամին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Իրենց անփոխարինելի մօրաքրոջ՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ, Տէր և Տիկին Յուսատ և Հերմին Քորոլլաս (Մ.Ն.) կը նուիրեն.

Գերեզ. Բարեզարդման	100
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	100
Գալըրճէի Ազգատախնամին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Իրենց սիրեցեալ քրոջ՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի Ա. տարելիցին և անոր քաղցր և անմոռանալի յիշատակին, Տէր և Տիկին Հայկ Պապիկեան կը նուիրեն.

Գերեզ. Բարեզարդման	100
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	100
Գալըրճէի Ազգատախնամին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ԳԱՀԻՐԷ

ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ՓԱՌԱՏՕՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍԻՆԷԺԱՊԱՒԷՆՆԵՐՈՒ

ՈՐՈՆՑՄԷ ՇԱՏԵՐԸ ՎԵՐՋԵՐՍ ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԵՆ ԵՒ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ՊԻՏԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ

Հինգշաբթի, 13 Փետր. 1975, կ. ե. ժամը 8 30ին

ՅԱՅՏԱԳԻՐ

1 — ԳԱՐԵԼԻԱԿԱՆ Ս. Ս. Հ. (Հայերէն խօսուն)

2 — «ԻՒՆԻՎԵՐՍԻԱՏ» ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՕՆ (Հայերէն խօսուն)

3 — ԱՇԽԱՏԱՆՔԷ ԵՏՔ .. (Հայերէն խօսուն)

4 — ՍՐՏԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔ (Հայերէն խօսուն)

5 — ԵՐԵՒԱՆ (արաբերէն խօսուն)

6 — ՄՈՏՍ, ՄՈՏՍ, ՄՈՏՍ. Նորաձեւութեանց մասին հետաքրքիր ժապաւէն մը, շատ հաճելի գծանկարներով խառն (ռուսերէն խօսուն)

7 — ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ (լիամետրաժ ժապաւէն՝ հայ մեծ զամփոզիտորի կեանքին նուիրուած, արաբերէն խօսուն)

Այս աննախընթաց Շարժանկարի Փառատօնին հրաւիրուած են բոլոր հայերը անխտիր:

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՏԱՂԿԱՏՕՆ

Կիրակի, 30 Մարտ 1975

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

«Auberge des Pyramides»ի մէջ

Շաբաթ, 7 Յունիս 1975

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐ, ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

ԿԻՐԱԿԻ 16 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975

ԿԷՕՍՈՒԱՆ ՃԱՇԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Խորոված հաւ, անթրքօթ, համպրկըր, փուռի մաքարոնի, ֆասուլիա փլաքի, աղցան եւ անուշեղէն.

Իրենց սիրեցեալ քրոջ և մօրաքրոջ՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան Ա. տարելիցին և անոր քաղցր յիշատակին, Տիկին Արաքսի Հաննա և որդին Էտմոն (Լիբանան), «Այծեմնիկ»ի Հանգստեան Տան կը նուիրեն 300 ե. դ.:

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Օր. Հերմինէ Գալաճեանի ընդ Պր. Վաչէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տիկին Արաքսի Օհանեան կը շնորհաւորէ նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն բարեբաստիկ առիթով, Մէթր Պարոյր Մանիկեան կը շնորհաւորէ նորապսակ ամոլը և առ այդ կը նուիրէ.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Ողբ. Տիկին Ագապի Տատուրեանի մահուան կսկծալի առթիւ կը ցաւակցին և կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Սարգիս Գալաճեան	100
» » Արամ Մովսէսեան	100
» » Զաւէն Գալաճեան	100

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆԻ ՃԱՇԻ ՍԵՂԱՆԻ

Ողբ. Աբրահամ Սիմոնեանի եղերական մահուան կսկծալի առթիւ, Աղեքսանդրիայէն վասն ցաւակցութեան կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Արթօ Ճաճոեան	200
» » Դանիէլ Ճաճոեան	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐԻՆ ՀԵԼԻՈՊՈԼԻՍ

Իրենց սիրելի մօրաքրոջ՝ ողբ. Եսթէր Գազանճեանի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ, Տէր և Տիկին Հրայր Պապիկեան (Գանատա) կը նուիրեն 300 ե. դ.:

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՆՈՒՊԱՐ (ԱՂԵՔՍ.)

Ողբ. Տիկին Ագապի Տատուրեանի մահուան կսկծալի առթիւ, Պր. Վրէժ Սեփէրեան և ընտանիք կը վշտակցին և առ այդ կը նուիրեն 200 ե. դ.:

Ողբ. Մելքոն Փօհճալեանի մահուան տխուր առթիւ, Տէր և Տիկին Յովհաննէս Զարլեան կը նուիրեն 100 ե. դ.:

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م. - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز: السيدة عايدة سيرد بيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél.915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 564—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975 — ՀԱՏԸ ԶԵՐՈՒԲԷ 4 եգ. դհկ. կամ 25 Լիբ. դհկ. — ١٩٧٥ عدد رقم ٥٦٤ – الخميس ٢٠ فبراير

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ԱՄՆ-Ի ՆԱԽԱԳԱՀ ՃԵՐԱԼՏ ՖՈՐՏԻ

Այս պատուիրակութեան մաս կազմեցին Հիւս. Ամերիկայի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան եւ Ուաշինկթընէն՝ Գեր. Տ. Բաբկէն Եպս. Վարժապետեան:

Երեսուն և մէկ անդամներէ բաղկացած՝ Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի պատուիրակութիւնը, ԱՄՆի Նախագահ Ճերալտ Ֆորտի այցելութիւն մը տուաւ Հինգշաբթի, 30 Յունուար 1975, ցուց յայտնելու՝ աշխարհի այժմու անուանի տագնապին ինչպէս նաև մարդկային իրաւունքներու և ԱՄՆի տնտեսական դժուարութեանց խնդիրներու մասին:

Այս պատուիրակութեան մաս կազմեցին ԱՄՆի եկեղեցիներու բոլոր պետերը, ընդ որս Հայ Եկեղեցւոյ բարձրաստիճան հոգեւորականներ՝ Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան և Ուաշինկթընէն Գերշ. Տ. Բաբկէն Եպս. Վարժապետեան:

Առաջին անգամն է որ երկու հայ բարձրաստիճան կղերականներ պաշտօնական հանգամանքով կ'ընդունուին ԱՄՆի Նախագահին մը կողմէ:

Այս ընդունելութեան, որ տեւեց մօտ մէկ ժամ ներկէս, ներկայ գտնուեցաւ նաև Արտաքին Գործոց Նախարար՝ Տոքթ. Հենրի Քիսինճըր:

«Անօթութեան դէմ պայքարի յան Նախագահին» Նախագահ նշանակուեցաւ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան, իսկ Բաբկէն Եպս. Վարժապետեան նշանակուեցաւ փոխ-նախագահ՝ «Մարդկային Իրաւանց Պաշտպանութեան Յանձնախումբին»:

Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆԱՊԵՏԸ ԳԵՐՇ. Տ. ԱՐՍԷՆ ԵՊՍ. ՊԵՐՊԷՐԵԱՆ ՄԱՍ ԿԸ ԿԱԶՄԷ ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵՆԷՆ ԱՄՆ ԱՅՑԵԼՈՂ ԿՂԵՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲԻՆ

Ընդառաջելով ԱՄՆի Եկեղեցական Ազգային Խորհուրդի հրաւէրին, Սովետ Միութեան զանազան համայնքներէն բարձրաստիճան կղերականներու խումբ մը՝ ԱՄՆ կ'այցելէ, 16 Փետր.էն մինչեւ 9 Մարտ 1975:

Այս, փոխադարձ այցելութիւն մըն է՝ ԱՄՆի Եկեղեցիներու Ազգային Խորհուրդի պատուիրակութեան վերջերս Ս. Միութիւն կատարած այցելութեան:

Սովետ կղերականներու պատուիրակութիւնը կը գլխաւորէ՝ Լենինկրատի եւ Նովկորոտի Միթրոպոլիտ՝ Նիքոտիմը: Պատուիրակութեան մաս կը կազմեն՝ Քիեւի Ֆիլարէթ Միթրոպոլիտը Ռուվենալի Միթրոպոլիտը, Վրաստանէն Էլիաս Միթրոպոլիտը եւ Հայաստանէն Գերշ. Տ. Արսէն Եպս. Պերպէրեանը՝ դիւանապետ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի, ինչպէս նաեւ այլ բարձրաստիճան կղերականներ:

Գերշ. Արսէն Եպս. Պերպէրեան Կիրակի, 23 Փետր. 1975, պիտի քարոզէ Նիւ Ճըրզիի Ս. Լեւոն եկեղեցիին մէջ (Ֆէյր Լօըն), իսկ Կիրակի, 9 Մարտ 1975, պիտի պատարագէ եւ քարոզէ Նիւ Եորքի Ս. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ,— կը գրէ «Տէր Արմինեըն Ռիփորթըր»:

ՈՒՕԹԸՐԿԷՅԹԻ ՀԱՐՑԻՆ ՄԷՋ՝ ՀԱՅ ՄԸ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԱԾ

Ուօթըրկէյթի հարցին առընչութեամբ՝ Յունուար 1ին տեղի ունեցած հարցաքննութեանց ընթացքին, ամբաստանուած չորս հոգիներուն մէջ կը գտնուի հայազգի Ռոպէրթ Մարտեանը, որ Ընդհ. Դատախազի նախկին օգնական մըն էր և Նիքսընի վերընտրութեանց քէմփէյնի պատասխանատուներէն մին:

Միւս ամբաստանեալներն են՝ Ճոն Միչըլ, Հ. Հալտըման և Ճոն Էյրլիքման:

Դատական կազմին վճիռը տրուեցաւ՝ դատավարութեան 64րդ օրը, վերջին երեք օրերու ընթացքին 15 ժամ խորհրդակցութիւններէ ետք:

Պր. Մարտեան միայն մէկ պարագայի համար յանցաւոր նկատուած է, և որսակայն կրնայ գինքը հինգ տարուան բանտարկութեան դատապարտել:

★ ԱՍՏՂԵՐԸ ԲՅՈՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ ★

ՎԱՆՏԱ ՊԵԼԵՑՔԱՅԱ

Սովետական գիտնական Վիկտոր Հ. Համբարձումյանը պատկանում է այն բացառիկ տաղանդաւոր անձնաւորութիւնների թւին, որոնց գործունէութիւնը ոչ միայն ուսման խորութեամբ, այլ եւ հետազօտութիւնների ճակատայնութեամբ ու համարձակութեամբ բնութագրուող՝ ժամանակակից գիտութեանը ծառայելու օրինակ է հանդիսանում, ինչ որ գիտութեան մարդուց հետազօտողի եւ կազմակերպչի հազուագիւտ յատկանիշների զուգակցում է պահանջում: Այս յատկանիշները լրիւ ի յայտ են գալիս Բիւրականի աստղաֆիզիկայի Լենինի շքանշանակիր աշխարհահռչակ աստղադիտարանի տնօրէն, ակադեմիկոս Համբարձումեանի կեանքում եւ գործունէութեան մէջ:

... Տասը տարի առաջ ակադեմիկոս Համբարձումեանի մասին ակնարկ գրելու երազով ես առաջին անգամ եղայ Արագածի լանջին:

— Ո՛չ, իմ մասին գրելու կարիք չկայ,- ասաց ինձ այն ժամանակ Վիկտոր Համբարձումեանը,- գրեցէ՛ք երիտասարդների՝ Կարինէ Սահակեանի, Սոֆիկ Իսկուհարեանի, Էլմա Պարսամեանի մասին: Ճիշտն այդ կը լինի:

Եւ ես գրեցի երիտասարդների՝ նրա տաղանդաւոր ուսանողուհիների մասին: Այդ օրուանից ես յաճախ եղայ Բիւրականում: Աստղադիտարանը կառուցուեց, ի յայտ եկաւ հետազօտական նոր տեխնիկա, արիացաւ երիտասարդութիւնը: Բիւրականցիների խիզախ վարկածները վաւերացուեցին աշխարհի այլ աստղադիտարաններում: Այս մասին գրելը գրաւիչ էր, բայց հրաշքը՝ Համբարձումեանի մասին ակնարկը չիրականացաւ: Ամէն անգամ նա ասում էր.

— Իմ մասին յետոյ, մի ուրիշ օր:

Այժմ այդ «ուրիշ օրը» հասաւ...

* * *

Ես եղել եմ այս գրասենեակում: Բոլոր խորհրդակցութիւններն ու «երկրորդական» զրոյցները նա թողնում է իրեն: Ժամը ինից, տասից յետոյ...

Պատին Արիստարխ Ափոլոնովիչ Պելոփոլսկու՝ պուլկովցի փրոֆեսորի, Համբարձումեանի ուսուցչի փոքրիկ լուսանկարն է: Վառում է սեղանի լամպը: Կարծես տարիներ շարունակ գրասենեակում ոչինչ չի փոխւում: Միայն սեղանին, նոյն տեղերում ի յայտ են գալիս նոր ամսագրեր ու գրքեր: Եւ դեռ աստղագիտական նոր աշխատանքներ: Բիւրականում յօրինուած սեփական և ուրիշներից գրախօսուելու համար ստացուած աշխատանքներ:

* * *

Նրա հայրը՝ Համազասպ Ասատուրի Համբարձումեանը, հին յունական և հռոմէական գրականութեան խոշորագոյն գիտակ, փիլիսոփայ, «Իլիականի» և «Ոդիսականի» թարգմանիչ և Երեւանի համալսարանի փրոֆեսոր էր:

Ինձ պատմեցին այս հիանալի մարդու կենսագրութիւնը: Համազասպ Համբարձումեանը Պասարկեչար հայկական խուլ գիւղից հետիոտն կամ պատահական սայլերով մինչև Մոսկուա է հասել: Այստեղ ընդունուել է արևելեան լեզուների Լազարեան ինստիտուտը, բայց չի աւարտել. ցարական իշխանութիւնները քաղաքական պատրուակներով հեռացրել են նրան: Նա շարունակել է ինքնուրոյն աշխատել պարապել և ուսումն աւարտել է արդէն ոչ թէ Մոսկուայում, այլ Փեթերբուրգի (այժմ

(Շար. տես էջ 3)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԸ

Լրացաւ «Ազդարար» ամսագրի լոյս ընծայման 180 տարին: Հայ ժողովրդի պատմական ճակատագրի բերումով, իր մշակութային օճախների մեծ մասը հիմնադրուել է հայրենիքից դուրս: Այդպիսին է և առաջին հայ պարբերականի ճակատագիրը: Նա ստեղծուել և հրատարակուել է Հնդկաստանում, ուր արդէն գոյութիւն ունէր հայկական փոքրիկ գաղութ, իսկ 1772 թուականից գործում էր և Շահմիրեանի տպարանը:

Առաջին հայ թերթի նախաձեռնողը ու խմբագիրը հանդիսացաւ՝ այդ ժամանակուայ հնդկահայ գաղութի լուսաւորչական շարժման ականաւոր գործիչներից մէկը՝ Յարութիւն Շմաւոնեանը, որը ծնուել է Շիրակ քաղաքում և 1784 թ. տեղացի հայութեան հրաւէրով եկել է Մատրաս:

Շմաւոնեանը լինելով զարգացած անձնաւորութիւն, լաւ հասկանում է հնդկահայ գաղութի պայմաններն ու անող պահանջները, և վճռում է հրատարակել թերթը: Եւ ահա, 1794 թուի Հոկտեմբերին Մատրասում լոյս է տեսնում առաջին հայ պարբերականը՝ «Ազդարար» անունով, որը գոյատեւում է մինչև 1796ի սկիզբը: Այսպիսով «Ազդարարից» լոյս են տեսել ընդամէնը 18 համար. որից յետոյ նիւթական դժուարութիւնների պատճառով դադրում է հրատարակուել: Սակայն չնայած իր գոյատեւման կարճ ժամանակաշրջանին, առաջին հայ պարբերականը մեծ հետաքրքրութիւն է առաջացնում տեղի ու արտասահմանի հայութեան մէջ:

«Ազդարարում» տպւում են քաղաքական ու պատերազմական լուրեր, գաղութահայութեան առօրեան, գեղարուեստական ինքնուրոյն և թարգմանչական գրականութիւն, ինչպէս նաև թղթակցութիւններ՝ Հնդկաստանից, Անդրկովկասից, Ռուսաստանից, Իրաքից, Չինաստանից:

«Ազդարարը» իր էջերում ընթերցողներին ծանօթացնում

(Շար. տես էջ 4)

«ՃԱՀԱԿԻՐ»Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՄՓԼԵՅՆ

Երախտագիտութեամբ կը ստորագրենք «Ճահակիր»ի ընթերցողներ ու բարեկամներ, մեկենասներ, «ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՄՓԼԵՅՆ»ին առթիւ [illegible] ցանկը՝ ցարդ ստացուած գումարներուն.

	Ե. Գ.
Ոմն (ընկ. թիւ 226)	5000
Պր. Խաչատուր Բէյլեան	2000
Տէր և Տիկին Խորէն Զաքարեան	1000
Տիկին Արաքսի Օհանեան	500
Մէթր Պարոյր Մասիկեան	500
	Տոլար
Պր. Մարտիրոս Փափազեան (Թորոնթօ)	25
Ընկ. և Ընկ.հի Կարապետ Առոյեան (Ֆրեզնօ)	25
Տօնիկեան Եղբարք (Պէյրութ)	20
	Օսթրալին
Պր. Սուրէն Խաչատուրեան (Սիտնի)	10

Տ Խ Ր Ո Ւ Ն Ի

Խոր կսկիծով տեղեկացանք, որ անցեալ Չորեքշաբթի, 12 Փետր. 1975, կ. ե. ժամը 6.30ին, իր բնակարանին մէջ (Հէլիոպոլիս) - [illegible] մահկանացուն կնքեց [illegible] Եգիպտահայ [illegible] Միութեան Հոգաբարձութեան [illegible] ատենապետ՝

ՍԻՄՈՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆԸ

Խոր սուգի մատնելով թէ՛ իր հարազատները և թէ՛ իր բազմաթիւ բարեկամներն ու գործակիցները։

Ողբացեալին Թաղման Կարգը եւ Յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցան մեծ շուքով եւ բազմաթիւ սգակիրներու յուղարկաւորութեամբ, անցեալ Ուրբաթ, 14 Փետր. 1975, կէսօրին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ։ Առաջնորդական Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեանի, [illegible] Արժ. Տ. Սահակ Ա. Քհնյ. Համբարեանի եւ Արժ. Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրընճեանի, [illegible] Եկեղեցւոյ [illegible]։

Եկեղեցին մէջ դամբանականով խօսք առաւ Հայր Սուրբը, [illegible]

Ողբացեալին դագաղը, Կոկանեան Սրահի եւ Հ. Մ. Ը. Մ. Նուպար[illegible] [illegible]

Այս ձեւով տարիէ, բացի ազգականական եւ [illegible]

Գահիրէի Ազգ. Իշխանութիւն, Եկեղեցւոյ Միաց. Հոգաբարձութիւն, Կոկանեան Սրահ, Հայ Ազգ. Հիմնադրամ, Հայ Գիտ. Միութիւն, Հ. Մ. Ը. Մ. Նուպար, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւն, «Արեւ» օրաթերթ, «Ճահակիր» շաբաթաթերթ։

Այս կսկիծի առթիւ, [illegible]

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԱԳ ՄԸ՝ ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵՆԷՆ

Թիֆլիսի թատերական պատմութեան մէջ կը յիշուի շատ յատկանշական դէպք մը, զոր կ՚արժէ արձանագրել։

Վաթսունական թուականին է. Թիֆլիսի հայկական դերասանական խումբ մը՝ ղեկավարութեամբ դերասան Գէորգ Չմշկեանի, օրիորդ կամ տիկին դերասանուհի մը կը փնտռէ, լաւ վարձատրութիւն խոստանալով։ Խումբին կը ներկայանայ Թիֆլիսցի կին մը, Օսանի անունով։ Այս կինը վարիչներուն կը յայտնէ՝ թէ ինք իր մօտ որբ աղջնակ մը ունի և կրնայ զայն տրամադրել խումբին, պայմանաւ որ լաւ վարձատրուի օրիորդը և անունն ալ գաղտնի պահուի։ Առաջարկը կ՚ընդունուի խանդավառութեամբ և ներկայացող օրիորդը կը մկրտուի Օր. Գայանէ անունով։ Առաջին փորձէն իսկ Օր. Գայանէ բացառիկ բեմական շնորհ կը ցուցաբերէ։

Վերոյիշեալ դերասանուհին երեք տարի շարունակաբար կը փայլի Թիֆլիսի հայկական բեմին վրայ, զանազան պատասխանատու դերերով։ Յանկարծ, օր մը ան կը հեռանայ բեմէն, հեռանալ պատճառով. Զորս հայ դերասաններ, մէջը ըլլալով Գէորգ Չմշկեանցը, կը սիրահարին Օր. Գայանէի. Չմշկեան նոյնիսկ ամուսնութիւն կ՚առաջարկէ օրիորդին. Վերջապէս

(Շար. տես էջ 4)

ԱԿՆԱՐԿ

ԻՄԱՑԱԿԱՆ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄՆի Ծերակոյտին տուած մէջ գեկոյցին համաձայն, Մ. Նահանգներու Դաշնակցային Կառավարութիւնը որոշած է՝ նիւթապէս օժանդակել ամէն անոնց, որոնք կը ջանան հակակշռել «հակա-ընկերական» բարքերը, կիրարկելով նորագոյն միջոցառումներ, նոյնիսկ ենթակային գլխուն մէջ զետեղելով մասնաւոր գործիքներ։

Հակառակ կարգ մը ընդդիմադիրներու, Ամերիկեան Կառավարութիւնը վճռած է նորոգել, բարեկարգել «պակասաւորներու» միտքը և հոգին։

Մեր մէջ «իմացական, հոգեկան խառնուածներու» թիւը, դժբախտաբար, քիչ չէ և ամենէն մտահոգիչ պարագան այն է, որ «խանգարուածներու, մշուշապատներու» թիւը երթալով աւելնալու վրայ է։ Այս կարեւոր մարզէն ներս ալ հակակշռող, «դարմանի» վրայ խորհող ազգային խնամատար մարմին մը չունինք, թող որ անդին ի՛նչ ունինք, բացի կերուխումէ, կեցցէ՛ներէ… և պարահանդէսէ…

Ազգին և աղամանդակուռ հայ բարերարներու բարոյական և նիւթական զոհողութիւններով համալսարանէ դուրս եկող ներկայ սերունդը, իր խընամատար ազգին չի ծառայեր, կարեւոր թիւով մը,- չի՛ հատուցաներ իր պարտքը՝ մե՛ծ, պատրաստուա՛ծ միտքերու այնքա՛ն կարօտ Հայ Սփիւռքին։ Կը տարածուի՛, կը ցրուի՛ աշխարհիս չորս ծագերուն, հարստութի՛ւն կը փնտռէ՝ օտարին գիրկը ինկած, մոռնալով նոյն իսկ իր հայութիւնը, խաչեալ վաղեմի ազգի մը զաւակը ըլլալը։

«Հայ իմացականութեան, միտքին» դէմ մեծագոյն սպանութի՛ւնն է այս տեւող ընթացքը։ Վերջ մը պէ՛տք է տալ, և անյապա՛ղ, արմատապէս բարեկարգելով, հակակշռելով հայ մտքերու բարոյականի զարգացումը՝ մեր բոլոր ուսումնարաններէն ներս։

Պէյրութ — Օ. ԵՍ

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացած ենք. ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ մեծածաւալ գիրքը (865էջ), գրուած Տոքթ. Լեւոն Գասարճեանի կողմէ։ Հրատարակուած է Սելանիկի մէջ (Յունաստան)։

Ունենալ փափաքողները կըրնան ձրիօրէն ստանալ, դիմելով՝

Dr. Levon Kassardjian

P. O. Box № 372

Thessaloniki - Greece

Նոյնպէս շնորհակալութեամբ ստացանք ԽՈՐԷՆ ԽՈՐՎԻՐԱԳԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՀԸ, կատակերգութիւն 4 արար, հեղինակ Վարդան Եղիշէեան։ Հրատարակուած է Փարիզ, Տպարան Գ. Էլէկեան, 1974ին։ Գինը 15 Ֆր. Ֆրանք։ Ունենալու համար դիմել՝

Imprimerie Palouyan

9, Rne de Trévise

75009 PARIS (France)

ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՏԻԿՆԱՆՑ ԽՆԱՄԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹԸ

Կիրակի, 9 Փետր. 1975, կ. ե. ժամը 1,30ին, Գահիրէի Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի ճաշասրահին մէջ տեղի ունեցաւ վարժարանին Տիկնանց Խնամակալութեան Տարեկան Ճաշկերոյթը, նախագահութեամբ Տիկին Սաթենիկ Կիրակոսեանի։

Սոյն Ճաշկերոյթին բացումը կատարեց Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահը՝ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բապուճեան, օրհնելով սեղանը։

Պատուոյ սեղանին տեղ գրաւած էին Հայր Սուրբին և օրուան նախագահուհիին կողքին՝ Տիրամայրը, Արժ. Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրընճեան, Պր. Թադէոս Կիրակոսեան, Տէր և Տիկին Յովհ. Քէհեաեան, Տէր և Տիկին Եր. Թումայեան, Լիբանանի ազգային դէմքերէն Տոքթ և Տիկին Արշակ Գազանճեան և այլ հրաւիրեալներ։

Խնամակալութեան վարչական անդամուհիներուն կողմէ պատրաստուած համեղ և այլազան կերակուրները ճաշակեցին բոլորը, և կենացներ արտասանուեցան, այս նըւիրական գործին լծուած անձնըւէր հայուհիներուն։

Խնամակալութեան ատենապետուհի Տ/կին Լ. Բամպուքճեան խօսեցաւ իրենց կատարած մարդասիրական գործին շուրջ և անկեղծ շնորհակալութեամբ յիշեցուց ներկաներուն, որ նման աշխատանքի յաջողութիւն՝ ոչ միայն կախեալ է տիկիններու բարոյական զոհողութիւններէն, այլ և անխտիր բոլոր հայերու նիւթական օժանդակութենէն։

Այս առթիւ կոչին պատասխանեցին գրեթէ բոլոր ներկաները՝ իրենց առատաձեռն նըւիրատուութիւններով և նոյնիսկ ովքեր, որոնք անակնկալ և այլ պատճառներով չէին կարողացած ներկայ գտնուիլ, փութացած էին իրենց դրամական նուէրները ուղարկելու։ Կարճ ժամանակի ընթացքին արդէն չոչափելի գումար մը հաւաքուած էր, որուն շնորհիւ կարելի պիտի ըլլայ որ Տիկինները նոյն խանդավառ և ոգիով շարունակեն իրենց ստանձնած բարեսիրական պարտականութիւնը։

Տիկնանց Խնամակալութեան կատարած նուիրական գործին մասին գնահատանքի խօսքեր ըրաւ վարժարանին Տնօրէնը՝ Պր. Նշան Վարդեան։ Ապա յանուն օրուան նախագահուհիին, Պր. Թադէոս Կիրակոսեան շնորհակալական արտայայտութիւն խօսք ըրաւ Տիկնանց Խնամակալութեան անդամուհիներուն և մաղթեց, որ այս գործը յաւիտեան շարունակուի։

Հայր Սուրբին «Պահպանիչ»ով վերջ գտաւ սոյն բարենըպատակ ձեռնարկը։

Մենք ևս կարողութիւն և յաջողութիւն կը մաղթենք Խնամակալութեան մրաջան և նըւիրեալ անդամուհիներէն իւրաքանչիւրին։ — Զ. Գ.

ՖՈՒԹՊՈԼ

«Արարատ»ի Մրցակիցը «Պախտիա»ն

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ) - Եւրոպայի Ախոյեաններու Բաժակի քառորդ աւարտականին, Երեւանի ԱՐԱՐԱՏի մրցակիցը կ՚ըլլայ Ներկայիս Բաժակակիր՝ Միւնխէնի ՊԱԽՏԻԱ-ն։ Այդ բանը պարզ դարձաւ Ցիւրիխի մէջ կայացած վիճակահանութենէն ետք։ Խորհրդային միւս Ակումբը՝ Քիեւի ՏԻՆԱՄՕ-ն, որ հանդէս կու գայ Բաժակակիրներու Բաժակի մրցումներուն մէջ, կը հանդիպի Թուրքիոյ ՊՕ. ՐՍԱՍՓՕՐի հետ։

Եւրոպայի ու Լաւագոյն Ակումբներէն Երեւանցիներուն բաժին ինկաւ ամենաուժեղ մրցակիցը։

Միւնխէնի Ակումբը շուրջ 75 տարուայ պատմութիւն ունի, սակայն միայն վերջին մէկ տասնամեակին ձեռք բերած է ուժեղ Ակումբի համբաւ։ Այդ տարիներուն, Պաւարիայի Ֆութպոլիստները երեք անգամ նուաճած են Գերմանիոյ Դաշնակցային Հանրապետութեան Ախոյեանի կոչումը եւ նոյնքան անգամ ալ շահած երկրի Բաժակին։

1967 թուականին, ՊԱԽՏԻԱի Ֆութպոլիստներն առաջին անգամ նուաճեցին Եւրոպական հեղինակութիւն, երբ շահեցան Բաժակակիրներու Բաժակին, իսկ 1974 թուականի Մայիսին, «երկրաւոր» մրցախաղի մէջ յաղթելով Մատրիտի ԱԹԼԵԹ. ՔՕ Ակումբին, Միւնխէնցիները շահեցան Եւրոպայի Ախոյեաններու Բաժակին։

ՊԱԽՏԻԱ-ն արեւմտեան լրագրողներու կ՚անուանեն «Ախոյեաններու խումբ»։ Կը կրեն Աշխարհի Ախոյեանի պատուաւոր կոչումը։

Երեւանի ԱՐԱՐԱՏի աւագ մարզիչ Վիքթոր Մասլովը, լրագրողներու հետ զրուցելով յայտնեց, թէ կը գերադասէր քառորդ աւարտականին մրցակից ունենալ Միւնխէնի ՊԱԽՏԻԱ-ն։ Անոր ցանկութիւնը կատարուեցաւ։ Երեւանցի լրագրողները հեռախօսով կապուեցան ծովափնեայ Գագրա քաղաքի հետ, ուր ուսումնական պարապմունքները կ՚անցկացնէին Երեւանցի Ֆութպոլիստները, եւ խնդրեցին Մասլովէն մեկնաբանել վիճակահանութեան արդիւնքները։

— Վիճակահանութենէն գոհ եմ։ Մրցակիցն իրօք յարմար է։ Կը կարծեմ, թէ մնացած ժամանակի ընթացքին, իմ տղաները ամէն ինչ կ՚ընեն, այդ պատասխանատու հանդիպումը բարձր մակարդակով անցկացնելու համար,- ըսած է մարզիչին պատասխանը։

Առաջին հանդիպումը տեղի կ՚ունենայ Մարտի 5ին, Միւնխէնի մէջ, իսկ պատասխան խաղը՝ Երեւանի «Հրազդան» Մարզադաշտին վրայ, Մարտի 19ին։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ

Ես երկրորդ կին առայ։

Հուսացնում եմ ձեզ, որ այդ բանը պատահեց յանկարծակի։

Նախկին կնոջս հետ վատ չէինք ապրում։ Մի օր սիրում էինք իրար, մի օր՝ ատում։ Որոնք ամուսիններ էինք, ինչպես մեծ մասամբ լինում են ամուսնացածները։

Ապրում էինք՝ երջանկացած «ոչ զոռ» հարեւաններով։ Մեկը թէ՝ «Ախոյն եմ առել, ձեր պատզարակը տուր, կոմս, միտք», «Մէրասս չի կորում, ձերը տուր», երրորդը՝ «Մարդս մեռել է, ձեր դաշնակ պատառաղացները տուր»։ Մասնաց ի՞նչ է, մասնացնում սգամ մեզանից հին տուր։

Կինս զայխս էր տուր, փրփրում։

— Այ մարդ, քեզ հազար անգամ ասել եմ՝ մի՛ տուր, տաս, յաւնենք։ Մեր տան եղած-չեղածը պիտի տաս, հարեւաններս տանեն։

— Սուտ խօսել չեմ կարող, ի՞նչ անեմ։

Այս որ ասում էի, աւելի էր շղայնանում։

Մի օր ես համեստ որոշեցի ով լինել ուղի՝ չասմ՝ Անգամ իմ պատճէրը։

Աչքս հագիս կայցրել էի; մէկ էլ հրեշտակը կանգնեց դիմս, թէ՝ «Հոգիդ տուր»։

— Ես հոգի չունեմ,- ասացի։

— Ո՞նց չունես, Աստուած է տուել։

— Ե՞րբ։

— Եօթանասուն տարի առաջ, երբ ծնուեցիր։

— Պա՛հ, քո տուածը տեն, եօթանասուն տարի առաջ տուած բանն է՞լ ես կը պահանջես։ Չկայ։ Ծախել-կերել եմ։

— Ուրիշի ապրանքն իրաւունք չունէիր ծախել։

— Ինչո՞ւ էր տալիս։ Ես Աստուծուց հոգի ուզե՞լ եմ։ Ինչի՞ս էր պէտք նրա տուած հոգին, մանաւանդ որ եօթանասուն տարի յետոյ պահանջելու էր։

— Չէ որ չէ, պիտի տաս։

— Չէ՛, պիտի չտամ...

Իրար քաշքշեցինք, աչքերս բացեցի։

Շօշափեցի՝ տեսայ հոգիս տեղն էր։ Ուրախացայ։ Սպասում էի լուսանալուն, որ կնոջս պատմեմ առաջին հաջորդածութիւնս, նոյնից գաղտնեսներ կորզեմ ու խրախուսանք՝ ապագայի համար։

Արթնացաւ։ Ոգեւորութեամբ պատմեցի։ Բայց խրախուսանքի փոխարէն...

— Տաս ի զուր,- ասաց,- հոգիդ պիտի տուած լինէիր։

Նոյնիսկ ամուսնական օրացոյցին, մեր ամուսնութեան օրն էր։

— Այ կնիկ,- ասացի,- այսօր որ հոգիս տայի, վաղը ո՞վ պիտի սիրէր։

— Դա իմ անձնական գործն է։

— Դու չասացի՞ր՝ «Ինչ ուզեն, տուր»։

— Հոգիդ պէտք է տաս։

— Չէի իմանում։ Այսուհետեւ տամ։

— Տո՛ւր։

— Տաս աղէկ,- ասացի ու վեր գրանով աւարտեցի։

Յաջորդ օրը, երբ կինս տանը չէր, մեր հարեւանուհին Շուշանը եկաւ, թէ՝ «Ձեր կնոջը տուր, իւղ առել եմ, տանեմ, բերեմ»։

— Շուտ գաց,- ասացի,- կնոջս չեմ տալ, բայց հոգիս կը տամ։

Նա ինձ նայեց ու ծաղրանքով ժպտաց։

— Ճիշտ եմ ասում,- շարունակեցի,- հոգիս քեզ եմ տալիս, տար, ինչ կ'ուզես՝ արա, մի էլ վերադարձրու։ Բայց կնոջս մի՛ ուզիր։ Կնոջս իմը չի։

Այրի Շուշանը յանկարծ փաթաթուեց ինձ ու ասաց.

— Ես քե՛զ համար եկայ։ Ոչ իւղ եմ առել, ոչ էլ կնոջդ էր պէտք։

Ու ինձ տարաւ իր տուն։

Երեկոյեան նախկին կինս վազեվազ եկաւ ինձ մօտ։

— Վեր գնանք,- ասաց։

— Չեմ կարող,- պատասխանեցի,- հիմա ես այս կնոջն եմ պատկանում։ Դու ասացիր՝ «Ով հոգիդ ուզի, տուր», սա ուզեց, ես հոգիս էլ, սիրտս էլ տուեցի իրեն։

Կինս խփեց գլխին, բայց ուշ էր արդէն,

ԼԵՌ ԿԱՄՍԱՐ

ՄԵԾ ԴԵՐԱՍԱՆԸ

(ՊԵՏՐՈՍ ԱԴԱՄԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 125–ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻՒ)

125 Տարի առաջ ծնուեց հայ արուեստի տաղանդաւոր դէմքերից մէկը՝ Պետրոս Ադամեանը։ Մի անձնաւորութիւն, որը ոչ միայն բարձրացրեց հայ թատերական արուեստը նոր մակարդակի, թողնելով նրա գանձարանում անկրկնելի կերտած կերպարներ, այլ նոր թափ տուեց հայ թատերական արուեստի զարգացմանը։

Պետրոս Ադամեանը ծնուել է 1849 թ. Դեկտեմբերին (հին տոմարով) Պոլսում։ Ուսումնասէր պատանին, դեռ վաղ հասակից սովորում է, բացի մայրենի լեզուից, ֆրանսերէն։ Հազիւ 17 տարեկան, Պետրոս առաջին անգամ բեմ է բարձրանում, կատարելով Վ. Մամիկոնեանի որդու դերը։ Երիտասարդի տէպիւթը թատրոնում՝ պսակւում է յաջողութեամբ և շուտով նրան յանձնում են աւելի պատասխանատու դեր՝ Արտաւազդ Բ.ի դերը։ Այսպիսով Պետրոս Ադամեանը մուտք է գործում թատերական արուեստում, կարճ ժամանակաշրջանում գրաւելով հանդիսատեսների հմայքը։

Այնուհետեւ Ադամեանը բոլորովին նուիրւում է թատրոնին։ Սկսում է խաղալ Պ. Մաղաքեանի թատերախմբում, կատարելով պատասխանատու դերեր։ Ռուս-Թրքական պատերազմից յետոյ (1878), երբ Պոլսում արգիլւում են ներկայացումներ՝ հայերէն լեզուով, Ադամեանը 1879 թ. գալիս է Կովկաս և սկսում խաղալ Թիֆլիսի հայկական թատրոնում։ Սկսած այդ ժամանակուանից, Ադամեանը կատարում է պատասխանատու դերեր, ինչպէս Հլեստակով (Գոգոլի «Ռեվիզոր»), Չացկի (Գրիբոյեդով «Խելքից պատուհաս») և վերջապէս, 1880 թուականին, Ադամեանը առաջին անգամ հայ իրականութեան մէջ հանդէս է գալիս Համլէթի դերում։ Ադամեանի կերտած Համլէթը, կայուն հետք թողեց հայ թատրոնի պատմութեան մէջ։

Պետրոս Ադամեան «Համլէթ»ի դերին մէջ

Պետրոս Ադամեանը սկսում է շրջագայել Ռուսաստանի տարբեր քաղաքներում՝ Մոսկուա, Պետերբուրգ, Օդեսա, Խարքով, Բաքու, Աստրախան, Կազան, կատարելով դասական ստեղծագործութիւնների գլխաւոր դերերը՝ Համլէթ, Օթելլօ, Լիր Արքայ, Արբենին (Լերմոնթովի «Դիմակահանդէս»)։ Ադամեանի խաղը արժանանում է ռուս հանդիսատեսների ուշադրութեանը և հիացմունքին, իսկ ռուսական մամուլը բարձր գնահատում է հայ դերասանին արուեստը, նմանեցնելով նրա խաղը՝ այդ ժամանակաշրջանի հռչակաւոր ռուս դերասաններ՝ Սալվինի, Ռոսսի արուեստին։

1886 թ. Ադամեանը Պոլսում է։ Ուզում է իր արուեստը ցուցադրել ծննդավայրում. սակայն թրքական կառավարութիւնը թոյլ չի տալիս։ Իսկ որոշ ժամանակ յետոյ մեծ արուեստագէտը ընկնում է անկողին՝ հիւանդութեան պատճառով։ Դերասանի տասնեակ երկրպագուներ օգնութեան ձեռք են մեկնում, փրկելու համար նրան՝ մահուան ճիրաններից, բայց ապարդիւն։ 1891 թ. մահանում է՝ հայ բեմական արուեստի երկնակամարի ամենափայլուն աստղը՝ Պետրոս Ադամեանը։

Պետրոս Ադամեանը մահացաւ իր ստեղծագործական կեանքի ամենածաղկուն շրջանում, երբ հազարաւոր հանդիսատեսներ զմայլւում էին նրա արուեստով, երբ հայ իրականութեան մէջ ծնւում էր հայ թատրոնի մի նոր համաստեղութիւն՝ ինչպէս Սիրանոյշ, Աստղիկ, Զարիֆեան, Փափազեան, որոնք ոգեւորուելով նրա արուեստից, աւելի առաջ տարին հայ թատրոնը, որպէսզի նա սովետական իշխանութեան տարիներին հասնի ներկայ ծաղկմանը։

Կ. Հ.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

է հայրենասիրական և մարդասիրական գաղափարներով, իսկ երիտասարդութեանը՝ աշխատասիրութիւն, ազնուութիւն, սէր դէպի հեռաւոր հայրենիքը։ Թերթի էջերում տպուած յօդուածները զարգացնում են այդ գաղափարը՝ թէ Հայաստանի փրկութիւնը կարող է գալ Ռուսաստանի անշահախնդիր օգնութեամբ։

Թէև առաջին հայ պարբերականը ունեցաւ կարճ կեանք, բայց նա կատարեց խոշոր դեր՝ հայ պարբերական մամուլի հետագայ զարգացման համար։

Հետաքրքիր է իմանալ, որ ճիշդ հարիւր տարի յետոյ՝ 1894 թուականին պուլկարահայ գաղութը ձեռնարկում է հրատարակել իր առաջին պարբերականը՝ «Ցոյս» շաբաթաթերթը, Վառնայում, որից լոյս են տեսնում 37 համար։ Յաջորդ տարում, նորից Վառնայում սկսում է տպուել «Իրաւունք» շաբաթաթերթը, որը գոյատեւում է մինչեւ 1911 թուականը։

Սոֆիա Կ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

Ծ. Խ. Եգիպտոսի մէջ հայ մամուլի առաջինը հրատարակուած է 1865ին՝ «ԱՐՄԱՒԵՆԻ» անունով։ Այդ թուականէն մինչեւ օրս Եգիպտոսի մէջ (Գահիրէ եւ Աղեքսանդրիա) լոյս տեսած են աւելի քան 70 թերթեր (օրաթերթ, երկօրեայ, եռօրեայ, շաբաթաթերթ, կիսամսեայ, ամսաթերթ եւ պարբերաթերթ)։

«Ջահակիր»ի Աղեքսանդրիոյ պատուակալ ներկայացուցիչն ու թղթակիցն է՝
Պր. ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՅԵԱՆ
33, Սաաս Զաղլուլ պող.
Հեռ. թիւ 802199

★ ԱՍՏՂԵՐԸ ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ ★

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Լենինկրատ) համալսարանում, այնտեղ, ուր յետոյ սովորել են նրա որդին՝ Վիկտորն ու դուստրը՝ Գոհարը։

Համազասպ Համբարձումեանը սիրել է ապրել Բիւրականում։ Ես տեսել եմ, թէ նա ինչպէս ման էր գալիս պարտիզում, տան մօտ զբաղւում ծաղիկներ խնամելով։ Քանիցս խօսել եմ հետը։ Ծաղկի սէրը նրա յափշտակութիւններից էր։

Մի անգամ Բիւրականում ակադեմիկոս Փետր Լեոնիտովիչ Կափիցան, Համազասպ Համբարձումեանին մատնանշելով՝ ծաղիկներն ու մօտեցող Վիկտոր Համբարձումեանը, ասել է. «Անշուշտ սրանք ձեր արտադրանքն են, ինչպէս նաև նա...»։

Համազասպ Համբարձումեանին լաւ ճանաչող մարդիկ պատմում են, թէ որդին դարձել է նրա «արտադրանքը» ոչ միայն ծննդով, այլ և դաստիարակութեամբ. այս երկուսը ոգեկան հարազատութեան, պահանջկոտ, յարգալից սիրոյ և խորունկ թագնուած ընքշութեան անքակտելի կապերով են զօդուած եղել։

Իմ ձեռքն ընկաւ Համազասպ Համբարձումեանի «Յուշերը», մի տեսակ օրագիր, փիլիսոփայական մտորումներ՝ կեանքի, աշխատանքի և մանուկների դաստիարակութեան մասին։ Կարդալով այս յուշերը, կարծես շփւում ես ինչ-որ շատ անհրաժեշտ, խորունկ, բնական ու յաւերժական բանի հետ, ինչպէս հինաւուրց Հայաստանի լեռներն են, այս ցածրանիստ հարաւային աստղերն ու հօր և որդու սէրը։

Մի օր Լենինկրատի համալսարանի ուսանողներին ուղարկած հարցաթերթիկը լրացնելով, Վիկտոր Համբարձումեանն այն հարցին՝ թէ որն է իր կեանքի ամենայատկանշական դէպքը, գրել է. «Դեռեւս միջնակարգ դպրոցի աշակերտ՝ աստղաֆիզիկոս դառնալու և Լենինկրատի համալսարանում սովորելու որոշումս»։

Պատանին այս որոշումը կայացրել է ոչ առանց հօր օգնութեան։ Հիանալի մանկավարժ Համազասպ Համբարձումեանը, զգոյշ ու խելամտօրէն հետեւել է երեխաների դաստիարակութեանը, զարգացրել է նրանց ունակութիւնները։ Իսկ մաթեմատիկան և աստղագիտութիւնը տիրաբար հրապուրել են փոքրիկ Վիկտորին։

«Գիտե՞ս, հայրի՛կ,- յաճախ ասել է տղեկը,- մաթեմատիկան զարմանալի բան է։ Օրինակ, մտովի, աչքերս փակ, ես կարող եմ քո ուզած հաշւումը կատարել... Ես միշտ իմ մտքում զբաղուած եմ նման գործողութիւններով։ Անկողնում պառկած, աչքափակ, միլիոն հաշւումներ եմ անում... Կարող եմ պատկերացնել անթիւ - անհամար աշխարհներ։ Մենք կարող ենք երեւակայել ինչ որ ուզենք և յետոյ մեր այդ ուզածը հաշւարկել ու փոփոխել»։

Հայրը հմտօրէն զարգացրել է որդու ձիրքը և ուղղութիւն տուել նրան։ Տասը տարեկան Վիկտորը գրել է իր առաջին աստղագիտական աշխատանքները, որոնք թէև տակաւին մանկական էին ու միամիտ, բայց նուիրուած էին միանգամայն գիտական թեմաների՝ «Միգամածութիւնների հետազօտութիւնը», «Աստղային երկնքի բնաշրջութիւնը»։

1924 ընթացիկ տարում, Վիկտորն ու Գոհարը Լենինկրատ սովորելու են գնացել։ «Ո՛չ մի ժամանակ յաջողութիւն կամ ձախողութիւն չպէտք է ազդեն ձեր վրայ» - իրեն յատուկ մտերմական ուղղամտութեամբ գրել է Համազասպ Համբարձումեանը երեխաներին, հասկանալով նրանց յուզումը։ «Թող, եթէ անմիջապէս չկարողանաք ընդունուել։ Այդպիսի պատահական անյաջողութիւնը ի հարկէ չի կարող զրկել ձեզ գիտութիւնից...»։

Հայրը վաղօրօք է երեխաներին ընտելացրել ինքնուրոյնութեան։ Մտածման, գործունէութեան և զգացման ինքնուրոյնութեանը։

Առաջին կուրսի (դասընթացք) ուսանող Վիկտորը գրում է իր հօրը. «Հարցնում ես, թէ ինչու չեմ դիմում փրոֆեսորներին ու չեմ գնում Պուլկովօ։ Պարզապէս դատարկ ձեռքով չեմ ուզում գնալ»։ Որդին հօրը հաղորդակից է դարձրել իր գիտական ծրագրերին, յաջողութիւններին ու ձախորդութիւններին։ Իսկ ձախորդութիւններ շատ են եղել։

(Շարունակելի)

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
20 ՓԵՏՐ. 1975

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ Շաբաթ, 15 Փետրուար 1975, Տէր եւ Տիկին Նուպար Զօրայեանի բնակարանին մէջ, ի ներկայութեան ազգականական սեղմ շրջանակի, տեղի ունեցաւ նշանախօս ուրախ

ՕՐ. ՍՈՆԱ Ն. ԶՕՐԱՅԵԱՆԻ
ԸՆԴ
ՊՐ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ Ն. ՊԱԼԱԵԱՆԻ

Կրօնական արարողութիւնը կատարեց Արժ. Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրընճեան, որ այս առթիւ իր շնորհաւորական խօսքերուն հետ մաղթանքներ ըրաւ խօսեցեալ զոյգին բարեմասնութիւններ:

Ապա սկսաւ ընտանեկան խրախճանքը, եւ ներկաները մասնակցեցան նոր պսակին հաճոյքներուն, ու կենացներ պարպեցին նորոգ խօսեցեալ զոյգին կենացը։

Կէս գիշերին, ներկաներուն ծափահարութեանց մէջ, խօսեցեալները մեծ կարկանդակին մէջ մխրճեցին դանակը ու բոլորը բաժին ստացան այդ կարկանդակէն։

Հայկական եւ եւրոպական պարեղանակներով երիտասարդ զոյգեր պարեցին: Սուրիայէն հիւր երիտասարդուհի Օր. Սոսի Ֆէչիճեան, իր հմայիչ ձայնով կատարեց հայերէն եւ արաբերէն զուարթ երգեր ու խանդավառեց բոլորը:

Օր. Սոնա Ն. Զօրայեան դուստրն է եգիպտահայ ծանօթ փորագրիչ եւ Հայկական Ընթերցասրահի փոխ-ատենապետ Ընկեր եւ Ընկերուհի Նուպար եւ Զարուհի Զօրայեաններուն: Ան իր նախնական ու միջնակարգ ուսումը ու հայեցի դաստիարակութիւնը ստացած է Գահիրէի Գալուստեան Ազգ. Վարժարանին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտելով, այժմ կը յաճախէ Գահիրէի Պետական Համալսարանը եւ կը հետեւի առեւտրական գիտութեանց դասընթացքներուն: Ան միաժամանակ գործօն անդամուհիներէն մին է Հայկական Ընթերցասրահի «Նոր Սերունդ» եւ Հ.Մ.Մ. երիտասարդական մարմիններուն։

Պր. Մարտիրոս Ն. Պալաեան որդին է Ընկերուհի Անուշ Պալաեանի եւ ողբ. ընկեր Նուպար Պալաեանի:

Ան եւս իր նախնական կրթութիւնը ստացած է հայկական կրթարանէ ներս, փայլուն յաջողութեամբ աւարտելով Հէլիոպոլսոյ Նուպարեան Ազգ. վարժարանը: Ապա յաճախած է «Ալ-Սալամ» (նախկին «Լիսէ Միսյոն») վարժարանը ուրկէ ստացած է իր երկրորդական ուսմանց վկայականը՝ միշտ գերազանցիկ արդիւնքով։ Մարտիկ Պալաեան անցեալ տարի դարձեալ գերազանցիկ արդիւնքով աւարտեց Գահիրէի Պետական Համալսարանի Քիմիաբանութեան Ֆաքիւլթէն, ստանալով ճարտարագէտ-քիմիագէտի վկայական: Այժմ ան պաշտօնի կոչուած է դեղերու համաշխարհային ծանօթ ընկերութեան՝ «Ֆայզըր»ի գործարանին մէջ, որպէս քիմիագէտ։ Մարտիրոս Պալաեան եւս գործօն անդամներէն է Հայկական Ընթերցասրահի «Նոր Սերունդ» եւ Հ.Մ.Մ. երիտ. մարմիններուն, եւ խմբապետն է Գահիրէի Հ.Մ.Մ.ի Ֆութպոլի կազմին:

Սրտանց կը շնորհաւորենք նորոգ խօսեցեալ զոյգը եւ իրենց ծնողները ու կը մաղթենք՝ որ անոնք արժանի ըլլան Ս. Պսակի խորհուրդին։

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ

Ալեքսանդր Տիւմա Գերմանիոյ մէջ ճաշարան մը մտաւ: Կը փափաքէր սունկ ուտել, բայց գերմաներէն չէր գիտեր, որ սպասարկողին հասկցնէ: Թուղթ եւ մատիտ առաւ եւ սունկ մը գծելով տուաւ անոր: Քիչ ետք սպասարկողը վերադարձաւ եւ սունկի փոխարէն հովանոց մը բերաւ։

∴

Ոստիկանը.– Գիտե՞ս որ ժամը հարիւր մղոն արագութեամբ կը սուրայիր:

Վարիչը.– Ժամը ուրկէ՞ հանեցիր, ես տասը վայրկեան առաջ տունէն ելայ:

∴

— Ո՞ր մէկ կաթը աւելի օգտակար է մանուկներու համար, կովո՞ւ, թէ այծի։

— Ամենէն օգտակարը փիղին կաթն է: Ես մանուկ մը կը ճանչնամ, որ փիղի կաթ կը խմէր եւ շաբաթը հինգ քաշով կ'աւելնար։

— Չեմ հաւատար, ո՞ր մանուկն է այդ:

— Փիղին մանուկը:

×

— Տոքթէօր, աղջիկս մելան խմեց, ի՞նչ պէտք է ընեմ:

— Անմիջապէս ծծուն թուղթ տուր որ կուլ տայ։

Հանրակառքին մէջ.– Մեծ հայրիկ, կ'ուզե՞ս տեղս նստիլ:

— Այո, փոքրիկ, շնորհակալ եմ:

— Ուրեմն քովէս մի հեռանար, ես երկու փողոց անդին պիտի իջնեմ:

×

Ծանուցումը իրապէս որ արագ արդիւնք կու տայ: Անցեալ օր յայտարարեցի, որ գիշերուան պահապան կ'ուզեմ, եւ նոյն օրը տունս գող մտաւ:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ԴՐՈՒԱԳ ՄԸ

(Շար. Բ. էջէն)

գիշեր մը, փորձի ատեն, Օր. Գայանէն կը հանէ իր կանացի զգեստները եւ յանկարծ երեւան կու գայ, թէ այս տաղանդաւոր արուեստագիտուհին, 19 տարեկան տղամարդ մըն է՝ Սարգիս Մէհրաբեան անունով, ուսանող Ներսէսեան Վարժարանի։ Ուսանողը այնպիսի նիւթական գէշ պայմաններու տակ կ'ապրէր՝ որ դիմած էր այդ միջոցին:

Դերասանական խումբը կ'ապրի. կը դիմէ Ներսէսեան Վարժարանին տնօրէնութեան որ կը հաստատէ իրողութիւնը։

Խ. ՏԷՏԷԵԱՆ

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Պէյրութէն Տէր եւ Տիկին ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ, ջերմօրէն կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը, եւ փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրեն 10 Լիր. Ոսկի:

Պր. ՍՈՒՐԷՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ (Սիտնի-Աւստրալիա), իր սիրելի բարեկամին՝ Պր. Օննիկ Ալեքսանեանի յաջողութեան մը ուրախ առիթով կը շնորհաւորէ զինքը եւ կը խնդակցի, ու առ այդ կը նուիրէ 500 ե. դ.։

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տընկճեան Ընտանիք ջերմօրէն կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը, եւ առ այդ կը նուիրեն 200 ե. դ.:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իր սիրելի ամուսնոյն, Թաթուլ Տէր Անդրէասեանի, քառսունքին յիշատակին, Տիկին Նուէր Տէր Անդրէասեան կ'ընէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	200
Գերեզ. Բարեզարդման	200
Գահիրէի Աղքատախնամին	200
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	200
Հայ Կարմիր Խաչին	200
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	200
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Հուսաբեր»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի աւարտական դասարանի հայերէն լեզուի մէջ առաջին հանդիսացող աշակերտին 1000 ե. դ.։

Նուպարեան Ազգ. Վարժարանի, աւարտական դասարանի հայերէն լեզուի մէջ առաջին հանդիսացող աշակերտին 1000 ե. դ.։

(Ողբ. Թաթուլ Տէր Անդրէասեան մրցանակ յիշատակութեամբ)

Ժամկոչեան ընտանիք, իրենց անզուգական քեռայրին, Թաթուլ Տէր Անդրէասեանի մահուան Ա. տարելիցին առթիւ եւ անոր քառսունքի յիշատակին, Գահիրէի Աղքատախնամին կը նուիրեն 1000 ե. դ.:

(Ստանալ Գահիրէի Ազգային Առաջնորդարանէն)

Այրի Տիկին Նուարդ Չէճէեան եւ զաւակունք (Մ. Ն.), իրենց շատ սիրելի մօր եւ մեծ մօր՝ ողբ. Տիկին Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրեն.

Գահիրէի Աղքատախնամին	1000
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	1000
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	100

Տէր եւ Տիկին Մուշեղ Յակոբեան եւ զաւակունք (Գանատա), իրենց շատ սիրելի մօր եւ մեծ մօր՝ ողբ. Տիկին Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	1000
Հայ Կարմիր Խաչին	1000
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն առթիւ, Տէր եւ Տիկին Սիմոն Սիմոնեան եւ զաւակունք (Յոհաննէսպուրկ), կը նուիրեն.

«Յուսաբեր»ին	1000
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	1000
Եկեղեցւոյ Պայծառութեան	500

Նոյն առթիւ Տոքթ. եւ Տիկին Եդուարդ Եսայեան (Մ. Ն.) կը նուիրեն.

Գալուստեան ճաշի սեղանին	1000

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Նուարդ Չէճէեան եւ զաւակունք (Մ. Ն.), Տէր եւ Տիկին Մուշեղ Յակոբեան եւ զաւակունք (Գանատա), Տէր եւ Տիկին Սիմոն Սիմոնեան եւ զաւակունք (Յոհաննէսպուրկ), Տէր եւ Տիկին Նուպար Տէօվլէթեան եւ զաւակունք, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Տէօվլէթեան եւ համայն սգակիր պարագաներ, ներկայիս կու գան իրենց խորին շնորհակալութիւնները յայտնել բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, նամակով, հեռագիրով, ծաղկեպսակ ուղարկելով կամ բարեսիրական հաստատութեանց նուիրատուութիւններ կատարելով, ցաւակցութիւն յայտնեցին՝ իրենց սիրեցեալ մօր եւ մեծ մօր՝ ողբ. Տիկին ԵՐԱՆՈՒՀԻ ՏԷՕՎԼԷԹԵԱՆի մահուան կսկծալի առիթով:

Տէր եւ Տիկին Նուպար Տէօվլէթեան եւ զաւակունք իրենց սիրելի մօր եւ մեծ մօր՝ Տիկին Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	1000
«Յուսաբեր»ին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

(Ստանալ «Ֆլորալէլ» հաստատութենէն)

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Մինաս Պահտըրեան կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը, եւ առ այդ կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	100
«Ջահակիր»ին	100

ՄԵՐՃԱՆԵԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻՆ

Տէր եւ Տիկին ՍՈՒՐԷՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ (Սիտնի – Աւստրալիա), իրենց թոռնիկին՝ Արա Մկրտիչեանին համար բրած ուխտի մը առիթով կը նուիրեն 500 ե. դ.։

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Օր. Հերմինէ Պալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Պերճ Գոգորեան կը նուիրեն 200 ե. դ.։

Ողբ. Սիմոն Ստեփանեանի մահուան կսկծալի առթիւ վասն ցաւակցութեան կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ.	Սարգիս Պալաեան	200
»	» Արամ Մովսէսեան	100
»	» Զաւէն Պալաեան	100

Պր. Մարտիրոս Ն. Պալաեանի ընդ Օր. Սոնա Զօրայեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր եւ Տիկին Վարդան Թապաքեան կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն 100 ե. դ.:

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պր. ՍՈՒՐԷՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԷ (Սիտնի-Աւստրալիա) շնորհակալութեամբ ստացած ենք 1974 տարուան իր բաժանորդագրութիւնը՝ 10 Անգլ. Ոսկի։

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جاهكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز السيدة عايدة سيروبيان (بالبان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

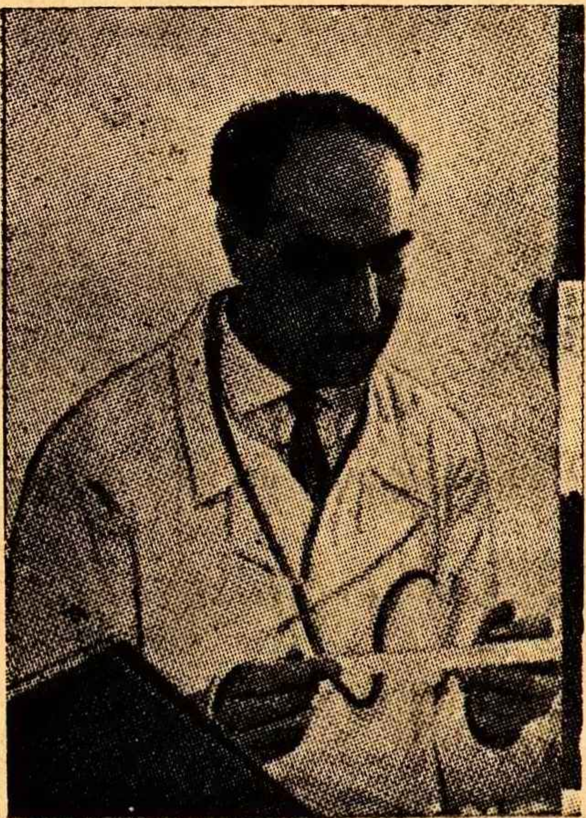
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 565—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1975 — ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԷ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. — ١٩٧٥ فبراير ٢٧ الخميس — ٥٦٥ العدد

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՃԱՆԱՉՈՒՄՈՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒԱԾ ՍՐՏԱԲԱՆ՝

ՏՈՔԹ. ՓՐՈՖ. ԶԱՒԷՆ ՏՈԼԱՊՃԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Հայ ժողովուրդի ժամանակակից պարծանքներէն մին կը հանդիսանայ՝ բժշկութեան և սրտաբանութեան ասպարէզէն ներս համաշխարհային չափանիշով ճանաչումի արժանացած՝ Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն Տոլապճեանը։

ՏՈՔԹ. ՓՐՈՖ. ԶԱՒԷՆ ՏՈԼԱՊՃԵԱՆ

Մեր ազգային և հայրենասիրական [illegible] մէջ, յաճախ, [illegible] Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն Տոլապճեանին։

Հայութեան Մայր Հողին վրայ, այսօր, [illegible] Տոքթ. Զաւէն Տոլապճեան։

[illegible] Մայր Հայրենիքին։

Ազգանուէր առաջին [illegible] Տոքթ. Զաւէն Տոլապճեան, [illegible] Մայր Հայրենիքի կենա-

քար կտուրին տակ, կրցաւ նըւաճել Գիտութեան այ'նպիսի գեղեցիկ բարձունք մը, որ այսօր կը կազմէ՝ իր փառքն ու պատիւը։

Իր Թանկագի'ն մտերմութիւնը վայելող հայորդիներ, շատ լաւ գիտեն, թէ դիւրին չեղաւ յարգարումը՝ Տոքթ. Զաւէն Տոլապճեանի գիտական ճանապարհին։ Ու արդէն, կեանքի մէջ, այն բոլորը՝ որո ք դիւրութեամբ ձեռք կը ձգուին, անպայման օրէն քա'ն մը կը կորսնցնեն իրենց արժէքէն [illegible]

[illegible]

Ռոմելի'Ն կամուրջ մըն է սիրոյ Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն Տոլապճեանի, որ մ'կ'կ մարդու մէջ, [illegible] կը միացնէ, [illegible] Գիտութիւնն ու Գրականութիւնը։

[illegible]

(Շար. տես էջ 3)

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ «ԱԼ - ԺԱՐԻՏԷ» ՕՐԱԹԵՐԹԸ 60-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻՒՈՎ ՄԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԻ ՀԱՅ ԱԶԳԻ ՍԳԱՏՕՆԻՆ

Սերտ գործակցութեամբը՝ Հայ Կուսակցութիւններու 60ամեակի Համագործակցական Մարմին Պէյրութի «ԱԼ ԺԱՐԻՏԷ» արաբատառ Օրաթերթը, գործնական իր մասնակցութիւնը կը բերէ Հայութեան այս համաշխարհային հանդիսութիւններուն՝ աւելի քան 200 էջերով բացառիկ թիւով մը, որ պիտի պարփակէ պատմական, քաղաքական և ընկերային կարեւոր նիւթեր՝ Հայ ազգի ողբալի կանն, իրագործումներուն և Դատի մասին։

«ԱՐԱՐԱՏ» — «ՊԱՅԵՐՆ–ՄԻՒՆԻԽ»Ի ՄՐՑՈՒՄԸ ՆՈՅՆԱՏԵՆ ԵՒ ՈՒՂՂԱԿԻ ՊԻՏԻ ՀԱՂՈՐԴՈՒԻ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՊԱՏԿԵՐԱՍՓԻՒՌԻ ԿԱՅԱՆԷՆ

«ԱՐԱՐԱՏ» - «ՊԱՅԵՐՆ-ՄԻՒՆԻԽ» մրցումը, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 5 Մարտ 1975, Միւնիխի մէջ (Արևմտ. Գերմանիա), որպէս Եւրոպայի Ֆութպոլի ախոյեանութեան 1/4 աւարտական երթի մրցում, մեծ հետաքրքրութեամբ կը սպասուի ոչ միայն հայերուն կողմէ, այլ և միջազգային բազմաթիւ ֆութպոլասէրներու կողմէ, ընդ որս արաբ եղբայրները։

Այս հետաքրքրական և կարեւոր մրցումին մօտէն հետեւելու նպատակով, և գոհացնելու համար Լիբանանի հայ և արաբ ֆութպոլասէրներու փափաքը, Լիբանանի Ֆութպոլի Ֆետերասիոնի գերագոյն խորհուրդը խնդրանք ներկայացուցած է երկրին Թղթատարութեան, Հեռագրութեան և Հեռախօսութեան նախարարին, որ «Արարատ» – «Պայերն» մրցո մը նոյնատեն և ուղղակի պատկերասփռուի Պէյրութի կայանէն, արուեստական արբանեակի միջոցաւ։

Նախարարին ուղղուած նամակին մէջ, Ֆութպոլի Ֆետերասիոնը կը շեշտէ կարեւորութիւնը սոյն մրցումին և միաժամանակ կը յիշատակէ, թէ այս կապակցութեամբ բազմաթիւ խնդրանքներ ստացած է։

ՇՐՋԱՊՏՈՅՏ ԴԷՊԻ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

«ԱՐԱՐԱՏ» - «ՊԱՅԵՐՆ» (Միւնիխ) մրցումին առիթով, Լիբանանեան ճամբորդական գրասենեակներ, շրջապտոյտներ կազմակերպած են դէպի Գերմանիա, որպէսզի Լիբանանցիներ և բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին, կարենան ներկայ գտնուիլ այս հետաքրքրական մրցումին։

ԱՐԻՍՏՈՏԷԼ ՕՆԱՍԻՍ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾԷ ՏՈՔԹ. ՓՐՈՖ. ԱՆՆԱ ԱՍԼԱՆԻ ԳԻՒՏ՝ ԵՐԿԱՐԱԿԵՑՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐԸ

Յոյն մեծ նաւատէր Արիստոտէլ Օնասիս, որ անցեալ շաբաթներուն Փարիզի հիւանդանոցներէն միոյն մէջ բժշկական խնամքի ենթարկուեցաւ, ռումանահայ աշխարհահռչակ գիտնական, ակադեմիկոս Տոքթ. Փրոֆ. Աննա Ասլանի ստեղծած երկարակեցութեան դեղահատները գործածող մը եղած է։

Ստացուած տեղեկութեանց համաձայն, Պր. Օնասիս և իր կինը՝ Ճէքի (Նախկին Տիկ. Քենետի)

(Շար. տես էջ 2)

1974 - Աշխատանքի ու գեղեցիկ Իրագործումներու Տարի մը

Հայազգի Աննա Ասլան Ռումէն բժշկագիտութեան աստղերէն է։ Վերջերս ան արժանացաւ Ֆրանսական կառավարութեան պատուանշանի ու պարգևի, գիտութեան բերած իր խոշոր ծառայութիւններուն համար։

Ստորեւ՝ Աննա Ասլան ինքն իր մասին...։

Ինչպէս ամէն տարեվերջի, միտքս կը դառնայ պահ մը դէպի ետ, անց ալ օրերուն։ Կը յիշեմ ուրախութիւնները, յաջողութիւնները, ինչպէս եւ յարակից մարդկային նեղութիւնները, կռուելով ամէն ինչ մանրակրկիտ կերպով եւ - ինչպէս կը պատահի - բնական կարօտով երբեմն, տեսակ մը անձնական հաշուեկշիռ որ կ'օգնէ ինծի ձերբազատուելու անցեալի եղածներէն եւ Նոր Տարին մտնելու աւելի վստահութեամբ։ Այս հաշուեկշիռին արդիւնքը կարելի է անցուցած ցոյց տալ միայն մասամբ։ Նոյնիսկ եթէ, ինչպէս է 1974ի պարագան, յաջողութիւններ շատ իրական են։

Կը նկատեմ, որ ինծի համար այս տարուան կարեւորագոյն իրադարձութիւնը եղաւ՝ Ռումէն Ակադեմիայի անդամ ընտրուելս։ Ապա, եկան բազմաթիւ գնահատումները՝ միջազգային գետնի վրայ - ընտրուեցայ պատուոյ անդամ՝ Արեւմտեան Գերմանիոյ Ծերաբուժութեան Ընկերութեան (ուր երկու դասախօսութիւն ալ ըրի), ցկեանս նախագահ՝ Սան Սեպաստիանի ծերաբուժական կեդրոնին, եւ, վերջերս, Ֆրանսական սենաթի «Ակադեմական Դափնի» պատուանշանը։ Գնահատութիւններ են, որոնք պատիւ կը բերեն, բայց եւ պատասխանատուութիւններ կու տան։

Մեր «Ճերովիթալ» արտադրանքը, կը վայելէ հետզհետէ աւելի գնահատանքներ՝ ամբողջ աշխարհի մէջ։ Օրինակ, Մայամիի Համալսարանը, ուր դասախօսութիւն մը ըրի մեծ յուզումով (միակ օտարականն էի ամերիկացի այնքան գիտնականներու միջեւ), հաստատեց, որ «Ճերովիթալ»ը ունի յատկութիւններ, որոնք զայն գերադաս կը համարեն նման արտադրանքներէն, զօրացուցիչ է, թունաւոր չէ, հակադրեղ չունի, կերակրականոն չի պահանջեր։ Ամերիկեան ուրիշ մեծ համալսարանի մը մէջ, «Ճերովիթալ»ի վրայ փորձութիւն մը կատարուեցաւ, որուն արդիւնքները դրուատական են մեզի համար, իսկ Իտալիա տեղի ունեցած Դեղաբանական Համագումարին հաստատուեցաւ՝ որ ան կրնայ օգտագործուիլ նաեւ բժիշկի կողմէ, բարուքելու համար ծերերու վիճակը։

Ինստիտուտը, որուն ղեկավարն եմ, կարեւոր օժանդակութիւն մը կը ստանայ մեր պետութեան կողմէ, որ բարձրացուց զայն՝ Ծերաբանութեան եւ Ծերաբուժութեան Ազգային Ինստիտուտի աստիճանին, իսկ զիս ալ անուանեց ընդհանուր տնօրէն՝ ծերունիներով զբաղող բոլոր հաստատութիւններուն։

Ինչպէս կը տեսնէք, բաւական ուրախութիւններ ունեցած եմ փրոֆեսիոնալ գետնի վրայ եւ անձնապէս ալ, աւելի փոքր բերկրութիւններ, բայց որոնք շատ բան կը նշանակեն ամէն մարդու համար։

Ակադ. Փրոֆ. Տոքթ.
ԱՆՆԱ ԱՍԼԱՆ

ՀԱՅ ՄԱՄՈՒԼԻ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՀԱՅ ԹԵՐԹԸ ԵՒ ՕՏԱՐ ԹԵՐԹԸ

— Ուղղակի կը խղճամ հայ թերթին (օրաթերթին, շաբաթաթերթին, ամսաթերթին) վրայ, երբ զայն բաղդատեմ օտար թերթին (օրաթերթին, շաբաթաթերթին, ամսաթերթին) հետ։

— Ես ալ կը խղճամ ուղղակի քու վրադ ի լուր բաղդատութեանդ։ Օտար թերթը կը հրատարակուի իր երկրին մէջ։ Ունի տնօրէն մը, գեր-տնօրէն մը, ունի խմբագրապետ մը, երկու գեր-խմբագրապետներ, տասնեակ մը խմբագիրներ, հարիւրաւոր թղթակիցներ և լուսանկարիչներ, որոնք կը ճամբորդեն քաղաքէ քաղաք, երկրէ երկիր, իւրաքանչիւրը շաբաթական յօդուած մը և քանի մը լուսանկար գրկելով կը վաստկէ կեանք մը իշխանական։ Բոլորն ալ ունին հարիւր հազարաւոր, միլիոնաւոր ընթերցողներ։ Իրենց թերթը բնականաբար ունի բազմաթիւ էջեր, և յօդուածներ, զանազա՜ն, զարմանա՜զան, հետաքրքրակա՜ն, ռոշնակա՜ն գգայացնող։ Բաղդատակա՜ն տեսութիւններ, պատգամնե՜ր արտասանող։ Օտար թերթը պարզապէս ձեռնարկ մ'է առեւտրական։

Հայ թերթը կը հրատարակուի [illegible] մէջ, Ն. Քական անձնուէր գործունէութիւններով։ Հայերն ունի երկու խմբագիր, և բեմ նոյնիսկ մէկ խմբագիր, որ կը գրէ, կը փոխադրէ, կը սրբագրէ, կ'առաքէ... Ունի [illegible] թղթակիցներ, [illegible] լուսանկարիչներ, [illegible] կը գրէն հեռուէն։

Հայ գրողը ո՛չ թէ շաբաթական յօդուած մը, այլ բազմաթիւ յօդուածներ կը գրէ, զանազան գրչանուններով։ Հայ թերթը կը բաղկանայ չորս, ութ էջերէ։ Թանա՞կը գերակշիռ է, թէ տրակը։ Հայ թերթը չի ներկայացներ քաղաքական յեղյեղուկ յօդուածներ, չ'արձակեր պատգամներ փիրուն, չի կատարեր վաւաշոտ նկարագրութիւններ, զանազա՜ն, զարմանազա՜ն, հետաքրքրակա՜ն, ռոշնակա՜ն։ Զգայացունց յօդուածներ չի հրատարակեր (նման յօդուածներ դուն կը կարդաս արդէն՝ Ֆրանսերէ՛ն, Անգլերէ՛ն, Իտալերէ՛ն, Գերմաներէն)։

Հայ թերթը (Սփիւռքի Մեւրայի գաղափարական ին հաւատարիմ թերթը) կը պաշտպանէ լեզուն և հաւատքը, կը հաղորդէ ազգին ոգեւորիչ լուրերը, օտար թերթէն կը քաղէ պիտանին, կը հրատարակէ բովանդակալից յօդուածներ, ուսումնասիրութիւններ կը կատարէ ի պէտս մանաւանդ ոչ-զարգացելոց։ Հայ թերթը չունկայ չէ, հայ թերթը տաճար է, որուն դուռն կը զլանաս քաղաքուն զրուցել, և հեռուէն կեցած, տանը որևէ աջակցութիւն բերելու անոր կը քննադատես զայն, բաղդատելով օտար թերթին հետ, ո՜վ երջանիկ մարդ, դուն չես կրնար գնահատել հայ գրողին անձնուիրութիւնը, կը խղճա՛մ քու վրայ։

Որ գրողը աւելի արժանի է խրախուսանքի։ Ա՛ն որ իրմէ հարիւր հազարաւոր, միլիոնաւոր ընթերցողներու [illegible] թէ ա՛ն որ [illegible] ընթերցողներու [illegible]

ուզեր։ Կ'ուզեմ ազնիւ սրտերուն, որոնց տանը փողի և թըղթուկի կը հանչնան հայ գրողին գերազանցութիւնը։

ՀՐԱՉ ՔԱՋԱՐԵՆՑ

«Մասիս»

ԹՈՐՈՍԵԱՆ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ ՆՈՒԷՐԸ՝ ՓԱՐԻԶԻ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ

Փարիզի Նուպարեան Մատենադարանը վերջերս ճոխացաւ 450 նոր արժէքաւոր հատորներով, որոնց կարգին կարեւոր թիւ մը կը կազմեն լեզուագիտական գիրքերը, բառարանները և հայագիտական առարկաներու վերաբերեալ ուսումնասիրութիւնները։

Նուպարեան Մատենադարանի՝ աւելի քան 25.000 գիրքերու գրամագլուխին վրայ, այս կարեւոր ներդրումը կատարուեցաւ՝ շնորհիւ փարիզահայ օրիորդներ Հայկանուշ և Զարուհի Թորոսեաններու, որոնք ի յիշատակ իրենց սիրելի քրոջ՝ օրդ. Արաքսի Թորոսեանի՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան նուիրեցին անոր գրադարանին մաս կազմող հայերէն գիրքերուն մեծ մասը։

Օրդ. Արաքսի Թորոսեան ծանօթ անուն մըն է Փարիզի մէջ, ուր երկար ատեն վարած է Սորպոնի համալսարանի Պատուակալ Դրագարանապետի պաշտօնը և պարգեւատրուած՝ Արժանեաց Կարգի Ասպետի (Chevalier de l'Ordre National du Mérite) շքանշանով։

Իսկական մտաւորականի բծախնդրութեամբ, ան տարիներու ընթացքին ընտրած ու իր գրադարանին մէջ հաւաքած է այս բազմահարիւր հայերէն գիրքերը, որոնք այսօր պահ դրուած են Նուպարեան Մատենադարանին մօտ ԱՐԱՔՍԻ ԹՈՐՈՍԵԱՆ անունը կրող մասնաւոր դարակներու մէջ։

Մեծապէս գնահատելի է Թորոսեան քոյրերու այս ազնիւ ժեստը, որ հայ գիրքերու առուար թիւ մը կը դնէ ուսումնասէր հասարակութեան տրամադրութեան տակ, առիթ ընծայելով, որ հայագիտական ու մասնաւորաբար լեզուագիտական հարցերով հետաքրքրուողները՝ լաւագոյնս օգտուին անոնցմէ։

ԱՌ Ի ՔԱՋԱԼԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ Ի ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հայկական Ընթերցասրահի 1975 տարուան օրացոյցին հրատարակման առթիւ, առ ի քաջալերութիւն և ի գնահատութիւն, սրահի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է՝ արտասահմանի իր բարեկամներէն, հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

		Տոլար
Պր. ՀՐԱՆԴ ՆԱՍԻՊԵԱՆԷ (Լօզան)		25
Ընկեր ՆՈՒՊԱՐ ՍՈՒԳԻԱՍԵԱՆԷ (Մոնրէալ)		10
Ընկ. հի ՏԻՐՈՒՀԻ ԻՇԼԷՄԵՋԵԱՆԷ (Ուսթր)		5
Ընկեր ՍԻՄՈՆ ՍԱՄՍՈՆԵԱՆԷ (Նիւ Եորք)		5
Ընկեր ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆԷ (Թորոնթօ)		5
Պր. ՍՈՒՐԷՆ ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆԷ (Սիտնի)	Եգ. Ոսկի	5

ՕՆԱՍԻՍ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾԷ ՏՈՔԹ. ԱՆՆԱ ԱՍԼԱՆԻ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ

(Շար. Ա. էջէն)

վերջերս Մանհաթանի (Նիւ Եորք) իրենց յարկաբաժնին մէջ այցելութիւնը ընդունած են Տոքթ. Փրոֆ. Տիկին Ասլանի և երկարօրէն տեսակցած անոր հետ։ Թէեւ այս հանդիպումին մասին ոչ մէկ տեղեկատուութիւն տրուած է, սակայն հաւատալի է՝ որ Տոքթ. Ա. Ասլան քննելէ ետք մեծ նաւատէրը, դեղագրած է իր յանարած

Արիսթոթել Օնասիս

«Ծերովիթալ թիւ 3» դեղահատերը, որոնք, ըստ բազմաթիւ գործածողներու, մեծապէս օգտակար եղած են երկարակեցութեան գծով։

Փրոֆ. Աննա Ասլան, որ թէեւ 82 տարեկան է, կ'երեւի 65 տարեկան [illegible] յաճախ ըսած է, թէ [illegible] Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը [illegible] չարտօներ որ [illegible] դեղը ներածուի, ծերովիթալը չօշափելի արդիւնքներ արձանագրած է [illegible]

Այսուհանդերձ Տոքթ. Ասլան կ'ընդունի, որ [illegible] այս դեղը գործածող անձեր [illegible] մարմնի [illegible] մարզանք։ Միւս կողմէ ան կը հաւատայ, որ որեւէ դեղ, ինչ որ ալ ըլլայ անոր տարողութիւնը, չի կրնար օգնել ֆիզիքական պայմաններուն։

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

Ցաւով կը տեղեկանանք, որ եգիպտահայ ծանօթ ազգային եւ զինկոկրաթի Գահիրէի ամենահին հաստատութիւններէն միոյն Սեփականատէր-Հիմնադիրը՝

ԱՐԱՄ ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

իր մահկանացուն կնքած է անցեալ Շաբաթ, 22 Փետրուար 1975, ուշ գիշերին, իր բնակարանին մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, 83 տարեկանին։

Թաղման Կարգը տեղի ունեցած է Կիրակի, 23 Փետրուար 1975, կ. ե. ժամը 3ին, Մարմինայի Ս. Մինաս մատրան մէջ, եւ ողբացեալին մարմինը թաղուած է ընտանեկան շիրիմին մէջ։

Այս տխուր առիթով, մեր զգացուած ցաւակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին քոյրերուն՝ Տիկին Սիրանոյշ Քէլէրճեանին և Տիկին Թագուհի Գոյաճեանին, ինչպէս նաեւ ազակիր բոլոր պարագաներուն։

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

Խոր ցաւով տեղեկացանք, Պէյրութի մեր վերբեռն եւ վաստակաւոր ընկերներէն՝ ուսուցիչ եւ մտաւորական, Տիգրանակերտի հին սերունդէն վերապրող, դեղագործ

ՄԻՀՐԱՆ ՆԱՃԱՐԵԱՆԻ

մահուան, որ տեղի ունեցած է յետ երկարատեւ հիւանդութեան, Երեք. 11 Փետր. 1975, կ. ա. ժամը 11ին, իր բնակարանին մէջ, 85 տարեկանին։

Ցուղարկաւորութեան եւ թաղման կարգը կատարուած են Հայ Կաթողիկէ գերեզմանատան մատրան մէջ, Չորեքշաբթի, 12 Փետր. 1975, կ. ա. ժամը 11ին։ Սգակիր հոծ հասարակութիւն մը՝ ընկերներէ, բարեկամներէ եւ ընտանեկան պարագաներէ բաղկացած, ողբացեալին դագաղին հետեւած է իր բնակարանէն մինչեւ գերեզմանատուն, իրենց վերջին յարգանքը ընծայելու մեզմէ անդարձ բաժնուող վաստակաւոր ընկերոջ։

Գերեզմանատան մէջ աւուր պատշաճի դամբանական մը խօսած է ընկեր Հրանդ Գալըգեան, վեր առնելով ողբացեալին կեանքն ու գործը, զայն ներկայացնելով որպէս հասարակական գործիչ, ուսուցիչ եւ խմբագիր։

Այս տխուր առիթով խմբագրութիւնս իր զգացուած ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հանգուցեալին այրիին, զաւակներուն և ընտանեկան բոլոր պարագաներուն, և մասնաւորաբար մեր աշխատակից՝ Տէր և Տիկին ընկեր Սարգիս Նաճարեանին։

ԳԱՆԱՏԱՀԱՅ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

Ցաւով տեղեկացանք, որ Թորոնթոյի մէջ (Գանատա), 20 Յունուար 1975, իր մահկանացուն կնքած է Հանքը(?) հին սերունդին և Մուշեան Գերդաստանի նահապետ

ՅՈՎԱԿԻՄ ՄՈՒՇԵԱՆ

90 տարեկանին։

Թաղման արարողութեան նախագահած է Թորոնթոյի Հոգեւոր Հովիւ՝ Հոգշ. Ժիրայր Վրդ. Թաշճեան, մասնակցութեամբ Արժ. Տ. Սեդրակ Քհնյ. Խաչատուրեանի, եւ մարմինը ամփոփուած է Ռիվըր Սայտի գերեզմանատան մէջ։

Այս տխուր առիթով, «Ջահակիր» իր զգացուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալին այրիին, զաւակներուն՝ ընկերներ Գրիգոր եւ Պետրոս Մուշեաններուն եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն։

ՔԵՊԵՔԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՆԵՐՍ (ՄՈՆԹՐԷԱԼ) ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Պոլսահայ Միութեան «Մ. Է. Կ.» Մշակութային Կեդրոնական Մարմնի Վարչութիւնը կը հաղորդէ մեզի, որ Փետրուարէն սկսեալ, Քեպեքի Համալսարանին բարեհաճ կարգադրութեամբ եւ Պետական Քարտուղարութեան մասնակի նպաստին շնորհիւ, Պոլսահայ Միութեան Մ. Է. Կ. Մշակութային Կեդրոնական Մարմինը կը շարունակէ՝ անցեալ Սեպտեմբերին սկսած հայագիտական դասընթացքը։

Դասընթացքը պիտի հաշուէ 15 դասախօսութիւն՝ երկուքական ժամ տեւողութեամբ։ Դասընթացքին լեզուն հայերէն է։ Պատասխանատու դասախօսն է Տոքթ. Գէորգ Պաղճեան։

Դասախօսութիւնները տեղի կ'ունենան Երեքշաբթի իրիկուններ, Քեպեքի Համալսարանին մէջ՝ Մոնրէալ, ժամը 8էն 10։ Նիւթ՝ «Հայոց Պատմութեան եւ Գրականութեան Գլխաւոր Շրջաններ»։

Ուսանողները կը վճարեն միայն 15 տոլար իբրեւ արձանագրութեան տուրք։ Այլ ծախսերը կը հոգայ Պոլսահայ Միութեան «ՄԷԿ» Մշակութային Կեդրոնական Մարմինը։

Առաջին կիսամեակին, 23 երկսեռ ուսանողներ, շատ կանոնաւոր կերպով ու մեծ հետաքրքրութեամբ հետեւեցան այս դասերուն։

Հայագիտական այս դասընթացքը չպէտք է շփոթել նոյն Համալսարանին մէջ, երեք կիսամեակներէ ի վեր, Տոքթ. Գ. Պաղճեանի կողմէ տրուող՝ հայերէն աշխարհաբար լեզուի դասընթացքին հետ, որուն հետեւեցան, այս վերջին կիսամեակին, 24 ուսանողներ, որոնցմէ ՄԻԱՅՆ ԵՐԵՔԸ ՀԱՅ ԷԻՆ։

Այս դասերը տեղի կ'ունենան Հինգշաբթի եւ Ուրբաթ իրիկուններ։

Գանատայի հայապահպանման բծախնդիր Ազգային Մարմինները եւ Մշակութային Կազմակերպութիւնները, անհրաժեշտ է որ մղեն, իրենց անմիջական շրջանակին մէջ գտնուող հայածին երիտասարդները՝ որոնք հնարաւորութիւն չեն ունեցած զարդ իրենց մայրենի լեզուն սորվելու, ինչպէս նաեւ Հայերու հետ ամուսնացած օտարները, որ օգտուին այս բացառիկ պատեհութենէն, եւ լրացնեն մեր Մեծամասնչին ու նանչնան մեր դարաւոր մշակոյթը։

Այս դասընթացքին օժանդակ լեզուն Ֆրանսերէնն է։

Արձանագրութեան համար դիմել Համալսարանի Քարտուղարութեան։

Լրացուցիչ տեղեկութիւններու համար դիմել՝ Տոքթ. Գ. Պաղճեանի։ Հեռ. 739-0314. Հասցէ՝

5046, Avenue Victoria

Montréal, H3W 2N3 P. Q.

ՏՈՔԹ. ՓՐՈՖ. ԶԱՒԷՆ ՏՈԼԱՊՃԵԱՆԻ ԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Մենք լիայոյս ենք, որ «ԼՈՌԻ ՂՕՂԱՆՋՆԵՐ» և «ԲԺԻՇԿԻ ՕՐԱԳԻՐ» ստեղծագործող Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն Տոլապճեանը, կարողութիւնն և ուժը ունի՝ արդարացընելու մեր յոյսերն ու ակնկալութիւնները, մարդկային կեանքը՝ [illegible]

Երկու տասնամեակներ առաջ, երբ, [illegible] Մեծի Տանն Կիլիկիոյ [illegible] կը հիւսէր.

— Կեանքն մեզ, հաւասար յիշատակարանն է միայն, ո- [illegible] լու, անկորնչելի մնալու բացարձա՛կ իրաւունքը ունի։

Արեւու լոյսի նման պայծառ այս ճշմարտութիւնը լաւագոյնս կը դրսեւորէ մարդասիրական առաքելութիւնը՝ Տոքթ. Փրոֆ. Զաւէն Տոլապճեանին, որ, հաւատարիմ՝ մեր անմահ նախնիքներուն խորհուրդին, իր գիտական ասպարէզին կողքին, Հայաստանի Խորհրդարանի անդամի իր հանգամանքով՝ իր ազգային - հասարակական արդիւնաշա՛տ գործունէութեան զուգահեռ, գերագոյն զոհողութեամբ, հնարաւորութիւնն ու ժամանակը կը ստեղծէ, աղնըւաբար խնկարկելու Գրականութեան Բագինին առջեւ, լսելու համար՝ ապրո՛ղ մարդոց սրտերը, իր երգը միացնելու համար՝ Հայաստանի հայութեան համընդհանուր երգին։

Իր վարձքը՝ կատար:

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Պէյրութ, Յունուար 1975

ԼՈԿ ՄԻ ՃԻՉ

ՏՈՔԹ. ԶԱՒԷՆ ՏՈԼԱՊՃԵԱՆ

Պէյրութը Միջերկրական ծովի գոհարն է։ Հինաւուրց Լիբանանի մայրաքաղաքը իւրայատուկ հրաշք ու հանճար ունի։ Այստեղ ասս յաջող խճանկար են տուել արեւելքի բուրմունքը եւ ժամանակակից ճարտարապետութեան ու քաղաքաշինութեան նուաճումները։ Այդ քաղաքի դիմքի վրայ մեծ չափով ազդել են սոս այլազան ազգերի սովորութիւնները, աշխարհայեացքը, լեզուն։ Այդ հանգիստ խառնաշփոթութեան մէջ հեշտ է ընկալել եւ հայերի կեանքը, որոնց թիւը Պէյրութում պատկառելի է։

Հայաստանի բժիշկների պատուիրակութիւնը այցելում է Լիբանան։ Ջափազանց նոխ ու բազմակողմանի ծրագիր է կազմուած, որի մէջ տեղ է տրուած հիւանդանոցների այցելութեանը։ Դա բնական է, մասնագիտական հարցերը միշտ աւելի հետաքրքրական են լինում։

Այդ օրը մենք այցելում էինք քաղաքի գլխաւոր հիւանդանոցներից մէկը։ Մեզ ուղեկցում էին հիւանդանոցի գլխաւոր մասնագէտները, տարբեր բաժանմունքների վարիչները, համալսարանի բժշկական դպրոցի դասախօսները։

Մտնում ենք ուռուցքաբանական բաժանմունք։ Ծանօթ մթնոլորտ է։ Նոյն ծանր հիւանդներ։

Ուղեկցող բժիշկը խնդրում է մի քանի հիւանդներ քննել, կարծիք յայտնել։ Այս երիտասարդը ուռուցքային հիւանդութիւն ունի, որեւան երջանառութեան անբաւարարութիւն՝ արտայայտուած երեւոյթներով։ Մ[illegible]չին տարիքի մի կին տառապում է ուռուցքի ամենածանր հիւանդութեամբ։ Միջանցքի վերջում մի առանձին հիւանդասենեակում պառկած պատանու դէմքը համարեայ սեւ է. իր ծննդեան օրից նրան ուղեկցել է սրտի արատը։

Հիւանդները քարացած նայում են մեզ, խոր թախիծ կայ նրանց դէմքին, աչքերի մէջ՝ աղերսանք։ Կարծես յոյսեր ունեն, որ հեռաւոր երկրից եկած այդ մասնագէտները նրանց կեանք կը պարգեւեն։ Բայց նման դէպքերում բժշկի միակ զէնքը լինում է խօսքը, դժուարութեամբ գծագրուող ժպիտը, ներշնչումը։ Նշանակը՝ ձգձգել ժամանակը մինչեւ բնութիւնն ինքը կը լուծի հարցը։

Դրսում արեւն է փայլում, ծառեր, ծաղկանոց, մի քիչ հեռու Միջերկրական ծովի տաք ջրերն են, որոնք ողողում են հին Փիւնիկիի քարեբեր ափերը։ Հիւանդասենեակների լուսամուտներից ուրւագծւում են Լիբանանի լեռները, իսկ այստեղ ծանր հիւանդներ՝ դատապարտուած մահուան...

Մասնագէտի բախտը ամէն տեղ նոյնն է։ Որտեղ էլ որ գտնուի բժիշկը, պիտի հանդիսատեսը լինի մարդկային ամենածանր ողբերգութիւնների։

Երէկ եղել էինք Ազունիէի առողջարանում։ Սա մի գողտրիկ վայր է, Պէյրութից ութսուն քիլոմեթր հեռու։ Առողջարանը պատկանում է հայերին։ Դժուար էր նայել այդ հիւանդներին. երիտասարդ տղաներ, աղջիկներ, որոնք այստեղ են անցկացնում իրենց կեանքը։ Թոքախտն է նրանց հարուածել։ Տարօրինակ կերպով իմ մտքում հնչում էին Դուրեանի, Տերեանի, Մեծարենցի, Զարիֆեանի տողերը։

Նախորդ օրը եղել էի Անթիլիասի մատուռում։ Տէր-Զօր անապատի չոր աւազուտքի մէջ խանձած ու փաղաղած ոսկորներ են պահւում այդ մատուռի վեղարի ներքոյ։ Մոմերի խաւար լոյսի տակ, ապակեայ կիսամութ ցուցափեղկերի ետեւում դասաւորուած են նրանք՝ տարբեր չափերի, տարբեր ձեւերի, ամբողջական, կտրտուած, փտրուած ոսկորներ, գանկեր։ Թւում է, թէ մի նկարչի խենթացած մտայղացումն է, թէ դա սուտ մի կսաւ է. այդպիսի գազանութիւն չի կարող լինել։ Բայց ո՛չ, սա իրականութիւն է, բացարձակ իրականութիւն։ Այդ ոսկորների մէջ անգամ զգում եմ կեանքի հեւքը։

Մատուռի լռութիւնը պարբերաբար խանգարւում է։ Մերթ լըսւում են խոր հառաչներ, մերթ... մանկական ուրախ ձայներ։

Բակում հայկական դպրոց է, աշակերտները դուրս են եկել բըզբօսանքի։ Բնական ղողանջներ այդ մատուռի...

Հոգեկան այսպիսի բարդ վիճակ, եւ այսօր հանդիպում եմ

(Շար. տես էջ 4)

★ ԱՍՏՂԵՐԸ ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ ★

ՎԱՆՏԱ ՊԵԼԵՑՔԱՅԱ

1925թ. Փետրուարին, Վ. Համբարձումեանն աւարտել է իր մաթեմատիկական ինքնուրոյն աշխատանքներից մէկը: Հետազօտութեանը ծանօթացել է փրոֆեսէօր Գոյալովիչը: Վիկտորը փրոֆեսէօրի մօտից երեկոյեան բաւական ուշ է վերադարձել մռայլ տրամադրութեամբ:

— Հ՛ը, ի՞նչ եղաւ, ոչինչ դուրս չեկա՞ւ,- հարցրել է հայրը, որ փոխադրուել էր Լենինկրատ և ապրել երեխաների հետ.

— Ոչինչ. Բաւական երկար զրուցեցինք. Պարզւում է, որ այս աշխատանքներն արուած են արդէն և ծանօթ են գիտութեան մէջ. Գոյալովիչն ընդունեց, որ ես ամէն ինչ լաւ ու Նրբօրէն եմ կատարել...

«Սա Վիկտորի գիտական ձախորդութեան ո՛չ առաջին, ո՛չ էլ վերջին դէպքն էր,- գրում է Համազասպ Համբարձումեանը:- Թէ՛ մինչ այդ, թէ՛ հետագայում նա մի անգամ չէ, որ կատարեց այս կամ այն աշխատանքը, ապացուցեց այս կամ այն տեսութիւնը, լուծեց կարծես գիտութեան մէջ դեռես չլուծուած ինչ-որ խնդիր և յետոյ խորունկ դառնութեամբ համոզուեց, որ իր արածն արդէն իսկ արուած է. Գոյալովիչին դիմելը ձախորդութեան կրկնութիւն էր, որ երբեմն անսանձ մտածման լիցք էր հանդիսանում.

Շատ տարիներ յետոյ, այդ նոյն «հը՛, ի՛նչ եղաւ» հարցը՝ անհամբերութեամբ ու երկարօրէն զսպուած ու յանկարծ պոռթկացող յուզումով հօրը կը տայ Բիւրականում՝ ողջէն, այն օրը, երբ Համազասպ Համբարձումեանը դիսերտացիա կը պաշտպանի. Այնժամ նրա որդին արդէն կը դառնայ համբահռչակ գիտնական, ակադեմիկոս, իսկ դուստրը՝ Երեւանի պոլիտեխնիկ ինստիտուտի դոցենտ:

Իսկ հայրը, պարզապէս ժամանակ չունէր պաշտպանուելու. Ջափազանց շատ հոգսեր ունէր այս արդէն ծեր մարդը. Գրախանութներում ծախւում էին Համբարձումեան - երէցի Հոմերոսից կատարած թարգմանութիւնները, բանաստեղծական ժողովածուները. Ուսանողներն իրենց սրտերում և տետրերում դասախօսութիւններից տանում էին նրա մտքերը, հոգին, վառած կրակը, որդու և դստեր պէս դառնալով նրա «արտադրանքը». Նա ժամանակ չունէր:

Այնուամենայնիւ ընկերները համոզել են նրան պաշտպանուել: Որդին չի գնացել պաշտպանութեան: Ջափազանց մտահոգ՝ մնացել է տանը և անհամբեր սպասել հօրը. Փոխուել էին դերերը:

— Հը՛, ի՞նչ եղաւ,- հազիւ հօրը նկատած՝ հարցրել է որդին:

Հայրը Բիւրականից մեկնել է, յուսալով՝ թէ գիտութիւնների թեկնածուի կոչում կը ստանայ, բայց մի քանի ժամ յետոյ եկել է... Տոքթէօր դարձած. Այնքա՛ն համապալփակ ու հետաքրքրական է եղել նրա դիսերտացիան:

Հայրն արդէն անյուսալի հիւանդ էր, երբ Վիկտոր Համբարձումեանի ներկայութիւնն անհրաժեշտ էր՝ Բիւրում անցկացուող աստղագէտների հերթական քոնֆերանսում. Նա մասնակցում էր նիստերին, բայց բոլորը հասկանում էին, թէ, իրօք, նա այնտեղ է՝ հօր կողքին: «Մինչոյ է, արդէն ոչնչով չես օգնի, դու Աստուած չես,- փորձել էր ընփոփել կինը:- Նա միայն աւելի կը տառապի, տեսնելով քո վիշտը. «Այո՛», բայց գուցէ նա դեռ ինչ-որ բան կարողանայ ասել ինձ...» Որդին հօրից իրենց երկուսի համար կարծես շատ կարեւոր խօսքեր էր ակնկալում և վախենում էր, որ հայրը հենց այդ խօսքերը չի հասցնի ասել...

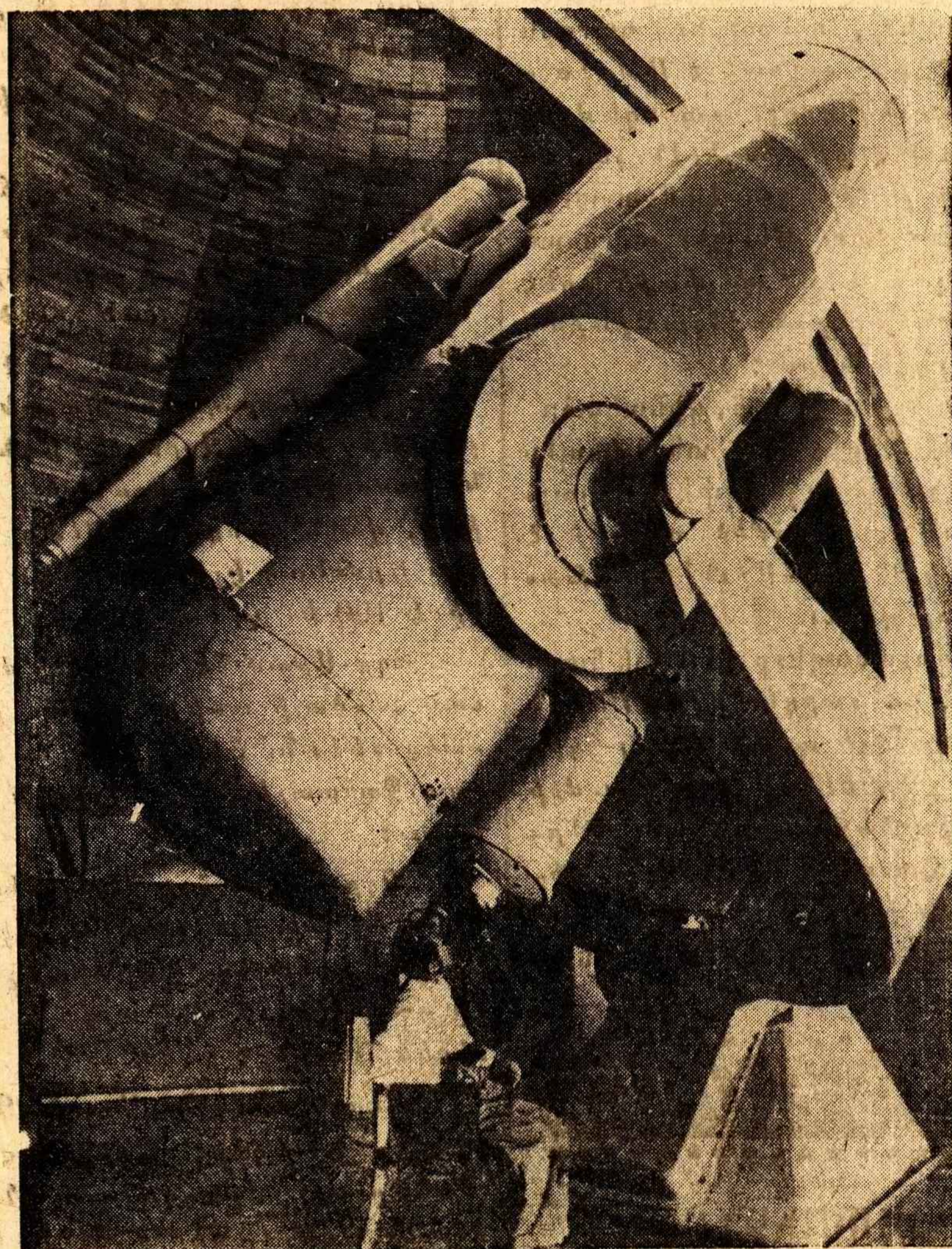
* * *

Հոլանտացի գիտնական Եան Հորդը՝ ակադեմիկոս Վ. Համբարձումեանի մասին ասել է. «Ես դադարել եմ զարմանալուց, թէ ինչպէս իրար ետեւից հաստատւում են տարիներ առաջ Համբարձումեանի մարգարէօրէն արած գիտական վարկածները». Այս ակնարկի նպատակը չէ Վիկտոր Համբարձումեանի ստեղծագործութեան գիտական արդիւնքների մասին պատմելը: Պարզապէս ուզում եմ հասկանալ նրա խորաթափանցութեան ակունքները, նրա գաղափարների ու ենթադրութիւնների բացառիկ կենսունակութեան պատճառները.

Լիւդվիկ Միրզոյեանը՝ Համբարձումեանի աշակերտը, օգնականն ու աստղադիտարանի տիրէքթօրի պաշտօնում նրա տեղակալը, պատմեց ինձ, թէ նա ինչպէս երբեմն ասում է. «Ես զգում եմ, թէ սա պէտք է լինի այսպէս. Ապացուցել առայժմ չեմ կարող, բայց զգում եմ, զգո՛ւմ».

Ներըմբռնողական զգացումը հաստատող ապացոյցները գալիս են յետոյ, անպայման գալիս են, ճշգրիտ տեսութիւն դառնալով.

(Շարունակելի)

ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ԱՍՏՂԱԴԻՏԱՐԱՆԻՆ ՄԵԾ ՀԵՌԱԴԻՏԱԿԸ

ՏՈՔԹ. ԵՈՀԱՆՆԻՍ ԼԵՓՍԻՒՍԻ ԵՒ ԼԻՊԱՐԻՏ ՆԱԶԱՐԵԱՆՑԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆԸ

Նախացեալ Կիրակի, 16 Փետր. 1975, Հելիոպոլսոյ «Յուսաբեր» ակումբի «Լ. և Ս. Գարագաշեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ յիշատակի չքեղ հանդիսութիւն մը, Նուիրուած մեծ հայասէր՝ Տոքթ Եոհաննէս Լեփսիուսի և Լիպարիտ Նազարեանցի, կազմակերպութեամբ «Յուսաբեր» Մշակութային Ընկերակցութեան։

Այս առթիւ հրաւիրուած էր խօսելու համայնքիս ծանօթ երգահան և խմբավար Մօ. Եդուարդ Յակոբեան, որ շատ խնամեալ՝ իր բանախօսութեան ընթացքին արտայայտուեցաւ՝ մեծ Նպաստ հայ դատին Տոքթ. Լեփսիուսի և Լ. Նազարեանցի համագործակցութեան մասին։

Մօ. Ե. Յակոբեանի բանախօսութիւնը արժանի է՝ որ ամբողջութեամբ հրատարակուի մեր օրաթերթերուն մէջ, որովհետեւ ընթերցողը սիրով պիտի կարդայ և շատ բան վերահասու պիտի ըլլայ։

Ներկաները մեծապէս բաւարարուած, խանդավառ ծափերով իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին։

Յայտագիրի բ. մասին, հանդիսականները մեծ հաճոյքը ունեցան վայելելու հայկական իսկական համերգ մը՝ բաղկացած մենակատարութիւններէ և խմբերգներէ, որոնք կատարուեցան «Եգիպտահայ Երգչախումբ»ին կողմէ, ղեկավարութեամբ Մօ. Եդ. Յակոբեանի և դաշնամուրի նուագակցութեամբ Տիկին Շամիրամ Դարմանեանի։ Այս առթիւ խմբավարը բազմաթիւ ազգային և հայրենասիրական երգեր դաշնաւորած էր։ Մեներգեցին՝ Տիկիններ Մարկրիթ Յակոբեան, Լիզա Բ. [illegible]եան և Զապել Ուշտունի։

Գեղարուեստական այս բաժնին մէջ, հայրենաշունչ և ոգեւորուած ասմունքեցին ՊՊ. Վարուժան Յ. Գուզինեան և Գեղամ Գուզուբեան։

Երգչախումբ, մենակատար և ասմունքող, բոլորն ալ արժանացան ջերմ ծափողջոյններու։

Հանդիսութեան վերջ գտաւ Առաջնորդական Տեղապահին «Պահպանիչ»ով։

Շնորհաւորելի են այս հանդիսութեան կազմակերպիչները և յայտագիրը գործադրողները անխտիր։

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
27 ՓԵՏՐ. 1975

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ՆԱՄԱԿ (ՅՈՒՐԿԷՆ ԹԻԼԷՆ)

Երեւանի Ձայնասփիւռը Կ'ունկնդրեն

«ՖՐԱՆՍ ՖՈՒԹՊՈԼ»ի վերջին թիւին մէջ, հաճոյքով կարդացինք հետեւեալ հետաքրքրական գրոյցը՝ որ տեղի ունեցած է «ՊԱՅԵՐՆ ՄԻՒՆԻԽ» ֆութպոլի հռչակաւոր խումբին խաղացողներուն եւ թերթին մարզական թղթակիցին միջեւ:

Իր ֆութպոլի բաժնի սիւնակներուն մէջ, «ՖՐԱՆՍ ՖՈՒԹՊՈԼ» Lettre d'Allemagne (par Jurgen THIELEN), «A L'ECOUTE DE RADIO EREVAN» *վերնագիրով կը գրէ*

«Պայերն»ի խաղացողները լայն շունչ մը առին, երբ իմացան՝ թէ «Արարատ»ին դէմ է որ պիտի խաղան եւ ոչ թէ «Պարսելոնա»ի կամ «Լիտս Իւնայթըտ»ի հետ։

Յօդուածագիրը կ'ըսէ, թէ «Արարատ»ը անծանօթ նոր խումբ մը չէ գերմանացիներուն։ Անոնք արդէն 1972ին լաւ գաղափար կազմած էին, ՈՒԷՖԱի բաժակի մրցաշարքին ընթացքին։

«Պայերն»ի մարզիչը նշած է, որ Միւնիխէն Երեւան հասնիլը 19 ժամ կը տեւէ: Հայաստանի մայրաքաղաքի ջերմաստիճանը այդ շրջանին 18 աստիճան (սանթիկրատ) կ'ըլլայ, հետեւաբար Երեւանի մէջ խաղադաշտը լաւ վիճակի մէջ պիտի գտնեն։ Տեթմար Քրամեր (այս է մարզիչին անունը, «Զ.») ըսած է նաեւ, թէ երբ երեք ամիս առաջ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները կը գտնուէր, երկու անգամ ներկայ գտնուած է «Արարատ»ի մրցումներուն, եւ կ'ընդունի, թէ հայկական խումբը լաւ է եւ կը խաղայ 4-3-3 *թագթիգով*, եւ թէ խաղացողներուն մեծամասնութիւնը ֆիզիքական մեծ յարմարութիւն ունին, բայց դժբախտաբար իրենց խումբին մէջ ոչ Փելէ մը եւ ոչ ալ Պեքենպաուէր մը ունին:

Գալով «Պայերն»ի բերդապահ Զէպ Մայէրի, ան ալ իր կարգին ըսած է՝ թէ *«սկսած է Ռատիօ-Երեւանը ունկնդրել, որպէսզի մրցումի ընթացքին հայերէն լեզուն իրեն խորթ չթուի»*։ Համբաւաւոր խաղացող Կերտ Միւլլեր ալ ըսած է, թէ՝ *«շատ պիտի փափաքի գոնէ երկու կոլեր նշանակել «Արարատ»ի բերդէն ներս»*:

Գալով հայերուն, վիճակաձգութեան արդիւնքէն անմիջապէս ետք, Երեւանի ձայնասփիւռը յայտարարած է, թէ՝ *«մեծ պատիւ է ընդունիլ Պայերն-Միւնիխը եւ խաղալ անոր դէմ»*։

Յօդուածագիրը սակայն հարց կու տայ, թէ՝ *«արդեօ՞ք ԱՐԱՐԱՏին համար կարելի պիտի ըլլայ դիմադրել «ՊԱՅԵՐՆ»ի պէս խումբի մը՝ որ իր կազմին մէջ ունի Գերմանիոյ Հաւաքականէն վեց միջազգային խաղացողներ»*:

Թրգ. ՎԱՀԷ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

★ ՍԻՆԵՄԱ ★ ՍԻՆԵՄԱ ★

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ԺԱՊԱՒԷՆ ՄԸ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿԻ Կ'ԱՐԺԱՆԱՆԱՅ

Նիւ Տելհիի մէջ վերջերս տեղի ունեցած՝ 1974ի Շարժանկարի Փառատօնին մասնակցող 107 երկիրներու 580 սինէժապաւէններուն մէջէն, առաջին մրցանակը շահեցաւ եւ ոսկի մետայլի արժանացաւ՝ սովետահայ մեծ բեմադրիչ Աղասի Պապայեանի «Բիւրեղ Սիրոյ Ճամբաներ» ժապաւէնը:

Պապայեանի սինէժապաւէնը կը ներկայացնէ մանկութեան եւ պատանեկութեան յարաբերութիւնները՝ բնութեան հանդէպ, եւ աշխատանքի ու դաստիարակութեան բախումը՝ երիտասարդներու գործունէութեան վրայ: Խաղարկը տրամաթիքական է, երգիծական անցքերով միախառնուած:

Ա. Պապայեանի մէկ ուրիշ ժապաւէնն է՝ «Կեանքի մէջ ձեր տեղը», որ կը քննարկէ մարդկային բնութիւնն ու անձնական յարաբերութիւնները:

ԼՌԿ ՄԻ ՃԻՉ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

ծանր հիւանդների, որոնց մահն է սպասում: Դժուար է վայելել Բեյրութը:

Դուրս ենք գալիս բաժանմունքից։ Մտնում ենք վերելակ։ Դուռը փակելու պահին ներս է ընկնում մի բուժքոյր՝ ձեռքին իւրայատուկ մի կողով։ Բժիշկները զրուցում են. լսւում է արաբերէն, անգլերէն, հայերէն խօսակցութիւն։ Այդ աղմուկի մէջ մի մանկան ճիչ եմ լսում։ Չեմ հաւատում, գուցէ զգայախաբութի՞ւն է..

Նայում եմ կողովի մէջ: Մի նորածին է, մաքուր, սպիտակ շորերով փաթաթուած աչքերը փակ, շրթունքների անկանոն շարժումներով։ Լաց է լինում։

Մեր վերելակը դանդաղընթաց է. ես ուրախանում եմ։

Նորածնի լացը բարձրանում է։ Ես թեւեր եմ առնում։ Նա ուղղակի ճչում է։ Ես թռչում եմ...

Երկրորդ յարկում վերելակը կանգնեց։ Քոյրը դուրս եկաւ, մի պահ կանգնեց դռան մօտ, զգուշութեամբ կողովը բարձրացրեց եւ ժպտալով աջ եզրը ցոյց տուեց։ Ես նկատեցի մետաղեայ շրջանակի մէջ զետեղուած մի սպիտակ թուղթ: Կարդացի.

— № 9, Վարուժան:

Քոյրը հեռացաւ։ Վերելակը շարժուեց ցած։

ՏՈՔԹ. ԶԱՒԷՆ ՏՕԼԱՊՃԵԱՆ

ՕՐ. ՕՐՕՐԱ Ն. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
ՊՐ. ՊՕՂՈՍ ԵԱԶԸՃԵԱՆ
Խօսեցեալք

Թորոնթօ 18-1-75

Մեր սրտագին շնորհակալութիւնները խօսեցեալ զոյգին, իրենց ծնողաց եւ ընտանեկան բոլոր պարագաներուն։

«ԶԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Օր. Սոնա Ն. Զօրայեանի ընդ Պր. Մարտիրոս Ն. Գալաեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տոքթ. եւ Տիկին Հանրի Բետերեան ջերմօրէն կը շնորհաւորեն խօսեցեալ զոյգը, եւ առ այդ կը նուիրեն 200 Ե. Դ.։

Օր. Հերմինէ Գալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր եւ Տիկին Արթին Թրայեան կը շնորհաւորեն նորապսակ ամոլը, ու առ այդ կը նուիրեն 100 Ե. Դ.։

Ողբ. Աբրահամ Սիմոնեանի եղերական մահուան կսկծալի առիթով, Տէր եւ Տիկին Թագւոր Արապեան (Լոս Անճելըս) կը ցաւակցին, եւ առ այդ կը նուիրեն 100 Ե. Դ.։

Տիկին Սիրանոյշ Քիւրքճեան եւ Տիկին Թագուհի Գօյաճեան, իրենց սիրելի եղբօր՝ ողբ. Արամ Պէրպէրեանի մահուան կսկծալի առթիւ կը նուիրեն 200 Ե. Դ.։

Պր. Մարտիրոս Գալաեանի ընդ Օր. Սօնա Զօրայեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առթիւ, վասն խնդակցութեան, ընկեր Սրմենակ Էլպէկեան կը նուիրէ 100 Ե. Դ.։

Ողբ. Արամ Պէրպէրեանի մահուան կսկծալի առթիւ, վասն ցաւակցութեան, Տէր եւ Տիկին Մինաս Գահտրեան կը նուիրեն 100 Ե. Դ.։

Ողբ. Արամ Պէրպէրեանի մահուան տխուր առթիւ, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Սվաճիպաշեան կը ցաւակցին եւ առ այդ կը նուիրեն 100 Ե.Դ.։

Տէր եւ Տիկին Արամ Գավալճեանի ողջիկ թոռնիկով մը (Մոնթրէալ) բազդաւորուելնուն ուրախ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Արմէն Տատուր կը շնորհաւորեն եւ առ այդ կը նուիրեն 100 Ե. Դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տէր եւ Տիկին Յակոբ եւ Շուշիկ Տէօվլէթեան իրենց շատ սիրելի մօր՝ ողբ. Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան քառասունքին առթիւ եւ անոր քաղցր յիշատակին կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	1000
«Այծեմնիկ»ին	1000
«Յուսաբեր»ին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

Տիկին Բուբուլ Սարաֆեան եւ զաւակները Արթօ եւ Միսաք (Մ. Ն.), ողբ. Երանուհի Տէօվլէթեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրեն.

Գալուստեանի ճաշի սեղանին	200
«Այծեմնիկ»ին	200
«Յուսաբեր»ին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

Այրի Տիկին Երանուհի Սիմոնեան, իր ներոջ՝ ողբ. Վիքի Սիմոնեանի մահուան քառասունքին առթիւ կը նուիրէ.

Այծեմնիկ Տիկնանց Միութեան	500
Աղքատախնամին	500
«Յուսաբեր»ին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ
ԳԱՀԻՐԷ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԶԲՕՍԱՊՏՈՅՏ
ԴԷՊԻ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Շաբաթ, 8 եւ Կիրակի, 9 Մարտ 1975

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՆԳՍՏԱՒԷՏ ԻՆՔՆԱՇԱՐԺՈՎ
ԵՐԹՈՒԴԱՐՁ, ՊԱՆԴՈԿ, ՆԱԽԱՃԱՇ ԵՒ ԿԷՍՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԵՐ

ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ	Ե. Դ. 425
ՈՉ-ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ	Ե. Դ. 475

Մեկնում՝ Հայկական Ընթերցասրահէն, Շաբաթ առաւօտեան ժամը ճիշդ 8ին, վերադարձ Կիրակի երեկոյեան:

Արձանագրութեան համար դիմել Սրահ՝ ամէն երեկոյ ժամը 8.30-10, կամ հեռաձայնել թիւ 934908։ Օրուան ընթացքին հեռաձայնել թիւ 59706։ Տեղերը սահմանափակ ըլլալուն, կը խնդրուի շուտով արձանագրուիլ, չզրկուելու համար այս հաճելի զբօսապտոյտէն։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՑԱՂԿԱՏՕՆ
Կիրակի, 30 Մարտ 1975

ՏԱՐԵԿԱՆ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ
«Auberge des Pyramides»ի մէջ
Շաբաթ, 7 Յունիս 1975

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պր. Յովհաննէս Սիմոնեան, իր սիրելի կնոջ՝ ողբ. Վիքի Սիմոնեանի մահուան քառասունքին առթիւ եւ անոր քաղցր յիշատակին կը նուիրէ.

«Յուսաբեր»ին	2500
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	2000
Հ. Կ. Խաչին	500
Այծեմնիկ Տիկնանց Միութեան	500
Աղքատախնամին	500
«Արեւ»ին	500
«Ջահակիր»ին	500

Իրենց շատ սիրելի ամուսնոյն եւ հօր՝ ողբ. Պետրոս Գօյաճեանի մահուան քառասունքին առթիւ, Այրի Տիկին Գոհար Գօյաճեան եւ Տէր եւ Տիկին Երուանդ Սվաճիպաշեան կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան փոխան հոգեճաշի	1000
Գահիրէի Աղքատախնամին	300
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

Նոյն տխուր առթիւ, Տէր եւ Տիկին Աբրահամ Սվաճիպաշեան եւ ընտանիք (Նիւ-Ճըրզի) կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	200
Գահիրէի Աղքատախնամին	200
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	200

Պր. Վահէ Կ. Վարժապետեանի ընդ Օր. Հերմինէ Գալաեանի բարեբաստիկ ամուսնութեան ուրախ առթիւ վասն խնդակցութեան, Տէր եւ Տիկին Հրանդ Գուբենեան կը նուիրեն.

Հայկական Ընթերցասրահին	200
«Արեւ»ին	100

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ընկեր Տոքթ. Արշակ Գազանճեանի ընդ Օր. Վարդուհի Գալէնտէրեանի եւ ընկեր Բենիամին Ալթունեանի ընդ Օր. Մարգրիտ Շահինեանի ամուսնութեանց բարեբաստիկ առիթով, Տէր եւ Տիկին ընկեր Երուանդ Գալեան իրենց ջերմ շնորհաւորութիւնն ու խնդակցութիւնը կը յայտնեն նորապսակ զոյգերուն, կողմերու ընտանեկան պարագաներուն եւ առ այդ կ'ընեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

	Լ. Ո.
«Արարատ»ին (Պէյրութ)	15
Գահիրէի Հայկական Ընթերցասրահին	15
Ս.Դ. Հնչ. Աղասի Մ. Ճիւղին	15
Էլճանեան Ուս. Միութեան	15
Սապահ-Գիւլ Ուս. Միութեան	15
Դամասկոսի Տխրունի Ուս. Միութեան	15
«Ջահակիր»ին	15

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Օր. Օրօրա Գազանճեանի ընդ Պր. Պօղոս Եազըճեանի (Թորոնթօ) նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, փոխան շնորհաւորական հեռագիրի կը նուիրեն.

Տէր եւ Տիկ. Զաւէն Գալաեան եւ զաւակը Վահէ	200
Տէր եւ Տիկ. Դանիէլ Ճաճոեան (Աղեքս.)	200

Օր. Հերմինէ Գալաեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեբաստիկ առթիւ, Տէր եւ Տիկին Հայկ Տէօքմէճեան (Աղեքս.) կը նուիրեն 100 Ե. Դ.։

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج.ع.م – ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيرو بيان (بالايان)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) • Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef ; SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Խմբագիր-Պատասխանատու — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 566—ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 6 ՄԱՐՏ 1975 | ՀԱՏԸ ՋԵՌՈՒԲ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | ١٩٧٥ مارس ٦ الخميس – ٥٦٦ العدد

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ
ՍԻՄԷՈՆ ՀԱԽՈՒՄԵԱՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՄԷՋ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ Ս. Հայաստանի Լուսաւորութեան (Կրթական) Նախարարը՝ Սիմէոն Հախումեան օրերս Գահիրէ կը գտնուի, որպէս պետ այն սովետական պատուիրակութեան՝ որ Եգիպտոս եկած է երկրիս կրթական Նախարարութեան հետ կապ հաստատելու:

Պր. Հախումեան, որ Գահիրէ ժամանեց Չորեքշաբթի, 27 Փետր. 1975, յաջորդ օրը մեկնեցաւ Աղեքսանդրիա, ուր այցելեց Պօղոսեան Ազգային Վարժարան, Ազգ. Առաջնորդարան և միութենական կեդրոններ, և ուրկէ կրկին Գահիրէ վերադարձաւ Կիրակի յետմիջօրէի:

Եգիպտական «Ալ-Ախպար» օրաթերթէն կը տեղեկանանք, որ Սիմէոն Հախումեան հանդիպում ունեցած է Եգիպտոսի կրթական Նախարար՝ Տոքթ. Մուսթաֆա Քամալ Հելմիի հետ, անցեալ Երկուշաբթի, 3 Մարտ 1975, և կրթական հարցերու մասին կարծիքներու փոխանակութիւն տեղի ունեցած են երկու նախարարներուն միջև:

Նախքան իր մեկնումը՝ Շաբաթ, 8 Մարտ 1975, Պր. Նախարարը հանդիպումներ պիտի ունենայ ազգային, միութենական և կրթական շրջանակներու հետ:

Հայրենի Նախարարը, Երեքշաբթի, 4 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 7.30ին այցելեց Գահիրէի Ազգ. Առաջնորդարանը և սիրալիր հանդիպում ունեցաւ Տեղապահ Հօր և Ազգ. Իշխանութեան անդամներու հետ:

Բարի գալուստ և յաջողութիւն կը մաղթենք մեր հայրենի նախարարին:

ՀԱՅ ԱՆՈՒԱՆԻ ՄԵԾ ԼՐԱԳՐՈՂ՝
ՊՐ. ԼԵՒՈՆ ՔԷՇԻՇԵԱՆ ԳԱՀԻՐԷ ԺԱՄԱՆԵՑ ԻՐ ՀԱՄԵՍՏԱՓԱՅԼ ՏԻԿՆՈՋ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ

Եգիպտական «Ալ Աhրամ» օրաթերթի, ինչպէս նաև զանազան արաբ երկիրներու ձայնասփիւռի եւ պատկերասփիւռի կայաններու՝ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու թղթակիցը՝ Տէր եւ Տիկին Լեւոն Քէշիշեան անցեալ Կիրակի, 2 Մարտ 1975, Գահիրէ ժամանեցին եւ իջեւանեցան «Շերաթըն» պանդոկը:

Պր. Լեւոն Քէշիշեան Գահիրէ պիտի մնայ, հեռեւելու համար՝ Տոքթ. Հենրի Քիսինճըրի կատարելիք բանակցութեանց:

Նշենք, որ Պր. Լ. Քէշիշեան մօտ ամիս մը այցելեց Արաբական Ծոցի երկիրները, ընկերանալով ՄԱԿի Ընդհ. Քարտուղար Տոքթ. Քուրթ Ուալտհայմին, ու հիւր եղաւ Տոքթ. Ուալտհայմին հետ այցելած երկիրներուն՝ Սէուտական Արաբիոյ, Միացեալ Արաբ Էմիրութեանց, Քաթարի, Պահրէյնի, Քուէյթի ու Իրաքի: Սոյն երկիրներուն պատկերասփիւռի կայանները ցուցադրեցին՝ Լ. Քէշիշեանի տեսակցութիւնը՝ Տոքթ. Ուալտհայմի հետ:

Ըստ Պր. Քէշիշեանի ստացած տեղեկութեանց, այդ երկիրները բնակող հայերուն թիւը հետեւեալներն են.

Սէուտական Արաբիա՝ 500, Միաց. Արաբ Էմիրութիւն, Ապու Տըհապի, Տուպայ եւ Շարժա՝ 600-700, Քաթար՝ 50, Պահրէյն 20, Քուէյթ՝ շուրջ 8000 եւ Իրաք՝ շուրջ 20.000: Իրաքահայերը գլխաւորաբար հաստատուած են Պաղտատ, Պասրա, Քէրքուք եւ Մուսուլ:

Խմբագրութիւնս բարի գալուստ եւ հաճելի կեցութիւն կը մաղթէ՝ Տէր եւ Տիկին Լեւոն Քէշիշեանին:

«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ» ՎԵՐՍԿՍԱՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻԼ

Տարիներ աւելի բոլորովին ակամայ լռութենէ յետոյ, Ամերիկայի շրջանի Հնչակեան Կուսակցութեան թերթին՝ «Երիտասարդ Հայաստան»ի վերելքումը, կը հաւատանք, որ բոլոր Հայաստանասէր բաժանորդները՝ անխտիր հաճոյքով պիտի ողջունեն:

Այսօր ան լոյս կը տեսնէ որպէս ամսաթերթ, միեւնոյն նպիրումով՝ Հայաստանին եւ Հայութեան, ինչպէս, ասկէ 71 տարի առաջ, առաջին թիւը լոյս ընծայեց Պոլսոյ մէջ ու խանդավառեց յեղափոխական հայրենասէր Հայութիւնը, մասնաւոր ապէս Հնչակեան շարքերը:

«Երիտասարդ Հայաստան»ի գաղափարական կապը Հայրենիքին հետ՝ կը մնայ անխզելի, քանի որ անոր պայքարը հայ ժողովուրդի ազատութեան եւ երջանկութեան համար է, աշխարհի ժողովուրդներու բարի դրացնութեան համար է:

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԱՐՓԱ-ՍԵՒԱՆ ԿԱՌՈՅՑԸ 45.150 ԳԾԱՄԵԹՐ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ).- Հանրապետութեան Արփա-Սեւան ժողովրդական կառոյցի շինարարները, յունուար ամսուան ընթացքին լաւ աշխատեցան:

Պեթոնապատուեցաւ 606, սիմենթ ներարկուեցաւ 252, յատակի պեթոնապատում կատարուեցաւ 1107 գծամեթրի վրայ: Փետրուարի 1ի դրութեամբ, ջրատարի ընդհանուր երկարութիւնը հասած է 45.150 գծամեթրի, պեթոնապատուած է 36.384 եւ սիմենթ ներարկուած է 20 531 գծամեթր:

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԻՒՆԻԽԻ (ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ) ՄԷՋ «ԱՐԱՐԱՏ» պարտուեցաւ «ՊԱՅԵՐՆ»է 2-0

Երէկ երեկոյ, Միւնիխի (Արեւմտ. Գերմանիա) Ողիմպիականի դաշտին վրայ մրցեցան՝ Երեւանի «Արարատ»ը և Եւրոպայի ախոյեան «Պայերն»ը, բազմահազար ֆութպոլասէրներու ներկայութեան, ընդ որս բազմաթիւ Եւրոպաբնակ և Լիբանանաբնակ հայերու, որոնք մասնաւոր օդանաւերով ժամանած էին Միւնիխ, ներկայ գտնուելու սոյն մեծ և հետաքրքրական մրցումին, որ Եւրոպայի ախոյեանութեան 1/4 աւարտական գծով տեղի ունեցաւ:

Հակառակորդի դաշտին վրայ տեղի ունեցած այս մրցումին, հայ ֆութպոլիստները քաջաբար դիմադրեցին Եւրոպայի ախոյեաններուն և սակայն չկարողացան յաղթանակել:

Մրցումը վերջացաւ յօգուտ գերմանացիներուն 2—0 արդիւնքով:

Փոխադարձ հանդիպումը՝ սոյն երկու խումբերուն միջև տեղի պիտի ունենայ 19 Մարտ 1975, Երեւանի մէջ, «Հրազդան»ի դաշտին վրայ:

ԷՋՄԻԱԾԻՆ

ՍՈՒՐԲ ՄԻՒՌՈՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷՋՄԻԱԾԻՆԻ ՄԷՋ

Այս տարի, Հոկտեմբերին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Գահակալութեան տասնըհինգամեակին առթիւ, Սուրբ Միւռոնի օրհնութիւն պիտի կատարուի, ըստ հաւատքի աղբիւրներու, կը գրէ «Տհը Արմինիըն Ռիփորթըր»ը:

Սուրբ Միւռոնի օրհնութիւն կը կատարուի ամէն եօթ տարին անգամ մը: Վերջին օրհնութիւնը տեղի ունեցած էր 1969ին:

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

Ինչպէս նախապէս ծանուցած էինք, Կիրակի, 16 Փետր. 1975, Մոսկուայէն Նիւ Եորք ժամանեց Սովետ Միութեան Հանրապետութիւններէն եկած եկեղեցական պատուիրակութիւն մը, որուն մաս կը կազմէ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի դիւանապետ՝ Գերշ. Տ. Արսէն Եպս. Պէրպէրեան:

Օդանաւակայան դիմաւորելու գացած ամերիկայի բարձր կղերականներու կարգին ներկայ էր Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան:

Պատուիրակութիւնը Նիւ Եորքի Հայոց Առաջնորդարանը այցելեց և Ս. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ միջեկեղեցական աղօթք տեղի ունեցաւ:

Նաև պաշտօնական ճաշկերոյթ մը սարքուեցաւ՝ ի պատիւ բարձրաստիճան հիւրերուն, Հայոց Առաջնորդարանին կողմէ, որուն ընթացքին տեղի ունեցան յուշանուէրներու փոխանակումներ: Խօսք առին Գերշ. Տ. Թորգոմ և Տիրան Արքեպիսկոպոսները և Տ. Արսէն Եպս.ը:

Մարտի 9ին, Կիրակի, Ս. Վարդան տաճարին մէջ պիտի պատարագէ և քարոզէ Գերշ. Տ. Արսէն Եպս. Պէրպէրեան:

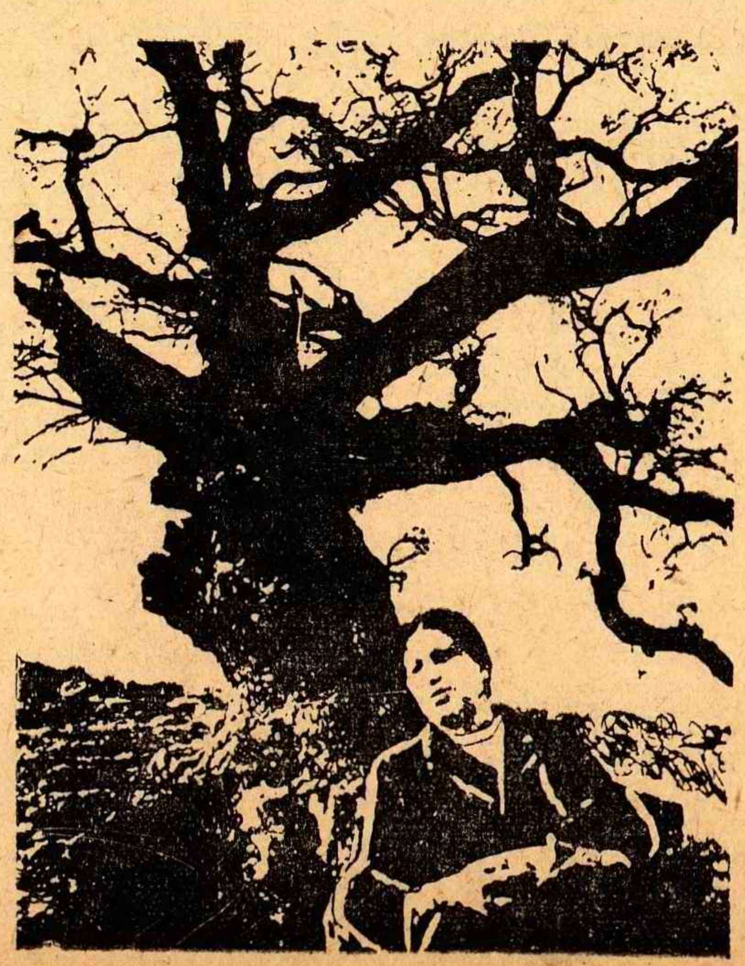
ՀԱՅԵՐՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ ԹՈՒՐՔԵՐԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ ՅՈՅՆ ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

Կիպրոսի հարցին հանդէպ ԱՄՆի կառավարութեան որդեգրած դիրքին դէմ, Նիւ Եորքի մէջ, ՄԱԿի կեդրոնատեղիին առջև, հազարաւոր յոյներ ցոյց կատարեցին ի նշան բողոքի, անցեալ 15 Փետր. 1975, Շաբաթ, կէսօրէ ետք: Ապա ցուցարարները ուղղուեցան դէպի յունական դեսպանատունը, իրենց համաձայնութիւնը արտայայտելու յունական կառավարութեան:

(Շար. տես էջ 2)

1500 ԱՄԵԱՅ ԾԱՌԸ

Գրած էինք Հայաստանի Ակնաղբիւր գիւղի հնամենի ծառի մասին, որ բնապահպանութեան ենթակուած է Ազգային մեծ Հերոս Վարդան Մամիկոնեանի կողմէ: Ներկայիս բուսաբաններ նշած են այս ծառին շուրջ 1500 ամեայ տարիքը, ինչ որ առաւել եւս կու գայ հաստատել յոռուած առասպելին վաւերական ըլլալը:

Նկարին մէջ այս պատմական ծառին ստորոտը նստած անձը՝ Ս. Հայաստանի օրաթերթերու նախարար Տիկին Ն. Թուղիկեանն է: Նշենք որ ծառին բունին շրջագիծը 12 մեթր է եւ բարձրութիւնը 50 մեթրէն աւելի:

«ՋԱՀԱԿԻՐ»Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ՔԷՄՓԷՅՆ

Եգիպտոսէն և արտ սահմանէն «Ջահակիր»ի ընթերցողներ ու բարեկամներ, թերթիս «ՏԱՐԵԿԱՆ ՔԷՄՓԷՅՆ»ին առթիւ, սկսած են ուղարկել իրենց նուէրները։

Բ. ՑԱՆԿ

	ե. դ.
ԳԳ. Քրէտեան Եղբայրք	2500
Տէր և Տիկին Յակոբ Ն. Զագըճեան	2500
Տէր և Տիկին Արթօ Պըլըքտանեան	2000
Ոմն (ընկ. թիւ 405)	1000

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՆՈՒԱՆԻ ՆԿԱՐԻՉ ՄԻՆԱՍ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ ԱՐԿԱԾԻ ԶՈՀ

Ցաւով տեղեկացանք, որ անցեալ 16 Փետր. 1975, Կիրակի, Երեւանի մէջ ինքնաշարժի արկածի մը զոհ գացած է Հայրենի անուանի նկարիչ Մինաս Աւետիսեան, որ ծանօթ էր վերջերս իր ծանօթ փոխադրուած է հիւանդանոց, տեսնելով իր բազմաթիւ արժէքաւոր պաստառներուն հրդեհ մէջ ծագած հրդեհին մէջ։ Ոգբ. Մինաս Աւետիսեանի մասին հանգամանօրէն արտայայտուած էինք «Ջահակիր»ի 2

Հայրենի տաղանդաւոր նկարիչ՝ ոգբ. Մինաս Աւետիսեան իր աշխատանոցին մէջ

ուր, 24 Փետր. 1975, Երկուշաբթի, աւանդած է հոգին, 48 տարեկանին։

Մինաս Աւետիսեան մեր այժմու մեծ նկարիչներէն մին կը նկատուէր։ Մօտ երկու տարի առաջ սրտի մեծ ցաւ զգացած էր՝ Մարտ 1973, թիւին մէջ։

Իր մահով հայ նկարչութիւնը մեծ կորուստ մը կ'արձանագրէ, տրուած ըլլալով՝ որ ողբացեալ արուեստագէտը դեռ երկար և բեղմնաւոր ուղի մը կրնար կտրել արուեստի աշխարհէն ներս։

ՀԱՅՐԵՆԻ ՄԵԾ ԳՐՈՂ՝ ՍՏԵՓԱՆ ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ ՊԱՐԳԵՒԱՏՐՈՒԱԾ

«Գրական Թերթ»ին մէջ մեծ ուրախութեամբ կարդացինք Հայաստանի Գերագոյն Սովետի Նախագահութեան հրամանագիրը՝ ըստ որում չորս սովետահայ մշակոյթի ծառայողներ արժանացած են Հայկական Ս.Ս.Հ. Մշակոյթի Վաստակաւոր գործիչի պատուաւոր կոչման, ընդ որս մեր բարեկամ և ծանօթ գրող Ստեփան Կուրտիկեանը գլխաւոր խմբագիրը՝ «Սովետական Գրականութիւն» ամսագիրին։

Այս ուրախ առիթով խմբագրութիւնս ջերմօրէն կը շնորհաւորէ զինքը և կը մաղթէ առողջութիւն, նորանոր յաջողութիւններ և երկար կեանք։

Ջրի ինքնաշարժներ պատերազմի հաշմանդամներուն

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ). — Հայկական Հանրապետութեան Ընկերային Ապահովութեան Նախարարութիւնը՝ Երկրորդ Համաշխարհային Պատերազմի մասնակից հաշմանդամներուն ձրի տուաւ 27 ԶԱՓՈՐՈԺԵՑ տիպի ինքնաշարժներ, որոնք ձեռքով կը կառավարուին։

Մինչև տարեվերջ անոնց կը յանձնուին նաև 370 այլ ինքնաշարժներ։

Հայաստանի մէջ ևս, պատերազմի հաշմանդամները շրջապատուած են մեծ հոգատարութեամբ և կ'օգտուին զգալի արտօնութիւններէն։ Անոնք կը ստանան ծառայողի մը գրեթէ միջին աշխատավարձը, առաջին հերթին կ'ապահովուին բնակարանով, կ'օգտուին հասարակական երթեւեկութենէն և փոխադրամիջոցէն, որոնք անվճար են իրենց համար։ Իսկ օդանաւի և շոգեկառքի տոմսերն ալ՝ 50 առ հարիւր զեղչով են։

Հաշմանդամները աշխատավարձէն եկամուտի տուրք չեն պահանջուիր և բժշկական սպասարկութեան կ'օգտուին առանց հերթի։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ Երեքշաբթի, 4 Մարտ 1975, հաճոյքն ունեցանք խմբագրատանս մէջ ընդունելու այցելութիւնը՝ մեր բարեկամ այժմ Նիւ Եորքաբնակ Պ. Միսաք Սարաֆեանի, որ օրերս այցի եկած է իր հարազատներուն։ Հիւրին կ'ընկերանային եղբայրը՝ Արթօն եւ քեռայրը Պր. Յակոբ Տէօվլէթեան։

Այս սիրալիր այցելութեան ընթացքին Պր. Միսաք Սարաֆեան մեզի հաղորդեց ամերիկահայ վերջին լուրեր, եւ տեղւոյն հայ համայնքի մասին հետաքրքրական տեղեկութիւններ։

Բարի գալուստ եւ հաճելի կեցութիւն կը մաղթենք մեր բարեկամին։

ՏՈՐՈՆԹՕ

Խոր կսկիծով կը տեղեկանանք, որ անցեալ Շաբաթ, 1 Մարտ 1975, յետ կարճատեւ հիւանդութեան, իր բնակարանին մէջ մահկանացուն կնքած է մեր բարեկամներէն՝ Տէր եւ Տիկին Խօսրով Զաքարեանի մայրը՝

ՏԻԿԻՆ ԱՂԱՒՆԻ ՓԱՇԱՅԵԱՆ

խոր սուգի մատնելով իր հարազատները ու ազգականական պարագաները։

Ողբացեալին թաղման կարգը ու յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցած են Կիրակի, 2 Մարտ 1975, կէսօրին, Գահիրէի Ս. Գ. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, ու ապա հանգուցեալին մարմինը փոխադրուած է Մարմինայի Ազգային գերեզմանատունը եւ ամփոփուած ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Այս տխուր առթիւ խմբագրութիւնս իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Տէր և Տիկին Խօսրով Զաքարեանին և սգակիր բոլոր պարագաներուն։

ՀԱՅԵՐՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ ԹՌՈՒՑԻԿՆԵՐ ՅՈՅՆ ՑՈՒՑԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ

(Տար. Ա. էջէն)

Ցուցարարները իրենց բողոքի ընթացքին թռուցիկներ ցրուեցին, որոնցմով կոչ կ'ընեն Ամերիկացիներուն՝ դիկունք կանգնիլ ազատ և անկախ Կիպրոսի մը։ Թռուցիկներուն մէջ յիշատակուած է, թէ «Թուրքիա կը կրկնէ ուրիշ Հայկական Ցեղասպանութիւն մը՝ այս դարուն երկրորդը»։

ՍՏԱՑԱՆՔ

Շնորհակալութեամբ ստացանք՝ «ԾԱՂԷ Ի ԾԱՂ» պատմուածքներու Բ. Հատորը. հեղինակ՝ Երուանդ Պարսումեան։

Մաքուր թուղթի վրայ տպագրուած՝ 270 էջերէ բաղկացած այս գիրքը, լոյս տեսած է Պէյրութի «Սեւան» տպարանէն։

Գինն է 5 Լ Ոսկի կամ 3 Տոլար։

Ստանալու համար դիմել հեղինակին՝

E. BARSOUMIAN
P. o. Box 6651
Beyrouth (Lebanon)

ԴԱՄԱՍԿՈՍ

ՅԱՌԱՋԴԻՄԱԿԱՆ ՃԱԿԱՏԸ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Կիրակի, 9 Փետրուար 1975, Դամասկոսի մէջ տեղի ունեցան Գաւառական Ժողովի լրացուցիչ ընտրութիւնները, վիճակով դադրած չորս ազգայիններու տեղ նորեր ընտրելու համար։

Ոսկու ձայնատեր կը նահանգեն կենդանի իրարու այս առթիւ։ Ընտրապայքարը անցաւ է յարաբերութիւններու մէջ, ծառայեցին մէկ ու կը յաղթահարին ցանկը, որ յաղթանակը հայրենասէր եւ անկախ ազգայիններու տարած է տպաւորիչ յաղթանակ՝ ձայներու մեծ տարբերութեամբ։ Ընտրուած են.— Սուրէն Պօղոսեան, Գրիգոր Ասլանեան, Արմենակ Օհանեան եւ Յովսէփ Սէրոբեան։

Հակառակորդ ցանկին պարտուողներու կողմէ կիրարկուած հակաօրինական միջոցներ եւ ընտրողները «պարտութեան» աղանդական կեղծիքներ արդիւնք չեն տուած։ Ընտրութիւններու ձեռք բերած ունեցած յաղթանակ բնութիւն ու ժողովուրդ կամքը բոլորը կողմ։

Կը շնորհաւորենք Դամասկոսի հայրենասէրներու ճակատին յաղթանակը եւ ընտրուած չորս ազգայինները։

ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ

ԱԼԻՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԵՐԳԵՑ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ «ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ» ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Իսթանպուլի պետական օփերայի գլխաւոր մենակատարուհիներէն՝ Սոփրանօ Տիկին Ալիս Մանուկեան, երգահանդէսով ելոյթ ունեցաւ Նիւ Եորքի Առաջնորդարանի «Գալուստեան» հանդիսասրահին մէջ, Կիրակի, 16 Փետր. 1975։

ԱԼԻՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Տիկին Մանուկեան անուանի երգչուհի մըն է, որ եւրոպական շատ մը մրցոյթներու դափնեկիր եղած է։ Ան յաճախ երգած է Պալքանեան երկիրներու ինչպէս նաև Եւրոպայի շատ մը երկիրներու մէջ։

Մասնաւորաբար հայ ունկնդիրներու սահմանուած իր երգահանդէսներով՝ Տիկին Ալիս Մանուկեան ելոյթներ ունեցաւ Թորոնթոյի, Տիթրոյիթի և Նիւ Եորքի մէջ, երգելով՝ Շուպէրթէն, Ռաւպէնշթայնէն, Տեպիւսիէն, Վերտիէն ինչպէս նաև հայ երգահաններ՝ Կանաչեանէն, Բարամանուկեանէն, Պէրպէրեանէն, Միլիքեանէն, Կոմիտասէն և Տիգրանեանէն զանազան մեներգներ։

ԴԵՍՊԱՆ ՄՈՐԿԸՆԹՈՅԻ ՀԱՅ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶԵԿՈՅՑԸ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Ամերիկայի Միաց. Նահանգներու Նախկին ԴԵՍՊԱՆ ՀԵՆՐԻ ՄՈՐԿԸՆԹՈՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ՝ Ա. համաշխարհային պատերազմի ընթացքին Օսմանեան Թուրքիոյ մէջ պատահած քաղաքական և ցեղասպանական դէպքերու շուրջ, անկասկած ամենէն հեղինակաւոր վկայութիւններէն մին է։ Վկայութեան այդ գիրքին լօթը գլուխներէն վեցին մէջ յատկապէս հայ ցեղասպանութեան մանրամասնութիւնները կը նկարագրուին, որոնք շուտով նոր հատորի մը մէջ լոյս պիտի ընծայէ Հ.Բ.Ը. Միութիւնը, «ԱԶԳԻ ՄԸ ՍՊԱՆԴԸ» (Մըրտըր Օվ Է Նէյշըն) խորագրով։

Պր. Մորկընթօ, Օսմանեան մայրաքաղաքին մէջ գործող դիւանագէտներէն ամենէն անուանին էր, որ օժտուած էր մարդկային կարեկցութեամբ և գութով, բարձր նկարագրով և քաջութեամբ, և որ համարձակեցաւ նոյնիսկ ոճրագործներուն ձեռքերը բռնելու փորձեր ընել։ Երբ ձախողեցաւ, ան պարտականութիւն համարեց հրապարակել իր անհերքելի յուշերը, որոնք օրը օրին կատարուած արձանագրութիւններ էին, և, Օսմանեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, Ամերիկացի, Եւրոպացի առաքելականներու, ինչպէս նաև Ամերիկեան Դեսպանատան պաշտօնեաններու ականատեսի վկայութիւններու վրայ հիմնուած էին։

ԴԵՍՊԱՆ ՄՈՐԿԸՆԹՈՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ հրատարակուած էր 1918ին, Տապըլտէյ, «Փէյճ» հրատարակչականին կողմէ։ Ներկայիս սպառած հրատարակութիւն մըն է և նոյնիսկ չի յիշուիր՝ Միաց. Նահանգներու շատ մը մատենադարաններու գիրքերու նիւթոց ցանկին մէջ։

Նկատելով, որ Պր. Մորկընթոյի գրքին միացեալ մասերը գրեթէ ամբողջութեամբ կը վերաբերին շրջանին քաղաքական և զինուորական ընդհ. դէպքերու, յարմար տեսնուեցաւ զատէն հրատարակել միայն այն բաժինը՝ որ հայ ցեղասպանութեան մասին էր, անուանելով նոր հատորը՝ Պր. Մորկընթոյի գրքին գլուխներէն «ԱԶԳԻ ՄԸ ՍՊԱՆԴԸ» խորագրով։

Սոյն հրատարակութեան ծախքերուն մասնակցեցաւ՝ Պր. Եդուարդ Մանիչակեան, ի յիշատակ իր եղբօր՝ Վահան Մանիչակեանի, որ ծնած էր Իզմիր, և ուսարած՝ տեղւոյն «Ինթըրնէշընըլ» Գոլէճը։ Ամերիկա եկած էր 1922ին և շատ գործօն կեանք մը վարած էր։ Ան մեռաւ 17 Մայիս 1974ին։ Հրատարակութեան համար նուէրներ բրած են նաև հետեւեալ ազգայինները.— Տոքթ. և Այլին Պաշեան, Ֆլօրա Սարգիսեան, Բիւզանդ Ճերեան, Վահան և Մարի Նաճարեան, Նազար և Արտեմիս Նազարեան և Տոքթ. Ալիս Փիլիպոսեան։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՋՈՒԹԱԿԱՀԱՐԸ

ՊԱՐՈՅՐ Զ. ՄԱՍԻԿԵԱՆ

Պարոյր Զ. Մասիկեան սփիւռքահայ այժմու սակաւաթիւ երգիծագիրներէն ամենաարժէքաւորներէն մին է, որ թէեւ մեծ ճանաչումի չէ արժանացած ցարդ, իբր արդիւնք այն համեստութեան՝ որ ընտրուած կերպով կը [illegible] մէջ, եւ սակայն ան է՛ ու կը մնայ ժողովուրդին եւ ի մասնաւորի Հայ Մարդուն կեանքի տրտմութիւնները ի յայտ բերող մեծ երգիծագիրը:

Եթէ Ուիլեամ Սարոյեան մեծ գրողը՝ մարդն ու մարդկութիւնը կը ներկայացնէ վիպական (ռոմանթիք) մտածելակերպով, Մասիկեան իր երգիծական գրիչով իրապաշտօրէն եւ ցայտուն կը խոցէ՝ խոցելին եւ կը ներբողէ՝ ներբողելին, իր գրութիւնները համեմելով «հիւմուր»ով մը՝ որ մասիկեանական է եւ ունի ինքնուրոյն ոճ, յստակ ու մեղմին արտայայտելով իր զգացումներն ու դատողութիւնները:

Պարոյր Զ. Մասիկեան եթէ մասնագիտութեամբ փաստաբան է (Մէթր Պարոյր) եւ սակայն արուեստով արժէքաւոր է որպէս երգիծագիր:

Մասիկեան իր գրածը չի ծախեր եւ ոչ ալ ծախուած գիր է. անոր նպատակն է երգիծագրութեամբ ծառայել՝ ոչ միայն հայ գրականութեան, այլ եւ ի յայտ բերել կեանքին տրտմութիւնները լաւն ու վատը, որպէս բարոյախօսական դաս՝ մարդուն եւ մարդկութեան:

Մասիկեանի գրութիւնները թէեւ երգիծական են եւ սակայն մակերեսային չեն եւ խոր գաղափարներ կ'արտայայտեն։ Ան գիտէ երգիծանքով ներկայացնել նոյնիսկ ողբերգականը, ճիշդ այնպէս՝ ինչպէս շարժանկարի արուեստին մէջ համաշխարհային մեծ արուեստագէտ անուանի Շառլի Շափլինը:

Վստահ ենք, որ Պարոյր Զ. Մասիկեանի երգիծագրութիւնները մօտ ատենէն զինք պիտի հասցնեն սփիւռքահայ իրականութեան ներկայի ամենածանօթ եւ ամենայաջող գրողներէն մին ու իր անունը մասնաւոր տեղ մը պիտի գրաւէ Արեւմտահայ Գրականութեան մէջ։ ԽՄԲ.

Թէ ինչպէ՞ս «մէթր» եղայ...

Ո՛հ, հին պատմութիւն մըն է...

Եթէ եւ թոյլ տաք տեղ մը չունիք, նստեցէք, պատմեմ...

Ինչպէ՞ս դարձայ փաստաբան...

Խնդրեմ, մի ժպտիք... Մեր ընտանիքին մէջ՝ «առաւ – փախաւ»ներ գոյութիւն չեն ունեցած... Փա՛ռք Աստուծոյ, ոչ մէկը ինկած է մեր ծառէն՝ ծակը, գողութեան համար... :

Ինչպէ՞ս դարձայ փաստաբան...

Գացած էի Փարիզ, բժշկութեան հետեւելու:

Ուսանող մը – «տոքթ» կոտրէր, փրթէ՛ր – առաւ տարաւ զիս տեղ մը, ուր կոտրած, փրթած ոտքեր կային...

Ազա Խանի ձիուն տրամադրութեամբ, փախայ...

Ի՞նչ ընէի...

Ինչի՞ հետեւէի...

Սիրտ՞... ատիկա ազատ դասընթացք մըն է, որուն կը հետեւին բոլորը...

Հետեւեցայ գրականութեան եւ փիլիսոփայութեան...

Ո՞ւր կը տանի այդ ճամբան կեանքի մէջ...

Այդ օրերուն, այդ ճամբան կը տանէր մուրացկանութեան... Հասկցա՞ք .. ուսուցչութեան։

Գրականութեան հետեւելով ի՞նչ ըլլի...

Ուսուցի՞չ դառնայի... որպէսզի օր մըն ալ զի՞ս փողոց նետէին...

(Օրերը, տարիները կը փոխուին, սակայն դպրոցէն փողոց նետողները չեն փոխուիր, տարօրինակ է):

Բան մը պէտք է ընէի...

Ճարտարապե՞տ...

... Ես փողոցները միայն գիտեմ չափել...

Մեքենագէ՞տ...

... Օր մը օրանց չեմ կարողացած ինքնաշարժիս անիւը փոխել...

Դեղագո՞րծ...

... Ո՞հ, այն օծը որ կը տեսնէի, փաթթուած շիշի մը, մը կարծէի թէ թոյնով պիտի լեցնէ կեանքս ... Միթէ չէ՞ բաւեր այն ամէն թոյները, զոր մարդերը կը թափեն վրադ, կեանքիդ մէջ...

Քիմիագէ՞տ...

Հեռո՛ւ, հեռո՛ւ ինձմէ... մանրէացոյցով «միքրո՞պ» փնտռել, երբ կեանքի մէջ ամէն օր «միքրոպ»ներու կը հանդիպիս...

Բանաստե՞ղծ, գրագէ՞տ..

Ես չեմ կրնար մուրալ...

Ես չեմ կրնար ծունկի գալ...

Պէտք է գիտնաս կամ մուրալ կամ քծնիլ, կամ ծունկի գալ, որպէսզի թերթի մը մէջ հաց մը տային քեզի այդ օրերուն...

(Իսկ այս օրերուն, եթէ գիտնաս քծնիլ, կամ ծունկի գալ՝ 10 օրուան հրաւէր մը կ'ունենաս, օդապարիկը, պանդոկը, ուտելիք, «բիազ»ը մէջը):

Ի՞նչ կրնայի ըլլալ...

Եղայ, այն ինչ որ պէտք չէր ըլլայի...

Եղայ փաստաբան։

Ինծի հագցուցին «բիւսկի լուէ ճիւպպէ» մը։

Ուղղակի լուսանկարիչ բարեկամիս՝ Գալուստին գացի...

Սա՛նկ պատկեր մը քաշեց, հոյակա՛պ, զգլխի՛չ, հմայի՛չ, «բիւսկիւլ»ները «սիւմպիւլ»ներ դարձած...

Կը նայէի պատկերիս... կը խնդէի այի... ի՜նչ ճիւպպէ էր .. ո՞ւր էք, Ռամպրանտ, Վան Տայք (դուն ալ Այվազովսքի), եկէք եւ նկարեցէք «ճիւպպէ»ս...:

Գալուստը – սրտակիցս – դրաւ պատկերս իր ցուցափեղկին մէջ...

Երկու մեթրնոց,

Հասակս (իր պատմութեան մէջ) երբե՛ք երբե՛ք այդ երկարութեան չէ հասած..

Կարօտը ունեցած էի այդ «պոյ»ին, ատոր համար կարծես

Պատկերի՞ն մէջ...

Հսկայ մըն էի:

Պատկերը կ'ըսէր՝

— Ահա աշխարհի ամէնանըշանաւոր փաստաբանը...

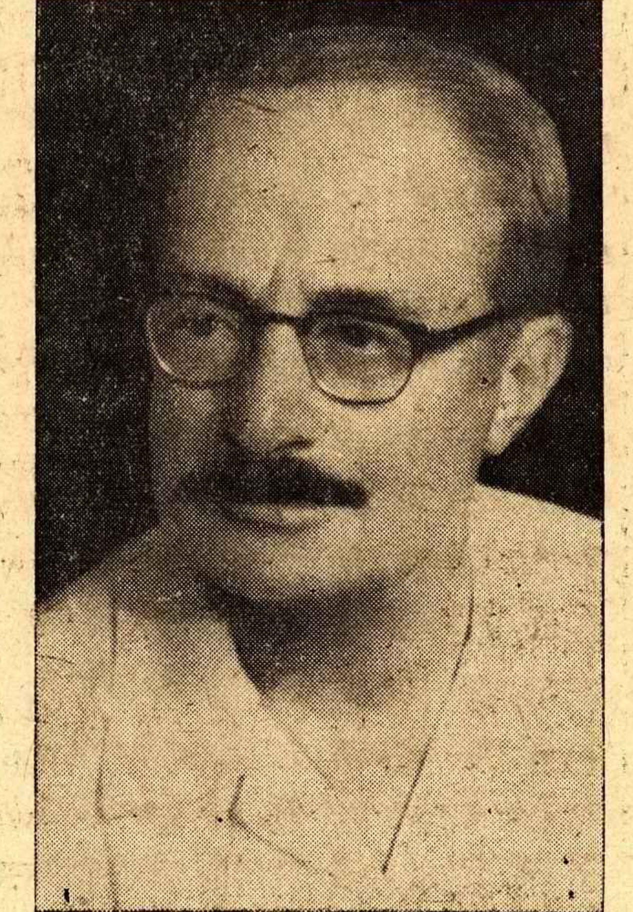
Ժպիտս – պատկերին մէջ – կ'ըսէր՝

— Բերէք Լուդովիկոս 16րդը, փրկեմ գլուխը։

Ո՛չ, հազարաւորներ կ'անցնէին փողոցէն ու կը կենային, կը դիտէին զիս...

Երբեմն, փողոցին անկիւնէն, գաղտագողի, պահուըտած, կը տեսնէի թէ ինչպէ՛ս անցորդները կը զմայլէին վրաս...

Երջանկութեամբ, հեռուէն կը դիտէի... բայց երբե՛ք ու երբե՛ք հասակս մէջտեղ չէի հաներ...

ՊԱՐՈՅՐ Զ. ՄԱՍԻԿԵԱՆ

Այո, հազարաւորներ կ'անցնէին, բայց... բայց մը կայ... գրասենեակէս ճանճիկ մը անգամ չէր անցներ...

Ա՛խ, էս ինչ զուլում աշխարհ է...

Ա՛խ, ապերախտ աշխարհ...

«Ճիւպպէ»ով կեցած էի, ամբողջ «պոյ»ովս, ցուցափեղկին մէջ, և ոեւէ մէկը, հազարաւոր Հայերէն, ոեւէ մէկը, օր մը օրանց, չըսաւ այդ օրերուն՝

— «Մէթր»..

Ախ, կարօտը ունէի այդ ածականին, այդ կարճուկ բառին...

Է՛հ, ջահել էի, ջահելը փայլուն է, և կը սիրէ փայլիլ...

... Վերջէն, շատ վերջէն հասկցայ թէ լաւ չէ – Հայերուն մէջ – փայլիլը... ցեխ կը նետեն, որպէսզի գոյնդ սեւցնեն...

Ա՛խ, մի դարդ ունեմ... «մէթր» մը լսել...

Սրահներէն ներս կը մտնեմ, մարդ չէր ըսեր՝

— «Մէթր»...։

Այլ բոլորը՝

— Մասիկ... մասիկ...

— ... «Եա՛ն»ն անգամ կը թողնէին – հայկական «թեքմէ»ով – որպէսզի աւելի պզտիկ բան մը դառնամ ... մասիկ ... մասիկ .. (խնդրեմ, «մ»ն ոչ գլխագիր)։

* * *

Գիտէ՞ք թէ առաջին անգամ ե՞րբ լսած եմ «մէթր» բառը...

Ժամանակ ունի՞ք... չձանձրացա՞ք... Է՛հ, լաւ, պատմեմ...

22 տարեկան էի...

«Թոմպուլի»կ մը ինկաւ...

Հասկցա՞ք, ուր ինկաւ...

Հոն, ու ես ալ ինկայ...

Թոմպուլիկը (այդ օրերուն ծնած էր «Ժ'աթթանտրէ»ն) սրտիկէն՝

— Հօօօգիս, սաաա՛խ, մէկ հատիկ մէթրըս...։

Աս աս է։

Այսպէս լսած եմ – կեանքիս մէջ – առաջին մէթրը...

Համբոյրով...։

Ո՞հ, հիմա որ հասած եմ կեանքի միւս կողմի հորամասերուն, տայի՛, տայի՛ ամէ՛ն, ամէ՛ն «մէթր»երը որ լսած եմ, տարիներով, հազարներով՝

(Շար. տես էջ 4)

ԱՍՏՂԵՐԸ ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ

ՎԱՆՏԱ ՊԵԼԵՑՔԱՅԱ

Հենց Բիւրականում է, որ Համբարձումեանն ու Նրա աշակերտները զարմանալի յայտնագործութիւններ արեցին, տառացիօրէն աստղագիտութեան մէջ յեղաշրջում կատարելով: Մէկը նրանցից, որոնց մասին խօսում է նաև Հորդը: Ակադեմիկոս Համբարձումեանը, մեր համաստեղութեան համակարգում բաց արեց աստղերի նոր միացութիւններ՝ աստղային զուգակցութիւններ։

Աստղային զուգակցութիւնները, ենթադրել է Համբարձումեանը, միօրինակ ֆիզիկական բնոյթ ունեցող աստղերի տինամիքօրէն անկայուն խմբեր են, որոնք ընդամէնը մի քանի տասնեակ միլիոն տարի յետոյ պէտք է քայքայուեն։ Մեր Համաստեղութեան մէջ աստղերի մեծամասնութիւնն առնուազն հարիւրաւոր անգամ աւելի հին է, քան աստղային զուգակցութիւնները։ Համբարձումեանը եկել է այն եզրակացութեան, որ աստղային զուգակցութիւնները, նշանակում է և դրանց մէջ մտնող առանձին աստղերը, տիեզերքում նոր կազմաւորումներ են։

Հայեացքի թարմութիւնն ու մտածման խիզախութիւնը, հենց այստեղ են արտայայտուել սպառիչ ամբողջութեամբ: Համբարձումեանից առաջ հարիւրաւոր աստղագէտներ տեսել և ուսումնասիրել են այս աստղերը։ Ուսումնասիրել են նրանց կազմը, լուսատուութիւնն ու երկնքում նրանց դիրքը։ Բայց գիտնականը բոլորովին այլ տեսանկիւնից է մօտեցել, յայտնաբերել է այն, ինչ չեն տեսել ուրիշներ, և բացատրելով երեւոյթները, ստեղծել է մի գեղեցիկ տեսութիւն, լեցուն փիլիսոփայական անակնկալ հետեւութիւններով:

Նախքան աստղային զուգակցութիւնների գիւտը գիտնականների մէջ իշխում էր այն կարծիքը, թէ բոլոր աստղերը միաժամանակ են կազմուել Համբարձումեանի հետեւութիւններից յետոյ պարզ դարձաւ, որ աստղերը ծնւում են տարբեր ժամանակ, նրանց կազմաւորումը չի աւարտուած և շարունակւում է նաև հիմայ։ Ամենահետաքրքրականն այն է, որ քանի գիտնականներին ծանօթ չէր աստղերի կեանքի սկզբնական շրջանը, անկարելի էր աստղային զուգակցութիւնների որեւէ տեսութիւն յօրինելը։ Այժմ ծանօթ է, թէ ինչպիսի աստղեր կան, երբ են ծնւում դեռահաս, հասակաւոր և ծեր աստղերը։ Այժմ գիտնականները զարգացման մէջ կարող են ուսումնասիրել դրանք:

Բայց մի՞թէ բոլոր գիտնականներն անմիջապէս սատար հանդիսացան Համբարձումեանին, համաձայնուեցին Նրա հետեւութիւնների հետ։ Ո՛չ բոլորը։ Պէտք եղաւ, որ տարիներ շարունակ աշխարհի տարբեր աստղադիտարաններում դիտումներ կատարուեն, որպէսզի աստղային զուգակցութիւնները գտնէին, եթէ կարելի է այսպէս ասել, պաշտօնական ճանաչում: Աւելի հետաքրքրական և խիզախ էր Համբարձումեանի գաղափարը գալակտիկաների միջուկների պայթիւնների մասին։ Քառասնական թուականների վերջերին, գիտնականները ուշադրութիւն դարձրին տիեզերական ռատիոճառագայթման վրայ։ Ի՞նչ էին, որո՞նք են Նրա աղբիւրները, դեռ ևս չգիտէին։ Բայց ըստ բնոյթի, այդ աղբիւրները կարելի էր բաժանել երկու խմբի՝ կէտաւոր աղբիւրներ և ամբողջ շրջանի համատարած ճառագայթում։

1952թ. Հռոմի միջազգային վեհաժողովում, որին խոշորագոյն գիտնականների հետ մասնակցում էր նաև Համբարձումեանը, աստղագէտ Բաադէն պատմեց, թէ ռատիոճառագայթման կէտաւոր աղբիւրներից մի քանիսը համընկնում են հեռաւոր գալակտիկաներին։ Ռատիոճառագայթող այս աղբիւրները կոչեցին ռատիոգալակտիկաներ: Գրեթէ անմիջապէս ամերիկացի գիտնականներն առաջ քաշեցին այն վարկածը, թէ ուժեղացած ռատիոճառագայթումը, երկու իրար բախուող գալակտիկաների արդիւնք է։ Ամերիկացիների վարկածը չափազանց ժողովրդական դարձաւ։ Բոլոր երկրներում ի յայտ եկան հարիւրաւոր գիտական աշխատանքներ, գալակտիկաների բախման մասին։

Եւ յանկարծ Համբարձումեանն արեց գալակտիկաների միջուկների պայթիւնների մասին բոլորովին ներհակ մի ենթադրութիւն, որ այն ժամանակ պայթիւնի պէս հնչեց: Պատմութիւնը կրկնուեց: Սկզբում հայ գիտնականին գրեթէ ոչ ոք սատար չհանդիսացաւ:

(Շար. տես էջ 4)

ԻՄ ՍԻՐՏԵՐՍ

Նուէր՝ Մէթր Պ. ՄԱՍԻԿԵԱՆԻՆ

Իմ կուրծքիս տակ բիւր սիրտեր կան.
Ինձմով ապրող, ինձ ապրեցնող,
Ողկոյզի պէս հատիկ – հատիկ,
Կը քաղցրանան կեանքի դողով։

Ու յոյզերով բարեբաստիկ,
Բիւր սիրտի տէր մարդ եմ հարուստ,
Միլիոններու իմ սիրտերն են,
Մի դատէք զիս արտաքուստ։

Զօրութիւնը ներսերն են,
Երբ սիրտերս շահ կը բերեն,
Ձեռք կ'երկարեն հազար վիշտի,
Ողբակից են մէկ ուրիշի:

Դժբախտութեան ձեռքէն բռնած
Կ'երթան դէպի նոր լուսաբաց,
Ու ահաւոր նախճիրներուն
Բողոք են միշտ եւ միտք արթուն։

Իմ սիրտերս, խաչուա՛ծ մարդիկ,
Ձեր յարութեան շունչն են մարտիկ.
Ձեզի համար մարդիկ բոլոր
Մի տեղ իմ կ'անցնեն դող.
Ու ձեր սէրը, իմ սիրտերուս՝
Այգ են, վճիտ եւ պայծառ լոյս:
Իմ սիրտերս խայթուած մարդիկ,
Արշալոյս են ոսկեշողիկ,
Եւ ծնունդին նոր օրերու
Անոնք զանգ են եւ տաղերգու:

Հատիկ – հատիկ իմ սիրտերս
Թէ ծառայ են, թէ՛ տէրեր,
Ու նաեւ ձեր ծառաները,
Բարի մարդիկ ու տէրերը:

Ու աշխարհ են սիրտերս իմ,
Եւ ուղեցոյց՝ մտերիմներու,
Հազար ուղի լուսաւորող,
Հազար բարիք ապապրող
Ցանձնակատար են սիրտերս։

Կարելի չէ՛ ախ մի միայն,
Սիրտովդ հէք իրաւական
Գործ կատարել եւ բարի բան:

Պէյրութ Բ. ԱՇՏԻՇԱՏ

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
6 ՄԱՐՏ 1975

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրախութեամբ կը տեղեկանանք, որ անցեալ Կիրակի 2 Մարտ 1975, Սիտնէյի (Աւստրալիա) մէջ, տեղի ունեցած է նշանախօսութիւնը՝ Գահիրէաբնակ Տէր եւ Տիկին Արթին Արթինեանի որդւոյն՝

ՊՐ. ՎԱՀԷ ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ

ԸՆԴ

ՕՐ. ՆՈՐԱ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆԻ

դուստր՝ նախկին Եգիպտահայ եւ այժմ Սիտնէյաբնակ Տէր եւ Տիկին Նուպար Սողոմոնեանի։

Այս բարեբաստիկ առիթով «Ջահակիր» ջերմօրէն կը շնորհաւորէ խօսեցեալ զոյգը, անոնց ծնողները և լնտանեկան բոլոր պարագաները։

ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ ԵՒ ՋՈՒԹԱԿԱՀԱՐԸ

(Շարունակութիւն Գ. էջէն)

— *Այո, մէթր (Միվաչէ)…*
— *Ոչ, մէթր (Մոտերաթօ)…*
— *Խնդրեմ, մէթր (Լամէնթօ)…*
— *Հրամմեցէք, մէթր (Մաէսթոզօ)…*

Ամէ՛նը, ամէ՛նը – պոխչայի մը մէջ դրուած – տայի, սայի և տեղը առնի – ա՛խ, մէկ հատ մը – այդ համբոյրին («Ժ'ը թ'էմ տրէ»ն) համը ունեցող համբոյր մը…

Մնաց Մէթրը.
Գնաց համբոյրը…

***

Թէ ինչպէ՞ս սկսայ փաստաբանութեան…

22 տարեկան…

… Ո՞վ կու գայ իր չէնքը կը յանձնէ 22 տարեկան փաստաբանին… հապա եթէ չէնքը փլցնէ գլխուն…

22 տարեկան…

Ո՞վ կու գայ իր աղջկան դատը յանձնել 22 տարեկան փաստաբանին… հապա եթէ փաստաբանը՝ դատն ալ ուտէ, աղջիկն ալ ուտէ…

… Որովհետև այդ տարիքին-«Գոմփարսիթա» - մեղքս ինչ պահեմ, ուտելու ախորժակը մեծ է… երբ կը բերեն անուշիկ մը «տոսիէ»իդ մէջ կը դնեն, ըսէ՛ք աւելի մարդկային չէ՞ որ «տոսիէ»էդ հանես և սրտիդ մէջ դնես…

Ի՞նչ պէտք է ընել յաջողելու համար…

Պէտք է անուն չինել…
Ինչպէ՞ս անուն չինել…

Ըսի ինքզինքիս՝ պէտք է բեմ ելլես, ինքզինքդ ցոյց տաս, անուն չինես…

Ինչպէ՞ս բեմ ելլեմ…

Առի ջութակս ու հանդէսներուն բեմ ելայ…

Ապերախտնե՛րը, յաջորդ օրուան թերթերուն մէջ կը գրէին՝

«Ջութակի նուագ՝ Մասիկեանի կողմէ»։

(Ձեռքերնէն գար՝ պիտի գրէին՝ «փոք իկն մասիկի կողմէ»։

Մարդ – Աստուածներ փաստաբան եմ, ահա «Ճիւպիլէ»ս, պատկերս ցուցափեղկին մէջ երկու մեթրնոց, սա անունիս քովիկը սանկ «մէթր» մը գրէիք որպէսզի անուն չինէի…

… Երբ հայ պարիս, այն ժամանակ միայն կրնաս հասկնալ՝ թէ ինչո՞ւ այդ պզտիկ բառը չեն դներ Հայերը անունիդ քով…

Եւ ահա անունս եղաւ…
Ի՞նչ կը կարծէք…
Ըսէք…
«Ջութակահար»…

Ի՞նչ եմ ըրած ձեզի. ի՞նչ է մեղքս… հայ ծնած ըլլա՞լս… ինչո՞ւ անունս Ջութակահար կը դնէք…

Ջութակահարն եկաւ…
Ջութակահարն գնաց…
Ջութակահարն կ'ուզենք…

Խեղճ ջութակս… ապրեցանք միասին, մեծցանք միասին, ռոմանսներով, մենուէթներով, սերենատներով, որպէսզի օր մը մեր երեսին իբր անարգանք նետեն սա խօսքը՝

Ջութակահար…

Խե՛ղճ ջութակս… ի՞նչ ընէի… բաժնուէի՞ քեզմէ… ի՞նչ պիտի ըլլայիր դուն առանց ինծի… և ես առանց քեզի…

Ջութակահար…
Ջութակահար…

Ո՜հ այդ օրերուն, սիրտս՝ շա՜տ, շատ կը կ տրէր այդ բառէն, ո՜վ ջութակս…

Բայց չբաժնուեցայ քեզմէ… ապրեցայ հետդ, ապրեցար հետս…

Ե՛ւ այսօր, տարինե՛ր, տարինե՛ր ետք երբ ամէն կողմէ կը լսեմ՝

— *Ո՜, մէթր,*
— *Խնդրեմ, մէթր,*
— *Այո մէթր,*
— *Հրամմեցէք, մէթր…*

Աջէն մէթր… ձախէն մէթր… վերէն մէթր… քովէն մէթր… Ո՜հ… ո՜հ… վերցուցէ՛ք վերցուցէ՛ք այդ բառը կեանքիս մէջէն, չեմ ուզեր լսել… չեմ ուզեր… ոչ… ոչ… ոչ…

Ըլլայի՜, ըլլայի, հին օրերու ջութակահարը ըլլայի…

ՊԱՐՈՅՐ Զ. ՄԱՍԻԿԵԱՆ

★ ՍԻՆԵՄԱ ★ ՍԻՆԵՄԱ ★

Հայկական նոր ֆիլմ մը

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ) - Բեմադրիչ Մարատ Վարժապետեանի կողմէ՝ վերջերս պատրաստուեցաւ հայկական նոր ֆիլմ մը, որ կը կոչուի ԳԱՐՆԱՆ ԵՐԿԱՐ ՕՐ։

Ֆիլմին մէջ առկայ են Հայաստանի բնութեան, կենցաղի դիտարժանութեան և պատմութեան հետ հայկական արուեստին ունեցած ներքին կապերը։

ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ ՍԵԴԱ ԿԻՒԶԷԼԵԱՆ
ԸՆԿԵՐ ԱՐՍԷՆ ՏԱՔԷՍԵԱՆ

խօսեցեալք

Պէյրութ 15-2-75

Մեր խնդակցութիւնները խօսեցեալ զոյգին և կողմերու պարագաներուն։

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Խմբագրութեանս տուած իր այցելութեան առիթով, և առ ի քաջալերութիւն թերթիս ազգօգուտ և հայրենանուէր գործին, Պր. Միսաք Սարաֆեան կը նուիրէ 1000 ե. դ.։

Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի ընդ Օր. Սոնա Զօրայեանի նշանախօսութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին Անդրօ Վարժապետեան ջերմօրէն կը շնորհաւորեն խօսեցեալ զոյգը, և առ այդ կը նուիրեն 200 ե. դ.։

Օր. Հերմինէ Գալաճեանի ընդ Պր. Վահէ Վարժապետեանի ամուսնութեան բարեյաջող առիթով, Տէր և Տիկին Գարեգին Աչուգեան կը շնորհաւորեն Նորապսակ ամոլը ու առ այդ կը նուիրեն 100 ե. դ.։

Ողբ. Արամ Պէյլերեանի մահուան տխուր առթիւ, Պր. Հրանդ Մարգոսեան կը ցաւակցի ողբացեալին քոյրերուն և առ այդ կը նուիրէ 100 ե. դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տէր և Տիկին Արթին Արթինեան և զաւակները՝ Յակոբ և Կարօ, իրենց զաւակին և եղբօր՝ Պր. Վահէ Ա. Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Ն. Սողոմոնեանի (Սիտնէյ) նշանախօսութեան բարեբաստիկ առթիւ կը նուիրեն.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	100
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	100
Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարին (Գահիրէ)	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Ջահակիր»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Տէր և Տիկին Յովէլ Արապեան 200 ե. դ. կը նուիրեն, վասն շնորհաւորութեան՝ Օր. Սոնա Զօրայեանի ընդ Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի նշանախօսութեան ուրախ առթիւ։

Տէր և Տիկին Արամ Մովսէսեան 100 ե. դ. կը նուիրեն, վասն շնորհաւորութեան՝ Օր. Սոնա Զօրայեանի ընդ Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի նշանախօսութեան ուրախ առթիւ։

Պր. Վահէ Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Սողոմոնեանի (Սիտնէյ) նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, վասն խնդակցութեան, Տէր և Տիկին Ջաւէն Գալաճեան կը նուիրեն 100 ե. դ.։

ԱՍՏՂԵՐԸ ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ

(Շար. Գ. էջէն)

Դէպի Բիւրական ձգուեցին տարհամոզողների խմբեր, որպէսզի Համբարձումեանն ու նրա աշակերտները հրաժարուեն իրենց վարկածից։ Սակայն ժամանակ անցաւ, և Բիւրականում իրենց տեսակէտը վաւերացնող նորանոր փաստացոյցներ գտան։ Եւ ահա, վերջապէս, պայթիւնների տեսութիւնը համընդհանուր ճանաչում գտաւ։ Ուստի բիւրականցիների հոյակապ առանձնութիւնը հասաւ իր վախճանին։

(Շարունակելի)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Վահէ Կ. Վարժապետեան ներկայիս կու գան իրենց խոր շնորհակալութիւնները յայտնել՝ Եգիպտոսի Նախագահ Ն. Վ. Մոհամէտ Անուար էլ Սատաթի, Նախագահին անձնական խորհրդական Պր. Յաաթ զի Աբդէլ Հաֆ'զի, ընտեսական խորհրդատու Պր. Աշնան Օսմանի, Գեր. Տ. Զաւէն Ա. Եպս. Չինչինեանի, Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ Առաջնորդ՝ Գեր. Տ. Տիրայր Եպս. Մարտիկեանի, Թեմիս Առաջնորդական Տեղապահ Գեր. Տ. Նշան Ծ. Վրդ. Բաղտասարեանի, Արժ. Տ. Սահակ Ա. Քհնյ. Շախուրեանի, Արժ. Տ. Նարեկ Քհնյ. Յրփնեանի, Պաշտ. Թեմական եւ Քաղաքական Ժողովի անդամներուն, Եկեղեցւոյ Դպրաց դասուն եւ «Շրնորհալի» երգչախումբին անդամներուն, ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց՝ որոնք անձամբ ներկայ գտնուելով, հեռագրով, նամակով, ծաղկեպսակ ուղարկելով կամ բարեսիրական հաստատութեանց նուիրատուութիւններ կատարելով՝ մխիթարեցին իրենց ամուսնութիւնը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀ ԳԱՀԻՐԷ

17, 19, 21 ԵՒ 22 ՄԱՐՏ 1975

ՓԻՆԿ - ՓՈՆԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

«ՆՈՒՊԱՐ ՊԱԼԱԵԱՆ» ՉԱԼԵՆՋ ԲԱԺԱԿԻՆ ՇՈՒՐՋ

(Գ. ՏԱՐԻ)

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ԳԱՀԻՐԷԻ ԲՈԼՈՐ ՀԱՅ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒՆ

Մանրամասնութիւնները յաջորդով

—※—

Հինգշաբթի, 20 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 9ին

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊԱՏԻՒ

ՀԱՅ ՄԱՅՐԵՐՈՒՆ

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՎԵՐԳԻՆ ԲԱՊՈՒՃԵԱՆԻ

ԱՆԱԿՆԿԱԼՆԵՐ… ԵՒ ՄՐՑԱՆԱԿՆԵՐ ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԱՄԵՆԷՆ… ՄՕՐ

Եկէ՛ք և վայելեցէք մայրերու յարգանքի այս երեկոն

—◆—

ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐՆ ԵՆ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԾԱՂԿԱՏՕՆ

Կիրակի, 30 Մարտ 1975

ՖՈՒԹՊՈԼ

ԱՊՐԻԼ 12ԻՆ ԿԸ ՍԿՍԻ…

ԵՐԵՒԱՆ (ԱՐՄԵՆՓՐԷՍ). - ԽՍՀՄի ֆութպոլի հերթական 37րդ առաջնութիւնը կը սկսի 1975ի Ապրիլի 12ին։ Առաջին օրը Երեւանի «Արարատ»ը սեփական դաշտին վրայ կ'ընդունի Խորհրդային Միութեան Ախոյեան և Բաժակակիր Քիեւի «Տինամօ»ին։

Ապրիլին Երեւանցի ֆութպոլիստները սեփական դաշտին վրայ կը մրցին Տնեփրոփեթրովսկիի «Տնեփր»ին հետ։ Այնուհետև երկու խաղ կ'ունենան Մոսկուայի մէջ։

Մայիսի 2ին, «Արարատ» կը հանդիպի Թիֆլիսի «Տինամօ»ին։

Յունիսի 1-15ը Արարատցիները երեք հանդիպում կ'ունենան Վորոշիլովկրատի «Զարիա», Տոնեցքի «Շախթիոր» և Թաշքենթի «Փախթակոր» Ակումբներուն հետ։

Յուլիսի 6ին Օտեսայի «Չեռնոմորեց»ի հետ Երեւանցի ֆութպոլիստները կը հանդիպին սեփական յարկի տակ։

Մրցաշրջանը կ'աւարտուի Նոյեմբերի 9ին։

Նշենք նաև, որ ԽՍՀՄի ֆութպոլը վերադարձած է խաղարկութեան նախկին կարգին։ Բաժակի խաղերուն ոչ-ոքիներ պիտի չըլլան։

«ԱՐԱՐԱՏ» ԹՈՒՐՔԻԱ ԿՈՒ ԳԱՅ ԵՐԵՔ ՄՐՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ

Պոլսոյ «Ժամանակ»ին կը տեղեկանանք, թէ Թուրքիոյ ֆութպոլիստներու մարզիչներու, Մասկոբներու Սենթրիֆսին, Խորհրդային Միութենէն Քիեւի «Տինամօ»ն ու Երեւանի «Արարատ»ը Թուրքիա հրաւիրուած է երեքական մրցում կատարելու համար։ Անցեալ տարուան ախոյեան Հայաստանի «Արարատ» խումբին մէջ, շատ միջազգային ֆութպոլիստներ կը գտնուին։

Սենթրիֆալական վարիչները յայտնեցին, որ երկու խորհրդային խումբերը Իսթանպուլի, Անգարայի եւ Իզմիրի մէջ այս եղանակին մէկական մրցում պիտի խաղան։

ՉԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

چاهاكير
جريدة أسبوعية
ص.ب ٢١١١ بالقاهرة ج ع م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز، السيدة عايدة سيروبيان (بالايان)
TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) - Tél.915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef: SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 567 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՄԱՐՏ 1975 | ՀԱՏԸ ՋԵՐՈՒՔ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | ١٩٧٥ الخميس ١٣ مارس — ٥٦٧ رقم العدد

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ Ն. ՎՍԵՄ. ԿԱՌԱՎԱՐՉԻՆ
ԳՆԱՀԱՏԵԼԻ ՄԷԿ ԵԼՈՅԹԸ

Շաբաթ, 1 Մարտ 1975, յ. մ. ժամը 7ին, Աղեքս. Գատ. Քաղաքական Ժողովի Ատենապետ՝ Պր. Վահան Տ. Ալեքսանեան իր բնակարանին մէջ ընդունելութիւն մը սարքած էր՝ ի պատիւ Ս. Հայաստանի Լուսաւորութեան Նախարար՝ յարգելի Պր Սիմէոն Հախումեանի։ Այս ընդունելութիւնը իր ներկայութեամբ պատուեց՝ քաղաքիս Կառավարիչը՝ Ն. Վ. ԱՊՏԷԼ ԹԱՈՒԱՊ ՀՈՏԱՅԵՊ։

Այս առիթով ներկայ էին պետական դէմքեր, որոնց մէջ՝

Նկարին մէջ աջէն ձախ՝ Աղեքս.ի Ն. Վ. Կառավարիչ՝ Ապտէլ Թառուապ Հոտայեպ, Ս. Հայաստանի Լուսաւորութեան Նախարար՝ Պր. Սիմէոն Հախումեան եւ Աղեքս. Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Պր. Վահան Տ. Ալեքսանեան։

Եգիպտոսի Կրթական Նախարարութեան Աղեքս. Շրջանին Կրթական Փոխ-Նախարար՝ Պր. Ֆահմի Կապր, Աղեքս. Սով. Հիւպատոսը՝ Պր. Եուրի Սուսլէքոֆ Աղեքս. Կառավարչատան ժողովրդային յարաբերութեանց Տնօրէն՝ Պր. Մահմուտ Գատտուսի, Գահիրէի Կրթական Նախարարութեան արտաքին հանրային յարաբերութեանց Տնօրէն՝ Պր. Մահմուտ Ալի, ինչպէս նաեւ Հայ Նախարարին ընկերակցող՝ Սով. Մշակոյթի Ներկայացուցիչները եւ Աղեքս. Համալսարանի՝ Փրոֆ. Տոք. Թ. եւ Տիկ. Ապտէլ Մէկիտ Սաալէ։

Համայնքիս կողմէ ներկայ էին՝ Գերշ. Տ. Զաւէն Եպս. Չինչինեան, Գատ. Թեմական Ժողովի Ատենապետ՝ Պր. Մարտիկ Զարդհանէլեան, Կրթական Նախարարութեան մօտ Ազգային Իշխանութեան Ներկայացուցիչ եւ Գատ. Քաղաքական Ժողովի անդամ՝ Պր. Վահրամ Թօսունեան, Ազգ. Վարժարանի Տնօրէն՝ Պր. Ուիլիէմ Րիզք եւ Տնօրէն Տէր եւ Տիկին Օննիկ Գալուստեան, ինչպէս նաեւ Ալեքսանեան ընտանիքի անդամները։

Ընդունելութեան պահուն Ատենապետ Պր. Վահան Ալեքսանեան, խօսք առնելով իր ուրախութիւնը յայտնեց՝ Աղեքս. Ն. Վ. Կառավարիչ ԱՊՏԷԼ ԹԱՈՒԱՊ ՀՈՏԱՅԵՊԻ եւ Ս. Հայաստանի Կրթական Նախարար Պր. ՍԻՄԷՈՆ ՀԱԽՈՒՄԵԱՆԻ իրենց ներկայութեան համար, եւ արտայայտուեցաւ Եգիպտոսի մէջ հայերուն վայելած կրթական, ընկերային եւ առ հասարակ բոլոր տեսակի ազատութիւններուն մասին, բարձր ղեկավարութեամբ հանրապետութեան Նախագահ՝ Ն. Վ. ՄՈՀԱՄԷՏ ԱՆՈՒԱՐ ԷԼ ՍԱՏԱԹԻ։ Պր. Վահան Ալեքսանեանի սոյն ելոյթը ընդհատուեցաւ ծափահարութիւններով։ Ապա ան շնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Վ. Կառավարչին, հայերու հանդէպ տածած իր հոգածութեան համար։

Ն. Վ. Կառավարիչ՝ ԱՊՏԷԼ ԹԱՈՒԱՊ ՀՈՏԱՅԵՊ խօսք առնելով յայտնեց, թէ վաղուց ի վեր հայերը կը ճանչնայ, որպէս օգտակար տարր Եգիպտոսի հայրենիքին, ու որպէս աշխատասէր եւ պատուաւոր քաղաքացիներ։

Յետոյ խօսք առաւ Ս. Հայաստանի Կրթական Նախարար՝ Պր. Սիմէոն Հախումեան եւ շեշտեց Արաբ եւ Հայ բարեկամութեան կապերը ու իր գոհունակութիւնը յայտնեց Աղեքսանդրիա իր այցելութեան կապակցութեամբ։

Ամենէն վերջ յատընկայս բաժակներ առաջարկուեցան Եգիպտացի եւ Հայ ժողովուրդներու բարեկամութեան համար։

Հիւրերը սիրալիր ու ջերմ մթնոլորտի մէջ հրաժեշտ առին։

Աղեքսանդրիա — ԹՂԹԱԿԻՑ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ԵՐԵԿՈՅ

Ֆրանքֆուրթի «Տօրնպուշ Տան» սրահին մէջ, գերմանախօս երկիրներու հայ կազմակերպութիւններու Կեդր. Կոմիտէին կողմէ նախաձեռնուած էր «Հայ Մշակոյթի Երեկոյ» մը։

Այս անձնախնդրաց ձեռնարկը կազմակերպուած էր Վիեննայի ծանօթ մեծ առեւտրական Պր. Կ. Փափազեանի կողմէ մասնակցութեամբ Աւստրիոյ Հայ Երիտ. Ընկերակցութեան եւ իր Երգի ու Պարի համոյթին, Վիեննայի Հայ Երիտ. Ընկերակցութեան երգչախումբին եւ Ֆրանքֆուրթի Հայ Մշակութային Ընկերակցութեան ու իր «Աղբամար» պարախումբին։

«ՍԱՐՏԱՐԱՊԱՏԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ»
ԱՆԳԼԵՐԷՆ ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՄԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱՒ

Վերջերս լոյս տեսած է «Սարտարապատի Պատերազմը» խորագրով անգլերէն գիրք մը, հեղինակութեամբ Պր. Ժագ Քայալոֆի։

Անցեալ 14 Փետր. 1975, Ուրբաթ, Պր. Քայալոֆ հանդիպում ունեցած է, Նիւ Եորքի մէջ կազմակերպուած հաւաքոյթի մը ընթացքին, եւ խօսած է այն դրուագներուն մասին, որոնք զինք մղած են գրելու իր այդ գիրքը, շեշտելով, թէ ինչ այսպիսով միջազգային հանրութեան ծանօթացուցած կ'ըլլայ, 1918 թուականին Հայ Ժողովուրդի մէկ հերոսական դրուագը՝ ընդդէմ ներխուժող թուրք յանակներուն։

ԼԻԲԱՆԱՆ

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ՊԻՏԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

Լիբանանի Հայ Տիգրանակերտցիներու Հայրենակցական Միութիւնը ծանուցած է, թէ մօտ ատենէն լոյս կը տեսնէ «Տիգրանակերտի Պատմագիրք»ը։ Այս գործին համար խմբագրական մասնաւոր կազմ մը ընտրուած է։ Միութիւնը կոչ կ'ընէ, որ բոլոր տիգ. անակերտցիները օժանդակեն այս ծրագիրին, տրամադրելով իրենց մօտ գտնուած՝ նամակներ, յուշեր, լուսանկարներ, թերթերու կտրոններ եւ այլ վաւերաթուղթեր՝ այս քաղաքին կապակցութեամբ, որ ատենին տուար թիւով հայերէ բնակուած քաղաք մը եղած է։

«ՄԵԾ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱԾ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ՝ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵՆԷՆ»

Այսպէս կը գրէ անգլիական «ԱՄԱԹԷՕՐ ՖՈԹՈԿՐԱՖԸՐ» շաբաթաթերթը, սովետական լուսանկարչական «ՍՄԻՆԱ» գործիքի մասին, որ Մեծն Բրիտանիոյ մէջ կը վաճառուի «ԳՈԶՄԻՔ» անունով։

Սովետական շարժանկարային լուսանկարչութեան ճարտարարուեստը՝ գործնականապէս սկսած է Սովետ Միութեան մէջ, 45 տարիներ առաջ։ Այդ օրերուն Սովետ Միութեան մէջ յղացուեցաւ առաջին լուսանկարչական գործիքը եւ գործարան մը շինուեցաւ լուսանկարչական ֆիլմերու, թուղթերու եւ կինոժապաւէններու։

Ասոր իբր արդիւնք հիմնուեցաւ լուսանկարչութեան եւ շարժանկարի գիտական կեդրոնը։

Այսօր այս ճարտարարուեստը՝ իր արդիւնաբերական քանակով եւ որակով համահաւասար գիծի վրայ կը գտնուի միջազգային ամենամեծ ընկերութեանց հետ։

Այժմու հնգամեայ ծրագիրի ընթացքին, Սովետ Միութեան արդիւնաբերութիւնը պիտի աւելնայ՝

— Լուսանկարչական գործիքներունը՝ մէկ եւ կէս անգամ.

— Շարժանկարային ներկայացման գործիքներունը՝ երեք անգամ.

— Շարժանկարային լուսանկարչութեան գործիքներունը՝ չորս անգամ։

Այժմ աւելի քան 90 երկիրներ Սովետ Միութենէն կը գնեն մեքենական տեսողութեան գործիքներու ճարտարարուեստին արդիւնաբերութիւնները։ Այն գործիքները՝ որոնք կ'արտադրուին Մոսկուայի մօտը գտնուող «Քրասնոկորսք» գործարանին մէջ, որ երկրին այս տիպի արտադրութեանց ամենահին հաստատութիւնն է, կ'արտածուին 72 երկիրներ։ «Սովետ Միութեան մէջ շինուած» նախադասութիւնը կրող լուսանկարչական գործիքներ կը գործածեն աւելի քան 2 միլիոն հայրենակիցներ՝ սոցիալիստական երկիրներու մէջ, ինչպէս օրինակ Չեխոսլովաքիա, Բոլոնիա, Պուլկարիա եւ այլ։ Գործակալներու մեծ թիւ մը կայ նաեւ ճարտարարուեստի մէջ յառաջդիմած արեւմտեան երկիրներու մէջ։

Համայն Սովետ Միութեան «ՄԱՇՓՐԻԲՈՐԻՆԹՈՐԿ» հաստատութիւնը՝ որ Սովետական արդիւնաբերութիւնները կը ներկայացնէ միջազգային շուկաներու եւ Տօնավաճառներու մէջ, վաճառականական սերտ կապեր ունի Անգլիոյ «ԹԻ. ՔՆ / ՔԸԼ ԷՆՏ ՕՓԹԻՔ ԼԻՔՈՒԻՓՄԸՆԹ» ընկերութեան հետ, Ֆրանսայի՝ «ԳՈՄԻՔՍ», Իտալիոյ՝ «ԱՆԹՍՐԻՍ» («ՕԼԻՎԵԹԹԻ» հաստատութեան մէկ ճիւղը), եւ Դաշնակց. Գերմանիոյ «ՖՈԹՕՔՖԻԼԻ» եւ այլ բազմաթիւ ընկերութեանց հետ։

Սովետական ճարտարարուեստը կ'արտադրէ լուսանկարչական գործիքներու զանազան տեսակներ, որոնք կը գործածուին պատկերահանութեան եւ շարժանկար «սիրողներու» եւ շատ մը արուեստագէտներու կողմէ։

Լուսանկարչութեան սկսնակ «սիրող»ներու համար շատ գոհացուցիչ է «ՍՄԵՆԱ – 8 ՄՄ.»ը, որուն գործածութիւնը դիւրին է եւ գործիքը՝ դիմացկուն, կամ «ՍՄԵՆԱ ՍԻՄՖՈԼ»ը, որուն վրայ գրուած է՝ «ընդունելութիւն գտած ապրանք» եւ որուն կափարիչին վրայ դրուած է աստիճանաչափ մը՝ ժամանակի չափի ուղղող՝ օգտելու թարանո թեան է պայմաններու համար։

Արուեստագէտը պէտք ունի աւելի լաւ տեսակի «մոտել» մը։

(Շար. տես. էջ 3)

ԵՐԵՔ ՀԱԶԱՐ ՏԱՐԻ ԱՌԱՆՑ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՈՐՈԳՄԱՆ

Երեք հազար տարի առաջ է կառուցուել Ասւտրակի նշանաւոր խարակին ջրատարը։ Նրանով են հոսել հայկական հինաւուրց խաղողի այգիները դարեր շարունակ տարածքը։

Այժմ անշուշտ ամէն ինչ անճանաչելիօրէն փոխուած է։ Հիմա վիթխարի ոռոգման համակարգեր են տանում կենսատու հեղուկը՝ Աշտարակի շրջանի պտղաբեր այգիներին եւ խաղողի դաշտերին։ Բայց վաստակաւոր ջրանցքը առաջուայ պէս անխոնջ ծառայում է մարդկանց։

Ջրատարի քարերն ամրացուած են այնպիսի լուծոյթով, որ իր ամբողջ գոյութեան ընթացքում, ջրանցքը ոչ մի անգամ հիմնական նորոգման չի ենթարկուել։

Վ. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ
(«Թրուտ»)

Երեւան — Ն. Մ. Գ.

ԿԱՆԱՆՑ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ՝

Աշխատաւորուհիներուն կը ձօնեմ

Սիրելի Խմբագրութիւն

Պատահական չէ, որ Գարնանը՝ վառ զգեստ է հագնում անտառը, գունագեղ գորգերը փռւում դաշտերում, նորահարսի պէս նազանքով մեղմ քամուց օրօրւում են նորաբողբոջ ծառերը: Անտառները զմրուխտ գօտով են օղակւում: Գարնանն է, որ հողի երկունքից կեանք, կեանք են առնում ամէն մի ծիլ, յուզմունք բերում աշխարհին մարդկանց սրտերում նոյնպէս Գարունն է բուրում: Եւ Գարնան Արևի շողերն են, որ թափանցեցին մարդկանց ներքնաշխարհում և այդ սուրբ հանդիսացաւ՝ որ Գարնան առաջին ամսուայ առաջին օրերուն, կանայք ստանան ազատագրման իրաւունք: Եւ այդ օրից ի վեր կանայք հաւասար, կողք — կողքի քայլում, ստեղծագործում, կառուցում են տղամարդկանց հետ:

ԿԱՆԱՆՑ

Գիտէ՞ք կանայք ինչ կարող են լինել:

Կինը՝ կարող է ինժեներ լինել,
Կինը՝ կարող է շինարար լինել,
Կինը՝ կարող է ոսկերիչ լինել,
Կինը՝ կարող է դերասան լինել,
Կինը՝ կարող է տիեզերք նուաճել,
Կինը՝ կարող է երեխայ ծնել
Երեխայ ծնել ու դաստիարակել:

Կանայք՝ կարող են ամէն ինչ լինել:

ՄԱՅՐԵՐԻՆ

Գարնան նոր բացուած
Մանուշակի պէս,
Մօր սիրտը բարի է ու հեզ:
Արշալոյսէն բացուող
Երկնքի պէս,
Մօր սիրտը մաքուր է
Լուրդ դէպի քեզ:
Աղբիւրի կարկաչի պէս
Օրօր է ասել,
Աստուածամօր պէս

Ծո՛ նկի՛ է եկել,
Ու աղօթել քեզ,
Այդ մայրըդ է հեզ:
Գարնան նոր բացուած
Վարդի թփի պէս,
Թարմ է մօր սէրը
Հպարտ է ու հեզ:
Իր կեանքից աւելի,
Մայրը կարող է՝
Միայն սիրել քեզ:

* * *

Ողջունում եմ Ձե՛զ, Մայրե՛ր, կանա՛յք,
Արեւվառ Հայաստանից, արեւի ոսկէ շողերով
Ձեզ ուղարկում եմ, իմ ողջոյնը՝ բոլոր բոլոր
Մայրերին, կանանց՝ ովքեր խօսին լայն
Իմաստով մայրեր են իսկական կանայք:

Երեւան, 14 Փետր. 1975

ՌԻՄԱ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ

Ստացանք Սուրբ Ծննդի եւ Նոր Տարուայ բացիկը եւ շատ ուրախացանք:

Թանկագին բարեկամներ,

Մի ժամանակ իմ հասցէին ուղարկուած «Ջահակիր»ը ընթերցում էին մի քանի հոգի, իսկ այժմ նրանց թիւը հասնում է հարիւրների, որովհետեւ այժմ ես աշխատում եմ Գիտարանի Ընթերցասրահի վարիչ: Մեր Ընթերցասրահում իր ուրոյն տեղը ունի նաեւ «Ջահակիր» շաբաթաթերթը, որը մեծ սիրով ընթերցւում է թէ՛ տեղի հայերի կողմից եւ թէ՛ հայրենադարձ հայերի կողմից:

«Ջահակիր» թերթին սրտատրոփ սպասում են՝ Գահիրէից հայրենադարձ Արաքս Տայեան, Պուլկարիայից եկած Կիրակոսեան Արամը, Պէյրութից՝ Սիրանոյշը եւ այլ բազմաթիւ մարդիկ: Ես այնչափ ուրախանում եմ, երբ սեղանին դնելով նրանք փնտրում են «Ջահակիր»ին:

Սիրելինե՛ր, մօտենում է «Կանանց Միջազգային Տօնը»: Այդ՝ օրուայ առթիւ, իմ սովորութեան համաձայն ուղարկում եմ շնորհաւորագիր՝ «Ջահակիր» շաբաթաթերթում աշխատող կանանց, եւ ընթերցող կանանց շնորհաւորում եմ, ու բանաստեղծութիւնս նուիրում եմ ՄԱՅՐԵՐԻՆ:

Երեւան, 15 Փետր. 1975

ՌԻՄԱ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ

ՃԱՐՕՆ

ՀԱՅ ՆԿԱՐԻՉԻ ՄԸ ԳՈՐԾԵՐԸ ԹՈՔԻՈՅԻ ՄԷՋ ԿԸ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԻՆ

Սովետ 113 արուեստագէտներու մաս կը կազմէ Յովհաննէս Մուրատեանը, որուն գործերէն ալ ցուցադրուեցան Թոքիոյի (Ճափոն) մէջ կազմակերպուած նկարչական ցուցահանդէսին մէջ:

Հայ նկարիչին երկու գործեր՝ «Հայկական Բնանկար» և «Պտուղներ» պաստառները մեծապէս գնահատուեցան՝ ցուցահանդէս այցելող արուեստի քննադատներուն կողմէ:

Մուրատեան ցուցահանդէսներ տուած է մայր հայրենիքի, Բուլղարիոյ և Հունգարիոյ մէջ:

★ ԱՍՏՂԵՐԸ ԲՒՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ ★

ՎԱՆՏԱ ՊԵԼԵՑՔԱՅԱ

Ի՞նչով բացատրել ակադեմիկոս Համբարձումեանի բոլոր վարկածների մարգարէական լինելը: Տաղանդո՞վ: Փուլքովցի աստղագէտների լաւ դպրոցո՞վ, ուր սովորել է ապագայ ակադեմիկոսը: Կամ գուցէ նրանո՞վ, որ գիտութեան մէջ Համբարձումեանն օրկանապէս հապճեպ եզրահանգումներ չի հանդուրժում: Օրինակ, աստղային զուգակցութիւնների մասին եղող աշխատանքի հիմքերը, Համբարձումեանը դրել է զուգակցութիւնների իսկ գիւտից համարեայ տասնհինգ տարի առաջ...

Մի անգամ թերթում հաղորդագրութիւն տպուեց, ուր Համբարձումեանի աշխատանքների մի մասը վերագրում էին մի ուրիշ գիտնականի, որ անգեալում նոյնիսկ այդ գաղափարների հակառակորդն էր եղել: Աստղադիտարանը զայրոյթից եռում էր, աշխատակիցները հերքում էին պահանջում: Իսկ Վ. Համբարձումեանը սկզբում նոյնիսկ չէր կարողանում հասկանալ, թէ ինչ է պատահել, ի՞նչու բոլորն այդպէս զայրանում են: Յետոյ նա ծիծաղեց ու կատակեց. «Բայց չէ՞ որ լաւ է, որ մեր հակառակորդները հիմա ուզում են մեր հեղինակակիցները դառնալ»: Եւ բողէ անց՝ մոռացաւ թէ՛ յօդուածի և թէ՛ աշխատակիցների զայրոյթի մասին:

Վ. Համբարձումեանի առաւել սիրելի և տաղանդաւոր աշխատակիցներից, Հայաստանի ԳԱ ակադեմիկոս Բ. Ե. Մարգարեանը մի անգամ ասաց իր տնօրէնի մասին. «Նա ոչ մի վայրկեան չի դադարում իր գիտութեան շուրջ մտածելուց թէ՛ տնից աշխատանքի գնալիս, թէ՛ ակադեմիայում նիստերին մասնակցելիս, թէ՛ պուրակում զբօսնելիս և թէ՛ թոռնիկների հետ խաղալու ժամանակ: Շրջապատը չի նկատում այս, քանի որ Համբարձումեանն իր արածի և խօսակցի հանդէպ լեցուն է ուշադրութեամբ: Միևնոյն ժամանակ նրա մտքերի ստորին հոսանքը, ոչ մի վայրկեան կանգ չի առնում»:

«Եթէ Համբարձումեանը գործում է աշարքներ, որոնք անբացատրելի են հիմա, եթէ սկսում է ձեզ բոլորովին անհասկանալի մի աշխատանք՝ սպասեցէ՛ք: Մի քանի տարի յետոյ ամէն ինչ կը պարզուի» - ասաց իր ուսուցչի մասին ՍՍՀՄ ԳԱ թղթակից-անդամ Վիկտոր Սոբոլևը՝ Լենինկրատի համալսարանի Համբարձումեանի հիմնած աստղաֆիզիկայի ամբիոնի այժմեան վարիչը:

Իրօք, միայն հիմա բոլորի համար պարզ դարձաւ, որ Համբարձումեանին զբաղեցրած բոլոր հարցերը պատահական չեն ինչքան էլ նրանք իրարից հեռու լինեն: Նրա արտայայտած բոլոր գաղափարները շարւում են, ինչպէս աղիւսները շէնքում, աստղերի և գալակտիկաների բարեշրջման մի ամբողջական ու կուռ տեսութեան մէջ:

Քսան երկու տարեկան Վիկտոր Համբարձումեանը՝ Լենինկրատի համալսարանում ամբիոն ստացաւ ու շուտով, դեռ բոլորովին երիտասարդ, դարձաւ նրա փոխ-ռեկտորը: Համազասպ Համբարձումեանը խորապէս համոզուած էր, որ իր որդին ատակ չէ վարչական գործունէութեան, գիտական խոշոր հիմնարկութեան ղեկավարման: «Դու դրանով միայն կը վնասես քեզ,- ասում էր նա որդուն,- կրճատելով քո ստեղծագործական աշխատանքի հնարաւորութիւնները: Իսկ քո վրայ դրուած պաշտօնում արդիւնաւէտ լինել, ինչքան էլ ցանկանաս, չես կարող»: Նա այս մտքերը քանիցս զարգացրել է Սոբոլևի առաջ,

(Շար. եղս էջ 4)

ԸՆԿԵՐ ԵՐ. ԿԱՐՄՐԱԿԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մարդ արարածը ծնելէ ետք, վաղ կամ ուշ դատապարտուած է մեռնելու, այս աշխարհէն չուելու դէպի անդենականը, և եթէ իր կեանքի ընթացքին կրցաւ կատարել բարի և ազգօգուտ գործ մը, ձգեց բարի անուն մը և մեծ համբաւ մը, այդ է որ կը յիշատակուի իր մեռնելէն յետոյ, գերեզմանի թարմ հողակոյտին վրայ՝ որպէս դամբանական։

Եւ պէտք է ճակատաբաց ու անկեղծօրէն ըսել, որ ողբացեալ ընկեր Կարմրակը, կամ աւելի ճիշդը՝ ընկեր Երուանդ Մխիթարեանը, որպէս իսկական հայ մարդ ու իսկական հայորդի, լիովին կատարեց իր պարտականութիւնը՝ որպէս գրական անխոնջ մշակ, թերթի հրատարակիչ ու խմբագիր, պերճախօս հրապարակագիր, ու Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան Բրազիլիոյ շրջանի յեղափոխական ու արդիւնաւոր գործիչ։ Իր կարողութեան ներած չափով ան ծառայեց հայ ժողովուրդին, [illegible]

մօրմէ զուրկ իր սիրասուն զաւակները,

Բարձրագոյն ուսում տալու համար, իր զաւակներուն ստեղծեց պատեհ առիթներ, ամուսնացուց զանոնք, տուն տեղ ըրաւ։ Ու անոնք, յաւէտ երախտապարտ՝ իրենց ալեւոր հօր թափած ճիգին ու զոհողութեան, մինչեւ վերջ սպասեցին ողբացեալին անարին քովը և քաջալերեցին, խրախուսեցին մահամերձ հիւանդը, յուսալով, որ ան կ'առողջանայ եւ կրկին իր սիրասուն թոռները գիրկը առած կը հրճուի կ'ուրախանայ և կ'երիտասարդանայ։

Բայց, անողոք և անգութ մահը՝ խորտակեց ամէն յոյս, և թերեւ հանեց ամէն խնամք, դեղ ու դարման, ու մեզմէ խլեց բոլորիս սիրելի և յարգելի ընկեր Կարմրակը։

Մաղթենք, որ իր արի ու բարի երեք երիտասարդ կտրիճներն ալ ըլլան իրենց հօր պէս ազնիւ ու բարի գաղափարապաշտ հայեր, [illegible]

Ս. Փաւլօ   Յ. ԳԱԼԱՅՃԵԱՆ

ՍԵԾ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ԳՏԱԾ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

Լրանալու մօտ եղող 1971 - 1975 հնգամեայ ծրագրի ընթացքին Սովետ. Միութեան մէջ սկսաւ աւելի կատարելագործուիլ լուսանկարչական գործիքներու արտադրութիւնը։ Անոնցմէ է «ՔԻԵՒ - 15 Թ» բիւրեղայինը որ կ'արտադրուի Քիեւի «ԱՐՍԵՆԱԼ» գործարանին մէջ։ Անոր փոքր բուրքերը և Ֆրենէլ ոսպնեակը, կարելի կը դարձնեն «Նիւթի» ոսպնեակին արագ և անսխալ ճշդումը, իսկ ինքնագործը՝ («Օթոմաթիք» գործիքը) որ ենթարկման ժամանակը կը ճշդէ, կ'ապահովէ համաչափ «Նեկաթիֆ» մը։ Նոյն «մոտէլ»ին մէջ, ինչպէս նաեւ շատ մը մէկ ոսպնեակով լուսանկարչական գործիքներու մէջ կը գործածուի ոսպնեակներու ճշդիչ դրութիւն մը։ Այս դրութիւնը կայ լայնօրէն տարածուած լուսանկարչական գործիքներու մէջ, ինչպէս՝ «Փրաքթիքա» (Դեմոկր. Գերմանիա), «Ասախի», «Փենթաքս» և «Եաշիքա» (Ճափոն) և «Մինոլթա» (Դաշնակց. Գերմանիա)՝

Նաեւ, Սովետ լուսանկարչական գործիքները կարելի է գործածել գրեթէ բոլոր օտար ընկերութեանց կողմէ արտադրուող ոսպնեակներով (օպժէքթիֆ)։

Նոյն գործարանին մէկ ուրիշ «մոտէլ»ը՝ «ՔԻԵՒ - 6 Ս.» մեծ հետաքրքրութիւն ստեղծած է արհեստագէտ լուսանկարիչներու մօտ։

Միջազգային շուկաներու վրայ՝ ժողովրդականութիւն կը վայելէ նաեւ, լուսանկարչական «ԶԵՆԻԹ Լ. Մ» գործիքը։

Ինքնագործ «ԶՈՐՔԻ - 10» և «ՍՈՔՈԼ» գործիքները, շարժանկարային լուսանկարչութեան «ՔԱՖԿԱՐՑ» և «ԲՐԱՍՆՈԿՈՐՍՔ» գործիքները, որոնցմէ վերջինը կը ծառայէ մասնաւորաբար պատկերասփիւռի և շարժանկարի լուսանկարիչներուն, և այլ «մոտէլ»ներ, օրերս ցուցադրուած են Գահիրէի «Միջազգային Տօնավաճառ»ի Սովետական սրահներուն մէջ։

Սովետ գիտնականներ տեւական փորձեր կ'ընեն լուսանկարչութեան նոր կերպեր գտնելու համար։ Աշխարհի արծաթի պահեստը անսահման չէ և հարկ է յառաջիկայ տարիներուն զայն փոխարինել։ Սովետ Միութեան մէջ նոր միջոցներ գտնուած են, արծաթէ զատ այլ մետաղներու վրայ միայն և դիմացկուն պատկերներ առնելու համար։

Հակառակ անոր, որ այս միջոցները տակաւին կը գտնուին գործարանային փորձարկութեանց ընթացքին մէջ, բայց ցայժմ ստացուած բոլոր արդիւնքները մեզ կարծել կու տան, թէ յառաջիկայ տարիներուն ընթացքին, ականատես պիտի ըլլանք՝ լուսանկարչութեան մարզին մէջ արմատական «յեղափոխութեան» մը։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրենք արտասահմանի մեր այն բաժանորդներէն, որոնք ցարդ չեն ղրկած իրենց բաժնեգինը, բարի ըլլան մեզի փութացնելու զայն, դիւրացնելու համար մեր գործը։ Չէք կամ մանտա-փոստ գրել «Sarkis Balayan»ի անունին եւ ուղարկել փոստարկղ թիւ 2111, Գահիրէ, Եգիպտոս։

ՖՈՒԹՊՈԼ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
«Հ.Մ.Ը.Մ. - ԱՐԾԻՒ» (ՄԱՐՍԷՅԼ), ՎԱԼԱՆՍ ԵՒ ԼԻՈՆ ԿԸ ՊԱՅՔԱՐԻՆ ՎԵՐԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

Ֆրանսայի շրջանային կամ տեղական ախոյեանութիւններ իրենց կիսուն հասնելու վրայ են։ Երբ մրցումները վերջ կը գտնեն։

Անցեալ տարի որեւէ հայկական ակումբ յոյս չ'ունէր իր խումբակին մէջ առաջնութիւն շահելու և թէ, ընդհակառակը, Ալֆորվիլ, Նիս և Սէնթ Էթիէն դասակարգ մը վար ալ իջան, ու քիչ մնաց որ Մարսէյլի Հ.Մ.Ը.Մ. Արծիւը եւս նոյն չար բախտին արժանանար։

Այս տարի սակայն պատկերը բոլորովին տարբեր է, և յոյս կայ, որ հայանուն երեք ակումբներ պիտի կրնան փայլուն մրցաշրջան մը բոլորել, և թերեւս անոնցմէ մին կամ միւսը պիտի յաջողի յառաջիկայ եղանակին աւելի բարձր դասակարգի մը մէջ ընդունուիլ։

Այժմ Վալանսի Հայ Մար- [illegible]

Այս տարի վերելքի համար կը պայքարի Հ.Մ.Ը.Մ. Արծիւը։ Մարսէյլի շրջանին համար մեծ համբաւ հանած մեր ակումբը, կը փափաքի անշուշտ վերագտնել իր տեղը՝ «Լիկ տը Սիւտ Էսթ»ի պատուոյ դասակարգին մէջ՝ ուր կը խաղար երկու տարի առաջ։

«Արծիւ» երկրորդ է՝ սակայն խաղերէ վերջ։ Կը թուի, թէ այս մրցաշարքին մէջ առաջնութեան համար պիտի պայքարին մանաւանդ Գիվէր և Կափ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի հետ։ Այս վերջինը մէկ պարտութիւն միայն ունի։ Յաղթուեցաւ Կափի խումբէն (1-0) Սեպտ. 22ին։

Աւելի ապահով կացութիւն մը կը թուի ունենալ Լիոն-Տեսինի Հ.Մ.Ը.Մ ը, որ մեծ յառաջդիմութեան մէջ է, շնորհիւ գլխաւորաբար Ֆրանսայի ազգային կազմին նախկին խմբապետ՝ Ճորքայէֆի ջանքերուն ու ցուցմունքներուն։ Մինչև որ ուրիշ պաշտօնի մը կոչուի, Ճորքայէֆ՝ որ հայուհիի մը հետ ամուսնացած է, կը մարզէ հայկական խումբը։

Վերելքի համար իր դիրքը աւելի ապահով կ'երեւի, քան «Արծիւ»ին դիրքը կամ Վալանսինը, ո՛չ թէ որովհետեւ Հ.Մ.Ը.Մ. Տեսին-Լիոն տակաւին երբեք չէ պարտուած ախոյեանութեան մէջ, այլ անոր համար, որ այս ախոյեանութեան վերջաւորութեան վերելք պիտի ունենան երեք խումբեր և ոչ թէ մէկ։ Ուրեմն կարելի է յուսալ, որ Հ.Մ.Ը.Մ. պիտի վերագտնէ յառաջիկայ եղանակին իր տեղը՝ լիկի ախոյեանութեան մէջ, ուր քանի մը անգամներ, անցեալին, մտած եղած էր արդէն։

Վ.Մ.

ՓԻՆԿ-ՓՈՆԿ

Հայաստանի փինկ-փոնկիստները
ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ՄՐՑԵՑԱՆ

ԵՐԵՒԱՆ, (ԱՐՄԵՆՓՐԵՍ)։- [illegible]

մասնակցի նման խոշոր մրցաշարքի։ Յիշեցնենք, որ Անտոնեանը [illegible] հաշուով յաղթեց Ֆրանսայի և Շուէտի հաւաքականներուն։

ԼՈՒՍԱՐՁԱԿ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ինչքա՛ն յուզիչ է և հպարտացուցիչ Հնչակեաններուս համար, որ Եգիպտոսի շրջանի «Ջահակիր»ի հրատարակիչ - խմբագիր սիրելի Ս. Պալաեանը, թերթի 11րդ տարեդարձին առթիւ գրած խմբագրականը կը վերջացնէ հետեւեալ տողերով.-

«Ջահակիր»ի 11րդ տարեդարձին այս առիթով կ'երդնունք, որ նոյն պատասխանատուութեամբ, նոյն ոգիով եւ նոյն զոհողութիւններով պիտի շարունակենք այն նուիրական գործը՝ որուն լծուած ենք կամովին, ի սէր Ազգին եւ Հայրենիքին»

Հնչակեան դրօշին տակ հայութեան ծառայութեան համար երդուող հնչակեան մը ուրիշ տարբեր ուխտ չ'ըներ, չի դրժեր ուխտը՝ ինչպիսի դժուարութեանց ալ դիմագրաւելու ըլլայ. պատրաստակամ է իր կեանքն ալ զոհաբերելու։

Թերթեցէք Հնչակեան պատմութեան երկու պատկառելի հատորները և դուք եւս պիտի հաստատէք մեր ըսածը։ Գործիչներ, մարտական ուժեր և գիտակից շարքայիններ մտածեր, գործեր և տառապեր են Ազգին ու Հայրենիքին համար, որ անոնք բռնակալներէ զերծ ըլլան, ապրին ապահովութեան մէջ և ստեղծագործեն։

«Ջահակիր»ի խմբագիրը կը քալէ մեծ հօր՝ Քեռիին և հօրը՝ Մարտիրոսին ուղիէն, գիտակցելով Հնչակեան Կուսակցութեան առաքելութեան և մամուլի կարեւորութեան, այն վստահութեամբ՝ որ Հնչակեան ընկերներն ու անոնց մօտ ապրողները զօրավիգ պիտի ըլլան, պիտի թեթեւցնեն իր ծանր աշխատանքը՝ որուն գիտակցեցանք, երբ ան այցելեց մեր յարկը և իր խօսքերով ջերմացուց ընկերներուն հոգին, քաջալերեց զանոնք՝ որ աշխատին «ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»ի վերերեւումին համար։

Եւ այսօր մեր շրջանը այդ աշխատանքին մէջ է։

(«Արարատ» օրաթերթէն)   ՍԻՐՎԱՐԴ
Փրավիտենս

Տ Խ Ր Ո Ւ Ն Ի

Խոր կսկիծով կը տեղեկացնենք, որ Երկուշաբթի, 10 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 5ին, յետ երկարատեւ հիւանդութեան, իր բնակարանին մէջ մահկանացուն կնքած է՝

ՍԻՐՎԱՐԴ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԸ

խոր սուգի մատնելով իր ամուսինը, աղջիկն ու ազգականական պարագաները։

Թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը տեղի ունեցան Երեքշաբթի, 11 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 3.30ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, նախագահութեամբ Առաջ. Տեղապահ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բագուննեանի եւ մասնակցութեամբ Քահանայից Դասուն։

Արարողութիւններէն ետք, ողբացեալին դագաղը փոխադրուեցաւ Հելիոպոլսոյ Ազգ. Գերեզմանատունը եւ ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ։

Այս տխուր առթիւ, խմբագրութիւնս իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալին ամուսնոյն՝ Պր. Արմենակ Պետրոսեանին, դստեր և փեսին՝ Տէր և Տիկին Պերճ Թուլումպաճեանին և ազգակից պարագաներուն.

ՍՏԱՑԱՆՔ

Արտասահմանի հետ Մշակութային Կապի Կոմիտէէն, շնորհակալութեամբ ստացած ենք՝ Հայաստան հրատարակուած գիրքերու չորս ծրարներ։

Խմբագրութեանս ուղղուած, բազմաթիւ հրատարակութիւններ ուղարկած են նաեւ՝ հետեւեալ ընթերցողներն ու բարեկամները

Պր. Արթիւր Ջոլաքեան (Նիւ Եորք)

Տէր և Տիկին Մայք Միքայէլեան (Ֆրեզնօ)

Օր. Օրօրա Էմճեան (Կիրովական)

Պր. Խաչիկ Էմճեան (Կիրովական)

ՋԱՀԱԿԻՐ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
13 ՄԱՐՏ 1975

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տէր եւ Տիկին Արմէն Տատուրեան եւ զաւակները Արբակ եւ Աշոտ, ինչպէս նաեւ սգակիր պարագաները, նոյնպէս իրենց խոր շնորհակալութիւնները կը յայտնեն բոլոր ազգային, մշակութային, բարեսիրական եւ մարզական միութիւններուն, մեծ. «Արեւ» եւ «Ջահակիր» թերթերու խմբագրութեանց ինչպէս նաեւ բոլոր անոնց՝ որոնք անձամբ, նամակով, հեռագիրով եւ զանազան բարենպաստ հաստատութեանց նուիրատուութիւններ կատարելով, վշտակցութիւն յայտնեցին՝

ՈՂԲ. ԱԳԱՊԻ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

մահուան տխուր առիթով։

«ՀԱՅ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉ»Ի ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ԹԷՅԱՍԵՂԱՆԸ

Նախանցեալ Կիրակի, 2 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 7ին, Հելիոպոլսոյ «Ցուպարեր» ակումբի «Հ. և Ս. Գարագաշեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ թէյասեղան մը, որպէս շնորհակալական արտայայտութիւն բոլոր անոնց՝ որոնք միշտ քաջալերող հանդիսացած են «Հայ Կարմիր Խաչ»ին և անոր տիկնանց վարչութեան։

Մեծ թիւով հայեր պատասխանած էին եղած հրաւէրին։ Այլազան քաղցուէնիներով և համով խմորեղէններով, կարկանդակներով ու ծաղիկով զարդարուած սեղաններու շուրջ բոլորուած՝ ներկաները զուարթ պահեր անցուցին և առիթը ունեցան իրարու հետ խօսակցելու, և ինչու չէ, զուարճանալու։

Պատուոյ սեղանին կը նախագահէր Առաջ. Տեղապահը՝ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բաղտասարեան իր կողքին ունենալով Տէր և Տիկին Աւետիս Ն. Զաւգեճեանը, Տոքթ. Տիկին Աստղիկ Մաճառեանը, Տիրամայրը, Տ. Նարեկ Քհնյ. Ֆրենճեանը, Տէր և Տիկին Թագէոս Կիրակոսեանը, ԳԳ. Զարեհ Սապայեանը, Հայկազուն Քիւրքճեանը, Յակոբ Կոկանեանը և այլ հիւրեր։

Առաջին խօսք առնողը եղաւ «Հ. Կ. Խաչ»ի երկարամեայ ատենադպիրը՝ Գր. Կարօ Կոկանեան և պատմական ակնարկ մը նետեց Գահիրէի մէջ «Հայ Կարմիր Խաչ»ի հիմնադրութենէն մինչեւ այսօր կատարուած բարեսիրական գործին վրայ։ Ինք [illegible] ըլլալով սոյն միութեան հիմնադրման օրուան ներկայ գտնուողներէն, իրազեկ անձն է այս միութեան մասին տեղեկութիւն [illegible] կրնար տալ, մանաւանդ՝ որ 25 վերջին տարիներուն ալ անընդմէջ վարած է ատենադպիրի պաշտօնը, վարչական կազմին ներս։ Ու ինքնայեւ Գր. Կոկանեան [illegible] ներկայացուց «Հ. Կ. Խաչ»ի կատարած գործը, վեր առնելով միաժամանակ հայ կնոջ ազգասիրական և բարեսիրական նուիրեալ աշխատանքները՝ ըլլայ սոյն միութեան գործունէութեան ծիրէն ներս, ըլլայ հայ ժողովուրդի դարերու պատմութեան ընթացքին։

Այս առթիւ նշուեցաւ, որ ճիշդ նոյն օրը կը զուգադիպէր «Հ. Կ. Խաչ»ի հիմնադրութեան 45 ամեակին (1 Մարտ 1930)։

Ցանուն «Հ. Կ. Խաչ»ի վարչութեան, ատենապետուհի Տոքթ. Աստղիկ Մաճառեան կարդաց՝ խնամքով պատրաստուած իր տեղեկագիրը, միութեան 1974-75 տարեշրջանի բարոյական և նիւթական գործունէութեան մասին։ Տեղեկագիրին ընթերցումը քանիցս ընդմիջուեցաւ ծափահարութիւններով։

Վերջին խօսողը եղաւ Գերպ. Տ. Ներսէս Ծ. Վրդ. Բաղտասարեան։ Հայր Սուրբը նախ խօսեցաւ հայ կնոջ կատարած հասարակական դերին մասին, [illegible] դերին մասին [illegible] «Հայ Կարմիր Խաչ»ի [illegible] պատմութեան ընթացքին բազմաթիւ [illegible] Միակ [illegible] ունի հայ ժողովուրդը, այդ ալ «Հայ Ընտանիք» [illegible] մէջ՝ հայ մայրն է։ Հայր Սուրբը իր խօսքերը վերջացուց երկար կեանք և յաջողութիւն մաղթելով հայ կնոջ և այս առթիւ ալ «Հ. Կ. Խաչ»ի նուիրեալ անդամուհիներուն։

Կը շնորհաւորենք «Հ. Կ. Խաչ»ի վարչութիւնը և անոր նուիրեալ անդամուհիներուն կը մաղթենք ուժ և կորովութիւն, իրենց բարեսիրական ծրագիրներուն յաջողութեան համար։

Ա. Գ.

ԱՍՏՂԵՐԸ ԲԻՒՐԱԿԱՆԻ ՎՐԱՅ

(Շարունակութիւն Բ. էջէն)

որի հետ սերտ յարաբերութիւններ մէջ էր։ Սակայն, հակառակ Համաշխարհային [illegible] հանդէպ տածած իր [illegible] [illegible]

Բազմաթիւ [illegible] Համբարձումեանը Լենինկ[illegible] համաշխարհային [illegible] [illegible] Բիւրականի [illegible] Գիտութիւններ [illegible] ՍՍՀՄ [illegible] [illegible] [illegible]

Բայց և այնպէս, [illegible]

«ՋԱՀԱԿԻՐ»ԻՆ

Գր. Վահէ Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Սողոմոնեանի (Սիտնէյ) նշանախօսութեան բարեբաստիկ առիթով, Տէր և Տիկին Վ. Վարժապետեան ջերմօրէն կը շնորհաւորեն խօսեցեալ զոյգը, և առ այդ կը նուիրեն 100 ե. դ.։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Տէր և Տիկին Արմէն Տատուրեան և զաւակները՝ Արբակ և Աշոտ, իրենց մօր և մեծմօր՝ ողբ. Ագապի Տատուրեանի մահուան քառասունքին առթիւ, կը նուիրեն.

Հ.Մ.Ը.Մ. Նուպար Հելիոպոլիս	200
Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	200
Կոկանեան սրահին	200
«Արեւ»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Իր շատ սիրելի ամուսնոյն՝ ողբ. Յովսէփ Վայնաչարեանի մահուան Ա. տարելիցին և անոր քաղցր և անմոռանալի յիշատակին, Այրի Տիկին Ռոզ Վայնաչարեան կը նուիրէ.

Այծեմնիկի Հանգստեան Տան	200
Գահիրէի Աղքատախնամին	200
Հ. Կ. Խաչին	200
Հայ Կաթողիկէ Աղքատախնամին (Գահիրէ)	200
Ս. Թերեզա Ակումբին (Հելիոպոլիս)	100
«Ցուպարեր»ին	100
«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

(Ստանալ «Արեւ»էն)

Գր. Վահէ Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Սողոմոնեանի (Աւստրալիա) նշանախօսութեան ուրախ առթիւ վասն շնորհաւորութեան, Տոքթ. և Տիկին Ժիրայր Սրթինեան կը նուիրեն.

«Արեւ»ին	100
«Ջահակիր»ին	100

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Տէր և Տիկին Նուպար Կէրիկեան 100 ե. դ. կը նուիրեն, վասն շնորհաւորութեան՝ Օր. Սոնա Ջօրայեանի ընդ Պր. Մարտիրոս Գալաճեանի նշանախօսութեան ուրախ առթիւ։

Գր. Վահէ Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Սողոմոնեանի (Սիտնէյ) նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, վասն խնդակցութեան, կը նուիրեն.

Տէր և Տիկ. Նուպար Կէրիկեան	100
Օր. Լիւսի Կէրիկեան	100

ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընկեր ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԱԿԵՎՈՐԵԱՆ (Լինն, Մասս.) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը՝ նուիրելով 20 Տոլար.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻ ՕՐԱՑՈՅՑԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌ Ի ՔԱՋԱԼԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկեր ԱՐՇԱԿ ԳԱՐԱԿԵՎՈՐԵԱՆ (Լինն, Մասս.) առ ի քաջալերութիւն կը նուիրէ 10 Տոլար։

րեւոյթին, իրաւացի դուրս եկաւ Համբարձումեանի աշխարհը և ոչ թէ հայրը։ Կարո՞ղ էր միթէ Վիկտոր Համբարձումեանը համաշխարհային աստղագիտութեան մէջ գիտական լաւագոյն դպրոցներից մէկն ստեղծել, եթէ չլինէր ոչ միայն խոշորագոյն գիտնական, այլ և իմաստուն ուսուցիչ, գիտութեան սքանչելի կազմակերպիչ, եթէ չունենար այն յատկանիշները, որոնք ստեղծագործութեան յաւերժական ազբիւրներն են սնում։

ՎԱՆՏԱ ԴԵԼԵՑՔԱՅԵԱ

(Վ. Բ.Չ.) («Նեւսկա» թիւ 14)

ՏԽՐՈՒԹԻՒՆ

«Ջահակիր»ի խմբագրութիւնը եւ վարչութիւնը խոր կսկիծով կը տեղեկացնեն որ անցեալ Կիրակի, 9 Մարտ 1975, կ. ե. ժամը 11.30ին, իր բնակարանին մէջ յանկարծակի մահացած է՝ թերթիս բազմամեայ եւ պարտաճանաչ օրենսգիտական խորհրդատուն՝

ՄՈՀԱՄԷՏ ՖԱԹՀԻ ԱՊՏԷԼ ՌԷՀԻՄԸ

47 տարեկան երիտասարդ հասակին։

Ողբացեալին յուղարկաւորութիւնը եւ թաղումը կատարուեցան Երկուշաբթի, 10 Մարտ 1975, կէսօրին։

Այս կսկծալի առթիւ խմբագրութիւնս իր զգածուած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալին այրիներուն և զաւակներուն, ինչպէս նաև եղբօր ու ազգականական բոլոր պարագաներուն։

Խմբագրութիւն «ՋԱՀԱԿԻՐ»ի

ՃԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

جاهاكير
جريدة أسبوعية
ص. ب ٢١١١ بالقاهرة ج ع م - ت ٩١٥٠١٣
صاحبة الامتياز : السيدة عايدة سيروبيان (بالأرمنية)

TCHAHAKIR
HEBDOMADAIRE ARMENIEN
B.P. 2111 Le Caire (R.A.U.) · Tél. 915013
Adresse Télégraphique TCHAHAKIR, Cairo
Rédacteur en chef : SARKIS BALAYAN

Արտօնատէր — ԱՅՏԱ ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ
Սեփականատէր խմբագիր — ՍԱՐԳԻՍ ՊԱԼԵԱՆ

Հիմնուած 1948ին
Տպաքանակ 3000

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ ԹԻՒ 568 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 20 ՄԱՐՏ 1975 | ՀԱՏԸ ՁԵՌՔԻ 4 Եգ. Դհկ. կամ 25 Լիբ. Դհկ. | ١٩٧٥ مارس ٢٠ الخميس – ٥٦٨ رقم العدد

Կ'ԱՊՐԻՍ ԴՈՒՆ, ՍԻՐԵԼԻ ՄԱՅՐ

ԱՐՄԷՆ ՏԱՏՈՒՐ

Անապատէն ցրտաշունչ և կծու քամի մը՝ դեղին փոշիով բեռնաւոր, կը սուլէր ու կը սուրար ամբողջ գիշեր: Կը դղրդար ու կը դողար սենեակիդ լայն լուսամուտը:

Պառկած անկողինիդ մէջ՝ մա՛յր, անհեղ պայքար կը մղէիր կեանքի ու արեւի համար. կը շնչէիր արագ, հեւքոտ, վազքէդ յոգնած կարծես թէ։

Հետդ էինք ամբողջ գիշեր – թոռնիկներդ ու մենք, քու շուրջդ: Կ'ընէինք մեր ամէն կարելին՝ որպէսզի անցնէիր այդ փոթորիկէն ալ: Յետոյ մենք մնացինք մինակ, դուն ու ես, մայր և որդի։

Ա՜խ, որքան մեծ ու անհաւասար էր պայքարդ՝ անխուսափելիին դէմ։ Հոգեկան ամբողջ ուժդ, որ ահ ու սարսափի օրերուն հրաշագործ ու փրկարար եղեր էր մեզի, կը նահանջէր տակաւ, ակամայ, գիտէին կորսնցնելով ամէ՛ն ժամ ամէ՛ն վայրկեան՝ յոգնաբեկ սիրտիդ իւրաքանչիւր զարկին հետ։

Ու սնարիդ քով՝ անզօր վկան էի անթիւ տառապանքիդ: Դուն՝ որ եղար կենարար աղբիւրն ու օրրանը կեանքիս՝ աշխարհ գալէս իսկ շա՜տ առաջ, տուի՛ր ինծի լո՜յսը միտքիս, զա՜րկը սիրտիս, կա՜րմը մարմինիս ու լեցուցիր գիս փշո՜ւր մը հոգիէդ. պարգեւեցիր լեզուն որ կը խօսիմ – մեր Մեծասքանչը – ու կը հաղորդուիմ նախնիներուս հոգիին, միտքին, փառքին ու հաւատքին, կ'երգեմ հրաշագեղ ներկան՝ հայրենիքիս: Դուն՝ որ հասար իմ հոգերուս, եղար բալասանն իմ վէրքերուս, փրկեցիր գիս երեւելի և աներեւոյթ փորձանքէ, փորձութիւններէ՝ մանաւանդ. պաշտպանեցիր վերապրումս, երբ առանց քեզի՝ բիւրաւորներու հետ ե՛ս ալ փոշի ու աւազ եղած պիտի ըլլայի այսօր:

[illegible]

(Շար. էջ 4)

"ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ"

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆԻ

Սիրով՝ Տէր և Տիկին ԿԱՐՕ և [illegible] ՎՈՐԺԱՊԵՏԵԱՆԻՆ

Հոգիներու եւ սրտերու վերափթթում, կանաչ համայնապատկերներու անծայրածիր հորիզոններ, երկինքի ջինջ կապոյտին հետ՝ կապուած տեսիլքներ, ներդաշնակ վերամիաւորում՝ պայծառատես մտքերու եւ, դալա՜ր ակունքներ՝ վերընձիւղած բողբոջներու։

Յաւերժական բնութիւնը, որպէս յաւերժահարս Մայրը մեր Գոյութեան ու մեր կեանքին, սքանչելիօրէն կ'ապրի գեղեցիկ իրավիճակը՝ վերանորոգման եւ վերափոխութեան. ամէն ինչ՝ քաղցր կը բուրէ, ամէն կողմ՝ հանգստացնող կանաչութիւն կը սփռէ, իրենց զմայլելի Զարթօնքը կ'ապրին Ձիթենին ու Ծիրանին,– իմաստութեա՛մբ պատրաստուելու համար իրենց վաղուան Ոսկի Աշունին–, հո՛ղը նոյնիսկ՝ դալա՜ր կը ծնի.

— Գարո՜ւն է, Գարո՜ւն, անմահ Կոմիտասի գարուն շունչով եւ հաղորդականութեամբ:

Մայր բնութեան հետ, Մարդը եւս, ապրող եւ ստեղծագործող Մարդը, կ'ապրի Գարնան հետ, կը շնչէ Գարնան հետ, կը վերընձիւղի ու կը վերածնի անո՜ւշ Գարնան հետ։

Ի՜նչ առինքնող եւ որքա՜ն հմայիչ է հանդիսաւոր շքերթը՝ անմեղօրէն դէպի Տաճար մուտք գործելու պատրաստուող սա անմե՜ղ երեխաներուն եւ պատանիներուն, աղջիկ թէ տղայ, որոնց մատղա՜շ ձեռքերուն մէջ վերակենդանացած խաղաղութեան Ձիթենիին բա՛րձ ճիւղը, ակամա՜յ, փրցուած է խաղաղութեա՛ն համար միայն տրոփելու կոչուած իրենց վա՛ռ սրտերէն...

Այսօր, մարդկային մեր անմիջական միջավայրը ծաղիկներով է զարդարուած։

Գուցէ մեր Գետը նոյնիսկ, իր պարզեւացած կերպարով, այսօր, իր անդորր մակերեսին վրայ, չունի՜, չունի այնքան կոհակ, որքան՝ մարդս ունի ծաղիկ, ունի վարդ, ի՛ր ափերուն մէջ, ի՛ր կուրծքին, ի՛ր սրտին վրայ...

Ծաղիկ է այսօր, գոհարանմա՜ն ու գոհարացած Ծաղիկ, մեր կեա՜նքը՝ մարդկային։

Ծաղկազա՜րդ...

Հրաշազան ի՛նչ զօրութիւն եւ լիցքաւորող ի՛նչ բովանդակութիւն ունի այս հոյակապ յարը Մեսրոպաշունչ, զոր Հայոց Գրականութիւնն ու Հայաստանեայց Առաքելական Սուր'բ Եկեղեցին ընծայած են մեր անմահո՜ւն ազգութեան, որպէս թանկագի՛ն կամուրջ՝ Հայկազու՜ն սերունդներու յաջորդականութեան, որպէս փառաւո՛ր խորհրդանիշ՝ լուսաւոր եւ յուսատու Գարնան հետ մեր կեանքին վերածաղկման։

Յիշատակելի զուգադիպութեամբ մը, հայ ժողովուրդի 1975 թուականի – Ապրիլեան Եղեռնի Վաթսունամեակի Տարին – այ'ս Ծաղկազարդը, իր յայտնութեամբ, կ'ողջունէ Մարդկութեան Գարնանամուտը՝ Մարտի 21ը։

Երկու հազարամեակ առաջ գրեթէ այս օրերուն, Սիրոյ եւ Խաղաղութեան մարդացեալ Իշխանը, աւանակին վրայ բազմած, Ովսաննաներով մտաւ Երուսաղէմ, Ճշմարտութեան ծարաւի ժողովուրդին բերելու համար բարօրութիւն, եւ անոր նորոգուելու համար՝ նո՛ր ոգին՝ նո՛ր կեանքի եւ նո՛ր յոյսի:

Երկու հազարամեակ ետք, Սիրոյ եւ Խաղաղութեան Իշխանին ճանապարհի՛ն փռած ու փռող Հայ ժողովուրդը, զինք դէպի իր յաւիտենականութեան տանող իր

(Շար. էջ 4)

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Համաձայն Պատկ. Թեմական Ժողովի 27 Դեկտեմբեր 1974ի նիստի որոշումին, Գահիրէի Ազգային Իշխանութիւնը, 9 Յունուար 1975 Թուակիր Նամակով մը, խնդրեց Պատկան Իշխանութիւններէն՝ որ բարեհաճին ճշդել Գահիրէի համայնքին Թեմական յաջորդ ընտրութեանց ձեւը (ամբողջական կամ մասնակի), ինչպէս նաեւ ընտրութեան թուականը:

Ուրբաթ, 7 Մարտ 1975, պաշտօնապէս հաղորդուեցաւ Գահիրէի Առաջնորդարանին, թէ յաջորդ Թեմական ընտրութիւնը պարտին ըլլալ ամբողջական, և թէ հարկ է՝ որ Ազգային Իշխանութիւնը որոշէր ընտրութեանց թուականը և զայն հաղորդէր Պատկան Իշխանութեանց։

Հետեւաբար, Գահիրէի Ազգային Իշխանութիւնը պիտի առնէ անհրաժեշտ և մեր Կազմական Կանոնագրի տրամադրութեանց համապատասխան քայլերը՝ այս ուղղութեամբ։

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԴԻՒԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ԱԶԳ. ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ «ԱՐԱՐԱՏ» յաղթեց «ՊԱՅԵՐՆ»ի՝ 1-0

Երէկ, Չորեքշաբթի, 19 Մարտ 1975, երեկոյեան, Երեւանի «Հրազդան» մարզադաշտին վրայ, աւելի քան 80 հազար ֆութպոլասէրներու ներկայութեան, Եւրոպայի ախոյեանութեան մրցաշարքի գծով՝ 1/4 աւարտականի դաշտի մրցումը տեղի ունեցաւ «ԱՐԱՐԱՏ»ի եւ «ՊԱՅԵՐՆ»ի միջեւ։

Երկուստեք ցուցաբերուած գեղեցիկ խաղարկութենէ մը ետք, այս մրցումը աւարտեցաւ «ԱՐԱՐԱՏ»ի յաղթանակով՝ 1–0 արդիւնքով:

Սակայն «Պայերն» կիսաւարտականի կը մնայ։

ՄՈՍԿՈՎԵԱՆ ԲԱՑԻԿՆԵՐՈՒՄ՝ Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ ԿՏԱՒՆԵՐՆ ԵՆ

Հայկական ՍՍՀ վաստակաւոր նկարիչ՝ Յակոբ Յակոբեանի կտաւները հանրապետական, համամիութենական և արտասահմանեան ցուցահանդէսներում արժանացել են բարձր գնահատականի։ Վերջերս նրա հայաստանեան բնանկարների շարքը ներկայացուեց ՍՍՀՄ պետական մրցանակի։

Մոսկուայի «Սովետսկի Խուդոժնիկ» հրատարակչութիւնը լոյս է ընծայել գունաւոր բացիկների ժողովածու, ուր տեղ են գտել հայրենադարձ նկարչի՝ «Կլինը Խոյանոցում», «Դերձակ», «Հանգիստ», «Մարդը և Բոյսը», «Գիւղ», «Աշունը Լենինականում», ինչպէս նաեւ Եգիպտոսում ու հայրենիքում նրա ստեղծած այլ կտաւների վերատպութիւնները։

Ժողովածուի ներածականում արուեստաբան Հենրիկ Իգիթեանը պատմում է՝ Յ. Յակոբեանի ստեղծագործական կեանքի մասին։

ՄԱ՜ՅՐԸ...

Բնաբերգակ բանաստեղծուհի ՄԱՐՕ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆին

Տա՜ս ջանացի մոռնալ դէմքն անուշ, ժպտուն,
Զուլալ շարժումները, մեղմ խօսուածքը բարեկիրթ,
Նոճեհասակ մարմինը նուրբ եւ ճկուն,
Բայց չկրցա՛յ յաղթել սրտիս յոյզերուն:

Տա՜ս ջանացի չփնտռել ստուերն հուր,
Իր քայլուածքը, իր հայեացքը՝ վէս, թովիչ,
Բազմութեան մէջ, ճամփաներն կամ այլուր,
Բայց չկրցա՛յ. հոգիս անզօր է, թափուր...

Որոշեցի խցել դռները հոգւոյս իմ,
Պարզապէս փակել, չտեսնել ու չիմանալ
Երգ ու նուագ, բարեկամներ մտերիմ,
Ծով ցաւիս հետ ապրիլ ու մեկուսանալ...

Ծիգ թափեցի դիմակ դնել վշտերուս,
Թաքցնել արցունք, զսպել հառաչը կրծքիս,
Չվրդովել հոգիները ընկերներուս,
Պարտուեցա՛յ... ծանրութենէն կսկիծիս:

Կարծեցի թէ՝
Կարող էի չորցնել սէրը գեղանին,
Տարիներու հոլովոյթին հետ մոռնալ...

Բայց աւա՜ղ որ
Ժամանակը իր գլանով հրեղէն,
Չմոռցուց... այլ խորացուց վէրքս՝ համօրէն:

Սոֆիա — ՎԻՔԹՈՐ, Ա. Ս. ՄՈՒՄՃԵԱՆ

ՄԱՅՐԸ

Գարնային իրիկուն մը դրան առջև նստած կը զրուցէինք, երբ այս դէպքը պատահեցաւ: Այս դէպքէն ետք ես չեմ մոռնար այդ գարնան իրիկունը:

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ «ՄԱՅՐՈՒԹԻՒՆ»
Գծանկար՝ ՎԱՀԷ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆԻ

Ծիծեռնակը մեր տանիքին տակ բոյն կը շինէր:

Ամէն տարի աշնան կ'երթար, գարնան ետ կու գար, ու անոր բոյնը միշտ կպած էր մեր տանիքին:

Եւ ահա նորէն գարնան հետ վերադարձեր էր իր բոյնը: Ձու էր ածեր, ձագ էր հաներ ու ամբողջ օրը զուարթութեամբ կը թռչէր, կերակուր կը բերէր իր ձագերուն:

Այդ իրիկունն ալ եկաւ, կըտուցին՝ կերակուր: Ձագուկները ճուճուալով բոյնէն դուրս հանեցին դեղին կտուցնին:

Այդ ժամանակ, ինչպէս եղաւ, անոնցմէ մէկը, գուշէ ամենէն անզգոյշը կամ ամենէն անօթին, աճապարեց, աւելի դուրս ինկաւ բոյնէն:

Մայրը ճչաց և դուրս թռաւ ձագին ետևէն: Բայց այդ նոյն րոպէին յայտնուեցաւ մեր կատուն ու թռցուց փոքրիկ ձագը:

— Փի՜շտ, փի՜շտ,— վեր թռանք ամէնքս, իսկ ծիծեռնակը ծղրտալով ինկաւ կատուին՝ ետևէն անոր շուրջը թրթռալով ու կտցահարելով, բայց չեղաւ:

Կատուն փախաւ մտաւ ամբարին տակը: Եւ այս ամէնն այնքան արագ կատարուեցաւ որ անկարելի էր բան մը ընել:

Ծիծեռնակը դեռ ծղրտալով կը պտըտէր ամբարին շուրջը, իսկ մենք, պզտիկներս, մէկ-մէկ փայտով կը խառնէինք ամբարին տակը, մինչև որ կատուն դուրս եկաւ ու փախաւ դէպի մարագը՝ դունչը լիզելով:

Ծիծեռնակը դատարկ կատուն որ տեսաւ, ուժգին ծղրտաց ու թռաւ, իջաւ դիմացի ծառի ճիւղին:

Մէկ ալ տեսանք, յանկարծ վար ինկաւ քարի կտորի մը նման: Վազեցինք տեսանք, մեռած ինկած է ծառին տակ:

Գարնան իրիկուն մըն էր, որ այս դէպքը պատահեցաւ: Շատ տարիներ են անցեր, բայց ես չեմ մոռնար այդ գարնան իրիկունը, երբ ես առաջին անգամ զգացի՝ թէ ծիծեռնակին մայրն ալ մայր է, ու անոր սիրտն ալ սիրտ է, ինչպէս մերինը:

ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ՄԵՐ ՕՐԵՐՈՒ «ՌՈԲԷՆՍՈՆ»Ը՝ ԷԼԻԱ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ

Վ. ՋԱԽԱՐԵՆՔՈՎ

Զինք կը կոչեն «Ռոպէնսոն»: Պատմութիւնը կ'սկսի Խաղաղական Ովկիանոսի անսահման տարածութեանց մէջ կորսուած «Արիի Քամէն» կղզեակին մէջ (Ս. Միութեան Հիւսիս-Արեւելքը գտնուող «Քոմանտոր» արշիպեղագոսին մաս կազմող): Անոր ժայռոտ բարձունքները բնակուած են բեւեռային թռչուններու հսկայ խումբերով: Առաւօտէն մինչեւ իրիկուն կը լսուին անոնց կոկորդային կանչերը՝ «Արա-Արա»:

Կղզեակին մէջ ջուր չկայ, ուստի անմարդաբնակ է ան. անանուն՝ նոյնիսկ մեր ձեռքի քարտէզին վրայ: Անմիջապէս որ կը հասնինք Քոմանտոր կղզեխումբը, կ'ուղղուինք դէպի «Արիի Քամէն», այն յոյսով՝ որ նոր հողամաս մը պիտի հետախուզենք, սակայն, շուարած կանգ կ'առնենք, երբ կին մը, սեւ-աչեայ, մեր դէմ ցցուած՝ ժայռի մը վրայ:

— «Էլիա»... կը ներկայացնէ ինքզինք:

Էլիա Մխիթարեանցի կեանքին մէջ ճամբորդութիւնը կենսական բան մը եղած է: Ծնած Թաշքէնթի մէջ, շրջանաւարտ եղած է Նովոսիպիրսքի երկրորդական վարժարանէն և կենսաբանութեան մասնագիտութեան ստացած է Լենինկրատի համալսարանէն: Հոն եւս իր թէզին նիւթ ընտրած է «ողնայարաւորները՝ կենդանաբանութեան մէջ», ապա գացած է աշխատելու երկրին միւս ծայրամասին մէջ: Այսօր հետախուզող թռչնաբան մըն է Վլատիվոստոքի Ծայրագոյն-Արեւելքի Գիտական Կեդրոնին մէջ:

Փոքր ձկնորսանաւ մը ամէն շաբաթ կղզեակ կը ցամաքէ: Մեքենագէտ Միշա անուշ ջուրով լեցուն հսկայ ջրապարկը կը վերցնէ և ուտելիքներով լեցուած պայուսակով միասին կը դնէ աւազաթումբի մը վրայ:

— Վերցո՛ւր բեռդ, ո՜վ «գիտութիւն»:

«Գիտութիւնը» զինք կ'սպասէր: Ձկնորսանաւը կ'առնէ իր ուղարկած նամակները՝ Վլատիվոստոք բնակող ամուսնոյն ու զաւակներուն, ինչպէս նաև յայտնութեան իր օրագիրը և նկատուած նորութիւնները՝ Հիմնարկին: Ձկնորսանաւը երկար ատեն կ'երեւի հորիզոնին երկայնքին, մինչև որ բոլորովին կը կորսուի և կրկին կղզիին վրայ Էլիայէն զատ ուրիշ մարդ չի մնար: Երկար ատենէ ի վեր թռչունները վարժուած են իր կանաչ ցանցին (ՖԻԼԷ), որ յանկարծ կ'երեւի իրենց բոյներուն առջև: Թռչնաբանը հեռադիտակներով զինուած, իր «դիտարան»էն կը դիտէ տարօրինակ աշխարհը՝ այդ թռչնազգիներուն:

Ի՜նչ հետաքրքրական տեսարաններ ըսես չի տեսներ: Ահա՛ ընտանեկան «կռիւ» մը բոյնի մը մէջ: Ընտանիքին պետը սխալ մը գործած է և «տանտիկինը» կտուցի հարուածներով կը զարնէ... Ի՞նչ է արդեօք գայթակղութեան պատճառը: Էլիա կը ջանայ բան մը նշմարել բոյնին մէկ անկիւնը: Յայտնի կ'ըլլայ, որ հայրը անհոգաբար քալած է ձագուկին վրայէն, մեծ ցաւ պատճառելով, որուն համար ձագուկը անդադար կու լայ: Յանձաւոր հայրը, իրաց բնականոն վիճակը վերահաստատելու նպատակով, կ'երթայ ուտելիք փնտռելու:

Հիւսիսային Բեւեռի այս թռչունները շատ հետաքրքրական են: Սեւով ճերմակ, կարծես հագուստ կը կրեն: Գետնին վրայ դանդաղ և անճարակ, անոնք արագաշարժ կը դառնան՝ մէյ մը որ դէպի երկինք կ'արձակուին: Ամենէն տարօրինակ այն է, որ անոնք կը թռչին նաեւ ջուրին տակ: Հոն կը գործածեն իրենց թեւերը, իսկ ոտքերը կը ծառայեն ուղղութիւն փոխելու (ղեկի նման): Էգը իր մէկ հատիկ հաւկիթը կ'ածէ մերկ քարերուն վրայ: Ձագուկը ծածկուած կ'ըլլայ կարծր և հաստ աղուամազով: Իր կեանքին քսաներորդ օրը, թեւատարած կ'իջնէ ջուրին վրայ, և իր ծնողաց հետ կ'երթայ դէպի բաց ծով:

Արդէն չորրորդ ամառն է որ Էլիա Մխիթարեանց կ'անցընէ Արշիպեղագոսի այս հեռաւոր կղզիակին մէջ: Շատ անգամ ան զբաղուած է Ռոպէնսոնի իսկական դերին և կերպարին մէջ: Ովկիանոսին մէջ կլիման յեղյեղուկ է: Ծանր մշուշ մը յաճախ կը տիրէ կղզիին վրայ, երկարած ձեռքի մը մատները չի տեսնելու աստիճան:

Երբ այդ տեսակ օդ մը կ'ընէ, կեդրոնին առաւօտեան հաղորդումները կ'սկսին նոյն հարցումներով:

— Ռոպէնսոնին վերջին լուրերը ի՞նչ են:

— Այսքան երկար ու առանձին մնալէ չի՞ վախնար:

Այս վերջին հարցումը աւելորդ կը թուի Էլիային: Անտարակոյս, ան պիտի չգար այստեղ, եթէ ինքզինք իր ընտանեկան յարկին մէջ չզգար՝ կղզիին «բնակիչներուն» ներկայութեան: Այդ պատճառաւ ալ, Էլիա բնաւ ատրճանակ չի վերցներ իրեն վրայ: Ի՞նչի համար: Նոյնիսկ Միշա «ամմօ»ն, ամէն անգամ որ միսի պահածոները իրեն կը յանձնէ ան կը ժպտի ու կ'ըսէ.

— Երէներ կը վխտան շուրջդ բոլոր, հաւէն աւելի համեղ: Կրնամ քեզի մսեղէն հայթայթել. ուտելու և պայթելու աստիճան:

Այստեղ գտնուած շրջանին, Էլիա բնաւ չէ ճաշակած ո՛չ հրաշակաւոր ապուրը, ո՛չ ալ երէներու խորովածը: Որովհետև ան շատ լաւ գիտէ երկրին այս հազուագիւտ թռչուններուն տարօրինակ կեանքը: Իր ուսումնասիրութիւններն ու գիտական փնտռտուքները կը նպաստեն՝ որ անոնց թիւը իր ներկայ աստիճանաչափին վրայ պահուի:

Էլիա Մխիթարեանցը դեռ երիտասարդ գիտուն մըն է և սակայն թռչնաբանները իր մէջ կը նշմարեն ապագայ խոստացող գիտուն մը:

Բարի յաջողութիւն, Ռոպէնսո՛ն:

(«Սովիէթսքայա Ռոսիա»)

Ն.Մ.Գ.

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԳԼԽԱՒՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ֆ. ՍԻՄԻՏՈՅՔԱՅԱ

Մոսկուան, որ-ինչպէս սովետական միւս քաղաքները-, իսկական վերելք մը ունեցաւ՝ փոխադրութեանց միջոցներու բարելաւման մէջ, իր աշխատանքին արդար պտուղը կը քաղէ այսօր. այս դարուս, երբ խճողումը ամէն տեղ իր գագաթնակէտին կը հասնի:

Հակառակ, որ Մոսկուայի մէջ ամէն տարի հարիւր քսան հազար յարկաբաժին կ'աւելնայ, շատ մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ «մեթրօ»ն, շնորհիւ իր հանգստաւէտ պայմաններուն և արագութեան: «Մեթրօ»ները օրական հինգ միլիոն անձ կը փոխադրեն Մոսկուայի մէջ:

«Մեթրօ»ն այժմ կը գործէ սովետական հինգ քաղաքներու մէջ Մոսկուա, Լենինկրատ, Քիև, Պաքու և Թպիլիսի: «Մեթրօ»ի գիծեր տեղադրուելու են Խարքովի, Թաշքէնթի, Մինսքի և Կույբիշեւի մէջ (*): Մեր կարծիքն է՝ թէ սովետական բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, իրենց յառաջդիմութեանց ատեներ՝ կ'ընթանայ նաև «մեթրօ»ի գիծերու տեղադրումը:

«Մեթրօ»ով ճամբորդելու սակն է 5 կոպէկ: Այս սակը որոշուած է 1935էն ի վեր և անփոփոխ կը մնայ մինչև օրս:

Սովետական «Մեթրօ»ի կայարանները յաճախ կը նմանցնեն գետնին տակ գտնուող պալատներու և այս արտայայտութեան մէջ չափազանցութիւն չկայ: Նախագծումները կը պատրաստուին անուանի ճարտարապետներու խումբի մը կողմէ: Այս կայարանները զարդարուած են քանդակներով, յախճապակիներով և զանազան գծագրութիւններով: «Մեթրօ»ի կայարանները զարդարելու համար կը գործածուին՝ Ուրալեան և Կովկասեան հռչակաւոր մարմար և կրանիթ քարերը:

Այս «մեթրօ»ն իսկապէս կը նկատուի աշխարհի «մեթրօ»ներուն ամենէն հանգստաւէտը: Անոնց խարիսխները լայն են իսկ օդը տեւաբար բարեխառն, զով՝ ամրան և տաք՝ ձմրան:

Անկասկած, կարելի էր որ «մեթրօ»ները նուազ ծախքով ըլլային, եթէ չգործածուէին թանկարժէք մարմար քարերը և զանազան գեղարուեստական գծագրութիւնները, ինչպէս է պարագան աշխարհի շատ մը մեծ քաղաքներու մէջ, սակայն Սովետ Միութեան մէջ, ուր միլիոնաւոր մարդիկ իրենց ժամանակին մէկ մասը կ'անցնեն «մեթրօ»ին մէջ, ան կը նկատուի այն կարեւոր միջոցներէն մին, ուր պէտք է մըտցուին գեղեցկութիւնն ու գեղարուեստը:

Ն.Մ.Գ.

(*) Ծ. Խ.— Պէտք է նաեւ յիշատակել «Մեթրօ»ի շինութիւնը՝ Երեւանի մէջ:

ՅԵՏ ՄԱՀՈՒ

ՏԻՐԱՄԱՅՐ ՍԻՐԱՆՈՅՇ ՊԱԼՃԵԱՆ

Առենին, թերթերը հակիրճօրէն գուժեցին մահը՝ Վեհամայր Սիրանոյշ Պալճեանի, որ տեղի ունեցաւ 7 Հոկտ. 1974ին:

Անկասկած, մօտէն թէ հեռուէն իր բոլոր ծանօթները՝ յուզումով տեղեկացան այդ կորուստին:

Կան անձնաւորութիւններ, որոնք սովորական մահկանացուներէն բոլորովին տարբեր բացառիկ էակներ են, որոնց անհետացման գաղափարին հետ չենք ուզեր հաշտուիլ և սակայն, ի վերջոյ պարտուած կը զգանք ինքզինքնիս անխուսափելիօրէն:

Տիրամայր Սիրանոյշին ծանօթները կը համակուէին իրմով իբր խորհրդանշան մը: Վեհափառ պատկառազդու սրահներուն կից, ան ունէր իր համեստ բնակարանը: Հոն կ'ընդունէր բազմաթիւ այցելուներ, որոնք կու գային իրենց յարգանքը մատուցանելու: Ինքնայատուկ, առինքնող արտայայտութիւնով մը, ան ունէր նաև բացառիկ սուր յիշողութիւն, որով կը գրաւէր բոլոր խօսակիցները:

Այսպէս մնաց մինչև վերջ, հակառակ յառաջացած տարիքին և մարմնական տկարութիւններուն:

Նուիրական պարտք կը զգամ սիրելի յիշատակին ի պատիւ, և իր կեանքը ծանօթացնելու համար՝ ամփոփ կենսագրական մը տալ, քաղուած՝ «Ռոտոսթոյի Հայերու Յուշամատեան»էն:

Ծնած է Անդրիանապոլսոյ մէջ, Ռոտոսթոցի ծնողքէ. մանուկ հասակէն փոխադրուած է Ռոտոսթօ:

Իր կեանքը լի եղած է ազգօգուտ գործունէութիւններով:

Շատ տարիներ ուսուցչութեան պաշտօն վարած է՝ Ռոտոսթոյի երկու թաղերու ազգային վարժարաններու մէջ:

Կը տեսնեմ այսօր տակաւին մեր սիրելի վարժուհին, երբ դպրոցական զբօսանքի պահերուն, գեղատեսիլ և հոյակապ Յովնանեան վարժարանի մարմարեայ սանդուխներուն կից բակին կանգնած՝ կը հետևէր մեր խաղերուն, բարեհամբոյր ակնարկով և նոյն ատեն աչալուրջ հսկողութեամբ:

1914ի եղեռնէն վերջ փոխադրուելով Ռումանիա, ամուսնացած էր ռոտոսթոցի Աբրահամ Պալճեանի հետ: Հոն ծնած է իր միակ որդին, այժմ Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց՝ Վազգէն Ա.:

Ժրաջան մասնակցութիւն բերած է նորակազմ հայ գաղութին կրթական հասարակական գործունէութեան, շրջապատուած բազմաթիւ ընկերներով և ընկերուհիներով: Թափուած ջանքերուն շնորհիւ, կարելի կ'ըլլայ բանալ Պուքրէշի մէջ հայոց ազգային դպրոց մը: 1914–1916ին կարևոր օժանդակութիւն բերած է հայ կամաւորներու օգնութիւն կազմակերպելու աշխատութիւններուն, իբր Պուքրէշի Կարմիր Խաչի վարչութեան անդամուհի:

19.6ին, գերման բանակէն խուսափելու համար, ընտանեօք կը փախչին Օտեսա: Հոն կը մասնակցի դարձեալ գաղթական հայերու կրթական հարցերուն, ուր եւս կը պաշտօնավարէ ան:

Զինադադարէն վերջ, Պալճեան ընտանիքը կը վերադառնայ Պուքրէշ, ուր ան կը նուիրուի առաւելապէս իր որդւոյն դաստիարակութեան, շարունակելով միաժամանակ իր հասարակական գործունէութիւնը, աշխատակցելով Հ. Սկրտիչ Պօտուրեանի «Երկիր» շաբաթաթերթին:

1928–30 շրջանին կը ստանձնէ հայերէն լեզուի կիրակնօրեայ դասախօսութիւններ՝ օտար վարժարան յաճախող հայ աշակերտներու համար, կազմակերպուած Հայաստանի Օգնութեան Կոմիտէին կողմէ:

1939ին կը կորսնցնէ իր ամուսինը: Իր որդւոյն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս ընտրուելէն յետոյ, Տիրամայրը կը փոխադրուի ու կը հաստատուի Էջմիածին, որ եղաւ իր վերջին հանգրուանը:

Լոյս է հոգիդ, և յիշատակդ օրհնեալ է ու անմոռանալի, Վեհամա՛յր:

ԳԵՂՈՒՀԻ ՏԷՏԷԵԱՆ

ՏԻՐԱՄԱՅՐՆ ՈՒ ՎԵՀԱՓԱՌԸ

ooooooooooooooooooooooooooooooo

Առանց արեւու ծաղիկներ չեն ծաղկիր, առանց սիրոյ չկայ երջանկութիւն, առանց կնոջ՝ չկայ սէր, առանց մօր՝ չկայ ո՛չ բանաստեղծ ո՛չ ալ հերոս:

∴

Գեղեցկութիւնը կնոջ կը դարձնէ հպարտ, առաքինութիւնը՝ յարգանքի արժանի, իսկ հեզութիւնը՝ աստուածային:

ՀԱՅ ՄԱՅՐ ՈՒ ԱՂՋԻԿ՝ ԳԼՈՒԽ ԳԼԽԻ

(ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ)

ԼԵՒՈՆ ՀԱԶԱՐԵԱՆ

Ժամերս քեզի յատկացուցի պարզապէս,
Ու հոգիիդ բարեկամը եղայ ես.
Խորհուրդներուն սքանչելի այս առթիւն,
Խօսք մը ունիմ ընտանեկան ու անհուն.

Լսէ. աչքը կ'այցելէ ու կը ցնցէ,
Խանգարելով՝ խաղաղութիւնն կը փորձէ,
Նազիկ քոյրս, փոքրիկ հարսնուկ մը արդէն.
Նոր երազ մը կը ծաղկի իր նուրբ զարդէն:

Յուզումնախառն ու ընկճուած, եկած է
Ոսկիդ Հերթէն հարց մը հիմա գտած է.
— Մեղմութեան հով մը կը փչէ: Ո՛վ սիրեմ
Մայր իմ անուշ: Կախեց գլուխն ջերմաջերմ.

— Մաքուր եղիր. Անցորդներ խոնջ, ծարաւի
Կու գան անթիւ, հովի նմանջ հարաւի.
Շռայլ խօսքով, գողնալ կ'ուզէն մարգարիտ:
Ինծի նման դարձուր սիրտդ կրանիտ:

Անոնց հետ հոս մտերմօրէն մի խօսիր,
Անկեղծ եղիր, շուշան աղջիկ, անբասիր,
Որովհետև իղձեր, յոյզեր կ'անէանան.
Բարձրացիր միշտ, գիտակցելով քու ուղին.

Տունին համար, տունին հետ տան մէջ ցոգով
Թող քեզ ըլլայ նոր դաս մը յայնէ գլծերուն:
Ասկէ կ'ելլէ իմաստը թէ հայ տունն
Գոյատևման պատասխանն է ցայտուն.

Ազգին համար խիստ միջոցներ ձեռք առնել,
Օտարը հայ ընտանիքին չի խառնել:
Իղձ ու ջանքեր եղան մեզի ապարդիւն,
Ոճրագործի ձեռքն առաւ մեր խնկութիւն.

Զգո՛յշ աղջիկ, դուն ես յոյսը մեր միակ.
Լսէ՛ խօսքս հառաչանքով լոկ ազդակ.
Թէ կին ըլլաս՝ օտարին, մօր կը դառնաս
Մառայ, և տունդ օջախ՝ կը դառնանաս.

Անծանօթին համակերպիլ ու կանչել,
Հաւասար է սիրտը, հոգին միշտ սանձել.
Ցիշէ ընդմիշտ, օտար աչքը ոծ է կոյր:
Ո՛հ թող չըլլան շրթունքները մատնիչ.

Ստինքներդ ուրջուն (1) ապաղ չի ծծէ:
Գիծ հօրուն (2) ալ բացորոշ քեզ չի ծեծէ:
Որպէս չըլլաս սկնդիկ (3) ծեր ու աղքատ,
Հայը ընտրէ՝ որ քեզի է միշտ հաւատ.

ԳԱՀԻՐԷ

(1) Ուրջու = Խորթ զաւակ
(2) Հօրու = Խորթ հայր
(3) Սկնդիկ = Լքուած կին ամուսնալուծուած,

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՕՐ

Ազգի մը մեծութեան չափանիշը՝ պատմութեան մէջ արձանագրած իր արժանաւոր գործերն են.

Այդ ձեռակերտ կամ գրաւոր վկայութիւնները կը փաստեն՝ թէ ազգ մը որչափ յառաջդիմած է:

Եւ այդ յառաջդիմութիւնը կրնայ տեղի ունենալ, եթէ ազգը բաղկացնող ընտանիքը մաքուր, առողջ և հաստատ կառոյց ունի: Այն ազգը, որ մաքրակենցաղ և կրօնաբարոյագիտական հիմունքներով խարսխեալ ընտանիքէ է բաղկացած, չի կործանիր, այլ միշտ ծաղկեալ և կենսունակ կը մնայ:

Հայ ազգը, ըլլալով մին այն արեւելեան հնամեայ ազգերէն՝ որ առողջ միտք առողջ մարմնի մէջ սկզբունքով առաջնորդուած է, եղած է այդ նախապատուեալ և մեծագործ կոչեցեալ ազգերու շարքին:

Ան աւելի տուած է քան թէ առած՝ կեանքէն, մտքէն, ոյժէն թէ հայրենիքէն: Խարուած է՝ բայց չէ յուսալքուած, ջարդուած՝ բայց չատտցած է, զգետնուած խողխողուելու համար՝ բայց վերականգնելով վերակենդանացած է:

Ի՞նչ է գաղտնիքը այն գերբնական ոյժին, որմէ տոգորուած՝ հայ ազգը կրցեր է տոկալ ու տեւել: Գաղտնիքը շատ պարզ է:

Հայը՝ հայ է մնացեր, ու սիրոյ և խաղաղութեան համար ձեռնակերտեր է. շնորհիւ այն գերբնական ոյժին, որ կը կոչուի Ընտանիք:

Ան ընտանիքը նուիրեր է սկիզբէն իսկ սրբութիւն սրբոց եւ մասնաւոր սովորութիւններով կարգաւորեր է յարաբերութիւնները՝ միջընտանեկան կամ ազգային:

Այդ յարաբերութիւնները հիմնուեր են կարգապահութեան և խոնարհամտութեան սկզբունքներով, յանգելու համար իրերօգնութեան և սիրոյ մէջ:

Եւ երբ քրիստոնէութիւնը մուտք գործեց Հայոց Աշխարհ, սիրով ընդունուեցաւ ժողովուրդէն, որովհետև կը դաւանէր Ընտանիքի Սրբութիւնը.

Հայոց Ընտանեկան մաքրութեան համբաւը՝ հնից ի վեր տարածուած է օտար աշխար ի ժողովուրդներուն մօտ: Բայց այդ համբաւը սկսած է աղարտուիլ և չքանալ հայ տուներէն, օտարամոլութեան և խառն ամուսնութիւններու պատճառաւ:

Կարելի է ընդունիլ խառն ամուսնութիւն կամ ստանալ օտար կրթութիւն, բա. ց, ներելի չէ հայ անուանուիլ՝ ու հայ նահապետական բարի ու առաքինի աւանդութիւնները ոտքի ձգել:

Անհա և հոս կը գտնուի վըտանգին կէտը, որը չէ կարելի բառնալ ու վերացնել՝ եթէ ի սփիւռս աշխարհի ցրուած հայութեան հոգևոր և աշխարհական առաջնորդները և մեր մշակութային հիմնարկները ի մի չի գործեն:

Եթէ բոլորիս փափաքն է՝ հայուն հայ ապրիլն ու տեւելը, պէտք է միանանք: Մեր միակ փրկութիւնը մեր միութեան և կարգապահութեան մէջ է: Եւ այդ չէ կարելի, եթէ չբոլորուինք Ararasi շուրջ, Մայր Հողի վրայ և Ս. Էջմիածնի օրհնեալ հովանու ներքև:

ՄԻՆԱՍ ՊԱՆՏՈՒԵԱՆ

Աղեփս. 26-2-1975

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԱՐՑՈՒՆՔՆԵՐԸ

(ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ)

Իշխանը, մի օր կանչեց իր խորհրդականներից ամենագլխաւորին ու նրա ներկայութեամբ նոր հրովարտակ ստորագրելիս շշնջաց. «Ուզում եմ իմանալ»: Բայց ի՞նչ էր ուզում իմանալ, դրա մասին ոչ մի բառ չասաց:

Մունետիկները յաջորդ օրը քաղաքից-քաղաք շրջելով տարածում էին իշխանի հրովարտակը՝ «Արգիլուած է լաց լինել: Լալու փոխարէն պէտք է բոլորը ծիծաղեն, լացողները դրամական մեծ տուգանքի կ'ենթարկուեն...»:

Ու պատահեց, որ այդ հրովարտակի հրապարակման նոյն օրը, մի պառաւ կնոջ միայնակ որդին մահացաւ:

Ցուղարկաւորութեան եկած մերձաւորներն ու բարեկամները, համաձայն նոր օրէնքի, սկսեցին ծիծաղել բայց որդեկորոյս մայրը մազերը պոկելով լալիս էր ու լալիս..

Լուրը հասաւ իշխանին, և նա հրամայեց. «Տուգանել լացողին...»:

Որդեկորոյս մայրը տուգանքը վճարեց, և շարունակեց լաց լինել: Նրան տուգանեցին երկրորդ անգամ. Ու այսպէս, ամէն օր:

Իշխանը զայրացաւ. «Որտեղի՞ց այդքան փող, որ նա յամառում է դեռ լաց լինել: Նրան բերէք ինձ մօտ...»:

Սգաւոր մայրը ներկայացաւ ու արցունքը աչքերին պատմեց. «Ես վաճառել եմ իմ ողջ ունեցուածքը, տունը, և այժմ ցերեկը մուրում եմ, որ գիշերը մուծեմ տուգանքը»:

Թւում էր, որ իշխանը կը կարեկցի, բայց յանկարծ որոտաց. «Զինուորնե՛ր, տեսնո՞ւմ էք, նա լալիս է նաև իմ ներկայութեամբ... Շղթայեցէ՛ք, նկուղը գցէք նրան...»:

Մինչ զինուորները պատրաստւում էին շղթայակապ կնոջը իրենց հետ տանել, իշխանը նրանց կանգնեցնելով ասաց. «Լսի՛ր, ո՛վ կին, դու, եթէ այլևս չլաս, ստանալու ես թ՛է ազատութիւն, և հարստութիւն...»:

Շղթայակապ մայրը թախծալի շեշտով հառաչեց. «Օ՜, ամենակարող իշխան, դուք չգիտէք, որ այդ ես եմ լալիս: Մօր արցունքների ակունքը՝ դա սիրտն է: Եթէ պոկէք իմ սիրտը, այդ դէպքում միայն դուք կարող էք ցամաքեցնել մշտահոս գետից էլ վարար մայրական արցունքները...»:

Այդ ժամանակ իշխանը հրամայեց, որ քանդեն մօր կապանքները, և նրա յոգնատանջ գլուխը շոյելով ասաց. «Այժմ ես իմացայ մայրական արցունքների իմաստը»:

Ա. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ԶԱՐԹՕՆՔ / ՋԱՀԱԿԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

20 ՄԱՐՏ 1975

Կ՚ԱՊՐԻՍ ԴՈՒՆ, ՍԻՐԵԼԻ ՄԱՅՐ

(Շարունակութիւն Ա. էջէն)

«Ուսում լաւ, կ'երթամ», բսի։ Ոսկեղ հրաման չէր, այլ պատգամ։

Աշխատանքը կը նկատէիր ազնուացնող բան մը։ Աշխատասէր, անխոնջ տանտիկին էիր։ Ձեռը բնաւ խնայեր հանգիստ, ժամանակ, ճիգ, որ կենցաղ առաւելագոյն կերպով հասնէիր հիւրին, մեզի և տունին։ Ժամերով կը փակուէիր խոհանոցին մէջ, կը պատրաստէիր ուտելիքին ամենէն համեղը, դժուարն ու անմոռանալին՝ ձեռքովդ դալար և մղուած հայ մօր սէրէդ։ Ամենէն պարզ կերակուրը տարբե՛ր համ ու բոյր ունէր։ Ո՛չ վարձատրութիւն, ո՛չ շնորհակալութիւն կը փնտռէիր։ Ուրիշին կամ հարազատին գոհ մնալը գոհունակութիւն ու երջանկութիւն էին քեզի համար։ Իսկ թոռնիկներուդ ակնարկելով կ'ըսէիր. «Պէտք է մեծնան տղաքը»։

Եղեռնի սև ու կարմիր օրերէն կու գար այդ մտահոգութիւնդ և որքա՜ն ուրախ էիր որ տղաքդ հասակով կը գլէին կ'անցնէին քեզի։

«Ծուտով կը վերադառնամ», վստահեցուցի քեզի։ Ու ինչպէս սովոր էի մեկնելէ առաջ համբոյրդ առնելու իբր օրհնութիւն և օրս բարիով անցընելու վստահութիւն, ծռեցայ և համբուրեցիր երկու այտերս։ Որքա՜ն սրտապնդուեցայ, ոչ միայն վստահ՝ տուն վերադարձիս, այլ նաև թէ պիտի գտնեմ քեզ բարեխօս վիճակի մէջ։

Ցո՛յսն է մեզի ապրելու և տևելու ուժ և կամք տուողը, անգա՛մ ամենէն մթագնած պահերուն։ Ցոյսը արշալո՛յսն է արևոտ ու պայծառ գալիքին։

Հեւասպառ շնչառութիւնդ արգելք չեղաւ բնաւ որ ըսես ինծի՝ մայրական անհուն սիրով ու գորովալիր բարութեամբ. «Ա՜խ, տղաս, որքան յոգնեցար ինծի համար»։ «Միլիոնէն մէկը չէ ըրածս, ըսի։ Մի՛շտ պարտական ենք քեզի քու քաշած թափիքիդ և օրհնութեանդ համար, հոգի՛ս»։ Ու անդին դարձուցի դէմքս, որպէսզի պահեմ քեզմէ աչքիս թացը...։

Ու իջայ փողոց քալեցի քիչ մը։ Ետ դարձայ ու դիտեցի ճակատը կարմիր աղիւսով մեր բնակարանն ու անկէ՝ի այն պատշգամը ուրկէ անվրէպ, ցուրտին թէ տապին կը դիտէիր, մա՜յր, գործի երթալս և ձեռքիդ շարժումով ճամբու կը դնէիր զիս։

Բարեդ չունեցայ այդ առտու։ Պարապ էր պատշգամը՝ որ կը զարդարէին ձեռքովդ խնամուած ու հասակ նետած ծաղկամաններդ դեղին։ Անո՛նք, իրենց մարմիններով կանանչ՝ կ'երերային հովէն, ձեռքիդ փոխարէն...։

Խաղաղ ու անվրդով չէր սիրտս, վախն ու թախիծը լեցուցեր էին հոգիս՝ անստոյգ գալիքին երկիւղով։ Հազիւ հասած Ֆապրիք, անմիջապէս տուն վերադարձայ, կէսօրէն առաջ։ Լռութիւնը թանձր ու ծանր, եկեր բազմեր էր մեր տան մէջ, իբր անկոչ և ատելի հիւր ու բոլորին դէմքին վրայ սիրտէն բխած արցունքով գրուած էր, գիրքի մը էջին պէս։ Կը կարդայի. «Մաման չկայ...»։ Ուրիշներ՝ իրենց մօր վրայ արցունք թափելու մխիթարանքը չունեցա՛ն բնաւ.... Կարգը պահուած էր, ինչպէս խնդրեր էիր Երկինքէն...։

Խաղաղած՝ բարի ժպիտը դէմքիդ, փակած էիր աչքերդ անմահ քունի մէջ։ Կը զգայի՛ սակայն, որ կը տեսնէիր մեզ, ներկայ էիր, ուրախ՝ որ քովդ էի դարձեալ։

Աւագամօրեակը իր մօրուքին գագաթնակէտին հասած էր դուրսը, իսկ մեր յարկէն ներս կը տիրէր կատարեալ լռութիւն, և անշշուկ ու առատ արցունքը կը սահէր մեր այտերէն վար...։

Սկսաւ անձրևը։ Երբ հարազատներու և բարեկամներու ներկայութեան անապատին աւազը ծածկեց քեզ այն առտն միայն հրաշքով դադրեցան տեղատարափն ու փոթորիկը։

Կ'ապրի՛ս դուն սակայն, էա՛կ, հարենտակային, մա՛յր սիրելի. Կ'ապրիս քու հոգեհատորներուդ, հրազանններուդ և սիրելիներուդ մէջ՝ իբր յոյս և սէր։ Կ'ապրիս մեր հոգիներուն մէջ հազար ու մէկ ձևով. տուած իմաստուն խորհուրդներուդ, մեր և ուրիշներու սիրոյն կատարած անհամար զոհողութիններուդ, նուիրումիդ ու շռայլած գուրգուրանքիդ, մեզի աւանդած բարի ու ազնիւ սկզբունքներուդ, մեր արժէքներուն և սրբութիններուն հանդէպ ունեցած մեր սիրոյն ու հաւատքին մէջ։

Նիւթական ո՛չ մէկ ժառանգ քեզմէ, սիրելի մայր։ Անփոխարինելի և անգին են կտակած գանձերդ՝ մեզի։ Այն ինչ որ ունինք լեր կտակ՝ անկորնչելի է։ Պիտի պահենք զայն մեր աչքին լոյսին պէս։

Սիրտդ հիմա ամուր կը բաբախէ մեր իւրաքանչիւրին կուրծքին տակ և այն լեզուն որով կը գրեմ երախտապարտ սիրոյ այս բառերը՝ գարնան ծաղիկներու բոյրով ու հայրենի արևներու լոյսով ու ջերմութեամբ բեռնաւոր է յաւիտեան – մեր արցունքո՛վ ցօղուած։

Այո, կ'ապրի՛ս դուն, սիրելի մայր, հա՛յ մայր։

Հելիոպոլիս, Մարտ 1975 — ԱՐՄԷՆ ՏԱՅՈՒՐ

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԴԱՀԵԿԱՆՈՎ)

Իր սիրելի քրոջ՝ Օրբ. Ագապի Տատուրեանի մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին, Պր. Կարապետ Տէյիրմէնճեան (Գանատա) կը նուիրէ.

Գահիրէի Ազքատախնամին	500
Այնթճիլիկի Հանգստեան Տան	500
Գալուստեանի ճաշի սեղանին	500
Կոկանեան Սրահին	500
«Արև»ին	200
«Ջահակիր»ին	200

Իրենց սիրելի հօրաքրոջ՝ Օրբ. Ագապի Տատուրեանի մահուան քառասունքին առթիւ և անոր քաղցր յիշատակին, Տէր և Տիկին Արթօ Տէյիրմէնճեան և զաւակունք (Գանատա) կը նուիրեն.

Գահիրէի Ազքատախնամին	500
Այնթճիլիկի Հանգստեան Տան	500
Նուպարեանի ճաշի սեղանին	500
Հ.Բ.Ը. Միութեան (Գահիրէ)	300
«Արև»ին	300
«Ջահակիր»ին	300

(Ստանալ «Արև»էն)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑԱՍՐԱՀԻՆ

Պր. Վահէ Արթինեանի ընդ Օր. Նորա Սողոմոնեանի (Սիտնէյ) նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, վասն խնդակցութեան, Տէր և Տիկին Դանիէլ Ճաճաեան (Աղեքս.) կը նուիրեն 200 ե. դ.։

Նոյն առթիւ, Պր. Մուշեղ Կէրիկեան 100 ե. դ.։

Օր. Սօնա Զօրայեանի ընդ Պր. Մարտիրոս Գալաեանի նշանախօսութեան ուրախ առթիւ, վասն խնդակցութեան՝ Օր. Լիւսի Կէրիկեան կը նուիրէ 100 ե. դ.։

Նոյն առիթով, Պր. Մուշեղ Կէրիկեան 100 ե. դ.։

Ողբ. Տիկին Աղաւնի Փաշաեանի մահուան կսկծալի առթիւ, Տէր և Տիկին Վահան Խաչերեան կը ցաւակցին և առ այդ կը նուիրեն 200 ե. դ.։

ooooooooooooooooooooooooooooooooo

ՍՏԱՑՈՒԱԾ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Պր. ՎԱՀԷ ՊԱԼԱՏՈՒՆԻ (Նիւ Օրլէանզ) ստացանք իր 1974-75 տարիներու բաժանորդագինը՝ 20 Տոլար։

Ընկեր ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՍՈՅԵԱՆ (Ֆրեզնօ-ԱՄՆ) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը, նուիրելով 25 Տոլար։

Պր. ՎԱՂԻՆԱԿ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆԷ (ԱՄՆ) ստացած ենք իր 1974ի բաժանորդագրութիւնը՝ 25 Տոլար։

Պր. ՆՈՒՊԱՐ ՍՈՂՈՄՈՆԵԱՆ (Սիտնի) կը նորոգէ իր բաժանորդագրութիւնը՝ նուիրելով 25 Տոլար։

ooooooooooooooooooooooooooooooooo

«ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ»

(Շար. Ա. էջէն)

յաղթարշաւին մէջ, պիտի կարենա՞յ արդեօք, բաղդաւոր օր մը, լրի՛ւ յագեցնել իր դարաւոր ծարաւը՝ Արդարութեան, վերամիաւորուիլ իր պապենական Սուր՛բ Հողերուն վրայ, հո՛ն, իր շինարա՛ր բազուկներով, վերակերտել պսակաւոր դղեակ մեհեաններ՝ մեր Անահիտ չաստուածուհիին, Տղմուտի ափին՝ վերստ[...] Վարդանանց [...] քաղաքին [...] հերոսական նախահայ[...], [...] ուխտի՝ Մեծ Սուլթան Սուր՛բ Կարապետին...

Ծաղկազարդ է, այո, Ծաղկազարդ։

[...] ու՞ր են հազարաւոր և հազարագոյն ծաղիկները՝ մեր հայկական Տօրոսին։

ԳԷՈՐԳ ՏԱՐՕՆ[...]

Պէյրութ, Մարտ 1975

Տ Խ Ր Ո Ւ Ն Ի

Թերթիս անցեալ թիւը մամուլի տակ էր, երբ Վիեննայէն ստացանք գոյժը նախկին եգիպտահայ ծանօթ ազգայիններէն՝

ԱՐՇԱՒԻՐ ԳԱՎԱԼՃԵԱՆԻ

մահուան որ տեղի ունեցած էր սրտակաթուածէ Երկուշաբթի, 10 Մարտ 1975, առաւօտեան։

Ողբացեալին քաղման մանրամասնութիւնները չարդ հասած չեն մեզի։

Ողբ. Արշաւիր Գավալճեան եղած է Եգիպտոսի ճարտարարուեստին ծառայողներէն մին, եւ իր եղբայրներուն հետ հաստատած էր հիւսւածեղէնի (ի մասնաւորի գուլպայագործութեան) գործարան մը։ Այդ հաստատութեան պետականացումէն ետք, ան ընտանեօք հաստատուած էր Աւստրիա եւ կ'ապրէր ու կը գործէր Վիեննայի մէջ։

Ողբացեալը Գահիրէի համայնքին մէջ ունեցած է եռեւ ազգային գործունէութիւն։ Ան երկար տարիներ եղած է Գահիրէի Գալուստեան Ազգ. Վարժարանի հոգաբարձու եւ շրջան մըն ալ՝ Հոգաբարձութեան ատենապետի պաշտօնը վարած է։ Եղած է նաեւ Գահիրէի Թեմական Ժողովի անդամ, մինչեւ իր վերջնական մեկնումը Եգիպտոսէն։

Ողբ. Արշաւիր Գավալճեան, բնիկ Ատաբազարցի, իր հայկական կրթութիւնը ստացած էր Գահիրէի Գալուստեան Ազգ. Վարժարանին մէջ, ուրկէ շրջանաւարտելէ ետք, յաճախած էր Ամերիկեան համալսարանը։ Ապա իր մասնագիտական ուսումը առած էր Գերմանիոյ մէջ։

Այս կսկծալի առիթով, խմբագրութիւնս իր խորազգած ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ողբացեալին այրիին՝ Տիկ. Վալերիին, որդւոյն և հարսին՝ Տէր և Տիկին Հայկ Գավալճեանին, աղջկան և փեսային՝ Տէր և Տիկին Գրիգոր Հալաճեանին ինչպէս նաև եղբօր՝ Տէր և Տիկին Արամ Գավալճեանին և սգակիր բոլոր պարագաներուն։